

Kdo bo rabelj Mediobance?

VLASTA BERNARD

Ko je Finančna straža pretekli petek »oskrunila« tempelj Mediobance in preiskala njen sedež v milanski Ulici Filodrammatici, je bilo že na dlani, da se »salonu italijanske visoke finance« ne pišejo dobri časi. Drugi znak je bila selitev vrha banke v Rim, kjer je v zatišju pred fotografi in novinarji iste dne sklenil novo povisanje glavnice, medtem ko je palača v Ul. Filodrammatici samevala. Potem je pršla pomirjujoča nedelja, včeraj pa so obtožbe Carla Sama kot oznanilni sunki privedle do katastrofalnega potresa.

Pravijo, da je ravenški javni tožilec Francesco Mauro Iacoviello, ki je podpisal pet jamstvenih obvestil za strogi vrh Mediobance z njenim 83-letnim castnim predsednikom in sivo eminenco Enricom Cuccio na celu, pogumnejši od Di Pietra. Milanski tožilec je zarezal v gnilo politično tkivo prve republike takrat, ko je bila že v zatonu, Iacoviello pa je posegel v salon visoke finance v trenutku njegove nove, močnejše ekspanzije. Največja italijanska poslovna banka, ki je leta in leta nadomescala neobstoječo borzo, namrec med kritikami in aplavzi se naprej igra nenadomestljivo vlogu v nacionalnem finančnem sistemu. Črna dveletje 1990-91, ko sta šibkost milanske Piazzes Affari in nenapovedana vojna Andreottijeve vlade grozili zasenčiti njeno zvezdo, je pozabljeno in Cuccii, ki si je medtem zagotovil kontrolo privatiziranih bank, uspeva v nekaj skopih mesecih zbrati nepregledno goro 2.500 milijard lir: 1.020 z 2.500 milijard lani sklenjenim povisanim kapitala, 1.500 do 2.000 milijard pa z novim povisanim, določenim pretekli petek.

Ce so bili ekonomski ministri Ciampiijeve vlade večkrat označeni kot »ministri Mediobance«, potem za Berlusconijev kabinet in tudi za guvernerja Banche d'Italia Fazio Cesa takega ni mogoče trditi. Od tod namigi, da bi se utegnil blok bank delničark družbe Ferfin, ki je bil doslej dosledno na strani predsednika Cuccie, izkazati za manj trdnega od predvidevanj. Bo torej prav Berlusconi, ki prihaja iz podjetniških in finančnih vrst, a nima rodovnika, s kakršnim se ponasajo velike italijanske kapitalistične družine, usojena vloga rablja Mediobance?

MILAN / MEDIOBANCA

Sodno obvestilo tudi za Cuccio

Vodstvo banke je prikrivalo nepravilnosti in »luknje« v obračunu grupe Ferruzzi

MILAN - Vodstvo Mediobance, najpomembnejše italijanske poslovne banke (Enrico Cuccia, Vincenzo Maranghi, Gerardo Braggiotti in Maurizio Romiti) je včeraj prejelo sodna jamstvena obvestila, ker je bilo seznanjeni tako s črnimi skladi kot z obračunskimi luknjami skupine Ferruzzi. Italijanskim finančnim in poslovnim krogom so se ob tej vesti naježili lasje, saj so le redki mislili, da se bo sodstvo lotilo tudi tega najsvetejšega templja italijanskega bančništva. Mediobanca, ki jo vodi Enrico Cuccia, je namrec srce italijanskega finančnega sistema, saj je kompenzacijska blagajna vseh italijanskih finančnih operacij, obenem hrani za stabilnost velikih industrijskih in poslovnih grup (Fiat, Pirelli, Gemina) strateske delniške pakete.

Na 3. strani

MADŽARSKA / KLJUB ABSOLUTNI VEČINI

Horn vztraja pri koalicijski vladi

Bivši komunisti nočejo vladati sami

BUDIMPESTA

Madžarska socialistična stranka (MSZP) nekdanjih reformatorskih komunistov se kljub večini, ki si jo je priborila na nedeljskih parlamentarnih volitvah, zave da, da si bo morala precej prizadevati za preprečevanje domače in tuje javnosti, da njen prihod na oblast nikakor ne pomeni vrnitve v nekdanji komunistični sistem. Predsednik MSZP Gyula Horn, kljub absolutni večini isče torej partnerje za koalicijsko vlado.

Na 18. strani

Nekdanji minister za zunanje zadeve Gyula Horn. (AP)

GORICA / OKROGLA MIZA NA POBUDO ZSKD

Razmišljanje o desetletnici Travnika usmerjeno v iskanje novih prijemov

Plodna debata s predstavniki družbenih in političnih komponent manjšine

GORICA - Mogočna manifestacija vseh Slovencev v Italiji za priznanje naših narodnostnih pravic pred 10 leti na goriskem Travniku je bila veličasten dogodek. Vendar, kaj je ta izredni podvig naše narodnostne skupnosti prinesel v desetletju, ki je sledilo, in predvsem, kako moramo naravnati našo družbeno in politično strategijo za naslednje desetletje? Na ti dve osnovni vprašanji so sinoci pri okrogli mizi v prirediteljski ZSKD v goriskem Kulturnem domu odgovarjali predstavniki slovenskih družbenih in političnih komponent z Goriske. Pri okrogli mizi so sodelovali, poleg Rudija Pavšica v svojstvu gostitelja, Karlo Devetak (SKGZ), Marija Ferletić (SSO), Igor Komel (DSL), Ales Figelj (SSk), Vlado Klemše (PSI), Viljem Gergolet (SKP) in Marko Marincic (Zeleni), marsikateri vidni predstavnik naše skupnosti pa se je oglasil tudi v razpravi.

V posegih so pršla na dan različna gledanja in različni, tudi kritični poudarki zlasti ob skupni ugotovitvi, da v teh desetih letih se nismo dosegli temeljnega cilja travniške manifestacije - zaščitenega zakona, ki nam ga po ustavi dolguje država. Prav tako razčlenjeni so bili tudi predlogi za nadaljnje delo, kjer je bila močno poudarjena potreba po učinkovitem institucionalnem predstavnstvu, po skupnem nastopanju ob spoštovanju politične pluralnosti, po večji pozornosti soli, kulturi, mladini in drugim bistvenim dejavnikom manjšinskega življenja.

Razprava je prav v različnosti pogledov a obenem zrelem in strpnem dialogu dosegla pomemben rezultat: razmisliti o nas v današnjem kritičnem trenutku in ponuditi nekaj sugestij za novo manjšinsko strategijo. Na sliki (foto Ferrar/KROMA): Z včerajšnjih okroglih miz o Travniku.

ZAGREB / ZANIKALI DEVALVACIJO

V Hrvaški odpravljajo dinar in ponovno uvajajo ... »kuno«

Nov hrvaški denar bo začel veljati 5. junija in naj bi bil konvertibilen

ZAGREB - Četrto leto po odcepitvi od Jugoslavije in osamosvojitvi so hrvaške oblasti dan državnosti zaznamovale z odpravo hrvaškega dinarja, ki so ga začeli zamenjevati s kunami, in z odprtjem spominskega parka na Medvednici nad Zagrebom, ki je med ljudmi dvignila veliko prahu. Zanimivo je, da kardinal Kuharić spominskega parka ni želel blagosloviti, čeprav se je odprta udeležil.

Nova valuta naj bi bila po trditvah nekaterih vladnih predstavnikov

konvertibilna. Uvedbo nove denarne enote spremlja denominacija, saj bo ena kuna zamenjala dosedanjih tisoč hrvaških dinarjev. Hrvaški dinarji bodo v obtoku do petega junija, ko naj bi državljanji zamenjali vse dinarje, ki jih imajo doma. Ena nemška marka je vredna 3,71 kune.

Mimo potrebe po zamenjavi dosedanje devize je ime novega denarja - kuna - marsikoga spomnilo na zloglasno hrvaško državo med 2. svetovno vojno.

Na 19. strani

BRUSELJ

Belgijci niso pozdravili Tatarelle

BRUSELJ - Prve neveselnosti za italijanske neofasistične ministre v odnosih z evropskimi partnerji. Na sestanku evropskih ministrov za telekomunikacije v Bruslju je belgijski minister in podpredsednik vlade Di Rupo prišel na zasedanje z zamudo, da mu ne bi bilo treba stisniti roke Italijanu Tatarella, ki je bil izvoljen na listi Nacionalnega zavezništva.

Na 3. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Pobuda SKP o problemu Osima

Stojan Spetic je sinoci posredoval svoje poglede o Osimskem sporazumu in o tržaskih polemikah.

Stran 5

Nagrada Dezideriju Švari

Na tradicionalni razstavi, ki jo je priredilo Umetnostno-literarno društvo, so prvo nagrado dodelili slovenskemu slikarju Dezideriju Švari.

Stran 9

Krmin: Slovenci in volitve

V Krminu bodo 12. junija predčasne občinske volitve. Delovanju, problemom in pričakovanjem Slovencev in predstaviti petih županskih kandidatov smo posvetili celo stran.

Stran 10

Na Giru uspeh Slovaka Svorade

V 9. etapi kolesarske dirke po Italiji so na svoj račun prisli sprinterji. Zmagal je Slovak Jan Svorada.

Stran 26

Skupščina tržaskih industrijcev

Združenje tržaskih industrijcev je imelo včeraj tradicionalno javno skupščino, na kateri je predsednik Azzarita razčlenil glavne gospodarske probleme, tržaski župan Illy pa je opozoril na nujnost čimprejšnje pridružitve Slovenije k EU.

Stran 27

CASIO

Casino Lipica

Zmagovalna številka
za PEUGEOT 306 XR je
69595

NOVICE

Potrdili odvzem potnega lista za Bettina Craxija

MILAN - Sodišče svobode je včeraj zavrnilo Craxijev priziv proti sklepu sodnikov Itala Ghittija in Maurizia Grigia, ki sta mu odvzela potni list.

Hrvati v nedeljo zasegli italijansko ribiško ladjo

TRAPANI - V nedeljo so hrvaske vojne enote v Jadranskem morju zasegle ribiško ladjo Ligny II, ki je last podjetja Ligny iz Trapanija. Po hrvaskih izjavah, naj bi ribiška ladja zasla in ribarila v hrvaskih vodah, medtem ko so predstavniki podjetja Ligny včeraj izjavili, da je ribiška ladja lovila v mednarodnih vodah. Ladjo z 18-clansko posadko so Hrvati »usmerili« v šibenisko pristanišče.

Sodnik Carmelo Conti ni bil povezan z mafijo

RIM - Sodnica za preliminarne preiskave v Caltanissetti Loforttjeva je na predlog pravdnika krajevne direkcije za boj proti mafiji Francesca Giordana arhivirala primer bivšega predsednika prizivnega sodišča v Palermu Carmela Contija. Njegovo ime je preiskovalcem navedel »skesanec« Gaspare Muto, ki naj bi bil tudi izjavil, da »mu je prišlo na uho, da je Conti izrazil pripravljenost, da poseže v korist obtoženim umora nekega policista«.

Kot je po odločitvi sodišča v Caltanissetti podčrtal Conti, je preiskava trajala poldrugo leto in končno so preiskovalci izjavili, da so bile vse obtožbe na njegov račun povsem neosnovane. Se enkrat je želel poudariti, da nikoli ni imel nikakršnih stikov z mafijci in da je zato slo za izmislic. Ob zadovoljstvu, da se je njegov primer končno pozitivno razrešil, pa je Conti grenko pripomnil, da bi morali biti pri upoštevanju »govoric« ali nepreverjenih izjav veliko pazljivejši, saj lahko že sumi, ki jih sredstva množičnega obveščanja »učinkovito« razširjajo, privedejo do javne obsodbe.

Legambiente za »reko miru«

GORICA - Združenje Legambiente, ki je uvedlo redno preverjanje stopnje onesnaženosti morskih voda, je podobno pozornost namenila tudi rekam. Clani združenja so v kanujih in na napihljivih colnih prepluli dvanajst italijanskih rek, ki so jih s pomočjo mikroskopov in epruvet dodobra pregledali. V posebni tiskovni noti pa je združenje sporočilo, da se bodo v kratkem v sodelovanju s slovenskimi naravovarstveniki in mirovniki »lotili« Soce.

Notranje ministrstvo o evropskih volitvah

RIM - Italijanski notranji minister Roberto Maroni je prefektom poslal okrožnico z navodili za skrajšanje evropske volitve. Se izrecno je minister opozoril na možne načine izražanje preferenc: ob znaku volilne liste je treba na predvidenih crtah izpisati preimek ali ime in preimek kandidata, če bi lahko prišlo do zamenjave. Nikakor pa ni več mogoče, da bi kdo izrazil svojo odločitev z navedbo zaporedne številke, ki bi označevala kandidata, kajti to možnost je odpravil referendum z dne 9. junija 1991.

RIM / ZARADI IZJAV O NEOFAŠISTIČNIH MINISTRIH IN O UPORABI FONDOV SISDEJA

Predsednik Scalfaro spet v vrtincu polemik

RIM - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je spet v vrtincu polemik. Vsebinska njegovega nedeljskega pogovora s časnikarji je sprožila val reakcij, povečini negativnih ali vsaj previdno kritičnih. Predvsem je izzvala kritike njegova izjava, da niti on niti drugi notranji ministri niso uporabili fondov obveščevalne službe Sisde v nezakonite namene. Njegovo pojasnilo so mnogi tolmacili kot priznanje, da so notranji ministri res vsak mesec prejemali določene vsote, o katerih je govor na procesu, ki je prav zdaj v teku proti nekaterim visokim funkcionarjem Sisde, da pa je to bilo povsem v skladu z zakonom.

»Povsem možno je, da so notranji ministri legitimno uporabljali fonde Sisdeja, toda Scalfaro mora pojasniti, v kakšne namene so jih uporabljali,« je izjavil član tajništva DSL Franco Bassanini. Tajnik SKP Bertinotti pa je poudaril, da nihče ne more soditi o legi-

timnosti uporabe Sisdejevega denarja, prav zato pa si predsednik republike ne sme dovoliti samooprostitvenih posegov. Tajnik Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini verjame, da Scalfaro ni zlorabil fondov Sisdeja, vendar se čudi, da je predsednik republike to zagotovilo nedolžnosti raztegnil se na druge bivše notranje ministre. »Nič hudega se mi ne zdi, če je Sisde dajal sto milijonov na mesec notranjemu ministrstvu, treba pa je pojasniti, čemu je bil ta denar namenjen.«

Levo opozicijo pa je vznemirilo tudi Scalfarovo opravičevanje neofasistične prisotnosti v vladi. Njegovo izjavo, da ni mogoče smatrati za fasiste tiste, ki so se rodili po padcu Mussolinijevega režima, je predstavnik DSL Bassanini označil kot »nesprejemljivo in razburljivo«. Tudi obritoglavci so se rodili po zloglasnem fasističnem dvajsetletju, je dodal, to pa nikakor ne pomeni, da ne smemo

dati ostro negativne sodbe. Enako pa velja tudi za komunizem, je dodal predstavnik DSL: »Obsoditi velja tudi tiste, ki pravijo, da je bil Stalin največji državnik tega stoletja.«

Podobno se je glede te točke izrazil tudi tajnik SKP Bertinotti, ki je skupaj s strankinim kolegom Armandom Cossutto na tiskovni konferenci zelo kritično ocenil zadnje javne nastope predsednika republike. Ob pojasnilu, da SKP ne namerava zahtevati predsednikovega odstopa, je Bertinotti ocenil Scalfarove izjave kot »nesprejemljive« in ga pozval, naj bo »v sozvočju z občutljivostjo državljanov«.

Pač pa so predsednikove izjave o ministrih AN ugajale vladni večini, katere marsikateri predstavnik - poleg samega Finija tudi Taradash za Forza Italia in bivši demokristjan Casini - je pohvalil Scalfara in obsodil »sramotne mahinacije« levice.

Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro (AP)

Je bil Matteotti »le« parlamentarec?

TREVIGLIO (BERGAMO) - Kdo je bil Giacomo Matteotti? Za občinski odbor kraja Treviglio pri Bergamu in za njegovega zupana, socialistu Luigijs Minutija, je bil le »parlamentarec«. Ob poimenovanju bivše »Ulice Impero« v Ulico Matteotti je namreč občinska uprava pridala na table z novim imenom ulice ob imenu »Matteotti« le pripis »parlamentarec«.

Table so zbudile v oči občinskega svetovca zelenih Chicca

Crippa, ki je v odprtem pismu zastavil javno vprašanje: »Mar je bil Matteotti znan le po svoji parlamentarni funkciji?« Zanj je zgodovinsko nedopustno, da je uprava na tabli prezrla mučnisko smrt socialističnega poslanca, ki ga je pretepla fasistična skvadra. Zato je zahteval, naj Občina najkasneje do 2. junija, Dneva republike, zamenja ime na sedanjih tablah, da bodo ljudje iz Treviglia sploh lahko izvedeli, kdo je bil Giacomo Matteotti.

Klubi »Forza Italia«: Fininvest naj ne posega v politiko

BOLOGNA - Vsi se ze ne bomo podredili Fininvestu. Toni so bili različni, vendar pa so predstavniki številnih krožkov »Forza Italia«, ki so se zbrali v Bologni, odločno poudarili, da je treba ločevati med političnim gibanjem in podjetjem. Na tiskovni konferenci so tudi povedali, da so na listah »Forza Italia« za evropske volitve nekateri »specifični kandidati« in med te sodita tudi kandidata v severno-vzhodnem volilnem okrožju Cesare Ghinelli in Umberto Giovine. Slednji je med pobudniki združenja »Unione federalista«, ki ga bo predstavil jutri v Veroni skupaj z Gianfrancom Migliom. Nekdanjega ideologa Severne lige predlagajo za predsednika tega novega združenja, ki naj bi povezovalo ligase in klube »Forza Italia«.

Srečanja v Bologni se je udeležil tudi Ugo Fronzoni, predsednik enega izmed krajevnih klubov in po-budnik volilnega odbora »Forza Italia libera«, ki je javno predlagal Berlusconi, naj bi ustanovili »federacijo klubov«. Ne povsem razsčiscen je odnos z Vsedržavno zvezo Forza Italia (Anfi), ki bi morala imeti poseben statut, vendar veliko klubov dokumenta ne pozna, tako da so nekateri zaceli ze dvomiti o tem, ce je bil sploh uradno predlozen. Klubi bi namrec zeleti pristopiti v zvezo, vendar jim ni znan postopek. O tem, da odnosi med klubi, ki so po nekaterih krajih nastali na samostojno pobudo, in Anfijem niso najboljši prica zaplet na Siciliji, kjer je koordinator Anfija prepelil avtonomno sklicano srečanje klubov.

ITALIJANSKO - SLOVENSKI ODNOSI

Pred mednarodno javnostjo je Slovenija v prednosti. Ali jo bo znala izkoristiti?

BOJAN BREZIGAR

Slovensko-italijanski odnosi so v minulem tednu prodrl v središče pozornosti javnega mnjenja, ne samo v obeh državah, ampak tudi drugod po Evropi.

Vse se je začelo v četrtek, ko sta se ob robu zasedanja Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi prvič sestala slovenski zunanji minister Lojze Peterle in njegov novoimenovani italijanski kolega Antonio Martino, sicer privrženec Berlusconijske politične formacije Naprej, Italija! Kaj sta se Peterle in Martino pogovarjala za zaprtimi vrati, je le delno znano. Zagotovo so bili toni tega pogovora zelo ostri, takšni, ki jim v diplomatskem jeziku pravijo »odkriti in iskreni.« Po koncu srečanja je Martino dejal, da »bo treba najti dogovor o vprašanih lastnini, ki jo je treba vrniti oziroma za katero je treba omogočiti odkup,« in v novinarjem povedal, da je Peterle »poudaril težnje slovenske vlade, da bi dosegla sporazum z Evropsko unijo, in mi smo zagotovili, da bomo to podprli, če bodo prej rešena bilateralna vprašanja.« Temu poročilu, ki ga je objavila italijanska tiskovna agencija Ansa, je slovenska agencija STA dodala, da je Peterle v neformalnem pogovoru z novinarji povedal, da mu je Martino zagotovil, da uradni Rim ne bo zahteval revizije ze

sklenjenih sporazumov ne sprememb meja. Zanimivo je, da je prav v času, ko sta se Peterle in Martino pogovarjala v Parizu, predsedstvo italijanske vlade izdalo uradno sporočilo, v katerem Berlusconi potrjuje »namen italijanske vlade, da si prek pogajanj in sodelovanja na vseh področjih skupnega interesa« prizadeva za utrditev medsebojnih odnosov.

Umirjeno stališče predsednika italijanske vlade očitno ni prepričalo slovenskih sogovornikov in tako je Peterle naslednji dan ustrelil z velikim topom. V odnosih med državama je z umestitvijo nove italijanske vlade prišlo do sprememb in Sloveniji je jasno, »da želi Italija postaviti nekatere pogoje, preden bo podprla našo priključitev k Evropski uniji. Zdi se nam nesprejemljivo, da bi

dvostranska vprašanja mogla vplivati na večstranska pogajanja,« je dejal Peterle, ki je ton se zaostрил z opozorilom: »Ce želi Italija znova odpreti vprašanja, ki smo jih podedovali od komunizma, se bomo morali lotiti vprašanj, podedovanih od fasizma. Ne pozabimo, da je Italija okupirala nekatere predele Slovenije in bi torej lahko zahtevali odškodnino za žrtve.« Stavka so povzele vse velike evropske agencije in so se nanju vracale se v naslednjih dneh. Peterle je očitno zaigral na pravilno struno, ko je opozoril na fasizem in s tem pred evropsko javnostjo odvzel kredibilnost italijanski zahtevi. Za nameček je se zelo spretno pojasnil, da bo Slovenija svojo zakonodajo o lastnini prilagodila evropskim normam, kadar bo stopila v Evropsko unijo.

S temi njegovimi izjavami je postal spor mednarodno pomemben tudi za druge evropske države, ki v tem trenutku z nenaklonjenostjo in zaskrbljenostjo gledajo na Italijo. Zadevo je se zaostрил mednarodni tisk, ki se je prilagodil tezi Reuterjevega poročevalca, da je »italijanska desničarska vlada preprecila vključitev Slovenije v seznam potencialnih članic Evropske unije,« ki je zelo zgovorna, čeprav netočna, saj v Parizu o tej temi niso razpravljali.

Reakcija italijanske diplomacije ni manjkala. V nedeljo (!) je zunanje ministrstvo objavilo uradno stališče »v zvezi z izkrivljenimi tolmačenji in komentari o stališču italijanske vlade do Slovenije«. V njem piše, da se je Slovenija udeležila pariskega zasedanja kot polnomočna članica, čeprav ne sodi v sku-

pino devetih držav, katerim je namenjena pobuda pakta stabilnosti (Reuter je v nedeljo se vedno vztrajal pri svojih trditvah o izključitvi). Kar zadeva bilateralne odnose je v sporočilu rečeno, da je »italijanska stran« podčrtala potrebo po zadovoljivi resitvi nepremičnin in da sta obe strani soglasali, da bo o tem razpravljala posebna mesena komisija. »Minister Martino« je podčrtal, da bo hitra in zadovoljiva resitev odprtih bilateralnih vprašanj omogočila Italiji dejavno podporo zblizanju med Slovenijo in Evropsko unijo.

Ker v uradnih notah italijanskega zunanjega ministrstva ni nič naključnega, je torej diferenciacija med tem, kar pravi »italijanska stran«, in trditvami »ministra Martina« značilna in pomenljiva: kaže namreč na razpon med italijansko diplomacijo in besedami novega ministra (jutri bodo v odgovor na ta zapis seveda vse zanikali, a nič ne dé: kar je bilo napisano, je zelo jasno).

Kazalo bi, da je sedaj znova na potezi Slovenija. Pariska zadeva je v Evropi vzbudila zanimanje, mednarodna javnost je, kot kaže, tokrat na strani Slovenije in s sportno terminologijo bi lahko dejali, da je v tem trenutku Slovenija v prednosti. Vprašanje je, ali jo bo znala izkoristiti.

BRUSELJ / NA SREČANJU MINISTROV ZA TELEKOMUNIKACIJE

Iz Evrope moralna klofuta ministru MSI-AN Tatarelli

Belgijski minister Di Rupo mu ni hotel stisniti roke - Potrjena privrženost Evropske unije načelom svobode in demokracije

BRUSELJ - Napovedi, da bo prisotnost neofasističnih ministrov v vladi povzročila Italiji marsikatero nevsečnost v odnosih z evropskimi zavezniki, so se uresničile že ob prvem nastopu novega ministra za telekomunikacije (in podpredsednika vlade) Giuseppa Tatarella na mednarodni tribuni. Na sestanku evropskih ministrov za telekomunikacije v Bruslju je belgijski minister in podpredsednik vlade Elio Di Rupo nalašč prišel na zasedanje z zamudo, da mu ne bi bilo treba stisniti roke italijanskemu kolegu.

Di Rupo, ki je italijanskega rodu in je že v prejšnjih tednih izrazil svojo zaskrbljenost zaradi neofasističnih ministrov v italijanski vladi, je včeraj potrdil, da noče imeti neposrednih stikov z neofasističnimi kolegi. Ne gre za osebni napad, je pojasnil, pač za obsodbo politike, ki jo ti ministri predstavljajo. Evropa mora biti zaskrbljena, je poudaril belgijski vicepremier, ker bi se primer Italije lahko razširil kot oljnat madež na druge evropske države.

Na zasedanju ministrov za telekomunikacije je Di Rupo prebral izjavo, v kateri je poudaril, da je Evropska unija nastala na osnovi univerzalnih načel spostovanja svobode in demokracije ter socloveka ne glede na njegovo narodnost, vero ali spol. Predsedujoči grški minister Ioannis Haralambous mu je pritrdil, ces da

Evropska unija ne pomeni samo gospodarskega in trgovinskega sodelovanja, pač pa sloni na demokratičnih načelih.

Di Rupovo izjavo so nato podprli vsi navzoči ministri, sam Tatarella pa je izjavil, da tudi sam verjame v načela, ki jih je nastel njegov belgijski kolega: »Demokracija in svoboda sta duša Evrope na pragu leta 2000,« je dejal in dodal, sklicujoč se na Clintona, da italijanska vlada pričakuje, da jo bodo ocenjevali po dejanjih. Potem ko je ponovil, da Nacionalno zaveznitvo nima nobene zveze s fasizmom, je Tatarella tudi napovedal, da bo povabil Di Rupa na razgovor, da bi mu obrazložil dejansko stanje.

Belgijski vicepremier Elio Di Rupo (AP)

Berlusconi o Mussoliniju: neznanje ali zavestno potvarjanje zgodovine?

RIM - Pietro Amendola, brat Giorgia in sin Giovannija Amendole, ustanovitelja Italijanske demokratične unije, je pisal Silviu Berlusconiju odprto pismo v zvezi z vsebino intervjuja, ki ga je italijanski premier pred nekaj dnevi dal uglednemu amerškemu dnevniku Washington Post. V intervjuju je Berlusconi med drugim dejal, da je »v določenem obdobju Mussolini napravil tudi pozitivne in dobre stvari, kar je po-

trdila tudi zgodovina.« pri čemer je očitno mislil na prvo obdobje fasističnega režima.

Amendola pa v svojem odprtem pismu opozarja, da je prav v obdobju, ki ga Berlusconi omenja, njegov oče umrl, potem ko je moral prestat vse oblike nasilja, vstevsi pretepanje fasistov, vse to pa z Mussolinijevim privoljenjem. Glede zgodovinske resnice pa je Amendola poudaril, da je obdobje od prevzema oblasti po

»pohodu na Rim« do odobritve izrednih zakonov, ki so novembra 1926 zatrlje vsakršno svobodo, pomenilo tudi čas, ko je fasizem utrdil svojo oblast in uvedel diktaturo. Po pisanju Pietra Amendole predsednik vlade ali ne pozna tega žalostnega poglavja italijanske zgodovine, in ze to je nedopustno, ali pa te stvari pozna, pa je zaradi trenutne politične oportunisti zavestno potvarjal zgodovinsko resnico.

FIRENZE

Namestil naprave za prisluškovanje v uradu sodnika Di Pietra?

FIRENZE - Giampaolo Casellato, bivši agent tajnih služb, ki so ga »vrnili« med mafijce, je prejel jamstveno obvestilo. Vest o tem je novinarjem sporočil prizadeti med procesom, povezanim z milanskim parkiriščem v Ul. Salomone, na katerem je nastopil kot priča. Po izjavah njegovega odvetnika naj bi namestnik milanskega pravdnika Gherardo Colombo Casellato dolžil prisluškovanja Antoniu Di Pietru. Jamstveno obvestilo nosi januarski datum, nanasa pa se na prekrsek, ki naj bi v ga Casellato izvedel 29. novembra lani, ko naj bi v pisarni Di Pietra namestil majhne telefonske prisluškovalne aparate. Prav Di Pietro pa je zaslusal Casellato v začetku decembra lani, ko ga je sprejel o političnih zvezah podjetnika Angela Fiaccabrina, enega od glavnih obtožencev na procesu, povezanim s parkiriščem.

Milanski državni pravdnik Saverio Borelli je včeraj potrdil, da je Giampaolo Casellato na seznamu preiskovancev, vendar pa je izključil, da bi bilo to v zvezi z osebno ali sodniki, ki v Milanu vodijo »velike« preiskave. Povedal je tudi, da so Casellato zaslusali, ker je sam izjavljal, da »namerava namestiti prisluškovalne aparate«. Borelli pa ni želel pojasniti, česa pravzaprav sumijo ali dolžijo bivšega agenta, sedanjega osebnega detektiva, ki mu marsikdo tako je vsaj rekel Casellato novinarjem - streže po življenju. Zato se je tudi nekaj časa skrival.

PIKANA K

Mesto iz papirja?

MIRAN KOSUTA

Krilatica je Magrisova. Ko jo paberkovaje po italijanski esejistiki srečujem citirano v podporo tezi o literarno kultiviranem Trstu, se nikakor ne morem ubraniti ironičnemu nasmesku, pritenemu prepričanju, da je papirnato mesto mit, hologram, floskula, s katero si tukajšnja publicistika nemalokrat samoslepilno prikriva grenko Slataperjevo resnico: "Trieste non ha tradizioni di coltura..." Da bi bilo mesto v zalivu prestolnica knjige, založništva, literature? Potem ko ni znalo razumeti književnikov, s katerimi se danes dci: Slataperja, Sabe, Stuparicha, Sveva? Potem ko je tukajšnje slovenske pisce vseskozi nevrotično spregledovalo in emarginiralo? Potem ko nasteje npr. Maria Linda Cammarata v zanimivi raziskavi o trzaskem založništvu danes komaj 10 mestnih založb (od skupnih 122, ustanovljenih po letu 1900) in 22 raznovrstnih knjigarn ter ob tem opozarja, da so sedanje številke - upoštevajoč demografski porast prebivalstva in njegove pismenosti - za Trst "globalno najnižje" v cellem stoletju? Vse bi kazalo, da je papirnata krilatica, ne pa mesto. Toda...

"Eppur si muove!" sem te dni lahko vzkliknil z Galilejem ob pogledu na knjižni sotor sredi osrednjega trzasega trga, ki je zal le za teden postal Gutenbergov. Pobuda, da se ti ob njej razkline srce: Turinu podoben knjižni minisalonček. Pod platneno streho stikas za branjem, požiras zavihke, prisluhneš debati. Vesel, da sta v razkošju platnic slovenski in italijanski avtor drug ob drugem na pultu, knjižno morda prvič zedinjena na istoimenskem trgu. Med listanjem presenečeno ugotavljaš: obojim je taces leposlovno pero tivahno, plodno. Ob novih spomladanskih izdajah tukajšnjih italijanskih piscev bi lahko govorili celo o povratku Sabove in Svevove književne Arkadije, o zlatih casih trzaska literature. Preminuli Roberto (Bobi) Bazlen - nekdanji Bartolov sošolec, copovsko razgledan urednik in kritik, ki je Montaleju priporočal v branje Cankarjevega Hlapca Jerneja - bo odslej bibliografsko bogatejši za Boj s pisalnim strojem (La lotta con la macchina da scrivere), hudomušno zbirko zgodnjih daktilografskih vaj, prepisov, citatov ali krajsih avtorjevih zasnutkov, ki jih je v neprodajljivo spominsko mapo zbrala založba Adelphi.

Kolikor je zob, toliko je kratkih, napetih zgodb, ki jih je režiser Giorgio Pressburger zaokrožil v 32 poglavjih svojega najnovejšega, panevropsko vprstorjenega romana Zobje in vohuni (Denti e spie). Svojevrsna, smrtno bolesta in morbidna literarna slika epohalnih družbeno-političnih preobratov na starem kontinentu po drugi svetovni vojni.

Za največjo založniško senzacijo v Italiji je letos poskrbela pravnikinja Itala Sveva, mlada trzaska pisateljica Susanna Tamaro. Njen izpovedno-memoarni roman Pojdi, kamor te nese srce (Va'dove ti porta il cuore) je v nekaj mesecih prodal kar 170 tisoč izvodov in s svojo preprosto, navidez neambiciozno književno grafijo preprical celo najzmrdljivejše kritike. Diderotovo romantični portret babice Olge, ki vnukinji prek dnevnika svetuje, naj v življenju prisluhne edinole klicu custev, je tako zdaj med najresnejšimi kandidati za knjižno nagrado Strega.

A nič manj ocarljiva niso v tej kulturni zelenici sredi puscave merkantilističnega Trsta tudi druga imena nanovo razbohotene italijanske književnosti: mladi Riccardo Ferrante s pripovedjo Drugo morje (L'altro mare), uveljavljeni Stelio Mattioni s knjigo Sisina in volk (Sisina e il lupo), univerzitetni profesor Bruno Maier, ki ecovsko najavlja roman Odsotnez (L'assente). Za konec me s svojo dvanaisto novostjo preseneti se dobra, izbrusena literarna sablja: v rodnem Trstu skoraj povsem neznani, kolumbovsko neodkriti Francesco Burdin z lani izdano Libertincevo apoteozo (Apoteosi di un libertino). Ironična, stilno briljantna, postmodernistično citatna romaneskna pripoved o viveurju, ki sele zleknen ob mrtvi ženi, katepatično negiben doživljuje z miselnim, spominskim razbiranjem sveta in življenja svojo najvišjo, asketsko nirvano.

Pa le ima nekaj osiljenih beletrističnih peres ta Joyceov in Stendhalov Trst, pomislim. Le da je v njem kljub tokratnemu se zmeraj premalo knjižnih sotorov, Gutenbergovih trgov in založniške pozornosti za literaturo. Zgodovina se v mestu iz papirja prerado ponavlja. Kakor Svevo ali Slataper tako so morali tudi današnji Magrisi, Tomizze, Burdini, Tamarove, Ferranteji iskati druge v Italiji potrditev svojih umetniških talentov. Trst si jih zna prisvajati sele potem, po uspehu, a posteriori. Nekako tako kakor je Mainz storil z Gutenbergom: obodil ga je, zarubil, izterjal, potem ko se je moral zaradi svojih strojev prekomerno zadolžiti. Danes toliko čislani izumitelj tiska je umrl reven in zaničevan. Prej je se videl, kako so se z njegovim genialnim delom okoristili drugi. Prvo knjigo v Evropi, natisnjeno z njegovimi iznajdbami, sta leta 1457 tiskarsko podpisala mecen Johannes Fust in pomočnik Peter Schöffer. Po trzasko, kukavičje: bila sta največja Gutenbergova preganjalca...

ITALIJA / POTRES V ITALIJANSKIH FINANČNIH IN BANČNIH KROGIH

Sodna jamstvena obvestila vrhu denarnega zavoda Mediobanca

Vodstvo je bilo seznanjeno z obračunskimi nepravilnostmi grupe Ferruzzi

MILAN - Italijanskim finančnim in poslovnim krogom so se včeraj najezili lasje, ko so agencije objavile vest, da je sodstvo iz Ravenne poslalo jamstvena obvestila vrhu denarnega zavoda Mediobanca. Ze res, da so se nad najpomembnejšo italijansko poslovno banko ze nekaj dni zgrinjali temni oblaki, a le redki so mislili, da se bo sodstvo lotilo tudi tega najsvejšega templja italijanskega bančništva. Mediobanca, ki jo vodi Enrico Cuccia, je namrec srce italijanskega finančnega sistema, saj je kompenzacijska blagajna vseh italijanskih finančnih operacij. Obenem hrani za stabilnost velikih industrijskih in poslovnih grup (Fiat, Pirelli, Gemina) strateške delniske pakete, je dusa in pobudnica vseh sporazumov, ki naj bi zajamčili obstoj raznih družb in jih zavarovali pred morebitno koncentracijo prevladujočih skupin. Mediobanca je bila torej vedno v ospredju vseh finančnih

in industrijskih preustrojev od Ferruzzi-Montedisonovega, do Ligrestijevega in Fininvestovega, obenem pa ima pomembno vlogo v privatizacijah.

In prav Ferruzzijeva skupina je bila usodna za vrh Mediobance. Enrico Cuccia, Vincenzo Maranghi, Gerardo Braggiotti in Maurizio Romiti so prejeli sodna jamstvena obvestila, ker so bili seznanjeni tako s črnimi skladi kot z obračunskimi luknjami skupine Ferruzzi. Ravennski javni tožilec Francesco Mauro Iacoviello, ki je včeraj poslal jamstvena obvestila, je prve dni maja zaslusal Carla Samo, ki je v neki televizijski oddaji izjavil, da Ferruzzijevi niso roparji, temveč da so bili oropani. Sama je obenem napovedal svoje sodelovanje, ce bo ravensko sodstvo imelo toliko poguma, da bo nadaljevalo preiskavo proti Mediobanci. Iacoviello je nato poslušal še druge funkcionarje grupe Ferruzzi, 13. maja pa tudi Sergia

Cusanija glede vloge Mediobance v spodleteli vrnitvi Raula Gardinija in Sergia Cragnottija v grupo Ferruzzi. Iz vseh teh zaslusanj je precej jasno izšlo, da je bila Mediobanca o vsem dobro seznanjena, ker je v bistvu imela v svojih rokah poslovanje grupe Ferruzzi od lanskega junija.

Marsikdo se sedaj sprašuje, kaksne posledice bo to imelo za italijanski finančni sistem. V Milanu navajajo, da se na borzi ni nikoli nič zgodilo, ne da bi bila o tem predhodno seznanjena Mediobanca. Finančni in poslovni krogi so torej do skrajnosti zaskrbljeni. Predsednik Confindustrie Luigi Abete je včeraj svetoval sodnikom, naj bodo jasni, ker to zahteva italijansko in mednarodno finančno tržišče. Abete je obenem nakazal možnost, da je bila Mediobanca seznanjena z nepravilnostmi v zaupnih odnosih s svojimi partnerji, ne da bi pri tem zagrešila kako kaznivo dejanje.

Enrico Cuccia

VIDEM / POKRAJINSKI KONGRES BIVŠE KD

Ljudska stranka išče nova ravnotežja

Na deželni ravni za sodelovanje s Severno ligo

VIDEM - Se pred nedavnim se je na kongresih Kršćanske demokracije v Furlaniji zbiralo tolikšno stevilo ljudi, da tudi največje razpoložljive dvorane niso zadostovale. Prihajali so vsi deželni veljaki KD, vsak s svojo skupino »podložnikov«, prihajali so gospodarstveniki, prihajali so tisti, ki so nekaj pomenili. Danes je slika povsem drugačna. Založno drugačna. V soboto in nedeljo je v Vidmu potekal prvi pokrajinski kongres Ljudske stranke. Organizirali so ga v perifernih dvorani, ki je bila daleč prevelika za kakih 200 oseb, ki so se zbrale, da bi ocenile katastrofalen položaj svojcas največje stranke v Furlaniji, ki je vedrila in oblačila

ne samo na Videmskem, marveč nad celotno deželno stvarnostjo. Od desetisocev vpisanih jih je ostalo manj kot 3.000, od teh so mnogi že napovedali, da ne bodo več obnovili izkaznice. Velik del demokratskega volilnega telesa je že zapustilo LS, večina se je usmerila k Berlusconi, drugi so se približali desnici, tretji pa v tišini čakajo na boljše case.

Na morebitne boljše case čakajo tudi vodilni pri videški Ljudski stranki, ki so sklenili, da na kongresu ne bodo imenovali novega tajnika, ki naj bi zamenjal dosedanjega večkrat kritiziranega Bruna Tellia. Počakali bodo na rezultate evropskih volitev in se potem dogovorili, ko-

mu naprtiti nelahko nalogo.

Kongres, kljub spartanski organizaciji in maloštevilni udeležbi, pa je vendarle dal nekaj signalov, ki so pomembni za bodočnost naše dežele. Najbolj važno je stališče, ki ga je osvojila večina delegatov, da je treba na deželni ravni iskati nova politična ravnotežja. Os Ljudska stranka-DSL ne zagotavlja zadostne stabilnosti, zato jo je treba okrepiti s prisotnostjo Severne lige, ki je se posebno na Videmskem (na Goriskem in Trzaskem so stališča te stranke dokaj vpraskljiva) pokazala, da je pripravljena na takšno dogovarjanje. Vse bolj očitno je, da se tudi pripadniki Ljudske stranke ogrevajo za takšno koali-

cijo, ki bi bila kos morebitno bodoči politični hegemoniji gibanja Forza Italia, kateremu javnomnenjske raziskave zagotavljajo nadaljno okrepitev.

In da se Ljudska stranka boji v prvi vrsti Berlusconi, je podčrtal vidni predstavnik LS Antonio Comelli, bivši predsednik deželne vlade. Rekel je, da se Finija in njegovega Nacionalnega zavezništva ni treba pretirano bati, saj se bo kmalu stailo kot sneg na soncu; nevaren je Berlusconi, kateremu so se približali takozvani »nacionalcraxisti« in truma egoističnih gospodarskih sredin, ki jim je družbena solidarnost deveta brigada.

Rudi Pavšič

Zdravstvo: deželni načrt na seji sveta

TRST - Deželni svet bo danes vzel v pretres zakonski osnutek o prenosu zdravstvenega sektorja, ki ga je izdelal odbor za zdravstvo Giorgio Matassi. Načrt predstavlja preizkusni kamen za manjšinsko upravo predsednika Renza Travanuta.

Na današnjem zasedanju bo tekla beseda tudi o ustanovitvi komisije za trzasko metropolitansko območje, ki jo predlagajo nekatere stranke. Svetovalci pa bodo nadalje proučili tudi dokument Ljudske stranke o vlogi deželnih uprav v novi Evropi.

Kako iz krize v gradbeništvu

VIDEM - Splosna gospodarska kriza in podkupninska afera, ki se je razširila tudi na krajevne uprave, sta v bistvu vidno ohromila dejavnost na področju javnih del. Podatek je izredno zaskrbljujoč, saj v naši deželi pomeni, da so trenutno ustavljena dela v 250 gradbiščih, kjer naj bi se lahko zaposlilo nad 2 tisoč delavcev.

Iz studije, ki jo je opravila fakulteta za gospodarstvo vede pri videški univerzi, izhaja, da je blokada gradbenih del zamrznila približno tisoč milijard lir.

Kaj storiti, da bi se izlekli iz zapletenega položaja? Na to vprašanje je skušal odgovoriti sindikat CGIL, ki je v Vidmu pripravil posvet, katerega se je udeležil tudi predsednik deželne vlade Renzo Travanut. Na podlagi studije videmske univerze obstaja stvarna možnost, da bi ponovno »poživili« gradbena dela v javnih ustanovah in s tem prispevali potreben kisik

gradbenemu sektorju, ki je v dokaj snji krizi. Najprej bi kazalo opraviti podrobno analizo v vseh 250 gradbiščih, ki so trenutno zaprta, in ugotoviti, kakšno je realno stanje. Na drugi strani pa bi bilo potrebno si prizadevati, da bi cene med izvajanjem del ne poskocile, kot je bilo doslej v navadi in ki so bile velikokrat »rezultat« samih podkupninskih potreb. Z zakonom bi bilo potrebno pospešiti birokratske termine v javnih upravah, ki so razlog za večmesečne, če že ne večletne zakasnitve pri realizaciji načrtov. Predsednik Travanut je povedal, da na Deželi že razmišljajo, kako sprožiti postopke, da bi se gradbena dela, ki so jih v prvi vrsti naročili univerza, institut za ljudske hiše, KZE in nekateri drugi deželni konzorciji, čimprej udeležila in s tem prispevala k premostitvi krize gradbenega sektorja, ki je v največji meri placal davek zaradi podkupninskih afer. (R.P.)

NOVICE

Celodnevni posvet o enakopravnosti žensk

TRST - V obdobjih gospodarske krize so ženske se bolj diskriminirane, njihovo delovno mesto se bolj ogroženo, medtem ko bi žensko specifično morali obravnavati kot »bogastvo, ki ga je treba valorizirati«. Vprašanjem ženske enakopravnosti na delovnem mestu in v družbi na sploh bo posvečen celodnevni posvet, ki bo 17. junija na trzaski Pomorski postaji. Organizira ga Deželna komisija za enake možnosti, katere predsednica Giovanna Del Giudice je na včerajšnji tiskovni konferenci orisala pomen in cilje pobude.

Dežela bo kupila obveznice za pomoč podjetjem

TRST - Na predlog odbornikov za delo Sonega in za finance Degressija je deželna vlada sprejela sklep o nakupu obveznic deželnega Mediocredito v višini 64 milijard lir v prihodnjem triletnem. Vsoto bodo namenili industrijskim podjetjem, vstevsi onim, ki se bodo namestila na hribovitih področjih FJK. V tej zvezi je deželna vlada tudi odobrila odlok, ki določa kriterije za finančno pomoč podjetjem.

Vlada bo zahtevala izročitev partizana Giacca?

TRST - Volilna kampanje je, posebno pri nas, večkrat bila prilžnost za obujanje strahov preteklosti. Zaskrbljujoče pa je, če to dela član vlade.

Podtajnik v zunanem ministrstvu Livio Caputo je na volilnem shodu Forza Italia v Locniku pri Gorici napovedal, da bo Italija zahtevala estradikcijo Maria Toffanina, s partizanskim imenom Ciacca, ki menda živi v Kopru, je pa bil pred kakimi stidesetimi leti obsojen zaradi poboja Osopevcev v kraju Porzus, kjer je prislo do obračunavanja med »rečimi« in »belimi« partizanskimi enotami. Toffanin naj bi tudi užival pokojnino INPS: ce ne bo mogoce doseči izročitve bivšega partizana, je dodal podtajnik, bomo vsaj zahtevali, naj mu odvzamejo pokojnino.

Napoved podtajnika Caputa je navdušeno pozdravil deželni svetovalec Liste za Trst Gambassini, ki je pred nedavnim v svetovalskem vprašanju enacil Toffanina in nacističnega zločinca Priebkeja in zahteval od vlade, naj v obeh primerih ravna enako. Kaže, da ga je vlada zdaj uslišala.

ISTRANOVA PRIZMA

Ko pesniki ne govorijo le o poeziji

GUIDO MIGLIA

Znani Trzacan, režiser Giorgio Strehler, ki ga je usoda že v mladih letih popeljala v Milan, a se vedno ljubi Trst kot svojo edino možno domovino - tisti Trst, ki je italijanski in slovenski, evropski, odprt in strpen, ki ne pozna sovraštva in ki je privlačen zaradi svojih različnih korenin, - je pred nekaj dnevi v največjem italijanskem dnevniku »Il Corriere della Sera« komentiral zgražanje nekega drugega velikega italijanskega pesnika Giovannija Rabonija s temi besedami: »Ko pesniki pričnejo govoriti o drugih stvareh in ne le o poeziji, ker cutijo, da je to nujno, potem to pomeni, da je zgodovinsko dozorel čas za njihujše.« Strehler nato se nadaljuje: »Zgleda, kot da si domišljam, da so v tej državi se ljudje, ki znajo in hočejo govoriti, ne pa bedeti v stanju otopenosti, in to ne ob začetku neke takoimenovane druge republike, temveč ob nečastnem koncu prve, ko ni več nobenih drugih perspektiv razen bodocih narodnih nesreč.«

In se: »Soočamo se s hotenjem, da bi izničili ustavo, prislo je do legitimacije fašizma, ki to ostaja v kakršnikoli obliki. Prislo je do rojstva pravega režima, ki se poslužuje bolj prefinjenega in zahrbtnega orožja od tradicionalnih rafalov in mitraljezov, ki so bili značilni za stare južnoameriske državne udare.«

In v nadaljevanju canka se Strehler se vedno, jaz bi rekel »dantejevsko«, zgraža: »Sedaj imam že občutek, da me obkroža ledena ravnodušnost, ki mi sega do srca in ki mojo nepremagljivo voljo stisne v oklep osamljenosti, se predem se ji lahko uprem. In to je za intelektualca najbolj dramatičen občutek.«

Vsakič, ko ta nasilnost, ta oholost in ta politični primitivizem izbruhnejo na plan, mnogi med nami, slovenski in italijan-

ski demokrati, ki živimo v tem kompleksnem delu Evrope, začutimo ta občutek osamljenosti. S tesnobo mislim na to, kako so pred kratkim fašisti s svojimi zastavami vdrli v Koper, kako so metali v morje steklenice s sporočili za Istro in kako dajejo sedaj nore izjave o tem, da morajo biti »Istra, Pulj, Reka in Dalmacija vrnjene Italiji«.

Jaz - ki zadnja leta več casa preživim v Istri kot v Trstu (tako kot Fulvio Tomizza) in ki se že petdeset let vracam v svoj domski kraj in se zato ne počutim kot begunec - zaznavam strah in tesnobo ljudi, ki živijo na drugi strani meje: Slovencev, Hrvatov in Italijanov, ali bolje, Istrobenčanov. Ce bi prevladali ti izrazi sovraštva, masčevalnosti, mržnje in revansizma skrajnonacionalističnega barbarstva, ki je strahovito protislovansko usmerjeno, bi morali ljudje, kot sem jaz, kot je Fulvio Tomizza in na desetine, stotine tisocev tistih, ki so ostali na svoji zemlji in so si v teh petdesetih letih na novo ustvarili življenje, oditi in zapustiti svojo zemljo.

Zaradi tega vzbuja to vzdusje, ki obdaja Berlusconijevo vlado, v teh krajih strah. Ljudje se spominjajo preteklosti, pretepanj, zaporov, desetletij molka in nasilnega pretvarjanja, ko so bili zaprti v svojih domovih, da jim ne bi bilo treba sprejeti izzivov gospodarjev.

Državljeni so lahko lojalni le do sistema, ki je odprt, cloveski, ki zagotavlja vsakemu cloveku vse državljanske pravice in kjer se vsi počutijo enakopravne ter imajo vsi enake dolžnosti in enake pravice, kot se to dogaja v velikih multietničnih in multikulturalnih demokracijah.

Ce bi v Italiji ob Berlusconi-

nas, na tej in oni strani meje, izgubili vsako upanje in se s tesnobo v srcu pogreznili v molk, kot se nam je to zgodilo v grenkih desetletjih fašistične Italije.

Ali se Italija, ki nekaj pomeni, tega ne zaveda? Ali pa je v tej novi moralni praznini Rečan Leo Valiani - Veiczen izjema? Bo spet prevladal konformizem in bodo ljudje sledili močnejšemu ter spet mirno sprejemali negativne pojave? Ce gledam iz svojeja zornega kota, me skrbi predvsem fužna Italija, in sicer tiste stiri dežele, kjer sta močno prisotni mafija in kamora. Gre za Sicilijo, Kalabrijo, Kampanijo in Apulijo, kjer sedaj že streljajo na predstavnike progresistov in kjer stalno grozijo vsem tistim, ki niso na strani tistih, ki imajo oblast.

Sprašujem se tudi, ali se bodo italijanska birokracija, ki je tako mogočna, oborožene sile in policija znale vedno zavzemati za demokracijo, za svobodo postenih državljanov, za neizprosno boj proti sleparjem, proti absenzizmu in proti prebrisancem, ki so se zakoreninili v mnoge pore naše družbe?

Dobro vem, da ti negativni pojavi ne zadevajo samo Italije, pač pa tudi države z veliko trdnego civilno tradicijo. Toda fašizem se je rodil v Italiji in to po zmagi, ne po vojskem porazu, in iz Italije se je nato razširil v druge predele Evrope in sveta. Mislim, da so to vprašanja, o katerih je treba nujno razpravljati, in to tudi tukaj in takoj: na tem delu Evrope, kjer je vedno obstajal velik cut za družbeno angaziranost, in kjer so bili vsi stoletja vzgajani tudi v cutu za državo, ki predstavlja najvisji izraz cloveske civilizacije.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publiet
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

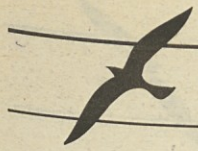
Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NACIONALISTI SPET IZKORIŠČAJO OSIMSKI SPORAZUM

Polemike zasenčile kampanjo za Evropo

Na glasovnici kar 17 simbolov strank in gibanj

Polemike o Osimu in o odnosih med Italijo, Slovenijo in Hrvasko, ki jih demagoško napihujejo desničarski in nacionalistični krogi, so močno zasenčile volilno kampanjo za obnovo evropskega parlamenta. Posebno na Trzaskem se volilna kampanja, če o njej lahko sploh govorimo, suka skoraj izključno okrog teh vprašanj, ki izstopajo v skodo drugih, ki so ravno tako, če ne bolj pomembna glede na pristojnosti evroparlamenta. Na tem področju so posebno aktivni neofasisti Nacionalnega zavezništva in Berlusconijska stranka »Forza Italia, ki tekmujejo za glasove desnice in istrskih beguncev.

Trst in dezela sta vključena v severovzhodno volilno okrožje, ki zajema se Veneto, Tridentinsko-Južno Tirolsko in Emilio-Romagno. Iz tega območja bo slo v Strasbourg 16 evropskih poslancev, na glasovnici pa bomo dobili simbole kar 17 strank in gibanj. Volitve 12. ju-

Giorgio Rossetti

Jelka Gerbec

Alojz Rebula

nija bodo potekale po dosedanjem proporcionalnem sistemu, volilec pa bo lahko oddal dve preferenci z imenom in priimkom, najbolje pa samo s priimkom izbranega kandidata. Zakon prepoveduje oddajanje preferenc s številkami.

Iz Furlanije-Juljske krajine je trideset kandi-

datov. Od bivših evropskih poslancev na listi DSL spet kandidira Trzacec Giorgio Rossetti, ki ima možnosti za izvolitev. Če bo izvoljen, bo to zanj tretja mandatna doba v Strasbourg, kjer se je doslej uspešno ukvarjal s problematiko nekdanje Jugoslavije in z odnosi s sosednjima državama Slovenijo in Hrvasko. Rossetti pa za izvolitev nujno potrebuje veliko število osebnih preferenc, ki jih bo moral iskati (in dobiti) tudi izven nase dezele.

Slovenska skupnost je tudi tokrat, podobno kot pred petimi leti, izbrala volilno zavezništvo z manjšinskimi in avtonomističnimi silami sirom po Italiji. Na listi »Federalizem Evropa«, ki jo v našem volilnem okrožju odpira nekdanji beneski zupan Mario Rigo, je glavni kandidat SSk pisatelj Alojz Rebula. Na listi so še Martin Breclj, Rafko

Dolhar in Andrej Bratuz, v drugem volilnem okrožju pa kandidira tudi strankin deželni predsednik Marjan Terpin.

Med kandidati Stranke komunistične prenove (odpira jo novinar Lucio Manisco) je tudi slovenska predstavnik, nekdanja senatorka KPI Jelka Gerbec. Komunisti v svoji volilni kampanji glasno opozarjajo predvsem na nevarnost oziviljanja neofasizma in se potegujejo, da bo v novem evropskem parlamentu sedelo čimveč poslancev evropske leveice.

Med Trzaceci kandidirajo tudi Gianfranco Ciani (PSI-Demokratsko zavezništvo), Marco Gentili in Marino Busdachin (Lista Pannella-reformatorji), Maria Stella Malafante (Ljudska stranka) in Riccardo Luccio (SKP). Zele na lista se poteguje za ponovno izvolitev Južnega Tirolca Alexandra Langerja.

STOJAN SPETIČ O REVIZIJI OSIMA

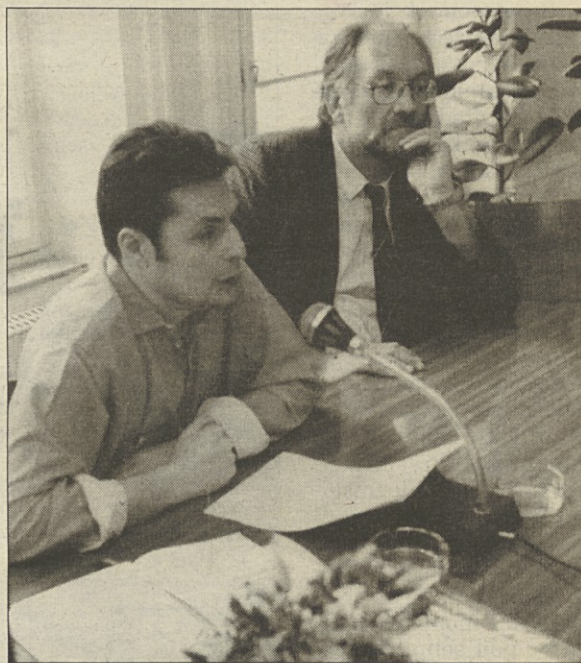
»Sporazum in ne izsiljevanje«

Begunci so glavne žrtve špekulacij

Bilateralni sporazumi med Italijo in Slovenijo (ali Hrvasko) za rešitev odprtih vprašanj so nujni in potrebni, pogovori pa ne smejo potekati pod vtisom revanizma in demagogije. Če vzamemo kočljiv problem vračanja imetja nekdanjih optantov, so žrtve takega početja predvsem istrski begunci, ki jim njihovi samozvani voditelji ponujajo le prazne obljube, utvare in nič več. V to je prepričan Stojan Spetič, ki je s sinocnjim predavanjem o Osimu in o odnosih med sosednjimi državami sklenil cikel konferenc SKP o teh aktualnih vprašanjih. Pred njim sta predavala zgodovinar Teodoro Sala in pravnik Luigi Migliorino.

Spetič je podrobno obnovil zgodovino in politično aktualnost Osimskih sporazumov in se seveda zaustavil pri sedanjem položaju, ki tako vznemirja novo rimsko vlado in trzasko nacionalistično družino. Problem vračanja nepremičnin istrskih beguncev je realen in ga je v treznejših tonih postavila tudi Ciampijska vlada. S to temo se ukvarja tudi posebna italijansko-slovenska komisija za imovinska, pravna in gospodarska vprašanja, ki igra torej, kot vidimo, zelo važno vlogo, čeprav se o njej žal premalo piše in govori.

Italija nesprijemljivo izsiljuje svoja vzhodna soseda, da bo ob pomankanju ustreznih rešitev tega vprašanja, zavirala, če ne blokirala njun vstop v Evropsko unijo. Rim pa pri tem ne infor-

Na sedežu SKP je o Osimu govoril Stojan Spetič (f.KROMA)

mira javnosti, da je do pred kratkim sam zakonsko prepovedoval tujcem nakup nepremičnin na mejnem področju FJK. Zane dekret trzaskega prefekta Palamare je parlament ukinil sele po odločnem pritisku ter posredovanju parlamentarcev KPI. Tujci, ki hočejo kupiti hišo ali zemljišče v Trstu, Gorici in Benečiji, morajo se danes vložiti uradno prošnjo na prefekturo, ki jo lahko tudi zavrne.

Slovenija in Hrvaska vsekakor nista edini državi Vzhodne Evrope, katerih ustava prepoveduje tujcem, da kupujejo nepremičnine. Ta prepoved npr. velja tudi na Češkem, Slovaskem in na Madžarskem (celo v Avstriji, op.ur.), ki morajo zaradi gospodarske sibočnosti na nek način štiti delikatne prehode iz socia-

lizma v nov družbeni in gospodarski sistem. Problem istrskih beguncev, je poudaril Spetič, je torej treba rešiti tudi upostevajoč te razmere.

Sloveniji in Hrvaski je predavatelj glede tega očital preveč »razredno« usmeritev, saj njuna zakonodaja v teh pogojih oskuduje predvsem manj premožnega istrskega begunca, ki namerava kupiti hišo v rojstnem kraju. Nepremičnine pa lahko kupijo podjetja in družbe, pod pogojem, da so uradno registrirane v Sloveniji (ali Hrvaski). Berlusconijski Fininvest lahko torej preko mešanih družb pokupi vso istrsko obalo, kot že delajo Američani in Nemci na Hrvaškem, navadnemu istrskemu optantu pa je to onemogočeno. Tudi to sodi v paradokse tukajšnjega vsakdana! (S.T.)

Jutri posvet DSL o zunanji politiki

»Italijanska zunanja politika v Evropi, ki se spreminja«. To je naslov jutrisnjega posveta, ki ga Demokratična stranka leve prireja ob 17. uri v trzaskem hotelu Savoia. Govorili bodo Pierro Fassino, ki v okviru strankinega vsedravnega vodstva odgovarja za zunanjo politiko, ter kandidata za evropski parlament Giorgio Rossetti in Paolo Prodi.

Rossetti je na sinocnjem volilnem shodu Occhettove stranke v Miljah govoril o hudi gospodarski krizi, ki pesti predvsem trzaski industrijski sektor. Odločno je zavrnil demagoško kampanjo, ki jo proti vstopu Slovenije in Hrvaske v Evropsko unijo vodi tukajšnja nacionalistična desnica.

POGREB / SPOMINSKI UTRINKI DVEH NJEGOVH KOLEGIC

Na Katinari so se poslovili od Pavla Čoka

Profesor in sindikalist Pavel Čok počiva od včeraj v družinski grobnici na pokopališču na Katinari. Od njega se je včeraj poslovila velika množica delovnih kolegov, dijakov, prijateljev, znancev, vasčanov, ki so se na njegovi zadnji poti stnili okrog zene Nade in njegovih dveh deklic, ki sta tudi prisli pozdravit očeta.

Sindikat slovenske sole se je spomnil svojega glavnega tajnika pretekli petek na žalni seji, na kateri je profesorica Ana Volpi prebrala spomin kolegice Ester Sferco na Pavla Čoka in nekaj svojih spominov, ki jih danes objavljamo.

Spomin na Pavla Čoka

Ko se ob jecanju navčka poslavljamo od osebe, s katero je povezan del naših najljubših spominov, nas to intimno doživljanje oddaljuje od množice, ki ne more čutiti z nami več kot to, da je ugasnilo mlado, se neizveto življenje. In vendar... želimo pokazati drugim podobo drage osebe, ker smo prepričani, da je z njo umrl del naše preteklosti in je v nas zazivela in bo ostala neiskaljena, neizbrisna, določala nas bo in nas spremljala.

Moji spomini na Pavla Čoka, na »Pavelja«, kot so mu rekali v domačem okolju, segajo več kot dvajsetletje daleč nazaj, ko se je v temni obleki klasičnega kroja pojavil na družabnem večeru v prostorih Slovenskega kulturnega kluba. O znački, ki jo je nosil pri peto na suknjicu, je povedal, da je na njej upodobljen grb solskega zavoda v Vidmu, ki ga je obiskoval. Imel je tudi pas s podobnim znakom. Bil je samozavesten, rad se je smejal, njegov smeh je bil spontan, odkrit, tedaj je glavo nagnil nekoliko v stran in pripril oči. Prikupil se nam je z živahnostjo in bistrostjo. Ze tedaj se je izkazal s svojo ročnostjo, pripravljen je bil pomagati, ustreci, vsem je siroko srčno razdal svoj čas... in te svoje radodarnosti nikoli ni omenjal.

Prepričana sem, da tudi vi, ki niste zrlji njegove rane mladosti, poznate takega Pavla, saj se nikoli ni spremenil.

O svojih deskah letih na zavodu je znal veliko povedati: pripovedoval je o nedolžnihalah, o prijateljih, profesorjih; vse nas je silno zanimalo, saj smo doživljali podobno. Na vprašanje, zakaj je

moral v zavod, se je s kancom ožnostmi nasmehnil: »Bil sem precej navihan in oce mi ni mogel do živega...« Očeta je namreč močno zaposlovalo gradbeno podjetje in sinu je želel omogočiti sijajno prihodnost. Ze v svoji rani mladosti je Pavel poznal kot lastne zepe London, sanjsko mesto naše generacije...

Ne da bi posebej poizvedovali lahko trdimo, da je izpolnil pričakovanja svojih staršev, do katerih je čutil pravo sinovsko ljubezen in spoštovanje. Rad je omenil, kako sta se vzela iz ljubezni in se tako odpovedala naklonjenosti tistih, ki so jima določili drugo usodo...

Studiju se je resno in intenzivno posvečal. Redno je sodeloval pri raziskavah in pozorno spremljal tedanja tehnološka čudesa. Poznal je osnove računalništva že tedaj, ko smo bili vsi sveto prepričani, da se da z njim le računati. Izpopolnjeval se je kar naprej, redno je hodil v Ljubljano, kjer se je pripravljala za magistrirje.

Po očetovi rani smrti je kot samoumevno prevzel nase družinske obveznosti in odgovornosti.

Prišel je z novim delom, ustanovil je svoje podjetje in se zaposlil kot profesor na slovenski soli.

Ze prvo leto na soli označuje srečno poznanstvo s kolegico Nado Gerzelj, ki mu bo postala žena in mu bo rodila hčerki Alenko in Majo. Topla očetovska ljubezen se pri njem ni izražala z zbirko slik v listnici in tudi ne z opisom podvigov nadobunih potomcev. Nežnost se mu je brala na obrazu, ko se je ob zapacani majhni tipkovnici opravičeval, da se je z njo igrala mala... Njegova mladostna vihravost se je nekoliko unešla, sodil je v vrsto mož, ki jim družina pomeni vrednoto.

Pavel ni nikoli pozabil, da je Slovenec. Svoje narodne pripadnosti ni obešal na veliki zvon, jermal jo je samoumevno, znancom Italijanom se je kazal v svoji pravi podobi, na ulici in v uradu je glasno govoril v materinem jeziku. Kot izobraženec si je mimogrede privosčil pogled zviska na vse tegobe omahljivcev, saj je dobro poznal pravo vrednost cloveka, ki predvsem ne sme zatajiti samega sebe.

V slovenski zamejski javnosti se je Pavel izrazil predvsem kot

solski sindikalist. Mesto glavnega tajnika Sindikata slovenske sole si je zaslužil s trudom, praktičnostjo, strokovno podkovanostjo, ki si jo je nenazadnje pridobil z odprtimi odnosi z družbo obeh narodnosti in njenimi predstavniki.

Tudi odnos do prijateljev in kolegov se ni spremenil. Se naprej je rad ustregel v cemerkoli in kakorkoli je mogel, nesebično, z veseljem.

Pavel, vedno znova si z nami med prijetnim pomenkom o solskih in drugih stvareh; ob vabilu, naj po delu »gremo pit«, nas se vedno spremlja tvoj nasme.

Tak nam bos v spominu in ob svoji družini, ob Nadi, mami Lojzki, Alenki in Maji, bos nezamenljiv vzor ljubezni in dobrote.

Ester Sferco

Dragi Pavel,

Le malo casa sva ucila skupaj, a nate me vezejo nekateri spomini, ki izstopajo kot zivi fleši iz solske vsakdanjosti. Prvic sem te srečala pred kakim desetletjem, ko si vodil enega izmed prvih tečajev o računalništvu. Pokazal si takoj svojo izrazito in v marsičem posebno in bogato osebnost. Raz-

lagal si navdušeno, utemeljeval s stoterimi podatki, stavek se je odpiral v zavite, oglate in okrogle oklepaje... in vedno se ti je zdelo, da nisi se povedal vsega.

Tako je bilo tudi pozneje, ko sva že bila kolega na Ziga Zoisu. Navdušenje, vehementnost, optimizem, pogled uprt v bodočnost, intuicija, številna zanimanja so označevala tvojo osebnost. Z enakim živim zanimanjem si se oprjel dela v sindikatu. Ko sem ti pred tremi tedni telefonirala na sindikat za neko informacijo, je iz tebe kar vrelo podatkov in nasvetov. Dolgo sva govorila in ko sva se poslovila, mi je bilo prijetno zaradi tvoje naklonjenosti in pripravljenosti, da pomagas.

Na tragični način se je vse to prekinilo in vsi se počutimo revnejši. Dosti bi bil lahko se dal soli in sirsi skupnosti. Posebno te bo pogrešala tvoja se tako mlada družina.

V imenu ravnatelja, ki ga je tvoja nenadna smrt se posebno presunila, v imenu kolegov in v svojem lastnem se ti zahvaljujem za tvoje delo in izrekom družini globoko sožalje.

Ana Volpi

TRG GUTENBERG / KONEC SEDEMDNEVNE PRIREDITVE

SREČANJE / V OPENSKEM PROSVETNEM DOMU

Izreden uspeh vabila k branju

Sinoči so se zvrstila še zadnja srečanja

S posegom občinskega odbornika za kulturo Roberta Damiani se je sinoči zaključila sedemdnevna prireditev Gutenbergov trg, ki je središnji tržaski Trg Unità spremenila v živahno sejmisko, kjer so se na stojnicah bohotele knjige vseh vrst z živobarvnimi platnicami. Pobudo sta priredila Ministrstvo za kulturne in naravne dobrine in tukajšnja Državna ljudska knjižnica v sodelovanju s Studijskim centrom za mladinsko literaturo A. Alberti. Med založniškimi hisami, ki so se predstavile na prireditvi, je bilo tudi Založništvo trzaskega tiska, ki je sicer le prve dni imelo svojo izložbo pod belim paviljonom.

Kot je v zaključnem govoru poudaril odbornik Damiani, je doživela prireditev izreden uspeh, saj jo je obiskalo več kot 30.000 ljudi, mladih in starejših. Vse to izpričuje zanimanje Trzčanov bodisi za branje bodisi za pisateljsko ustvarjanje,

kot je med drugim v kratkem pozdravu poudaril tudi predsednik deželne sveta Cristiano Degano.

V tednu dni se je pod Gutenbergovim paviljonom zvrstilo nemalo pisateljsko ustvarjanje,

tržčanov. Precej je bilo tudi slavnih imen; od napovedanih gostov ni manjkalo prav nihče. Višek je prireditev doživela v nedeljo, saj so dopoldne nasteli več kot 6.000 obiskovalcev, popoldne pa jih ni bilo nič manj.

Nedelja je bila posvečena večinoma otrokom z delavnicami, animacijami in predstavami. Tako so ob 15.30 nastopili najmlajši igralci društva Tabor z glasbeno komedijo Hruske gor, hruske doll, animatorka združenja Lupusinfabla pa so pokazale, kaj vse lahko počnemo s papirjem. Med delavnicami pa je bil zlasti zanimiv laboratorij ilustriranja z Jasno Merku. Med srečanjmi gre omeniti še predstavitev knjige otrok osnove sole iz Cindisa E fu così che la guerra finì, ki je posvečena spominu Ote, Lucchette in D'Angela. (bov)

NOVICE

Deželni odbornik Mattassi na obisku v Koroneju

Deželni odbornik za zdravstvo in socialno skrbstvo Giorgio Mattassi je včeraj obiskal tržaski zapor v Ul. Coroneo. Po obisku je poudaril, da bi morali pospešiti gradbeni preustroj strukture, obenem pa bi morali posvetiti večjo pozornost zaprtim alkoholikom in narkomanom. Tem zapornikom bi morali nuditi konkretno specifično pomoč, da ne bi - potem, ko bodo zapustili zapor - spet zapadli v začaran krog mamil in alkohola, ki bi jih zopet privedel v jeco.

Katalonci gostje zavoda ENAIP

Te dni se nahaja v Trstu skupina dijakov iz Katalonije. V okviru evropskih študijskih izmenjav nacrta Horizon jih gosti zavod ENAIP. Gostje se bodo med svojim enotedenskim bivanjem v Trstu seznanili s tukajšnjimi prijemmi poklicnega izobraževanja (delovali bodo na območju komprenzorija bivše psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu), pri čemer jim bodo v pomoč njihovi tržaski »kolegi«. Sredi junija bo 15 tržaskih dijakov »vrnilo« obisk. Odpotovali bodo v Spanijo, kjer se bodo »izpopolnjevali« v Barceloni in Oviedu.

Nista si mogla pomagati

Ko so gasilci stopili v stanovanje, so na tleh opazili dve osebi, ena je bila v kopalnici, druga v spalnici: nikakor si nista mogli pomagati in niti razložiti, kaj se je pravzaprav pripetilo. Vstopili so se agenti, ki so skupaj z osebjem Rdečega križa ter gasilci pobrskali za dokumenti in ugotovili, da gre za 73-letno Nello Avanzini ter deset let mlajšega Carla Avanzinija. V stanovanju je bilo priključeno ogrevanje in v tej vročini jima je verjetno začelo primanjkovati kisika. Policijo je poklical Livio Jez, ki prebiva v istem poslopju na Drevoredu 20, septembra 76. Jeza, ki je sicer doma iz Doline, je opozoril neki mladenič, ki je slisal, da iz stanovanja prihajajo klici na pomoč. Tako Nellovo kot Carla so odpeljali v bolnišnico.

V Attimisu aretirali razpečevalca mamil iz Trsta

Vidamski karabinjerji so v soboto ponoči stopili na prste se enemu razpečevalcu mamil iz Trsta. Gre za 42-letnega Maria Meriggliolija. V soboto se je udeležil nekega zasebnega zabavnega večera v Attimisu, na katerem je bilo več kot 300 ljudi. Med njimi so bili tudi karabinjerji v civilu, ki so budno opazovali dogajanje. Njihovo pozornost je pritegnilo zlasti čudno zadržanje Meriggliolija. Poklicali so pomoč in moškega pregledali. Pri sebi je imel 90 znamk mamila LSD. Zanj so se seveda takoj sprožile lisice. Trenutno je v vidamskem zaporu.

Slovenske in italijanske ženske z roko v roki za mir

Srečanja sta se s svojimi pričevanji udeležili tudi bosanski predstavnici

V Prosvetnem domu na Opcinah je v nedeljo ves dan potekalo srečanje slovenskih in italijanskih žensk pod geslom »Z roko v roki za mir«. Glavna poročila so imele Margherita Granero kot predstavnica večnamenskega centra za kulturo »Alma Mater« iz Turina, Sonja Babić kot pedagoški vodja službe »Pticki brez gnezda« v Dijaskem domu v Trstu, Lidija Menapace v imenu Združenja žensk Italije UDI, Giovanna del Giudice kot predstavnica Komisije za enake možnosti, zupanja zgonisne občine Tamara Blažina, prof. Laura Venier v imenu služb, ki delujejo v pomoč beguncem iz Bosne v naši pokrajini, predstavnici žensk iz Bosne Slavica Stancić in novinarka Merima Trbojević, tržaska novinarka Neva Lukes, izven programa uradnih govorin pa so govorile Maja Furlan o delovanju na konkretni pomoči beguncem iz Bosne in sen. Jelka Grbec o vlogi VZPI-ANPI v boju za pravice vseh zatiranih, beguncev,

za vrednote antifasističnega odpora in boja za pravice Slovencev v nasi deželi. Srečanje sta uvedli in sklenili Vesna Benedetić v imenu Zenskega kulturnega združenja »La settima onda« in Augusta De Piero Barbina, predstavnica Vsestranskega združenja za mir. Vmes je potekala zelo poglobljena razprava.

Udeleženke so na zasedanju izvedele marsikaj zanimivega in koristnega o delovanju društev in ustanov, ki skrbijo za integracijo priseljencev iz raznih držav, o delu volontarističnih združenj za pomoč beguncem iz Bosne, kot tudi o hval vredni dejavnosti našega Dijaskega doma, ki se s svojo pobudo »Pticki brez gnezda« trudi za reševanje problemov mladih, ki so se znašli v našem mestu brez doma, staršev in jim je torej treba nuditi vso pomoč, ne da bi pri tem pozabljali, da je potrebno vzdrževati in poglobljati tudi vezi, ki te mlade vežejo na domače kraje, kulturo in njihove tradicije.

Tudi o tem, kaj so doživljali Slovenci v teh krajih v času fasizma, kaj vse so morali pretrpeti in kako težko je bilo v času po vojni postavljati temelje medsebojnemu sožitju in prijateljstvu, je bilo na zasedanju govora, kot so bile na primer, s strani županje Blazinove nakazane smernice o tem, kaj lahko naredijo občinske uprave na tem področju. Tudi sugestije predstavnic raznih združenj za mir in solidarnost so slonele na želji, da bi se pravila strpnosti, medsebojnega sporazumevanja, prijateljstva ter konkretne pomoči vsem potrebnim, nemočnim in ostarelim okrepile in uresničile.

Takšnih srečanj in posvetov bi moralo biti še več. V današnjih prelomnih casih so želje o medsebojnem sodelovanju, po dobrih medsebojnih odnosih, po mirnem sožitju, po utrjevanju idealov miru in demokracije v svetu in tu pri nas, se kako potrebne in zazelene. (nl)

BRANJE / PRIREDITEV MESTNE KNJIŽNICE

Začetek Dnevov mladinske knjige

Junija in julija vrsta prireditev v sklopu manifestacije Knjiga za poletje

Na dan, ko se je zaključil Gutenbergov trg knjige, so se na pobudo trzasko Mestne knjižnice začeli Dnevi mladinske knjige. Namen manifestacije je jasen: približati otrokom knjigo, da ne bi le buljili v televizijski ekran, pač pa bi si tudi oplajali oči s crkami, besedami in stavki.

Dnevi mladinske knjige bodo trajali do 6. junija. Pri tej pobudi bodo poleg knjižnice sodelovale tudi mestne knjižarne. Na včerajšnji predstavniški konferenci je ravnateljica mestne knjižnice Anna Rosa Rugliano podčrtala, da v knjižnici že pol-druge desetletje deluje odsek mladinskih knjig, ki pa ga otroci in dorasajoci se premalo poznajo in izkoriščajo.

Dnevi mladinske knjige bodo le uvod v sirso prireditev Knjiga za poletje, ki bo trajala vse do konca julija. V sklopu te manifestacije bo gledališka skupina Molino Rosenkranz po mestnih trgih predstavila vrsto animiranih »bralnih srečanj«, na katerih bodo njeni člani brali in »igrali« najbolj znane tekste za mladino.

RAZOČARANA V LJUBEZNI

Postala »prava izvedenka« v poskusih samomora

»Ne zvonite, stanovanje je zasedeno s plinom, vrata so odprta. Pozdrav vsem. Vera.« Tako je pisalo na lističu, ki so ga agenti našli na vratih v 2. nadstropju poslopju v Ul. delle Ginestre 3. Do stanovanja so agenti letedečega oddelka trzasko kvesture pridrveli v samih treh minutah, poklicala jih je Djurdjica Spoljarić iz Ul. Giacinti 26. Res je v stanovanju zaudarjalo po plinu: nemudoma so zaprli pipe na stedilniku ter prezračili prostore.

V dnevni sobi je na fotelju sedela neka ženska, bila je vidno zmedena, pa ne samo zaradi plina, ki ga je vdihavala. Kot je sama priznala, je precej globoko pogledala tudi v kozarec. Vero Avramov, tako ji je ime, je v obup spravilo ljubezensko razočaranje. Sama pa je v obup verjetno spravila svoje sestanovalec, saj bi lahko pozročila pravo tragedijo, če bi plin eksplo-

diral.

Na srečo kaže, da je že »izkusena« v poskusih samomora in da gre le za demonstrativne (a prav nič simpatične in zaželjene) geste. Svoj namen je namreč izpovedala omenjeni Djurdjici Spoljarić, ki jo je zamen prepricavala, naj pride k pameti. Ko je uvidela, da je vse zaman, je Spoljarićeva poklicala na pomoč agente, ki so kasneje ugotovili, da je 46-letna Avramova že nekajkrat odprla pipe s plinom. Z resilecem Rdečega križa so jo odpeljali v bolnišnico: diagnoza govori o zastrupitvi zaradi pomanjkanja kisika, a tudi o tem, da ga je imela veliko pod kapo in da je bila v hudi depresiji. O pomogli naj bi si v 24 urah, vendar so jo odpeljali na opazovanje v psihiatrično bolnico. Agenti so ji izročili ključke stanovanja, zaradi česar verjetno ostali v hiši ne bodo prav mirno spali.

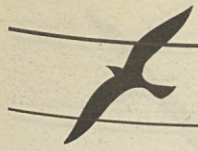
NESREČA V ARZENALU SV. MARKA

Smrt mladega delavca gre verjetno pripisati le spletu tragičnih okoliščin

Vse kaže, da je slo za usoden splet okoliščin. Zaenkrat si namreč nihče ne zna drugače razložiti nesreče 29-letnega Fabia Imposimata, ki je v nedeljo popoldne izgubil življenje na českoslovaški ladji »Karlov Vary«, zasidrani v Arzenalu sv. Marka. Mladenica je namreč kot strel iz topa zadel curek vode, s katero pod pritiskom 50 atmosfer odstranjujejo umazanijo in rjo s sten ladje. Sodelavci so mu takoj priskočili na pomoč, vendar je bil dejansko na mestu mrtev, curek ga je zajel v prsi in pod pazduho.

Včeraj je bilo srečanje med sindikatom in vodstvom Arzenala. Vodstvo izključuje vsakršno malomarnost ali nesposobnost varstvenih predpisov. Tudi Roberto Burlo (Fiom-CGIL) meni, da tragedije naj ne bi zakrivilo malomarnost Arzenala (ki se je sicer za to opravilo posluževal podjetja IMS Petrol Lavori), okuvara ali nepravilno delovanje naprave, ki jo je Imposimato imel v rokah: slo naj bi za naključje, ki ga gre verjetno pripisati slabosti, ki naj bi obsla Imposimata. S svoje strani je delavski svet Arzenala izdal tiskovno sporočilo, v katerem med drugim izreka sožalje, a se tudi odločno zavzema, da pristojne oblasti in organizmi povsem osvetlijo, kaj se je dejansko zgodilo.

Vsekakor se preiskava o neizgledu nadaljuje in zaenkrat obstajajo samo ugibanja o tem, kako se je naprava lahko obrnila proti Imposimatu. Gre namreč za nekakšno »pisto« z meter dolgo cevjo, ki deluje le tedaj, ko nekdo pritisne na petelina, sicer se avtomatično ustavi. Moski je bil v trenutku nesreče na premičnem dviznem odru, ki ga je upravljal sodelavec. Takih odrov je lahko več, posamezne naprave za brizganje vode pa oskrbujejo s tlačilko, v katero voda prihaja iz omrežja (torej pod pritiskom 6 atmosfer). S tlačilko pritisk po potrebi povečajo celo do 50 in več atmosfer. Delavec na odru običajno opravlja svoje delo po eno uro, nakar ga zamenja tisti, ki je zadolžen pri dviznem doru. Domnevajo, da je Imposimato odložil »pisto«, morda ga je obsla slabost ali ga je prevzela utrujenost, z nogo ali kako drugace se je nehote dotaknil petelina. Tisti, ki je bil zadolžen pri tlačilki, je slisal krik, nemudoma je znižal pritisk, a je bilo prepozno. Ze v nedeljo popoldne so v prisotnosti policije, osebja medicine za delo, Krajevne zdravstvene enote in drugih naprav preverili in ugotovili, da je brezhibna. Kot je dejal Roberto Burlo, taka dela opravljajo že leta, vendar ne pomni, da bi se kdajkoli pripetilo kaj hujšega.

DOMJO / PRIREDITEV KD FRAN VENTURINI

Slovesen in prijeten zaključek bogate kulturne sezone

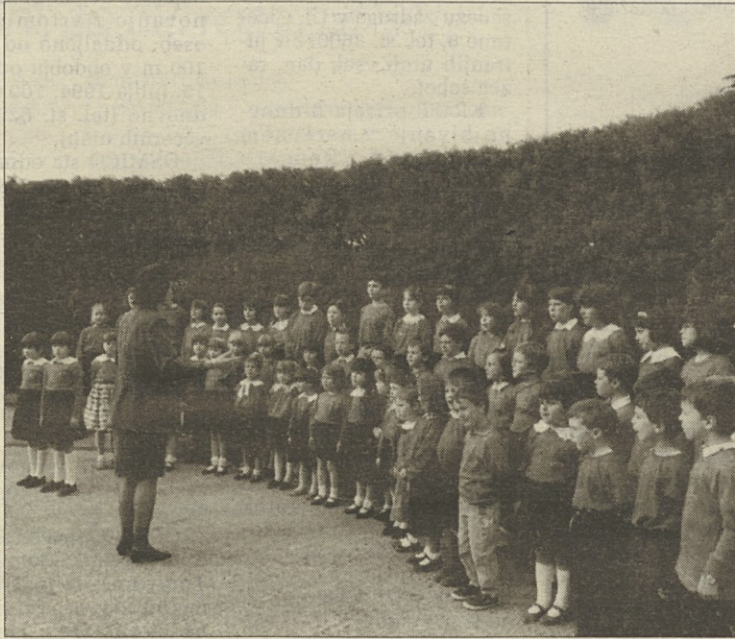
V nedeljo popoldne je bilo na prostem pred sedežem KD Fran Venturini pri Domju praznovanje zaključka delovne sezone 1993-94.

Pester in bogat kulturni program je začel zelo številni otroški pevski zbor, ki ga vodi Suzana Žerjal in ga pri klavirju spremlja Vesna Zupin, ki je zapel vrsto slovenskih otroških pesmi.

Program nastopa so napovedovale kar mlade članice zbora, ki so orisale tudi delovanje zbora ter nastale njegove nastope na raznih srečanjih in tekmovanjih: v Kopru, Zgoniku, Boljuncu, na raznih proslavah in nazadnje tudi na srečanju v Zagorju ob Savi.

Sledili so gojenci sole za diatončno harmoniko - frajtonarico, ki jo vodi prof. Zoran Lupinc. Nastopili so Igor Spetic, Andrej Gropajc, Angela Crevatina, Gregor Kofol in Edi Milkovic. Lepo so zaigrali vrsto veselih in prijetnih skladb.

Pri društvu deluje tudi sola

za klavirsko harmoniko, ki jo vodi Suzana Žerjal. Iz te sole je s spletom skladb nastopilo pet gojencev, ki se že dalj časa učijo harmonike.

Sledil je nastop moškega pevskega zbora, ki ga vodi zborovodja Ivan Tavcar. Zbor je v letošnji sezoni večkrat nastopal doma in drugod. V letošnji se-

zoni je praznoval s posebnim koncertom 25-letnico svojega delovanja in ob tej priložnosti so pevci prejeli tudi Gallusova priznanja. V nedeljo se je občinstvu predstavil s petimi pesmi iz nase bogate zakladnice.

Suzana Žerjal, ki je na prireditvi nastopila kot zborovodkinja otroškega zbora in kot učiteljica harmonike, je nato nastopila se s harmonikarskim ansamblom, ki ga sestavljajo Claudio Bologna, Silvano Vidmar, Felice Cernecca in Luisa Coretti. Ansambel je začel z delom v letošnji sezoni, nastopil pa je že na več prireditvah.

Na koncu je spregovoril se predsednik domačega društva Marjan Spetic, ki se je zahvalil vsem nastopajočim, članom, ki sodelujejo v društvu, pa tudi staršem in zvestim obiskovalcem vseh prireditev in zazelel, da bi društvo tudi v prihodnje delovalo tako uspešno kot doslej. Prireditev je zaključila lepa družabnost.

Neva Lukes

VSI SMO PRIJATELJI

Balončke našli na Hrvaškem

Izpustili so jih otroci med nedavno prireditvijo v Zgoniku

Vsem udeležencem in nastopajočim, predvsem pa otrokom prireditve Vsi smo prijatelji, ki sta ga uspešno izvedli v skupnem sodelovanju SKD Vigred iz Sempolaja in KD Rdeca zvezda iz Saleza, sporočamo veselo vest. Prišlo je pismo. Kaksno pismo? Prišlo je zelo prijazno pismo iz Hrvaske.

Dragi otroci, pisala nam je mlada družina iz kraja Poljanec Ludbreg. Na svojem vrtu je našla nase balone, ki smo jih ob koncu prireditve, kot se dobro spomnite, spustili v zrak s plakatom prireditve in z željo, da jih najdejo prijatelji. Nase upanje se je uresničilo. Baloni so poleteli daleč, v blizino slovensko-hrvaske-madžarske meje, nekako 28 km od mesteca Varazdina. Družino, ki so jih

našli, sestavljajo trije člani, mama in tata in 6-mesečni Marko, ki so se mu ob pogledu na živopisne balone zasvetile oči od veselja, nam je zapisala mama v pismu, v katerem pozdravlja in podpira našo prireditev, predvsem pa nastop otrok in si želi izvedeti čimveč o naši prireditvi. Otroci, obljubljam vam, da bomo pisali iz obeh društev in upamo, da boste tudi vi poslali svoje slike, risbe itd. (naslov boste našli v društvu). Marko je res se majhen, a bo zrastel in prav gotovo bo postal naš prijatelj. Tudi nase prijateljstvo je vzklilo iz malega, a zdaj cutimo, da smo bolj povezani med seboj in s tisto mlado družino na Hrvaškem, ki bo sele postala naša znanka in s katero zelimo skleniti novo prijateljstvo. (J.J.)

V PRIREDBI DOMAČEGA KD VESNA

V Križu razstava in koncert

Dela Ani Tretjak bodo na ogled občinstva vse do nedelje

V foyerju doma Alberta Sirka v Križu bo ves teden (do nedelje) na ogled razstava mlade domače umetnice Ani Tretjak z naslovom »Voda med zemljo in nebom«. Slikarko in njeno ustvarjalnost je predstavila likovni kritik Jasna Merku. Sobotnemu odprtju razstave (na sliki-Foto KROMA), ki je na ogled v večernih urah in v nedeljo dopoldne, je sledil koncert uveljavljenega mesanega pevskega zbora Primorec-Tabor, ki ga vodi dirigent Matjaz Sceek. Vmes je Danjel Malalan recitiral nekaj poezij slovenskega pesnika Kajetana Kovica.

Razstavo in poznejši koncert je priredilo domače kulturno društvo Vesna. Niko Sirk je v kratkem pozdravnem nagovoru med odprtjem slikarske razstave izrazil željo in upanje, da to ne bo osamljena kulturna prireditev, ampak da bo to končno uvod v kolikor toliko redno kulturno delovanje v Križu, ki, kot znano, ne preživlja najboljnih časov.

Vsa dejavnost sloni na moskem in dekliskem pevske zboru, Širkov dom pa kulturno gledano precej sameva.

Te dni se mudi v Trstu cirkus Moire Orfei. Nekako sama od sebe se vsiljuje misel, da so cirkuske predstave bolj zanimive za otroke kot za odrasle, saj konec koncu poteka cirkuski spektakel po nekem kalupu, ki se je

v času bolj malo spremenil. No, mogoče tokrat le ni povsem tako. Nedeljski popoldanski predstavki je resda prisostvovala velika večina mladih in najmlajših gledalcev (v spremstvu staršev, se razume), a vse skupaj le ni

bilo tako vse vnaprej določeno in samoumevno, kot večkrat zmotno mislimo, ko se podamo v cirkuski sotor. Program, ki nam ga Moira Orfei tokrat predstavlja v sodelovanju z moskovskim cirkusom, je svez in do-

Lepa cirkuška predstava

padljiv, odvija se zelo zgoščeno in je ob nekaterih vrhunskih umetniških in akrobatskih točkah prava poslastica ne le za otroke, temveč tudi za odrasle. Na trenutke zadihas intenzivno cirkusko atmosfero, umeetniki in akrobati, krotilci in humorista ter sredi predstave in v poslovnem mimohodu Moira sama, znajo ustvariti tako sproščeno in prijetno vzdušje, da te prevzame vtis, da si doživel res nekaj nevsakdanjega.

Program sam je primerno dolg in tako raznolik, da njegova vsebinska moč raste do konca predstave, ki se izteče s pravcatim sovom donskih Kozakov (na sliki), tako da doseže spektakel svojo največjo razvivetost tik pred koncem, kar vpliva na gledalca blagodejno in mu ne ubije volje, da bi se kdaj peljal sina ali hčerko v cirkus.

Preveva nas vtis, da bo tržaska etapa cirkusa Moire Orfei kar uspešna.

TREBČE / VAŠKI PRAZNIK

Pestra dejavnost KD Primorec

Ob lepem vremenu, dobri organizaciji, zanimivem in vselem programu, predvsem pa ob veliki udeležbi ljudi, se je v nedeljo pozno zvečer zaključil v Trebčah vaški praznik, ki ga je tudi letos priredilo SKD Primorec iz Trebč in se je odvijal na domačem nogometnem igrišču.

Vreme je v tem času - praznik se je namrec začel že v petek - malo ponagajalo; zato pa je bilo lepo in toplo v nedeljo, ko so organizatorji izpeljali popoldansko prireditev za otroke, nato celovečerni nastop godbe na pihala V. Parma in potem se ples in zabavo z ansamblom Happy day.

V Ljudskem domu so člani društva priredili tudi zanimivo razstavo fotografij, ki so jih zbrali po vasi »Trebče in Trebenci« (na sliki KROMA) (N.L.)

Med vejami akacije se je vgnezdila figa

Pozornemu očesu našega neuničljivega fotoreporterja Maria Magajne ni mogla uiti nagajiva igra narave, kje drugje seveda kot v »njegovi« Dolini. Na pločniku pred župniščem na Trgu Padlih za svobodo, se je v korak med dvema krakoma stare akacije, ki se ji življenje po vseh znakih sodeč že izteka, kdo ve kako vgnezdila smokva, ali po domače figa in že kar krepko pognala kaka pol metra v višino. Seveda ni, da bi kljub neposredni blizini župnišča lahko govorili o čudežu, o igri narave pa mirno lahko. Kdo ve kateri veter je med krake stare akacije položil seme, ki je v peščici s časom nanešene zamlje naslo pogoje za vzklitje in za rast, nekaj soka pa utegne posrebat tudi stari akaciji po starem parazitskem pravilu, ki živi tudi med rastlinami in ne samo med ljudmi. Upajmo, da se z življenjskim sokom »reditelje« ne bo nalezla tudi njegovih trnov, saj bi v tem primeru bila res zanimiva trnjeva figa. (en)

NOVICE

Priznanje za slovensko
dijakinjo v Brugneri

V nedeljo se je v kraju Brugnera pri Pordenonu vršil 14. meddeželni slikarski natečaj za učence srednjih sol. Prijavilo se je nad sto udeležencev. S Trzaskega so tekmovali tudi trije slovenski dijaki iz dolinske srednje sole Simona Gregorčiča: Dajana Kočevar, Igor Martini in Bostjan Romano. Ocenjevalna komisija je dodelila pet nagrad ex equo, med temi je bila nagrajena tudi Dajana Kočevar iz 1. a razreda s posebno pohvalo zaradi inovativnosti v izbiri slikarske tehnike barvastih tusev.

Odložena predstava
o Kosovelu v Mielu

Napovedane predstave V meni prevrat v gledališču Miela danes ne bo. Včeraj so namreč sporočili iz Sezane, da je igralec Alojz Svete zbolel in da so zato primorani odložiti predstavo, ki je, kot znano, posvečena Srečku Kosovelu in ki jo je režiral Marko Sosić.

Trije dnevi tibetanske
kulture v Trstu

Od jutri do petka bo v evangelicanski cerkvi v Ul. san Michele v Trstu niz prireditev o tibetanski kulturi, ki jih prireja Budistični tibetanski center Sakya Kun Ga Choling v sodelovanju z Združenjem Italija-Mongolija. Jutri bodo odprli razstavo o Tibetu in Mongoliji ter predvajali diapozitive o tibetanskih zanimivostih, naslednji dan bo posvečen glasbi. Srednjeazijske pesmi bosta pela sopranistka Bat Javzadulam in bariton Janchin Santumur ob spremljavi pianista Filipa Trevisana in Trzaskega komornega zbora. V petek bodo za zaključek predvajali video o Karakorumu.

Revija lovskih zborov

Slovenski lovski pevski zbor »Doberdob« goštuje letos 21. revijo lovskih pevskih zborov il rogistov. Revija bo 17. in 18. junija v Boljuncu, na njej pa bo nastopilo več kot 30 lovskih pevskih zborov iz Slovenije in Hrvaške, poleg zborov iz naše dežele.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK,
31. maja 1994
MARJA

Sonce vzide ob 5.20 in
zatone ob 20.45 - Dolžina
dneva 15.25 - Luna vzide
ob 1.00 in zatone ob 12.09.

Jutri, SREDA,
1. junija 1994
JUSTIN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 21,1 stopinje, zračni tlak 1017,6 mb narašča, veter 18,4 km na uro severovzhodnik, vlaga 57-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura zraka 19,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Jacopo Bashir Osman, Nicolò Cvetković, Lara Pieri, Jacopo Babudri, Marco Mariani in Giulia Gentile.

UMRLI SO: 89-letna Genoveffa Sandrini, 65-letna Antonina Mondio, 64-letni Giorgio Busico, 96-letna Giuseppina Barbiani, 80-letna Nerina Frausin, 88-letna Natalia Palcich, 63-letni Romano Scodelaro, 73-letni Oscar Glavina, 82-letna Attilia Coslovich, 89-letni Angelo Cossutta, 65-letni Mario Tome.

LEKARNE

Od ponedeljka, 30. maja, do nedelje, 5. junija 1994.

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Roma 16 (tel. 364330), Trg Valmaura 11 (tel. 812308), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

NABREZINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 16, Trg Valmaura 11, Trg Garibaldi 5, Milje - Lungomare Venezia 3.

SLOVENSKI KLUB

vabi jutri, 1. junija, ob 20.30

v Gregorčičevo dvorano (Trst - Ul. sv. Franciška 20)

na soočanje o temi

KRAŠKI PARK: DA ALI NE?

Razpravo bodo uvedli deželni odbornik Paolo Ghersina, predsednik KGS Ivo Širca in tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec.

ZSKD in Kulturni center S. Kosovela iz Sezane

obveščata

da napovedana predstava

V MENI, PREVRAT

DANES ODPADE ZARADI BOLEZNI.

CAPITOL - 17.30, 21.00
»Schindler's list« r. Steven Spielberg.

ALCIONE - 18.00,
20.00, 22.00 »L'inferno« r. Claude Chabrol, i. Emmanuele Beart.

LUMIERE - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15 »L'amico d'infanzia«, r. Pupi Avati.

RADIO - 15.30 - 21.30
»Adolescenti per maschi superdotati«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

ČESTITKE

Da sad ne pade daleč od drevesa je pregovor, da je TJASA KRIZMANČIC odnesla 1. mesto na Festivalu trzaskih otroške popevke pa realnost. TJASI, ZBORCKU, UCITELJICI PII in ANSAMBLU iskrene čestitke KD J. Rapotec.

ANDREJU SAMCU ob lepem uspehu na harmonikarskem natečaju v Franciji od srca čestitajo stariši ter vsi, ki ga imajo radi.

IGOR je stara kljuka, ki v 33. leto kuka! Mi, ki smo pa mladi, ga imamo strasno radi. V ta bulse mu zelita Lara in Erika.

Denis se veseli se-
strice

Irine

Srečni družini Kneipp
cestita, mali Irini pa
vosči veliko sreče

KD F. Venturini

Nasemu Brunotu,
Chiari in Denisu se je
pridružila mala

Irina

Prisrčne čestitke

Kolektiv TKB

PRIREDITVE

GLASBENA MATICA TRST - Sola M. Kogoj - ZAKLJUCNE AKADEMIJE OB 85-LETNICI GM V TRSTU v Evangelicansko-Luteranski cerkvi, Trg Panfilo ob 20.30: v petek, 3. junija - diplomanti: klavir-Tatjana Jercog, Jana Radović, Tamara Raseni; violina-David Zerjal; klarinet-Marko Stoka.

KROZEK ISTRIA in INSTITUT GRAMSCI prirejata danes, 31. t. m., ob 17.30 v Novinarskem krožku (Korzo Italia 13) srečanje na temo TRST IN ISTRIA V SOVJETSKIH ARHIVIH: NOVA ODKRITJA IN NOVA VPRASANJA. Sodelujejo Giampaolo Valdevit, Raul Pupo, Marco Galeazzi in Jera Vodusek.

SLAVISTICNO DRUSTVO iz Trsta, Gorice in Vidma in ZSKD vabita na LITERARNI VEČER v petek, 3. junija, ob 18. uri v Prosvetnem domu na Opcinah. Nastopili bodo Marij Cuk, Miroslav Kosuta, Feri Lainsček, Cvetka Lipus. Slavnostni gost Alojz Rebul. Ob tej priložnosti bodo dijakom podeljena srebrna Cankarjeva priznanja Slavističnega društva.

ZDRUZENJE STARSEV O.S. PROSEK vabi na ogled lutkovne spevoigre HRUSKE GOR, HRUSKE DOL v izvedbi Mladinske gledališke skupine SKD Tabor z Opcin. V petek, 3. junija, ob 18.30 v Kulturnem domu na Proseku.

PD SLOVENEK Borst-Zabrezec prireja 3., 4. in 5. junija 24. PRAZNIK VINA V HRIBENCI.

IZLETI

SKUPINA SONCNI ZAREK Zadrugnega centra za socialno dejavnost priredi v petek, 10. junija izlet namenjen mladini s posebnimi potrebami v zabavni park Gardaland. Za informacije ali vpisovanje na sedežu zadruge v Ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 v jutranjih urah vsak dan, razen sobot.

KRUT prireja 8-dnevno bivanje v naravnem zdravišču Recoaro Terme od 4. do 11. julija. Zdravišče se nahaja na 500 m nadmorske višine. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 vsaki dan, razen sobot, od 9. do 13. ure.

DRUSTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV TRST organizira 15. junija izlet v Benetke, Murano - otok barvastega stekla in kristala in Burano - otok cipk in vezenin. Vpisovanje in informacije v torek, 7. junija na sedežu društva v Ul. Cicerone 8, od 9. ure dalje.

ŠOLSKE VESTI

OTROCI OTROSKEGA VRTCA in OSNOVNE SOLE M. GREGORIC - STEPANČIČ vabijo na ZAKLJUCNO PRIREDITEV, ki bo danes, 31. t. m., ob 14. uri v solskih prostorih.

NIZJA SREDNJA SOLA FRANA LEVSTIKA na Proseku vabi na ogled razstave SOCNIC ("Succulentae"), ki bo v solskih prostorih v petek, 3.6., od 8. do 16. ure in v soboto, 4.6., od 8. do 13. ure.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst in Gorica - sporoča, da je od 26. t. m. na oglašni deski solskega skrbništva v Trstu objavljena lestvica kandidatov, ki so uspešno opravili pisni izpit za redni učiteljski natečaj.

MALI OGLASI

UVOZNO-IZVOZNO podjetje isce knjigovodjo s prakso, z znanjem slovenskega jezika. Pismene ponudbe poslati na Publist Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro "Knjigovodja".

ISCAMO vajenko za sezonsko delo. Pismene ponudbe poslati na Publist Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod geslo "Sezonsko delo".

ISCAMO natakario/ja za julij in avgust. Tel. st. 200848.

ISCAMO kuhinjsko pomočnico ob sobotah in nedeljah. Tel. st. 229113.

KAROSERIJA in mehanika delavnica Gustin isce izkusenega in resnega avtolarca. Tel. st. 214522.

23-LETNI mladenič isce prijateljico, ki bi zelega z njim na dopust po Grčiji. Pisati krajši curriculum s sliko in tel. st. na Publist, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro "Grčija".

PRODAM mercedes 190 E, rdece barve, v odličnem stanju. Tel. 280813 ob uri obedov.

PRODAM coln taylor 5m, motor suzuki, 50 km, letnik '81, revidiran, s prikolicco, rezervnim motorjem in navtično opremo za 5 milijonov. Tel. st. 228318.

PRODAM motorno kolo 50 k.k. Tel. st. 226411.

ALUMINIJASTA vhodna vrata, dvojne sipe, 2,20 m x 80 cm prodam. Tel. st. 226619.

ZELO UGODNO prodam rustično sobo, ki je primerna tudi za taverno. Tel. st. 212055.

ZA 700.000 LIR prodam 7 novih knjig Enciklopedije Slovenija (vse o Sloveniji, Slovincih in Zamejstvu), 8. knjiga izide v de-

cembru 94, 1. knjiga je že posla. Tel. st. (0481) 78348.

KROMATICNO harmoniko excelsior, 120 basov, italijanski sistem, prodam po ugodni ceni. Tel. st. 572700 od 14. ure dalje.

ODDAM mladice psicka male rasti. Tel. 327149.

NA PROSEKU oddam v najem enosobno stanovanje za krajši čas. Tel. st. 251231.

NA LOSINJU (Artatore) dajem v najem veliko stanovanje z vrtom za pet oseb, oddaljeno od morja 100 m v obdobju od 1. do 15. julija 1994, 100.000 lir dnevno (tel. st. 829698 v večernih urah).

OSMICO sta odprla Gabrijela in Boris Bandi v Prebenu na št. 24.

OSMICO ima v Medje vasi Ferfolja do 30. t. m.

OSMICO ima Franko Strain, Krizpot st. 84. Toci belo in crno vino.

OSMICO so odprli Coljevi v Samatoci st. 20.

OSMICO so odprli pri Batkovih, Repen 32. Vljudno vabljeni!

OSMICO ima odprto Mario Milic, Repnič st. 39.

OSMICO ima odprto Alfredo Brajnik, Domio 172. Toci malvazijo DOC in merlot (oba vina nagrajena na letosnji občinski razstavi vin v Dolini). Tel. st. 824917.

KMECKI TURIZEM je odprl Just Škerlj, Salez 44.

OSMICO so odprli v Zgoniku pri Milanu na št. 12. Vljudno vabljeni!

MEDJA VAS ST. 1 - pri Županovih je osmica.

PRISPEVKI

V spomin na mojega zlatega Borisa Tavcarja daruje nono Stanislav Majcen 100.000 lir za PD Slavko Skamperle.

V spomin na Miro Versa vd. Milic daruje Pepi in Boza Cuk 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

V počastitev spomina g. Nade Sosić darujejo odborniki 135.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Ob obletnici rojstva (20.5.1950) predragga Sergija Husu darujeta mama in tata 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Sekcija VZPI-ANPI daruje 100.000 lir za spomin-sko sobo brigade Srečka Kosovela v Stanjelu.

Namesto cvetja na grob Pavla Coka daruje družina Mirana Lorenzi 20.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Ob obletnici rojstva (20.5.1950) predragga Sergija Husu darujeta mama in tata 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Sekcija VZPI-ANPI daruje 100.000 lir za spomin-sko sobo brigade Srečka Kosovela v Stanjelu.

Namesto cvetja na grob Pavla Coka daruje družina Mirana Lorenzi 20.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Ob obletnici rojstva (20.5.1950) predragga Sergija Husu darujeta mama in tata 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Sekcija VZPI-ANPI daruje 100.000 lir za spomin-sko sobo brigade Srečka Kosovela v Stanjelu.

Namesto cvetja na grob Pavla Coka daruje družina Mirana Lorenzi 20.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Ob obletnici rojstva (20.5.1950) predragga Sergija Husu darujeta mama in tata 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Sekcija VZPI-ANPI daruje 100.000 lir za spomin-sko sobo brigade Srečka Kosovela v Stanjelu.

Namesto cvetja na grob Pavla Coka daruje družina Mirana Lorenzi 20.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Ob obletnici rojstva (20.5.1950) predragga Sergija Husu darujeta mama in tata 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Sekcija VZPI-ANPI daruje 100.000 lir za spomin-sko sobo brigade Srečka Kosovela v Stanjelu.

Namesto cvetja na grob Pavla Coka daruje družina Mirana Lorenzi 20.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Ob obletnici rojstva (20.5.1950) predragga Sergija Husu darujeta mama in tata 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Sekcija VZPI-ANPI daruje 100.000 lir za spomin-sko sobo brigade Srečka Kosovela v Stanjelu.

Namesto cvetja na grob Pavla Coka daruje družina Mirana Lorenzi 20.000 lir za Skupnost družina Opcine.

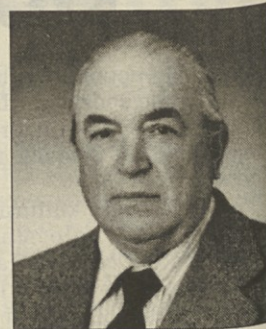
Ob obletnici rojstva (20.5.1950) predragga Sergija Husu darujeta mama in tata 50.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Sekcija VZPI-ANPI daruje 100.000 lir za spomin-sko sobo brigade Srečka Kosovela v Stanjelu.

Namesto cvetja na grob Pavla Coka daruje družina Mirana Lorenzi 20.000 lir za Skupnost družina Opcine.

V svojem devetdesetem letu nas je zapustil dragi moz, tata, nono in brat, borec 1. prekomorske brigade

Angel Košuta

Pogreb bo jutri, 1. junija, ob 12.15 iz mrliške veze v Ul. Pietà na krisko pokopališče.

Zalujejo zena Karla, otroci Miroslav, Drago in Nada z družinami, sestre Matilda, Nina in Anica ter sorodniki

Iskrena zahvala bolničarkam, ki so mu stregle, doma in v bolnišnici Santorio, z ljubeznjivostjo in prizadevnostjo.

Kriz, 31. maja 1994

Kolektiv Slovenskega stalnega gledališča

izreka globoko sozalje ravnatelju Miroslavu Kosuti in svojem ob izgubi očeta

Ob smrti očeta izreka sozalje Miroslavu Kosuti in svojem

Upravni svet Slovenskega stalnega gledališča

Vsem svojem dragega Angela Kosute in podpredsedniku Dragu izreka občuteno sozalje

SD Vesna

Odbor sindikata slovenske sole izraza globoko sozalje kolegici Marti Kosuta in družini ob izgubi Angela Kosuta.

30.5.1989 30.5.1994

Kakor hrast poln moči in nad,

na delu bil si strt ...

Zasi je naj pomlad ti s cvetjem z nami vsemi

Mirko Radović

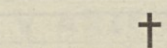
Ob 5. obletnici smrti se te spominjajo

Tvoji dragi

Nabrezina, 31. maja 1994

Ob izgubi dragega Mirra Legiše izreka družini in ostalim sorodnikom iskreno sozalje

SKD Cerovlje - Mavhinje

Ivan Zobec

Zapustil naju je najin

dragi moz, oce in nono

Pogreb bo jutri, 1. junija, ob 12.15 iz mrtvasnice glavne bolnisnice v cerkev v Borstu.

Zalostno vest sporočata

zena Cvetka in hci Lidija

z družino

Jezero, 31.maja 1994

Ob izgubi drage mame Marije socustvujejo s Stefko in Eldo ter ostalimi sorodniki

Cveto, Elda, Maja in Martina

Ob prerani izgubi drage mame in none Marije izrekajo Davidu in družini občuteno sozalje

Marko, Robert, Jan, Alenka, Tamara, Maksi, Andrej in Marko

LIKOVNA UMETNOST / NA TRŽAŠKEM GRADU SV. JUSTA

Prva nagrada Dezideriju Švari

Na tradicionalni, že 32. razstavi SAL

Slikanje in upodabljanje pokrajine je se vedno zelo priljubljena tema v upodabljanju umetnosti in ravno tej temi je bila posvečena vsakoletna razstava na gradu sv. Justa v organizaciji, tokrat že dvaintridesetletni, tržaškega umetnostno literarnega društva. Kot vsakokrat, se je tudi letos odzvalo vabilu veliko število ustvarjalcev. Razstavnici prostor na grajskem obzidju je komaj sprejel vso to množico slikarjev in grafičkov, saj jih je bilo, skupno s povabljenimi umetniki, stostirinaest. Iz teh del je strokovna komisija izbrala deset slik za nagrade ter tri dodatna dela, katerim je podelila posebno priznanja.

Prva nagrada je tako letos pripadla nasemu slikarju Dezideriju Švari za sliko z morsko tematiko (na sliki), kateri se Švara po dolgem času vrača. Drugo in tretjo nagrado sta si prislužila Ciro Gallo in Giovanni Talleri, ostali nagrajenci pa so: Natalia Zilli, Olivia Siauxs, Piero Girotto, Corrado Damiani, Silvano Clavara, Claudia Raza in Guido Massaria. Posebna priznanja pa so prejeli: Bruno Mandero za grafiko, Renzo Pilon med naivci in Milena Marchesi

za mlade ustvarjalce.

Seveda sta v tako heterogeni družbiakovost del in umetniška vsebina v zelo širokem razmaku, vendar se vsako leto pojavikakšno novo ime z zanimivim delom ter obeta počasno sirjenje kvalitete baze umetniškega ustvarjanja pri nas. Istocasno pa se lahko mladi in manj poznani ustvarjalci soočajo na tej razstavi s priznanimi in že uveljavljenimi umetniki, ki nastopajo izven konkurence.

Stili in umetniške interpretacije pa gredo od figurativnosti, preko interpretativnih elementov do čiste abstrakcije, kjer je pokrajina prisotna le kot naslov slike in prenos občutkov umetnika ob njenem pojmu ali doživljanju. Marsikaj pa ni tako občuteno in le solska figuralika pronica skozi platna, ali pa več ali manj estetsko igranje z znaki in potezami na površini slik. Široko zasnovan pregled del pa se nujno sooča s takim razponom, kajti organizatorju je slo pač za čim sirsji in številni prikaz ustvarjanja in možnost ogleda bodisi za domače kot tuje obiskovalce, ki so se podali na grad.

(-srce-)

LIKOVNA UMETNOST / JURIJ MIKULETIČ V GORIŠKI KATOLIŠKI KNJIGARNI

Narava v slikah veterinarja-lovca

JURIJ PALJK

V likovni galeriji goriške Katoliške knjigarnice je do 8. junija med obratovanjem knjigarnice na ogled razstava slovenskega slikarja Jurija Mikuletiča.

Ze na sami predstavitvi razstave se je videlo, da bodo likovna dela Jurija Mikuletiča naletela na velik odziv pri publiku, saj se je v prostorih galerije v Katoliški knjigarni na Travniku zbralo zelo veliko ljudi (foto Studio Reportage). Pa tudi sama razstava je s svojo vsebino in sporočilnostjo izredno sveža in nevsakdanja. Jurij Mikuletič je namreč po poklicu živinozdravnik, sedaj je zaposlen kot veterinarski inšpektor na mejnem prehodu med Slovenijo in Italijo pri Vrtojbi, v prostem času pa je Mikuletič lovec in slikar. Vse to sem napisal nalašč, ker le tako lahko razumemo Mikuletičevost slikanje.

Jurij Mikuletič je namreč v Katoliški knjigarni postavil razstavo, katere glavna in edina tematika so divje zivali naših krajev. Sicer to ne bi bilo nič posebnega, če ne bi bile posebne njegove cudovite slike. Na ogled je 27 likovnih del, od teh so štiri velika olja, nekaj mešanih tehnik in večina razstavljanih del je naslikanih v tehniki akvarela. Kot sem že napisal, gre za eno samo veliko poezijo o slovenski naravi in divjih zivalih v njej. Pred obiskovalcem razstave se tu sopiri divji peteliki, tam teče divji zajec pred risom, rjavi medved skoraj izstopa iz slike, nedolžni muflon te gleda z drugega lista, divji je-

len ... in se in se bi lahko natevali. Mikuletič divje zivali pozna zelo dobro, saj je po poklicu veterinar, po srcu lovec in v duši slikar. Ko sem ga pred otvoritvijo razstave vprašal, če hodi veliko na lov, mi je odvrnil: »Ne več, ker je puško zamenjala paleta in seveda se slikarsko stojalo. »Ker so njegove zivali na slikah tako nazorno naslikane in včasih kar živijo na njih, sem ga vprašal, če včasih slika po fotografijah in skorajda zgrožen me je pogledal in odvrnil: »Tega pa nisem počel nikoli in tudi ne bi nikdar. Veliko hodim v naravo in zivali opazujem, opazujem njihove premike, njihovo življenje v naravi, najlepše je takrat, ko se moje bližine ne zavedajo.«

Mikuletičeve divje zivali zares živijo na platnu in grafičnih listih, saj bi težko našli v slovenskem slikar-

stvu se slikarja, ki mu je kdajkoli uspelo napraviti kaj podobnega. Nič čudnega torej, če je slikar veliko bolj poznan v svetu kot pa pri nas in v Sloveniji. Kot tretji Evropejec je prejel najvišje priznanje mednarodne zveze lovcev, v izredno visokih nakladah mu največje založbe tiskajo knjige v Nemčiji, na Norveškem, v Angliji in drugod. V Sloveniji je izdal samo knjigo Jurij in njegove zivali, kateri je napisal lep uvodnik nekdanji slovenski politik in tudi sam strasten lovec Franc Se-tinc.

Na goriski razstavi se nam Mikuletič predstavlja kot imeniten slikar divjih zivali iz naših krajev in njegovi medved je tako živ, da sem ga kar naravnost vprašal, kje ga je videl. Čez kosate brke me je pogledal in dejal: »Vi pa najbrž ne veste, da je Slo-

venija ena redkih srednjeevropskih držav, ki ima največ medvedov in prav sedaj mednarodne organizacije poskušajo, da bi se medved iz Slovenije tudi selil v sosednje države.« Seveda nisem vedel.

Kot nisem vedel, kako ris plane nad divjega zajca, a sem to izvedel iz enega njegovih akvarelov. Zanimiva je tudi Mikuletičeva tehnika akvarela, saj v nasprotju z veliko večino slikarjev pri njem močno prevladuje risba in mu služijo barvne ploskve le za prijetno nakazovanje narave.

Olja so magistralno naslikana in zato se nisem čudil, ko mi je slikar pripovedoval, kam vse ga vabijo. Seveda največ lovci in to predvsem znameniti, bogati, plemiški, aristokratski lovci, tudi potomci bivšega italijanskega kralja imajo že njegove slike...

Vem, da bo marsikateri slikar zmajeval z glavo, ko bo prebiral tole predstavitev razstave, da niti ne govorim o likovnih kritikih, ampak vseeno bi jim svetloval, naj si to razstavo prej ogledajo in naj sele potem dajejo ocene. Mikuletičevost slikanje namreč ni gola manira, ki je pri taki tematiki povsod prevladujoča, njegove zivali so vse ulete v svojem življenjskem miljeju, na slikah živijo in niso karikature, tudi ne dovršeno tehnično narisane ali pa enostavno »prefotografirane« iz narave, slikar jim daje tudi nekaj svojega, se več pa od njih prejema gledalec. Posebno današnji človek, ki te zivali zvečine vidi samo se po televiziji ali pa v boljših zivalskih vrtilih, v naravi pa skorajda ne več.

Prav zato si je Mikuletičevost razstavo vredno ogledati, lepo pa bi bilo, če bi ob koncu solskega leta peljali pogledat ta slovenski svet divjih zivali tudi nase solarje. Prepričan sem, da bi bili tudi oni navdušeni, kot tisti dve deklici, ki sem ju neko popoldne, ko sem si šel v miru ogledat razstavo, našel v spremstvu mame pred medvedom in je ena rekla: »Meni se zdi, da je živ.«

SODOBNA GLASBA / V TRŽAŠKEM GLEDALIŠČU MIELA

Na zadnjem »splavu« je priplul »zgodovinski« koncert Arminius

V tržaškem gledališču Miela se je zanimivi niz »glasbe z obrobja v toku drugacnih glasbenih zvrsti« Zattere alla deriva zaključil s koncertom Arminius. Delo je po narodu Ferdinanda Richarda nastalo za dunajski Vienna Festival in za dresdenski festival sodobne glasbe. Posvečeno je germanskemu poveljniku Arminiju, ki je leta 9 po našem številu zmagal pri Tevoburgu zaustavil prodiranje rimskega cesarstva na sever. S tem se je na zahodni strani Rena ustavila tudi latinizacija germansko govorečih plemen. Ta pomembni dogodek je navdihnil veliko umetnikov, zlasti nemških, ki so poudarjali simbolni pomen zmage za rojstvo

germanstva. Avtor glasbenega projekta, Francoz, torej potomec latiniziranih germanskih plemen, toda rojen v Maroku, si tudi postavlja vprašanje germanstva, naslanja pa se na različne vire, ki so se v tej ali oni umetniški obliki lotili te tematike, in primerja takratni dogodek ter različne simbolične pomene z današnjim časom postopne kulturne standardizacije, v kateri prevladuje ameriški vpliv, in rastočega ponavljanja ekstremistično nacionalističnih pojavov.

Koncert je razdeljen na štiri dele. Prvi se nanasa na pripoved francoskega pisca iz 17. stoletja Jeana-Galberta de Campistrone, ki je pou-

daril zlasti ljubezensko plat, drugi na Anale rimskega zgodovinarja Tacita, tretji na opero italijanskega glasbenika Alessandra Scarlattija po libretu Antonia Salvija in zadnji na delo Hermannschlacht nemškega romantičnega pisatelja von Kleista. Izvedbo spremlja tudi vizualni del z igro luči in podob po zamisli Pierra Gujoux.

Poleg avtorja sodelujejo se violinist Helmut Bieler-Wendt, violinistka Takumi Fukushima in Vladimir Vavčev na električni kitari in bas kitari (na sliki). Zadnja dva sta tudi člana skupine Rale, ki je nastopila v okviru istega niza februarja letos.

(vat)

VOLITVE V KRMINU / PET ŽUPANSKIH KANDIDATOV

Več splošnih smernic kot pa stvarnih obljub

Odprtost vseh glede reševanja vprašanj sožitja

VLADO KLEMSE

Za mesto župana v Krminu se poteguje pet kandidatov. V soboto zvečer so se predstavili krminskim volilcem in odgovarjali na vprašanja.

Javno tribuno, ki je bila za Krmin vsekakor novost, je pripravil dnevnik Messaggero veneto. Glede na število udeležencev je bila uspešna, ocenjujejo Krminčani, ki navade somesčanov dobro poznajo. Deljena pa so mnenja glede tega, kar so predstavniki petih strank in gibanj povedali glede programov. Resnici na ljubo je treba zapisati, da so bile obljube in napovedi kandidatov dokaj splošne, bolj konkretni pa so bili občani. Županski kandidati so na omenjenem srečanju z volilci spregovorili po abecednem redu Devetag, za Severno Ligo, Gall za Forza Italia in Alleanza nazionale, Gasparin za socialistično stranko, Paselli za koalicijo DSL in PPI ter Patat za listo Uniti per Cormons. Ob poslušanju predstavitev posegov je prišla jasno na dan razlika med "izkušenimi" kandidati in "novinci". Nekaj bodic je na ta račun moral prenesti Paselli, ki je že bil v občinskem svetu. Najkonkretnější je bil v obrazložitvi programa Patat (skrb za okolje in kakovost življenja, nobenih megalomanskih nacrtoz pozidave, oživljanje starega mestnega jedra, nobene nevarne industrije, usklajen razvoj gospodarstva, zlasti kmetijstva in vinogradništva). Umirjeno je bilo izvajanje socialista Gaspari-

Kandidati za župana v Krminu, z leve: Luciano Patat, Albano Gasparin, Maurizio Paselli (moderator Compagnone), Furio Gall in Tullio Devetag (foto Studio Reportage)

na. Kdo bo (poimensko) sestavljal oziroma odbor, občani žal niso zvedeli. Najbolj občuteno je, vsaj na podlagi zastavljenih vprašanj, področje prometa, razporeditve parkirnih, tržnice itd. Nihče od kandidatov ni zadovoljen s polovično rešitvijo prejšnje uprave. Da bo treba izboljšati odnose med občinskim osebjem in upravo je jasno predvsem kandidatu Gallu, ki bo, če bo izvoljen, pustil službo v Trstu in se v celoti posvetil občini.

In se glede zdravstva. Vecini je jasno, da je bitka za bolnišnico že davno izgubljena, postaviti pa se je treba, da Krmin ne bo prikrajan se za osnovne zdravstvene strukture, meni Patat. Trd oreh bo dokončanje in upravljanje gledališča. Tezave bodo zlasti z vzdrževanjem.

Z zanimanjem smo poslušali predstavitev na-

stope kandidatov, da bi izvedeli kaksno je njih stališče do vprašanj sožitja in sodelovanja, zlasti kar zadeva prisotnost slovenske narodnostne skupnosti. V uvodnih posegih o tem skorajda ni bilo slisati, pač pa se kandidati niso mogli izogniti vprašanju, ki ga je postavil občan. In verjemi, te ali ne, slisali smo zelo lepe obljube, skorajda neverjetne, če se spomnimo na vročo razpravo ob sprejemanju Statuta in temu kar je sledilo.

Predstavniki Severne Lige Devetag se je skliceval na koncept federalizma in dejal, da je spoštovanje manjšinskih skupnosti nekaj povsem naravnega za to stranko in da so pripravljeni na vnos potrebnih popravkov v občinski statut. Gall je zagotovil da so v njihovem programu namenili veliko pozornost tej problematiki, trem ob-

močjem v občini naj bi, prav zaradi prisotnosti Slovencev, priznali celo poseben status. Paselli pa je prepričan, da je prisotnost Slovencev v občini, ki ga je treba upoštevati in ovrednotiti, statut pa se da seveda prilagoditi in popraviti. Dosleden z dosežanimi stališči je bil Patat, ki je spomnil na zadevo okrog Statuta, na dejstvo, da je dokument pomankljiv in v določenih členih diskriminanten do občanov slovenske narodnosti. Opozoril je, da so Slovenci prisotni v vsej občini, tudi v mestu, in je treba vsem zagotoviti enake pravice in enako dostojanstvo.

In še zanimiva ugotovitev: skoraj vsi kandidati so na vprašanje moderatorja, Vincenza Compagnoneja, povedali da prihajajo iz levičarskih strank, zlasti socialistične!

LJUDJE / SLOVENSKA PRISOTNOST

Krminski Slovenci so živa skupnost

Toda tokrat na občini ne bo slovenskega svetovalca, saj ni Slovencev med kandidati

MARKO ČUBEJ

Slovensko prisotnost na Krminskem je opaziti predvsem na brisem predelu te občine. Precej Slovencev sicer živi tudi v samem Krminu, vendar je tam njihova naseljenost manj strnjena. V občinskih telesih so bili Slovenci v zadnjem obdobju aktivno prisotni. Tako je npr. v prejšnjem občinskem svetu med svetovalci sedela tudi Gizele Reja Simcic. Izvoljena je bila na levičarski listi Združeni za Krmin. Pred skorajšnjo volilno preizkušnjo pa vse kaže, da se za slovensko komponento pišejo slabši časi, saj med kandidati za občinski svet ni nobenega Slovencev.

Kakšen je utrip Slovencev na Krminskem so nam povedali sledeči sogovorniki:

OSKAR SIMCIC (skofov vikar za Slovence na Goriskem): »Na Krminskem živi več slovenskih komponent. Na Plesivem in Ceglem stanujejo stari Slovenci, v Krminu pa tisti, ki so se selili ali poročili. Vsekakor je slovenska prisotnost v Krminu staro dejstvo, saj so že pod Avstrijo imeli v mestu slovensko solo. Kar zadeva narodno zavestnost lahko trdim, da je prisotna zlasti v brisem predelu. Več je žal takih, ki so se nekako oddaljili od naše skupnosti. Za slovenski zivelj so pomembne občasne prireditve v Gradnikovi kleti, politično udejstvovanje na upravni ravni pa je kljub vsemu zadovoljivo. Poudariti je treba delovanje slovenske sole, pa glasbeni pouk, mladinski kulturni krožek in občasno delovanje pevskega zbora. Slovenska masa - to imamo vsako nedeljo in ob zapovedanih praznikih ob 10. uri v cerkvi pri Subidi - je še dodatna priloznost za socializacijo. Ob vsem tem pa žal pogrešam delo z mladino. Potrebno bi bilo osebno, ki bi se močno angazirala na vseh področjih.«

EDI KEBER (vinogradnik, tajnik krminske sekcije stranke Slovenske skupnosti): »Dosedanji občinski upravitelji niso imeli velikega posluha za naše prošnje. Kljub dejstvu, da smo v preteklih letih podpisali več pomembnih dogovorov za gospodarski razvoj naših krajev in plodnejše medsebojno sodelovanje, je vsakik vse padlo v vo-

do. Zato smo tudi sklenili, da se na skorajšnjih občinskih volitvah ne bomo predstavili kot stranka.«

VANDA GRADNIK (vinogradnik): »Na Krminskem živi premalo Slovencev, da bi uspeli imeti močno vodstvo, kljub temu pa smo v občinskem vsakdanju bili vedno aktivno prisotni. Zlasti nas poklicajo, le ko potrebujejo našo pomoč. Slovenci bomo vedno kot Judje, tudi njih namreč nihče ne ljubi. Zlasti ne bomo nikdar dosegli, sicer pa se, po mojem mnenju, znamo solidno zaščititi kar sami. Mislim, da je sedanja politična situacija za Slovence v Italiji zaenkrat slabša od prejšnje, saj desnica nima pozornosti do manjšin. Problemi obstajajo in so veliki, nam pa ne bodo dali prostora.«

JOŠKO SIRM (gostinec): »Pred časom sem slišal senatorja Bratino, ki je italijanski javnosti prikazoval problem manjšine kot ekološko problematiko. Želim ohraniti pando? Isto velja za Slovence. Kar zadeva slovensko prisotnost na Krminskem, mislim, da nimamo problema obstoja. Znatno bolj zaskrbljujoče je vprašanje, če Krmin kot stvarnost namerava sprejemati našo prisotnost. V kolikor ne bo prišlo do tega, je naša bodočnost zelo ogrožena. V zadnjih nekaj letih so se stvari poslabšale, zato je bilo v zadnjih petih letih reševanje slovenskih problematik težje. Politicno gledano pa je na dlani, da vlada se precejšnjo zmeda. Pocakati bo treba še nekaj časa, da bo slika postala nekoliko jasnejša.«

JOŽEF STURM (vinogradnik): »Nisem prav točko na tekočem, kakšen je sedanj položaj tu pri nas. Na Krminskem v glavnem živimo dalje kar po starem. Občutimo sicer več povezanosti z Italijani oziroma Furlani. To je opaziti tudi pri sestavi kandidatnih list za občinske volitve. Sodelovanje se je vsekakor okrepilo od leta 90 sem. Osebnost sem optimist, saj v naši občini ne živijo nostalgiki, zato najverjetneje ne bo prišlo do kakih morebitnih nacionalističnih trenj. Na Krminskem smo Slovenci od nekdaj aktivni, vendar nas oblasti stalno pretejavajo. To je velik problem.«

KULTURA / KROŽEK MLADIH

Briška mladina želi ovrednotiti domače kraje

Na Krminskem, podrobneje na Plesivem, že vrsto let aktivno deluje kulturni krožek Briške mladine. Clani krožka, kot nam je povedal njegov predsednik Edi Keber, se po potrebi zbirajo v solski sejni dvorani. Tu se dogovarjajo o delovanju, ki je do danes bilo dokaj pestro.

V krožek Briške mladine, ki je nadstrankarski, zahaja okrog 30 članov, ki vsako leto prirejajo več tradicionalnih srečanj, kot sta npr. brezplačna ponudba zlahtne kapljice ob priložnosti praznika grozdja v Krminu, pa kresni večer na dan Svetih treh kraljev ipd.

Namen društva je združevati na omenjenem območju živeče Slovence. Organizirali so tu-

di pouk glasbene vzgoje. Na vaje, ki jih vodi Novogorčanka Tanja Kuštrin, prihajajo tudi otroci iz bližnje Medane. Enkrat na leto prirejajo v gostilni Sirk slovenski večer, na katerem med drugim nabirajo prispevke za delovanje krožka. Resnici na ljubo pa največkrat kar sami globoko sežejo v zep. Ze drugo leto namreč v lastni režiji urejajo okrog 3 tisoč kvadratnih metrov obsežen park ob osnovni soli, na katerem so zgradili ploščad za igranje odbojke in kosarke, postavili pa so tudi gugalnice in tobogane. Uredili so tudi parkirišče ob soli. Stroške, ki presegajo 20 milijonov lir, je s prispevkom le delno krila Kmečka banka.(mar)

ŠOLA / NA PLEŠIVEM OBISKUJE SLOVENSKO OSNOVNO ŠOLO 11 UČENCEV

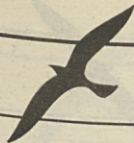
Poučevanje v slovenščini je za otroke prepotrebno

Učenci slovenske šole na Plesivem z učitelji (foto Studio Reportage)

Nadvse pomembno vzgojno vlogo opravlja na območju krminske občine slovenska osnovna šola na Plesivem. Letos jo obiskuje skupno enajst otrok. Sodeč po predpisih naj bi se v prihodnjem solskem letu število povečalo na 12, kar bo zadoščalo ohranitvi sedanjega števila učnih poti. Večjih problemov, kar zadeva solsko dejavnost, nimajo, sta nam zaupala učiteljica Aleksandra Klanjscek in pomožni učitelj Dario Leban, saj razpolagajo s sodobnimi solskimi prostori. Te so namreč pred dvema letoma prenovili. Posebni prispevek deželne sklada - slo je za 100 milijonov lir - je namreč omogočil, da so prostore prilagodili

predpisom glede odprave arhitektonskih pregrad. V prvem nadstropju so preuredili sejno dvorano, kjer občasno prirejajo raznorazne nastope, popravili pa so tudi streho. V solskih prostorih imajo v popoldanskem času izpopolnjevalni tečaj angleščine za najmlajše ter tečaj ritmike. Žal se velika večina otrok po zaključeni osnovni soli odloči za italijansko nizjo srednjo solo v Krminu. Je že res, da vozi vsak dan redni avtobus do Gorice, se izgovarjajo stari, vendar urniki niso najbolj ugodni. Temu je treba dodati še izbiro večine, ki se zaradi domačega dela na kmetiji zatem odloči za kmetijski zavod v Cedadu.(mar)

VOLITVE / SPREMLJAL GA JE IGOR KOMEL

Crocetti je obiskal Oslavje in Pevmo

Županski kandidat bo nocoj v Štandrežu Drevi predstavitev kandidatov Zelene liste

Crocetti in Komel med včerajšnjim obiskom na Oslavju (foto Studio Reportage)

Včeraj se je kandidat za mesto goriskega župana Bruno Crocetti mudil na Oslavju in Pevmi, da bi po bliže spoznal probleme teh krajev. Na Oslavju si je ogledal povsem zanemarljivo ploščad pred kostnico in "vinsko cesto", ki prav gotovo ni vzor za turistično cesto. Nato se je ustavil se v Pevmi pred spomenikom padlim v NOB. Crocettija so spremljali slovenski kandidat na progresistični listi Igor Komel, predsednik rajonskega sveta za Pevmo, Oslavje in Stmaver Silvan Primožič ter rajonski svetovalec Mirko Vendramin. Prisoten je bil tudi predstavnik VZPI-ANPI Silvino Poletto.

Navedeni so Crocettiju iznesli tudi poglobljena vprašanja tega okolisa, kot je na primer rešitev že dolgoletnih problemov kanalizacije, pokopališča ter zu-

pnišča v Pevmi, kot tudi dograditev sportnega centra v istem kraju. Crocettiju so nanizali se probleme, ki zadevajo posamezne vasi tega rajona, s posebnim ozirom na sabotinsko vazonje in vprašanja, ki zadevajo Stmaver,

Nocoj ob 20.30 bo Crocetti sodeloval na predstavitvi kandidatov SSk na sedežu rajonskega sveta v Štandrežu.

Drevi ob 20.30 bo na območju za pesce pred cerkvijo sv. Ivana v Gorici tudi predstavitev kandidatov Zelene liste za občinski in rajonske svete, se pred tem pa bodo zeleni ob 18. uri pred lekarno pri Sv. Ani: navzoc bo županski kandidat Renatom Fiorelli, kabaretist Mauro Radigna pa bo predstavil svoj "show", s katerim v tej volilni kampanji nastopa po rajonih.

PODGORA / BREZ VOLIŠČA

Podgorci bodo morali glasovati pri Madonnini

Občina bo nudila prevoz

Stevilna delegacija občanov iz Podgore, ki jo je vodil predsednik rajonskega sveta Edi Maligoi, je bila včeraj na županstvu, da bi vladnemu komisarju dr. Pantaleu Zacheu izpricala protest zaradi zapleta v zvezi z volišcem v podgorski osnovni soli. Solsko poslopje je namreč vedno doslej, zadnjic se na političnih volitvah marca, bilo sedež volišč, kjer so glasovali Podgorci. 12. junija ne bo več tako: občina je sklenila, da bodo morali tokrat vsi prebivalci tega rajona glasovati pri Madonnini.

Razlog gre iskati v predpisih glede arhitektonskih pregrad. Vhod v podgorsko solo, kjer stiri stopnice ovirajo dostop prizadetim, ki se morajo

premikati z vozickom, namreč ni v skladu s predpisi. Na prejšnjih volitvah se problem ni postavljaj, ker so se lahko prizadeti posluževali drugega volišča (brez arhitektonskih pregrad) v istem volilnem okrožju. Tokrat pa se problem pojavlja zaradi volitev v rajonski svet, ki bodo 12. junija sočasno z občinskimi in evropskimi. Prizadeti ne bi mogli izbirati drugega volišča, ker morajo glasovati v rajonu, edini volilni sedež pa je bil prav v podgorski soli. Odtod odločitev občine, da se morajo vsi volilci prenesti k Madonnini, kjer je najbližji volilni sedež brez pregrad.

Ves protest občanov včeraj ni zalegel. Dr. Zacheo je pojasnil, da mu predpisi ne dopuščajo drugačne rešitve. Predsednik rajonskega sveta Maligoi je na primer predlagal ureditev stranskega vhoda za prizadete, s čemer bi z minimalno investicijo odpravili ovire. Čeprav je poseg preprost, pa je izključeno, da bi ga lahko izvedli pred volitvami. Zato je na koncu obveljal komisarjev sklep, da bodo Podgorci morali na volišče k Madonnini. V zameno se je dr. Zacheo obvezal, da bo občina nudila avtobusni prevoz za starejše občane in druge volilce, ki ne razpolagajo s prevoznim sredstvom, obljubil pa je tudi, da bodo čimprej odstranili arhitektonske pregrade s podgorskega solskega poslopja, tako da se problem v bodoče ne bo več pojavil.

NOVICE

Novi odbor Društva slovenskih upokoencev

Poročali smo že o petem rednem občnem zboru Društva slovenskih upokoencev za Gorisko, ki je bil v soboto v Kulturnem domu v Gorici. Na zasedanju so slovenski goriski upokoenci izvolili novi društveni odbor, ki ga sestavljajo: Ema Brajnik, Vilma Bregant, Miladin Černe, Rudi Devetak, Danica Dornik, Jelena Gravner, Ivo Gulin, Erika Kolman, Anica Mikluš, Srečko Mikluz, Olga Mizerit, Ivo Petejan, Milka Tomasi, Zdenko Vogrič in Viljem Zavadlav. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni Jozef Čescut, Josko Marinčič in Emil Vogrič. Predstavniki društva se ob tej priložnosti zahvaljujejo upravi Kulturnega doma in vsem, ki so kakorkoli prispevali k uspehu prireditve. Posebej se zahvaljujejo moskemu pevskemu zboru pobratenega društva upokoencev iz Trbovelj za kvalitetni pevski nastop in sen. Darku Bratini, ki je kljub številnim obveznostim prišel na občni zbor in pozdravil slovenske upokoence.

Davki: na pošti je danes mogoče vplačati do 19. ure

Pokrajinsko pošto ravnateljstvo obvešča, da bodo poštne uradi danes, 31. maja, ko zapade rok za plačilo davkov, odprti tudi v popoldanskem času in sicer: v Gorici do 19. ure, v Gračevo do 19. ure, v Krmini do 19. ure in v Trzinu do 18. ure. V omenjenih uradih bodo v popoldanskem času sprejemali izključno vplačila davkov.

Poziv Caritas za pomoč Ruandi

Nadškofijska humanitarna ustanova Caritas naproša občane, da po svojih močeh prispevajo za pomoč po državljanski vojni prizadetemu prebivalstvu v Ruandi. Italijanska škofovska konferenca je v ta namen že dodelila milijardo lir iz sredstev. Posamezniki, društva in ustanove lahko denarne prispevke nakazujejo na poštne tekoči račun 10289494 ali pa jih izročijo na sedežu Caritas, na trgu sv. Franciska 1.

Danes ob 10.15 komemoracija ob obletnici atentata pri Petovljah

Pri Petovljah bo danes dopoldne spominska slovesnost ob 22. obletnici atentata na karabinjersko obhodnico. Atentat, v katerem so 31. maja 1972 izgubili življenje trije karabinjerji, je bil člen v dolgi verigi strategije napetosti, ki so jo izvajali fašistični skrajneži ob podpori in sodelovanju delov državega aparata, začeni s tajnimi službami. Ob današnji komemoraciji bo med 9. uri in 11.30 zaprta za ves promet pokrajinska cesta med Sovodnjami in Zagrajem. Oblasti in predstavniki vojaških enot se bodo pred spomenikom na kraju atentata zbrali ob 10. uri, ob 10.15 pa bo kratka spominska svečano-st.

Predavanje o dinamiki Soče

Združenje Legambiente prireja drevi ob 20.30 v predavalnici Javnega večnamenskega socialnega centra v ulici Baiamonti, predavanje na temo Dinamika reke Soče. Predaval bo geolog dr. Gianbattista Graziani. Dve srečani v zvezi z varstvom voda oziroma glede posegov v okolju bosta se 11. in 12. junija.

POKRAJINA / NOV PREDLOG

Urad za informiranje

Smisel: približati institucije občanom

Clani pokrajinske komisije za vprašanja osebja, socialne problematike in okolja - predstavlja ji Milan Koglot - bodo na prihodnji seji razpravljali o pobudi, da bi v okviru pokrajinske uprave uredili urad za informiranje občanov. Zamisel naj bi uresničevali postopoma. Prvi korak je preučitev možnosti za ustanovitev in opredelitev pristojnosti urada.

Po zamisli Milana Koglota, naj bi skušali stvari tako urediti, da bi občan lahko na enem mestu dobil najbolj popolno informacijo glede urejanja različnih vprašanj. Optimalen cilj bi bil, da bi večino vprašanj lahko razrešili na enem samem mestu, vendar se predlagatelj zaveda zapletenosti situacije. Velja pa vsekakor preveriti možnosti. S takim načinom dela bo Pokrajina nedvomno priskokila na pomoč občanom, uradi različnih državnih, deželnih in drugih ustanov pa bodo lahko hitreje in uspešneje poslovali, navaja predsednik komisije.

PISMO UREDNIŠTVU

Zamenjava v odboru še ne pomeni krize

Kriza na občini v Sovodnjah? Tak je bil naslov članka v Primorskem dnevniku v soboto, 28. maja 1994.

Z začudenjem sem obstal pred člankom o napovedi izstopa iz ozjega odbora Občine Sovodnje odbornika Marjana Tomsica in pisanjem o tem, da se siri govorice o odstopu in celo, da je bil o tem obveščen dnevnik ali novinar, ki je članek spisal, ne da bi o odstopu bil obveščen sam župan. Že na zadnji seji odbora odbornik ni bil prisoten.

Kaj je članek spisal z velikim poudarkom in naslovom o krizi na občini?... Ali gospod novinar

pozna zakon o javnih upravah - zakon 142 - po katerem lahko župan odstopi odbornika in namesti drugega ob vsakem trenutku brez nobene krize v upravi! V članku piše, da odbornik odstopa zaradi neso-glasja z županom glede pomembnega vprašanja s področja ekologije. O tem nismo v odboru razpravljali, saj tudi na dnevnem redu ni bilo te točke, ki bi jo sicer odbornik lahko prej predlagal: saj odbornik, ki je bil tudi predsednik komisije za ekologijo, bi lahko sam ukrepal in dopisoval s svojim podpisom.

S spostovanjem
Župan
Vid Primožič

TURIZEM / POBUDA TRGOVCEV

Grad in muzeji za goste zastonj

S posebnim kartončkom bo vstop v te objekte brezplačen

Kaksen je recept za turistično valorizacijo Gorice? Tukajsnji upravitelji se že vrsto let ubadajo s to problematiko, vendar ji še niso prišli do živega. Tokrat so se angazirali člani Združenja goriskih trgovcev, ki so v sodelovanju z občinsko in pokrajinsko upravo ter pod pokroviteljstvom bančnega zavoda Ambrosiano Veneto pripravili zanimivo pobudo. Gre za kartončka, ki obiskovalcu omogočata brezplačen vstop v goriski grad oziroma pokrajinske muzeje in galerijo Spazzapan v Gradiscu.

Hvalevredno zamisel je včeraj na gradu predstavil načelnik goriskih hotelirjev Gandin, ki je med drugim obrazložil,

da bodo kartončki na voljo tistim, ki bodo prespali najmanj dve noči v našem mestu oziroma turistom, ki bodo prenočevali v naši pokrajini. Pobudo sta pozdravila predsednik Združenja goriskih trgovcev Bisesi, pokrajinski podpredsednik Tirelli in občinski komisar Zacheo.

Nova zamisel bo le nekoliko okrepila sedanjo turistično ponudbo, kjer najdemo se vrsto vrzeli. Naj omenimo le včerajšnji primer, ko je pripeljal na grad avtobus nemških turistov. Zeleli so si ogledati grad, ki pa je bil zaprt. Le poseg pri-sebnega vodiča, ki se je pohecal na račun "hudo-bnih" nemških turistov, je omogočil izjemno odptje gradu.

KINO

GORICA
VITTORIA 18.15-20.15-22.15 »Una pura formalità«. Rež. G. Tornatore. I. S. Rubini in R. Polanski. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO Danes in jutri zaprto. V četrtek: 18.00-20.00-22.00 »Mister hula-hop«. i. Paul Newman.

KONCERTI

OBČINSKO GLEDALISCE V TRZICU: 20.30 koncert Clemencic consorta "Baročna komorna glasba na dunajskem dvorcu".

Danes, 31. maja

Slovenska skupnost Gorica

vabi na predstavitev kandidatov za občinske volitve.

Prisoten bo tudi nas kandidat za župana ing. Bruno Crocetti.

Dogodek se bo vršil ob 20.30 na sedežu rajonskega sveta v Štandrežu.

RAZSTAVE

KD OTON ŽUPANCIC vabi na drugo osebno razstavo Hermana Kosica. Otvoritev bo v jutri ob 20.30 v prostorih doma A. Budal v Štandrežu. Umetnika bo predstavil prof. Milko Renner.

V KULTURNEM DOMU V GORICI je na ogled razstava slik Milovana Bressana. Urnik: od 9.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00.

OBVESTILA

DRUŽBA se dobi jutri, 1. junija, ob 19.30 na Placuti.

SKRD JADRO vabi v četrtek, 2. junija, ob 20.15 na sedež društva v Romljanu, kjer bo inž. Marjan Jevnikar iz Trsta prikazoval diapozitive o potovanju po predvojnem Jemenu.

SLOVENSKI DIJASKI DOM SIMON GREGORČIČ - GORICA organizira tudi letos Poletno srečanje, ki bo od 27. junija do 22. julija. Informacije in vpisovanja do 31. maja v upravi Dijanskega doma, ulica Montesanto 84 v Gorici, tel. 533495.

ČESTITKE

V ponedeljek, 23. t.m., je v Trstu uspešno opravila izpit za prokuratorja VANJA KOROSEC. Toplo ji čestitata Slava in Katja.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

POGREBI

Danes: 11.00 Romeo Fina iz bolnišnice sv. Justa na gl. pokopališče, 13.15 Giglia Battistig vd. Gri iz splošne bolnišnice v Slovenc, ob 13.15 Giulia Miani vd. Furlan iz splošne bolnišnice v Faro.

KD Jezero in moski pevski zbor iz Doberdoba izrekata sozalne svojima članoma Vilku in Jozefu Frandolice ob izgubi drage mame Karoline.

Prvi slovenski video sejem

NOVA GORICA - V nedeljo, 5. junija, od 10. do 19. ure bo v avli novogoriske skupščine potekal prvi slovenski video sejem. Na njem bodo sodelovali domači video distributerji, izdelovalci opreme in proizvajalci videokaset in videoartiklov. Organizatorji pričakujejo vse videoteke iz Slovenije in tudi slovenske distributerje, kot so Mladina film, Carnum iz Kranja, Andromeda iz Ljubljane in druge, ki zastopajo ta trenutek pri nas predvajane videokasete velikih svetovnih družb, kot so Warner Bros, Columbia, Paramount in druge.

Sejma se bo kot pričakujejo organizatorji udeležili tudi slovenski kulturni minister Sergij Pelhan, ki naj bi na odprtju tudi spregovoril o tem, do kam je že prišel zakon o tej dejavnosti. Kot vemo, takega zakona zaenkrat še ni, čeprav bi bil zelo potreben, saj je na tem področju precej nereda. To bo prvi sejem videotekarstva - ta bo v novi državi prvi takšne vrste, pred petimi leti je bil podoben sejem v CD -, ki bo poleg seznanjanja z novostmi usmerjen predvsem v legalizacijo videotekarstva v Sloveniji. Poleg videoprograma bo na sejmu moč videti tudi marsikaj novega za avdioprogram. Posebnost sejma je, da bodo lahko obiskovalci že posegli po videokasetah s filmi s pravkar končanega filmskega festivala v Cannesu. (V. C.)

SEŽANA / NOVA AFERA

»Direktorica zdravstvenega doma naj takoj odide!«

Občinski IS je proti njej sprožil zahtevo po razrešitvi

Občinski IS je na včerajšnji seji sprejel predlog, naj občinska skupščina sedanji direktorici ZD Sežana Mileni Pegan-Fabjan, dipl. psih., odvzame soglasje za imenovanje le-te za direktorico javnega zavoda. Prav tako naj skupščina predlaga svetu zavoda razrešitev omenjene delavke. V povezavi s tem zahteva IS od SDK, naj ta opravi pregled poslovanja v ZD Sežana, prav tako bodo člani IS na eni od naslednjih sej natančneje analizirali poročila SDK o poslovanju vseh sezanskih javnih zavodov, ki so financirani iz občinskega proračuna.

Kaže, da gre za svojevrsten začetek nove občinske »afere«, v kateri »igrata glavno vlogo« omenjena direktorica, ki je tudi delegatka občinske skupščine in ena od podpisnic interpelacije o delu IS, in občinska vlada oziroma njen sekretariat za gospodarstvo in družbene dejavnosti. Sekretar Jurij Repič je v obrazložitvi k prej omenjenemu predlogu zapisal, da je Pegan-Fabjanova zagrešila kar nekaj nepravilnosti. Tako na primer ni dostavila IS zaključnega računa, poročila za

lansko leto in načrt dela za leto, čeprav je bila to dolžna storiti in čeprav jo je ta opozoril že 10. februarja. Sele po ponovni telefonski intervenciji je bilo poslano »skromno poročilo o delu v letu 1993 in načrt investicij za leto 1994 ter nekaj podatkov iz zaključnega računa«. Se 19. maja letos je bila opozorjena, da ni dostavila zaključnega računa svojega zavoda. To se je zgodilo šele pred kratkim - 26. maja letos. Ker je bila Pegan-Fabjanova tudi predsednica občinske komisije za nego-

spodarstvo (ta mora dati soglasje k predlogu občinskega proračuna), je bila dolžna sklicati sejo, na kateri naj bi pretehtali osnutek proračuna za družbene dejavnosti. Seje ni sklicala, pač pa je zahtevala sklic sestanka vseh direktorjev zavodov, ki so financirani iz proračuna (sole, kulturni center, ljudska univerza, knjižnica itd.). Najhujiši očitek Pegan-Fabjanovi je, da se je ZD Sežana prijavil pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, da prevzame določene specialistične

ambulante, ki so doslej delovale v bolnišnici Sežana. S »preselitvijo« teh v okrilje ZD je posredno onemogočala delovanje bolnišnice in naredila veliko škodo prostoru. S tem, da je neposredno onemogočala normalno dogovarjanje občine z ministrstvom za zdravstvo v zvezi z razreševanjem problematike, ki je nastala v bolnišnici, bo lahko ministrstvo veliko lažje uresničilo zadano nalogo - zmanjšati ali celo ukiniti bolnišnico v Sežani.

Vojko Cuder

Direktorica ZD Sežana Milena Pegan-Fabjan pravi, da je nekaj takšnega pričakovala, ker v »tej občini očito drugače ne gre. Vleklo se je že dalj časa, in sicer od podpisa interpelacije dalje. Vsak očitek bi zlahka lahko ovrgla. Če na občini ne poznajo vsebine dela, je treba pač ljudi zamenjati. To se godi vsem družbenim dejavnostim. Človek na vodilnem delovnem mestu v Sežani bi moral biti pod nivojem ljudi na občini. Če pa je boljši od njih - mora iti. Enostavno ni zazelen.«

POSTOJNA / REŠEVALNI VOZNI PARK

Do novega rešilca s pomočjo zavarovalnice

Reševalna služba ZD dr. France Ambrozič Postojna je od maja bogatejša za novo sodobno reševalno vozilo. Četrtno denarja za vozilo, za katerega so morali skupaj z njegovo notranjo opremo odšteti sedem milijonov tolarjev, je prispevala zavarovalnica Triglav iz Postojne.

Iskanje sponzorjev za posodabljanje reševalnega voznega parka je postalo v postojnskem ZD že pravilo, saj letna amortizacija, ki jo prizna ZZZS, nikakor ne omogoča rednega obnavljanja voznega parka. Po besedah direktorja ZD dr. Iva Zormanega bi morali skoraj

vsako leto zamenjati po eno od šestih reševalnih vozil, kolikor jih trenutno premorejo, medtem ko je po predpisih ZZZS vozilo amortizirano sele po desetih oziroma petnajstih letih. »Uporabljati tako stara vozila bi bilo neodgovorno,« pravi Zorman in dodaja, da bi v tem trenutku morali zamenjati se dve reševalni vozili, a je denarno pomoč pri podjetjih in zavarovalnicah težko najti, čeprav se sponzorji raje odločajo za sofinanciranje reševalnih vozil kot pa druge medicinske - tehnične opreme, ki prav tako z leti postaja vse bolj zastarela. (M. G.)

KOPER / BANČNIŠTVO

Zbor delničarjev SBK

Ljubljanska banka je zagrozila s tožbo

Včeraj je bila sklicana seja zbora Splosne banke Koper, d. d., na kateri so delničarji med drugim obravnavali poslovno poročilo za lansko leto in usmeritve za letosnjo poslovno politiko. Na seji je nastal zaplet ob obravnavi sprememb in dopolnitev statuta.

V zakonu o gospodarskih družbah je današnji dan določen kot rok, do katerega je treba uskladiti tovrstne akte. Problem je nastal pri usklajevanju števila prednostnih delnic, ki po zakonu ne sme biti višji od 50 odstotkov. Ljubljanska banka, ki je imela do sedaj 51 odstotkov prednostnih delnic, se ne

strinja s tem, da bi se v redne delnice spremenil le odstotek prednostnih, pač pa je zahtevala, da se najmanj deset odstotkov prednostnih delnic spremeni v redne. Ko je bil kljub tej zahtevi sprejet predlog upravnega odbora, je predstavnik Ljubljanske banke Sencer napovedal tožbo zoper Splosno banko Koper. Sicer pa je bilo brez zapletov sprejeto lanskoletno poslovno poročilo in revidiran zaključni račun z aktivno in pasivo v višini 63.604 milijona tolarjev ter prihodki banke v višini 24.592 milijona tolarjev.

Boris Vuk

NOVICE Z OBALE

Izola ne bo več najmanjša

IZOLA - Po površini je bila izolska občina doslej druga najmanjša v Sloveniji za občino Ljubljana Center, pa tudi po številu prebivalstva je sodila med najmanjše. To pa se bo z novo organizirano stjo občin spremenilo, saj je predvidena ustanovitve večjega števila novih manjših občin, medtem ko so se Izolani na referendumu v nedeljo odločili, da bo njihova občina ostala takšna kot doslej. Referenduma se je tu udeležilo 46, 87 odstotka volilnih upravičencev, za občino v sedanjem obsegu pa je glasovalo 75, 41 odstotka od teh. Podobno je bilo tudi v piranski občini, ki je zdaj tudi med manjšimi, v bodoče pa bo enako kot Izola spadala med najmočnejše v Sloveniji.

Cimosova tehnologija za Poljake

KOPER - Dve Cimosovi podjetji - Cimex in Cimos special sta podpisali pogodbo s poljsko tovarno, ki izdeluje sedeže za avtomobile polonez. Pogodba se nanasa na prenos Cimosove tehnologije in znanja za opremljanje reševalnih vozil. Izdelali so že pet prototipov polonezov - resilcev, jeseni pa naj bi na Poljskem že stekla proizvodnja. Licence bo Cimos odstopil Poljakom, računajo pa, da bodo z njimi na podobne načine sodelovali tudi vnaprej.

Obalne tajnice imajo svoj klub

KOPER - V času, ko je v portoroškem Avditoriju potekal seminar za tajnice so poslovne sekretarke in tajnice direktorjev tukajšnjih podjetij ustanovile svoj klub, prvo tovrstno regionalno združenje v Sloveniji. Klub ima zdaj 66 članic, predseduje pa mu poslovna sekretarka generalnega direktorja Luke Koper Sonja Poljsak, ki je tudi podpredsednica Združenja tajnic Slovenije. Dejavnost kluba bo usmerjena v izmenjavo izkušenj, opozarjanje na specifične težave tega poklica in predvsem skrb za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje članic.

Primorske novice se lastninijo

KOPER - CZP Primorske novice d.o.o. imajo že potrjen program lastninskega preoblikovanja. Gre za manjše podjetje brez posebno velikega kapitala in temu ustreza tudi njihov program lastninjenja. Ko bodo 40 odstotkov premoženja podjetja prenesli na sklade, bodo ostalih 60 odstotkov z interno razdelitvijo in notranjim odkupom. Zaceli so že zbirati certifikate zdaj zaposlenih in nekdanjih delavcev. Predvidevajo, da bo vseh delničarjev več kot 50 in se bodo morali registrirati kot delniška družba.

Spomini so še živi

GABROVICA - V soboto so v Gabrovici pri Crnem Kalu priredili slovesnost ob 50. obletnici požiga te vasi. Med drugo svetovno vojno je v vasi pogosto delovalo vodstvo odpora istrskega okrožja, imeli so tudi manjšo partizansko tiskarno. Nemci so 28. maja leta 1944 vas obkolili in vdrli vanjo. Ustrelili in zazgali so osem ljudi, 19 vasčanov pa so odpeljali v zapore. Vas so v celoti požgali. Ob slovesnosti v Gabrovici je bila na tukajšnjem pokopališču komemoracija, v spominskem domu pa so priredili kulturni program.

»Flipice« so navdušile Hamburžane

PIRAN - Plesno-akrobatska skupina »Flip« iz Pirana je pred kratkim nastopila na nemškem gimnastičnem festivalu v Hamburgu. S svojim nastopom - posebej za to priložnost pripravljeno točko z naslovom »Neptunov ples« so piranske deklice navdušile 3.000 gledalcev v kongresnem centru v Hamburgu. Svojo točko so izvedle sproščeno in brezhibno in s tem osvojile prvo mesto med tujimi skupinami. Na festivalu je bilo skupno blizu 1.500 nastopajočih, 40 piranskih deklic pa si je z zmago prislužilo tudi povabilo na Gimnastrado, ki bo prihodnje leto v Berlinu.

Ferarska umetnika v Piranu

PIRAN - Do sredine junija bo v tukajšnji Mestni galeriji odprta razstava slikarjev Giorgia Cattania in Maurizia Cosue iz Ferrare. Cosua je koncal studij industrijskega oblikovanja v Benetkah, studiral pa je tudi na akademiji lepih umetnosti v Bologni, leta 1978 pa je koncal studij na visokem inštitutu za industrijsko oblikovanje. Pri svojem umetniškem delu Cosua uporablja primarne materiale, predvsem zemljo, s katero prekrije slikovno podlago. Cattani, ki je koncal studij na akademiji lepih umetnosti v Benetkah, se v svojih delih razkriva bolj diskretno, s spleti znakovnih mrež, med katerimi so presledki simboličnih oblik. Ustvarjalna pristopa obeh umetnikov, ki sta si po načinu nasprotna, na tej skupni razstavi učinkujeta razpoznavno komplementarno.

Kitajski parlamentarci v Luki Koper

KOPER - V nedeljo je delegacija članov kitajskega parlamenta, ki je bila te dni na obisku v Sloveniji, obiskala tudi Luko Koper. Kitajski parlamentarci so se zanimali za možnosti prevoza njihovih blaga v Evropo prek tega pristanišča. V Luki so seveda zainteresirani, da bi imela ena od kitajskih pomorskih linij svoj cilj v Kopru, kitajski parlamentarci pa so bili zadovoljni s tem, kar so videli, in so obljubili svojo podporo takim zamislim.

Novice zbral Boris Vuk

IDRIJA / PO REFERENDUMU

Takšnih izidov niso pričakovali

Tri četrtnine idrijskih občanov za enotno občino - Visoka udeležba

Tudi na Idrijskem so izidi nedeljskega referenduma za občinsko politično vodstvo in večino drugih poznavalcev popolno presenečenje. Očitno je med ljudmi prevladala želja po nadaljnjem skupnem življenju v eni občini, kar so pravzaprav povedali že ob lanskem podpisovanju izjav za samostojni upravni okraj, za katerega se je takrat izjasnilo tri četrtnine občanov.

Najbolj seveda preseneča negativen izid na drugem največjem območju idrijske občine - Cerkljanskem, ki je tudi doslej delovalo razmeroma samostojno. Za svojo občino se je izjasnilo le 44 odstotkov volilcev.

Tudi komaj presežen 50-odstotni pozitivni izid

v Idriji po svoje preseneča, saj bi mesto Idrija s statusom mestne občine pravzaprav največ pridobilo. »Najnižji rezultat so dosegli v Spodnji Idriji, kjer se je za bodočo občino odločilo le 26 odstotkov volilcev, v predvideni godovski in črnovrski pa le 37 oziroma 35 odstotkov občanov.

Druga presenetljiva ugotovitev je dokaj visoka udeležba na referendumu, saj so v vseh okoliskih območjih nasteli 71- do 75-odstotno udeležbo, na posameznih vaskih volišcih tudi več kot 80-odstotno, razen v Zavratcu, kjer so referendum bojkotirali.

Tudi v Idriji so dosegli 62-odstotno udeležbo, kar je za mestno okolje in glede na slovensko povprečje razmeroma visok delež.

Idriji so imeli že pred referendumom Nebesa... (Foto: R. B.)

Referendum je seveda odprl kopico novih vprašanj, saj so se občinske službe in nekatera nesoje na občinska središča - na primer Cerkljo in Spodnja

Idrija - ukvarjala že s povsem praktičnimi vprašanji delovanja novih občin, pri čemer jim je volja ljudstva prekrizala račune.

Roman Bric

Predstava Lunino kraljestvo uspešna

POSTOJNA - Dvorna postojnske glasbene sole je bila premajhna za vse starše in druge, ki so si v petek zvečer prišli ogledat premiero glasbeno-plesne predstave Lunino kraljestvo. Zanje so jo nadvsem dobro in pristrčno odigrali mlajši gojenci glasbene sole.

Zamisel o zgodbi Lunino kraljestvo se je porodila profesorici glasbe Brigiti Tomić Milharcic, ki ima za to, da je predstava zazivel, največ zaslug. Napisala je namreč zgodbo in pesmi, oblikovala scenarij in koreografijo, skupaj s sodelavko Staso Albrecht pa sta poskrbeli tudi za kostume in privlačno sceno. Avtor glasbe in aranžmajev je Branko Petrovič. V predstavi je sodelovalo skoraj sto otrok, včeraj in danes pa so jih ponovili še za postojnske osnovne sole in vrtec. (M. G.)

JAPONSKA / MED KONFERENCO NOVE STRANKE JAPONSKE

Desničarski skrajnež streljal na Hosokavo

Na bivšega premiera je streljal skrajnež, ki je protestiral proti njegovemu stališču o japonski vlogi med vojno

TOKIO - Desničarski skrajnež je včeraj streljal na bivšega japonskega premiera Morihiro Hosokavo, ker se je ta pred časom uradno opravičil zaradi vloge, ki jo je imela Japonska med drugo svetovno vojno.

Bivši premier se je udeležil konference Nove stranke Japonske v hotelu Keio Plaza v Tokiu. Ostal je nepoškodovan, ker je policist v civilu planil na napadalca in preusmeril smer strela. Hosokavo so istocasno obdali telesni strazarji. Dvainpetdesletnega skrajneža Masakacuja Nozoeja, ki je član skrajno desničarske organizacije Veliki veter, so nemudoma aretirali. Policiji je priznal, da je hotel protestirati

proti napadni interpretaciji zgodovine bivšega premiera in proti korupciji, zaradi katere je moral Hosokava odstopiti.

Hosokava, ki je po rodu potomec plemenite srednjeveške družine, je leta 1992 zapustil liberalno demokratsko stranko in ustanovil Novo stranko Japonske, ki je na volitvah julija 1993 dosegla izreden uspeh. Avgusta je Hosokavo izvolila za premiera koalicijske sedmih strank, že aprila pa je moral odstopiti zaradi finančne afe-re.

Atentat se enkrat dokazuje, da je druga svetovna vojna za Japonce še nezaključena rana in da mnogi še niso pripravljeni priznati, da je šlo za napako.

BRODOLOM

Začepili bodo jedrska torpeda

MOSKVA - Med 15. junijem in 15. avgustom bodo »zapečatili« trup sovjetske jedrske podmornice Komsomolec, ki se je potopila 7. aprila 1989 v Barentsovem morju po požaru, v katerem je življenje izgubilo 42 mornarjev. Podmornico bodo zapečatili s posebnimi cepi iz titana, ki bodo hermetično zaprli podmorniški trup. Znanstveniki upajo, da bodo s te preprečili uhajanje radioaktivnosti iz dveh jedrskih torpedov, v katerih je po 3.200 gramov plutonija 239. Celotna operacija bo stala 4, 1 milijona dolarjev in bo trajala dva meseca. Izvedenci se morajo podvzati, ker bo morska voda konec letosnjega leta že načela torpeda.

NOVICE

V chikaškem stanovanju našli pravi živalski vrt

NEW YORK - Policija je v nekem stanovanju v Chicagu odkrila 100 papagajev, 36 golobov, 36 kokoši, 11 koz, 3 pse, 3 zelve, 2 raci in eno jagnje. Živali, med katerimi so bile številne podhranjene, so pristasi afrisko-kubanske sekte Santeria nameravali obredno žrtvovati. Policijo so poklicali sosedi, ker je iz stanovanja neprijetno zaudarjalo.

Kmalu videorekorder, ki »preskoči« reklamo

NEW YORK - Podjetje Arista Technologies iz newyorškega Long Islanda bo letos poleti začelo prodajati videorekorder, ki po gledanju posnetega programa »preskoči« vse reklamne vložke.

Frank Sinatra je besen

LONDON - Frank Sinatra je besen, ker se je njegov 50-letni sin Frank ml. zaljubil v Heidi Fleiss, kraljico losangeleskih prostitutk. Kot je zapisal londonski Mirror, je Sinatra zaman zagrozil svojemu sinu, da ga bo razdedinil, če se bo z njo poročil. Sin pa je, kot kaže, noro zaljubljen, saj hodi okoli z baseballsko cepico, na katero je našel napis »Ljubim Heidi«.

Pred Barom odkrili potopljeno francosko vojno ladjo iz 1. vojne

BEOGRAD - V globini 15 metrov so pred Barom srbsko-črnogorski potapljalci odkrili ostanke francoske vojne ladje Dague, ki se je potopila zaradi morske mine 24. februarja leta 1915. Sedaj predlagajo, da bi v Baru odkrili spominsko ploščo v čast 38 umrlih francoskim vojakom, »ki so darovali svoja življenja, da bi pomagali naši vojski in našemu narodu«, srbsko-črnogorskemu seveda, tako da je vsak komentar odveč.

PORTUGALSKA / NA ŽELEZNIŠKEM PREHODU

Vlak v avtobus

Na nezavarovanem železniškem prehodu pri Ratesu (350 km severno od Lizbone) je v trčenju vlaka v avtobus življenje izgubilo 5 oseb, 30 pa jih je bilo ranjenih. (AP)

NIZOZEMSKA / NEVŠEČNOSTI ZA NEKDANJEGA DIKTATORJA

Augusta Pinocheta zapodili iz hotela

Nekdanjemu čilskemu diktatorju baje v hotelu niso mogli zagotoviti varnosti

PRAGA - Neuradni obisk generala Pinocheta poteka v znamenju zadrege za nekdanjega čilskega diktatorja. Pinochet, ki je sedaj šef generalstaba čilske vojske, je trenutno na Českem, kamor ga je povabilo podjetje Omnipol, ki izvažajo orožje. Čile naj bi namreč kupil od Češke večjo količino oklopnih vozil. Češka vlada se je od njegovega obiska ogradila, številni Čilenci, ki živijo na Českem se izza časa Pinochetove diktature, pa so podpisali dokument zoper Pinocheta, v katerem omenjajo možnost, da bi orožje, ki ga

bivši diktator kupuje, lahko ogrozilo demokracijo v Čilu.

To pa ni edina nevšečnost, ki je je bil deležen Pinochet med svojim obiskom v Evropi. Preden je odpotoval na Cesko, se je ustavil v Amsterdamu, kjer baje nihče ni vedel za njegov obisk. Ko so ga v hotelu, kjer je bil nastanjen, prepoznali, so ga vljudno zaprosili, naj se preseli v drug hotel, češ da mu pri njih ne morejo zagotoviti varnosti. Predstavniki hotela Amstel, kjer se je to pripetilo, ni hotel posredovati drugih podrobnosti.

VELIKA BRITANIJA / MODA

Pred tridesetimi leti je kreatorka Mary Quant predstavila minikrilo

Ko se je pojavilo leta 1964, je izzvalo jezo Vatikana, staršev ter krojačev

LONDON - Tiho in brez proslav je minikrilo doseglo svoj 30. rojstni dan. Ko se je prvič pojavilo, so mnogi menili, da gre za neokusno in kratkotrajno modno muho, minikrilo pa je ostalo v modi vse do današnjih dni. Se več, »tista neestetska krpica«, »tisto nesramno oblacilo«, »oblacilo, ki zensko ponizuje in jo dela neprilacno«, ima danes svoje mesto med pomembnimi novostmi, ki jih je prineslo 20. stoletje.

Minikrilo se je pojavilo spomladi leta 1964 v Londonu in takoj izzvalo jezo Vatikana in staršev ter prezir krojačev in elegantnih dam. Vendar si ga je od takrat vsaka ženska vsaj enkrat oblekla, celo kraljica Elizabeta, ki je se-

veda izbrala bolj umirjeno oziroma kraljevsko razlčico tega oblacila. Minikrilo, ki si ga je omislila londonska kreatorka Mary Quant in je bilo za nekatere genialna, za druge pa vulgarna novotarija, je bilo dejansko revolucionarna novost. »V tistih časih je bil že rob nad kolenom nepojmljiva drznost, genialnost Mary Quant je bila v tem, da je ta rob postavila še više, le nekaj centimetrov pod zadnjico,« trdi pisateljica Anne Dunhill. Nastalo je istocasno kot kontracepcijska tableta, zato si ni težko predstavljati groze ozko-miselnih, ko so casopisi objavili sliko manekenke Jean Shrimpton, ki se je prva pojavila v javnosti z oblacilom, ki je stopilo v zgodovino.

ZDA / PRED UNIVERZO V RIVERSIDEU

Napad na črnskega voditelja je pretresel afro-ameriško skupnost

Atentator je Muhameda ustrelil v nogo, telesne stražarje pa hudo ranil

Ranjenega Muhameda so odpeljali v bolnišnico (Telefoto AP)

NEW YORK - Amerika se je živo spomnila uboja Malcolma X, ko je bivšega pripadnika skrajnega gibanja »Islamski narod« Halida Abdula Muhameda ranil temnopolti atentator pred univerzo v Riversideu. Muhameda so nemudoma peljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ga je krogla zadela v nogo, vendar njegovo stanje ni kritično. Hudo ranjeni so njegovi trije telesni stražarji.

Napadalec je mladenič, star približno 20 let, ki se je v tipičnih afro-ameriških oblacilih približal črnemu govorniku in začel streljati. Gress Weisman, dopisnik krajevne televizijske postaje, ki je bil priča atentatu, je izjavil, da je napadalec nedvomno nameraval Muha-

meda in vse tiste, ki so mu bili pri tem na poti, ubiti. Besna množica je atentatorja napadla in ga divje pretepla. Policija ga je morala resiti pred lincanjem. Napad je globoko pretresel ameriško črnsko skupnost, ki se ni premestila soka zaradi uboja Malcolma X.

Muhamed, ki je star 48 let, je novembra na neki univerzi v New Jerseyu javno izjavil, da so Zidje »krvoseči črnske skupnosti«, papež Janez Pavel II. pa »belski pridanič«. Zaradi tega ga je napadel Clinton in ves Kongres. Moral je odstopiti od funkcij, ki jih je imel v gibanju. Poleg tega je »Islamski narod« njegova stališča odklonili, a priznal, da se v njih vendarle skriva kanček resnice.

NOVICE

Avstrija posrednik v konfliktu Sudan - Uganda

DUNAJ - Avstrija je konec preteklega tedna bila kraj srečanja sudanskega predsednika Omarja Hasana Ahmeda al Basirja in ugandskega predsednika Yowerija Musejenija. Srečanje je bilo namenjeno nadaljevanju mirovnih pogajanj v zvezi s sudansko državljansko vojno, ki je povzročila val beguncev (okoli 200.000) v Ugando. Pred kratkim se je tozadevno zasedanje Organizacije afriških držav v Nairobiju končalo brez rezultatov. Pri srečanju obeh predsednikov v Avstriji je posredoval zvezni predsednik Thomas Klestil, ki je al Basirja in Musejenija gostil v predsedniški poletni vili na Stajerskem. Podrobnosti ob robu: sedanjí ugandski predsednik je še posebej povezan z Avstrijo, saj je 1985. leta Yoweri Musejeni kot vodja ugandske oboževane politične opozicije kratko bival v Avstriji. V stranski sobi neke vaske gostilne nizje-avstrijskega kraja Unterolberndorf je takrat s svojimi tovariši ustanovil ugandsko vlado v eksilu, preden se je vrnil v Ugando ter tam prevzel oblast.

Zunanji minister Mock je bil operiran na hrbtnici

INNSBRUCK - Avstrijski zunanji minister Alois Mock je bil pretekli petek na nevrološkem oddelku innsbruske univerzitetne klinike operiran na hrbtnici. V soboto je bil prominentni bolnik že spet pri polni zavesti, in kot so sporočili zdravniki, »pri dobri volji«. Nepricakovani operativni poseg je bil potreben potem, ko je Alois Mock zaradi bolečin in očitnih komplikacij s hrbtnico moral v bolnico. Njegov tiskovni referent je dejal, da so krivi ozki sedzi v majhnih letalih, v katerih zunanji minister v preteklem času (zaradi pogajanj z EU) cedalje več potuje. Mock bo v innsbruski bolnici ostal najmanj do konca tedna, kdaj bo lahko nadaljeval s svojim običajnim delom, bo odvisno od poteka okrevanja.

»Hiša koroških Slovencev« na Polanski cesti v Ljubljani

CELOVEC/LJUBLJANA - Jutri, 1. junija, bosta avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil in predsednik Republike Slovenije Milan Kučan slovesno odprla »Hišo koroških Slovencev« v Ljubljani. Prostor na Poljanski cesti 97 naj bi bili močna in ziva vez koroških Slovencev z matico na kulturnem, političnem, gospodarskem in drugih področjih. V »Hiši koroških Slovencev« v Ljubljani so oz. bodo odprle svoja predstavništva sledeče organizacije in družbe koroških Slovencev: Mohorjeva družba v Celovcu, mednarodna družba za trgovino in udeležbe Korotan, Narodni svet koroških Slovencev, Krščanska kulturna zveza in Slovenska gospodarska zveza. Cilj teh organizacij je se tesnejše povezovanje in dobro sodelovanje z odločilnimi dejavniki v maticni državi, saj je Republiki Sloveniji v ustavi naložena tudi skrb za vsestranski razvoj slovenskih manjšin v zamejstvu. Hkrati v evropskem političnem in gospodarskem razvoju predstavljajo prav slovenske manjšine v zamejstvu pomembno vez Slovenije do svojih neposrednih sosedov in nadalje do Evropske skupnosti. Pobudnik projekta »Hiše koroških Slovencev« v Ljubljani je Mohorjeva družba v Celovcu. Otvoritvena slovesnost se bo pričela ob 17.30 uri, na sporedu je tudi odprtje razstave koroških umetnikov.

NOVI PREDSEDEDNIK SPÖ MICHAEL AUSSERWINKLER:

»Koroška bo 7. junija dobila novo vlado!«

Pri ponovnem eksodusu FPÖ izvolitev tudi z navadno večino

BELJAK/CELOVEC - Koroški socialdemokrati so preteklo soboto na izrednem strankinem kongresu v Beljaku ustolili novega predsednika. Na čelo stranke je s presenetljivo visokim odstotkom (95,2) bil izvoljen 37-letni Michael Ausserwinkler, bivši minister za zdravstvo v Vranitzkyjevi vladi. Kot znano, je Ausserwinkler samo dan po katastrofalnem porazu SPÖ na deželnozborskih volitvah 13. marca zamenjal Petra Ambrozija; - od tedaj dalje je vodil vodi stranko kot poslovodni predsednik.

Kongres in izvolitev novega predsednika koroške SPÖ - navzoč je bil tudi zvezni kancler in predsednik avstrijskih socialdemokratov Franz Vranitzky -, sta potekala skorajda popolnoma v znamenju pat-pozicije v koroški deželni politiki. Tarca ostrih napadov je bil predvsem sef avstrijskih svobodnjakov Jörg Haider ter njegova poslanska frakcija v koroškem deželnem zboru, ki že več kot dva meseca onemogoča izvolitev Christofa Zernatta za deželnega glavarja kot tudi nove deželne vlade.

Novo izvoljeni predsednik koroških socialdemokratov je s tem v zvezi poudaril, da je »potrpljenja konec« ter da bo SPÖ kot najmočnejša politična sila na seji deželnega zbora 7. junija dokončno ukinila politično paralizacijo dežele. Napovedal je, da bosta SPÖ in ÖVP v slučaju, da svobodnjaki ponovno zapustijo sejno dvorano in s tem skušajo preprečiti

Kancler Vranitzky z novo izvoljenim predsednikom koroške SPÖ Ausserwinklerjem.

dvotretjinski kvorum, tokrat z navadno večino izvolili novo provizorčno vlado. Ausserwinkler se je pri tej napovedi naslonil na izvedeniška mnenja ustavnih strokovnjakov, ki da pravijo, da bi bila ustanovitev provizorčne vlade v skladu z ustavo.

Kot smo poročali, so svobodnjaki pretekli teden že sesti prepričali izvolitev Zernatta za deželnega glavarja, kot to predvideva sporazum med koroškimi socialdemokrati in Ljudski stranki, ki, blokirali pa so tudi ustanovitev nove deželne vlade.

Predsednik deželnega zbora Adam Unterrieder je nato sklical novo sejo za 7. junija, na kateri naj bi (sedmic) poskusili izvoliti glavarja in vlado.

Se pred sejo deželnega

parlamenta, predvidoma 6. junija, naj bi se se enkrat sestali predsedniki vseh v deželnem zboru zastopanih strank (Ausserwinkler, Haider, Zernatto) in skušali rešiti vprašanje, ki vse bolj vznemirja koroško in tudi avstrijsko javnost, na konsenzualen način.

Haider je s tem v zvezi napovedal predlog svoje stranke, »h kateremu SPÖ in ÖVP ne bosta mogla reci ne«, za slučaj, da bosta stranki z navadno večino ustanovili provizorčno deželno vlado, pa je napovedal pritožbo pri Ustavnemu sodišču.

Deželni glavar in predsednik koroške Ljudske stranke Christof Zernatto je s tem v zvezi izjavil, da bo s vrhovno sodišče razveljavilo provizorčno vlado, ocenil kot zelo majhen. **Ivan Lukan**

KOROŠKA

Zadnja seja stare vlade?

CELOVEC - Koroška deželna vlada, ki je zaradi pat-situacije v deželni politiki se vedno v funkciji, je včeraj po vsej verjetnosti zadnjič zasedala. Po napovedi deželnega glavarja Christofa Zernatta, bo staro vlado 7. junija letos nasledila ali s pristankom svobodnjakov izvoljena vlada, ali pa provizorčna vlada.

V stari vladi so socialdemokrati imeli absolutno večino (4 SPÖ, 2 FPÖ in 1 ÖVP), po deželnozborskih volitvah 13. marca letos pa ima SPÖ samo še tre sedeže, FPÖ in ÖVP pa po dva. Nova člana SPÖ v vladi sta Ausserwinkler in Haller, novi član Ljudske stranke je Lutschounig. FPÖ je zaenkrat imenovala samo velepodjetnika Rognerja.

KOROŠKA / MEDIJI

Za manjšino dodatna radijska frekvenca?

CELOVEC - Kolegij koroške deželne vlade se je včeraj lotil tudi vprašanja uvedbe privatnega radia na Koroškem.

Deželni glavar Christof Zernatto je po seji vlade povedal, da ni bila sprejeta nikakršna dokončna odločitev, kdo od 13 kandidatov naj bi dobil edino za Koroško predvideno frekvenco, izpostavil pa je, da je vlada bila mnenja, da bi Koroška morala dobiti dve frekvenci. S tem bi lahko ugodila tudi željam slovenske manjšine po

slovenskem privatnem radiu. Kot znano, sta med kandidati za dodelitev privatne radijske frekvence slovenska družba »Radio Korotan« ter družba Agora, slednja je s pritožbo pred Evropskim sodiščem bistveno prispevala k temu, da je padel monopol ORF-a.

Istocasno tečejo pogajanja tudi o razširitvi slovenskih radijskih oddaj v okviru (javno-pravne) avstrijske radiotelevizije (ORF). Tako rešitev podpira tudi svetovet za koroško Slovenijo. **(I.L.)**

AVSTRIJA - EVROPSKA UNIJA / JAVNOMNENJSKE ANKETE PRED REFERENDUMOM 12. JUNIJA

Odločitev bo izredno tesna

Število zagovornikov <Nessuno> pristopa nazaduje, odstotek nasprotnikov pa narašča - 14 dni pred glasovanjem izredno visok delež neodločenih - Vranitzky in Busek ostro proti Haiderju

DUNAJ - 14 dni pred referendumom o pristopu k Evropski uniji je odločitev Avstrijcev tudi za institute za raziskovanje javnega mnenja popolnoma odprta. Raziskovalci javnega mnenja čelo opozarjajo, da se se je pozitiven trend napram EU, kakršnega so zabeležili v zadnjih dveh mesecih, celo ustalil ce ne celo obrnil.

Tako politični magacin »News« kot tudi ugledni dnevnik »Der Standard« objavljata anketi, iz katerih je razvidno, da je trenutno razmerje med zagovorniki in nasprotniki pristopa samo še 50:38. Pri tem odstotek zagovornikov pristopa nazaduje, število nasprotnikov pa nenehno in krepko narašča.

Najnovejši rezultati javnomnenskih raziskav močno vznemirjajo najvišje politike v državi. Tako je zvezni kancler Franz Vranitzky v nedeljski televizijski oddaji »Ura tiska« priznal, da utegne glasovanje postati »zelo tesno«, osebno pa da kljub temu računa s pozitivnim izidom referenduma. Vranitzky je Avstrijcem ob tem ponovno zagotovil, da v slučaju avstrijskega pristopa k EU ne bo prišlo do povišanja davkov, izpostavil pa je tudi, da bo Avstrija v unijo vstopila kot nevtralna država. Ostro je napadel Haiderja in vodji svobodnjakov očital, da hoče referendum zlorabiti za obračun z vlado, »ne da bi pri tem mislil na usodne posledice, ki bi jih Avstrijci cutili v slučaju negativnega izida«.

Tudi Erhard Busek je šel v konfrontacijo s Haiderjem.

Vranitzkyjevi argumentaciji se je pridružil

tudi predsednik Ljudske stranke, Erhard Busek. Svaril je pred Haiderjevo kampanjo ko je dejal, da je prilika za obračun z

vladno politiko pri je-senskih državnozborskih volitvah. »Pri referendumu o pristopu k EU ne gre za odločitev za to ali drugo stranko, temveč za odločitev o usodi Avstrije«. Zunanji minister Mock, ki na innsbruski univerzitetni kliniki dobro okreva po operaciji, pa je zagotovil, da se bo »do zadnjega boril za pristop Avstrije k EU, saj gre za odločitev za 50 do 80 let«.

Nazaj ki detajlnimi rezultati ankete instituta Gallup: po njej zagovarja pristop k Evropski uniji 52 odstotkov moških in samo 48 odstotkov žensk, starostna analiza pa je tudi pokazala, da je večina zagovornikov oz. zagovornic pristopa starih pod 30 let (51:33). Pri Av-

strijih oz. Avstrijkah nad 50 let pa znaša razmerje med zagovorniki in nasprotniki 46:41. Po poklicih pa je razmerje med zagovorniki in nasprotniki sledeče: prosti poklici 64:26, nameščenci 55:33, gospodinje 55:35, delavci 47:41, upokojeanci 42:43, kmeti 27:61.

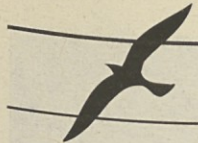
Zanimivi so tudi rezultati ankete na osnovi višine osebnega mesečnega dohodka anketiranih: večina ljudi z osebnim dohodkom do 12.000 silingov mesečno je proti pristopu (47:42), medtem ko delojemalci z osebnim dohodkom do 20.000 silingov mesečno večinsko ze zagovarjajo pristop (50:35). Skupina z mesečno plačo nad 30.000 silingov pa je sploh za pristop k EU (56:33).

AVSTRIJA

EU: Zeleni kritizirajo vladno kampanjo

DUNAJ - Avstrijski zeleni, na celu njihov govornik za vprašanja evropske integracije Johannes Voggenhuber, so včeraj ostro kritizirali vladno kampanjo za avstrijski pristop ke Evropski uniji. Voggenhuber je dejal, da koalicijska vlada ne informira s stvarnimi argumenti, temveč da uporablja samo se »propagandne izreke«. V informacijski politiki pa da je nastal totalni kaos, saj od tatisanih 40.000 izvodov pristopne pogodbe ze zdavnaj ni na razpolago niti en izvod.

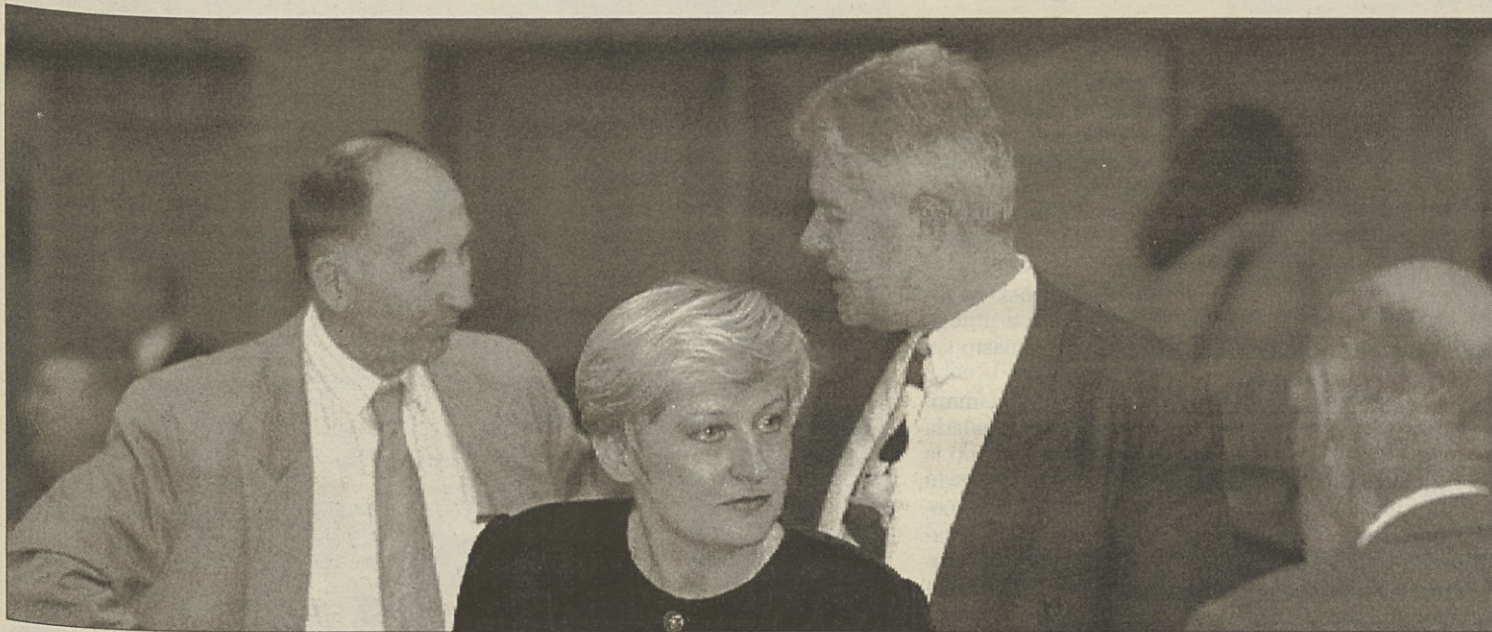
Zeleni so hkrati napovedali, da bodo v naslednjih dneh se okrepili svojo informacijsko politiko proti Evropski uniji, njihova zborovanja pa da so izredno dobro obiskana.

PO
NEDELJSKEM
REFERENDUMU

Volilci ne pristajajo v drobitev občin

Z izidi referenduma se bodo zdaj ukvarjali poslanci

LJUBLJANA - Včeraj do 13. ure je republiški volilni komisiji uspelo zbrati podatke o nedeljskem referendumu, in sicer tako o udeležbi v posameznih referendumskih območjih kot tudi o glasovanju za ali proti posamezni občini. Izidi so seveda še neuradni, saj jih je komisija večinoma dobila prek telefonov. Na zacasne uradne rezultate bo treba počakati do srede, končni izidi pa bodo znani v dobrem tednu dni, ko bodo potekali vsi roki, ki jih določa zakonodaja.

Ne glede na to, da uradnih izidov še ni, so tudi neuradni očitno takšni, da se je že včeraj sešla parlamentarna komisija za lokalno samoupravo. Tajnik republiške volilne komisije Marko Golobič

snjah sodeč odstopanja največkrat le za pol odstotka. V dveh tretjinah primerov so se torej volilci odločili proti temu, da bi imeli svojo občino.

Ce omenimo nekaj »zanimivosti« z nedeljskega

V združeni listi ocenjujejo, da so pametni državljani popravili neumne odločitve poslancev. Ciril Ribičič je menil, da sta bili na področju lokalne samouprave doslej storjeni dve glavni napaki, neracionalno hitenje in pomanjkanje meril za oblikovanje občin. Ribičič je tudi dopustil možnost, da bi odstopil kot predsednik komisije za lokalno samoupravo, če bi se postopek reforme nadaljeval po starem in če parlament ne bi upošteval volje ljudi. Janez Kocijančič pa je menil, da na sedanjih osnovah ni več mogoče izvajati reforme lokalne samouprave. Za uspešno reformo je potrebno širše politično soglasje, ki pa ga doslej ni bilo niti med strankami vladajoče koalicije. Odgovornost za nedeljski polom je Kocijančič pripisal SKD, SLS in SDSS.

je uvodoma predstavil neuradne rezultate. Po podatkih komisije so se za samostojne občine odločili v 110 oziroma 111 primerih, v vseh drugih pa je bil izid negativen. Tudi ko bodo znani uradni rezultati, ti najverjetneje ne bodo bistveno drugačni, saj so po dosedanjih izku-

referenduma, potem lahko najprej omenimo negativne izide v marsikateri od sedanjih občin. Tako referendum ni uspel v Ljubljani (proti je bilo 53,5 odstotka volilcev), kjer je bila sicer udeležba slaba (nekaj več kot 38-odstotna), negativni izidi so bili tudi v Mariboru

(69 odstotkov), na celotnem goriskem območju, kjer je bilo osemnajst referendumskih območij, v Ormožu, Ptuj, Vipavi, Celju, na Jesenicah, Bledu, v Bohinju, Kranjski gori, Kranju, Novem mestu, Mežici, na Prevaljah, Ravnah, v Skofji Loki, Bovcu, Velenju, Zagorju ob Savi, Zalcu... Pozitivni izidi pa so bili zabeleženi na celotnem prekmurškem območju, kjer naj bi imeli veliko število majhnih občin, ter v Izoli in Piranu.

Ce bi torej poskušali potegniti nekakšno rdečo nit nedeljskega referenduma, bi ugotovili, da tega ni mogoče storiti, saj ni logičnih razlag in utemeljitev, zakaj so neke glasovali tako, druge pa drugače.

Tako bo denimo Ljubljana hočes ali nočes svoja občina, saj njen poseben status izhaja že iz ustave.

In z izidi referenduma se bodo morali zdaj največ ukvarjati poslanci državnega zbora. Pri tem naj bi jim pomagala komisija za lokalno samoupravo, ki je včeraj opravila predhodno razpravo. To je končala s sklepom, naj vlada analizira izide referenduma. Ko bo vlada opravila svoje, pa se bo spet sesla komisija.

Ze na včerajšnji seji pa

smo lahko slisali nekaj komentarjev. Ciril Ribičič (ZL) je menil, da so volilci predvsem povedali, česa nočejo. Nočejo drobitev občin in ne pristajajo na to, da se morajo v časovni stiski odločiti o tako pomembnih vprašanjih. Po-

Zato je parlamentarne stranke pozval, naj poskusajo doseči kompromis pri iskanju rešitve, kako naprej. Strinjal se je, da je treba lokalne volitve opraviti se letos. Ivo Hvalica (SDSS) je za takšen izid referenduma »obtožil«

Generalni sekretar LDS Gregor Golobič je neuradne rezultate nedeljskega referenduma včeraj označil za »polomiado«. Težko bi rekli, je nadaljeval Golobič, da so ljudje na referendumu zavrnili opredelitev za majhne občine zato, ker se zavzemajo za večje, pač pa so zavrnili ponujeni projekt lokalne samouprave, s katerim tudi niso bili dovolj seznanjeni. LDS bo predlagala, da se pripravljanje projekta lokalne samouprave s parlamentarne ravni prenese na vladno, saj se je izkazalo, da parlament ni najprimernejša instanca za pripravo strokovno tako zahtevnega projekta. Po nedeljskem referendumu uresničevanje lokalne samouprave tudi ne more več kontinuirano potekati naprej, menijo v LDS. V tej stranki trdijo, da bodo še naprej vztrajali na stališču, da so lahko operativno sposobne samo občine z najmanj tri tisoč prebivalci.

Vsi, ki so pri neuspelem projektu »sodelovali bolj kot drugi«, bi morali po nedeljskih dogodkih potegniti ustrezne konsekvence. Gregor Golobič je pri tem izrecno omenil parlamentarno komisijo za lokalno samoupravo in njenega predsednika Ribičiča ter vladno službo za lokalne samouprave. Obe telesi sta po njegovem mnenju prehitro popustili pritiskom in pristali na kompromise. Golobič je kritiziral tudi Franceta Bučarja kot »protagonista poloma«, ki je »projekt razumel kot polprivaten« in pri katerem se za njegovo realizacijo ne izbira sredstev. LDS ponovno razmisli o imenovanju ministra brez listnice za področje lokalne samouprave, je ob koncu povedal Golobič.

sebej se nočejo opredeljevati za ali proti novi občini, ne da bi vedeli, kakšne bodo upravne in finančne rešitve. Maks Susek (LDS) je dejal, da lahko reformo lokalne samouprave izvajamo naprej, predvsem na upravnem področju in pri vprašanju financiranja bodočih občin. Tudi volitve

dve stranki, ki sta manipulirali z voljo ljudi vsaj na njegovem referendumskem območju in predlagal, naj zaradi takšnega izida odstopi celotna komisija. Tone Persak (DS) je menil, da državni zbor ne more prezreti referendumskih rezultatov, na njihovi podlagi pa prav ta-

Slovenski krščanski demokrati bodo o rezultatih nedeljskega referenduma in nadaljnji politiki stranke govorili danes. Njihovi predstavniki neuradno ocenjujejo, da je levici uspelo delno preko medijev delno pa preko strankarskih mrež ljudi prepričati, da predlagane spremembe niso dobre. Zato v SKD nad rezultati referenduma v mestih niso presenečeni, preseneča pa jih dejstvo, da so proti glasovali tudi prebivalci perifernih območij, na katerih medijski vpliv ni tako močan. Sicer pa, smo lahko slišali v SKD, stranka odpira zamisel, da dobi vlada na področju lokalne samouprave več iniciative.

bi morali po njegovem mnenju izpeljati do konca leta, in sicer v stare občine. Janez Podobnik (SLS) je poudaril, da je izid referenduma opomin vladi in parlamentu in da reforme lokalne samouprave ne bo mogoče izpeljati brez soglasja političnih strank.

ko ne more ustanoviti novih občin, saj te ne bi bile v skladu z zakonodajo. Sicer pa je referendumski izid doživel kot neuspeh, čeprav nima odgovora na vprašanje, zakaj so ljudje tako glasovali.

Majda Vukelić
Miran J. Lesjak

Dan odprtih vrat

VLADO MIHELJAK

Ce Slovenije ni zraven, je to za nas dobro znamenje.

Lojze Peterle

Vzdusje v politični Sloveniji v zadnjem letu, letu in pol se nekako najbolj spominja na dan odprtih vrat v kaksni norišnici. Politicne osebnosti predstavljajo dobro in reprezentanco izbrane primere duševnih motenj, volilci pa nizje bolnišnično osebje, ki zaradi intenzivnih stikov in nenehnih frustracij počasi izgublja realitetni občutek oziroma distanco do bolnikov in njihovih motenj.

Seveda bo kdo rekel, da je takšna prisposoda možna in celo pogosta za vsako politično okolje. Ze res. Samo, da zlepa ne boste nasli dezele, kjer bi se tedensko ali kar dnevno zgodilo toliko političnih neumnosti, skandalov, pretresov. Ce je v casu razpadanja bivše države neki ceski publicist zapisal, da Jugoslovani tedensko proizvedejo več zgodovine, kot so je generacijsko sposobni porabiti, moramo za »ozjo domovino« ugotovitev razširiti in zapisati, da Slovenci proizvedemo tedensko več norosti, kot so Jugoslovani letno proizvedli zgodovine. In tega je veliko. Tako veliko, da s tedensko kolumno več ne uspem pokriti niti generalnih »smeri razvoja«, kaj sele vse omembe in analize vredne detajle. Poglejmo samo bilanco za ta teden.

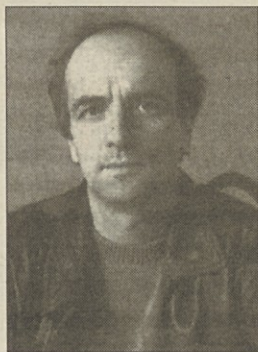
Najprej so Bizjakovi policaji izvedli rop v sosednji državi, se s sekro lotili avstrijskega psa in se s tem resno vmesali v notranje zadeve sosednje države. Potem so dokazali, da niso nič izobraženi, ker ne vejo, da je Avstrija urejena in stabilna država, kjer ljudje zaupajo bankam. Zato imajo pri sebi samo toliko drobiža, da lahko z njim pokrijejo mleko, kruh, berace in slovenske policaje. Pa so tako lomastili, da so zbudili celo sosesko, nakar so jo urno popihali. No, bolj sopihali kot popihali, saj so enega ujeli, ko se je trudil s počasno Katro proti Karavan-kam. Pa to še ni vse, saj so se v Avstriji pojavile spekulacije, da je bil rop pavzaprav naročen v Sloveniji. Bogat mariborski podjetnik, ki je z velikim vojskovodjo na ti, naj bi naročil rop v tujini zato, da bi padel notranji minister. Kdo bi vse to razmel?

Medtem so se desne stranke pod genialnim vodstvom ljudskega poslanca Bucarja lotile lokalne samouprave. Lotile pa so se tudi vseh tistih, ki so nasprotovali formuli ena »fara ena občina«, čes da so proti verskim svoboščinam in za restavracijo starega režima. Sedaj, ko so se ljudje plebiscitarno izrekli za laično državo (= vsaka tretja fara ena občina), pa nam isti politični genij, ki je v nedeljo pokoril nekaj težkih milijonov tolarjev ne dolžnih in ne krivih davkoplačevalcev, skuša dopovedati, da smo vsi hoteli tovrstne reforme in da smo se menda »slabo pripravili na referendum«. Kako to mislijo, da SMO SE slabo pripravili? Saj se to ne vem, ali duh in telo spadata v isto referendumsko območje, kaj sele, da bi vedel, kje je bilo moje volišce.

Pa pri nas ni vzpostavljen samo enačaj med policaji in tolovaji ter med cerkvenimi in posvetnimi občinami, ampak se bolj med specialci in kriminalci. Nekaj tednov nazaj smo izvedeli, da naj bi bil Jansev ključni kontraobveščevalni oficir obtožen zaradi ropanja. No, po obtožnici ne gre za velikega roparja, ampak za drobnega zmikavta. Sam bivši obrambni minister je obtožnico nevtraliziral z oznako »minikriminal«. Obtoženi specialac naj bi kradel suhomesnate izdelke, klobase, sušilnik za lase ali po domače »fen«, vojaško opremo in plastične dinosavre. Slednje, sodeč po otozmem otroškem pogledu obtoženega castnika specialne brigade slovenske vojske, za lastne potrebe. In ce se bo to potrdilo, potem mu lahko dinosavre stejejo v olajševalne okoliscine. Vsekakor pa je olajševalna okoliscina pri napadu okrutnega atentatorja na omenjenega castnika specialne brigade dejstvo, da je bila vbodna rana obzirno plitva, ter se zlasti dejstvo, da je mu je rano povzročil na eni nogi, luknjo na hlačah pa na drugi; da je bil napad kolikor tolikor levo-desno uravnotežen.

Ampak priznati morate, da nas že od nekdaj s svojo neposrednostjo in pristnostjo vendarle najbolj razveseljuje nas zunanji minister Lojze. Pravi, da je dobro, ce nam nagajajo in nas ignorirajo. In obratno: slabo bi bilo, ce bi nam ne nagajali in nas ne bi ignorirali. No, takšna Peterletova interpretacija pa ze spada v najlepše primere občega paranoidega sindroma, ki je zaznamoval slovensko politično sceno: ce mi nekdo nič hudega noče, ima gotovo kaj za bregom. Zato raje vidim, da mi res nagaja. Vsaj vem, pri cem sem.

In v kontekstu klinizacije nase politike nam nagajivi Italijani delajo res veliko uslugo. Nevarno je edino to, da bi se ti isti Italijani in drugi tujci navadili na dejstvo, da nam delajo veliko uslugo s tem, ko nam nagajajo. Ampak, dokler imamo zunanjega ministra Peterleta z odličnimi zvezami v evropski krščanski demokraciji in premiera, ki njegov zunanjepolitični stil tolerira, bomo ze kako.

Ali bo sedaj »razveljavljen« narod sam?

Polom referenduma je zausnica snovalcem in zagovornikom take preobrazbe, in sicer z dr. Bučarjem na celu. Tako se lokalna samouprava, ki naj bi sledila evropskim izkušnjam, ne dela!

Sem med tistimi, ki smo na to pravocasno in argumentirano opozarjali, a žal nismo bili uslišani. V Italiji je, recimo, zadnji zakon na to temo datiran junija 1990 (tezi k občinam z najmanj deset tisoč prebivalci!), pa še danes čaka na izvajanje!

Zausico naj si pripiše tudi ustavno sodisce, in sicer v primeru Koper, Namrec tako obsežna, številčna in heterogena občina je sprta z ustavo. Po volji ljudi pa bo taksnih še veliko. Ali bo sedaj »razveljavljen« narod sam? Državnemu zboru bi svetoval, da se nemudoma loti korenitih popravkov ustavnega poglavja o lokalni samoupravi in zapiše, da se preobrazba lahko izvede tudi v obstoječi ome-ljski delitvi občin.

Hkrati se sprašujem, ali se je smiselno glede na primer Kopra s to zadevo, ki mimogrede ogromno stane in se se ne ve, kdo naj plača - v Ljubljani pravijo, da občine same - še ukvarjati? Ce smo le-to dolžni, potem smo zaradi postenega odnosa do prebivalcev treh sezanskih KS, ki so se prvič odločili priključiti se koprski občini. Sicer bomo odločitev parlamenta spoštovali ter se v četrtek zvečer pridno, odgovorno in - pozivam - strpno in množično, pa čeprav z grenkim prikusom prevare, podali na ponovne zборе. Enaintridesetega julija, ko se bodo gospodje iz prestolnice cvrli na našem istrskem soncu, si bomo vzeli tudi čas za referendum, seveda ob privolitvi velikih dobrotnikov, kot so Starman, Pregelj, Podobnik, Pučnik, Hvalica in ostali. Ne pristajamo pa, da stroške nosimo sami! Naj si jih pripiše tisti, ki nas je v to pahnil.

Aurelio Juri

IZŠLO JE / KNJIGI IN REVIJI

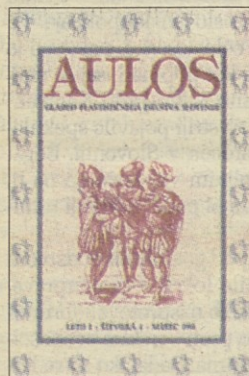
Jacques Prévert: Ta ljubezen

Didakta, 1994, prevod Ales Berger, trda vezava, 69 strani, 1.890 tolarjev. Francoskega pesnika Jacquesa Préverta Slovenci dokaj dobro poznamo, saj sodi med najbolj popularne francoske poete 20. stoletja. V slovensčini sta doslej izšla dva izbora, prvi leta 1971 v zbirki Lirika (v prevodu Janeza Menarta) in drugi z naslovom Barbara v prevodu Alesa Bergerja. Tokrat je pred nami izbor, ki vključuje skoraj vse Prévertove ljubezenske pesmi, mnoge med njimi pa so v slovensčino prevedene prvič. Spet je vključena gotovo najbolj znana pesem Barbara, poleg nje pa se petdeset drugih, ki pojejo o ljubezni. Prevajalec jih je cudovito »prelil« v slovensčino in melodična lirika, ki jo je pisal Prévert, je svojo osnovno lastnost - melodijo - ohranila tudi v našem jeziku. (V. S.)

Catherine Johnson: Srečni v ljubezni

Kako ustvariti srečen zakon, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994, mehka vezava, 255 strani, 3.633 tolarjev.

Avtorica govori o velikem številu ločitev kot o ločitveni revoluciji. Razlog za nekdaj večjo trajnost zakonov vidi v tem, da je bila ločitev za nekdaj generacije preprosto nepredstavljiva. Danes se pari poročajo z mislijo na 50 odst. ločitveno statistiko. Avtorica je zbrala izpovedi stotih ameriških parov, ki jim je uspelo zaziveti v srečnem zakonu in jih povezala v knjigo zgodb in pričevanj. Pomagala naj bi okrepiti občutek samozavesti, da je mogoče biti poročen in srečen. Izpovedi povzema z mislimi, ki jih imenuje aksiomi, ki sestavljajo »seznam vodil« za dober zakon, kot recimo: »Srečno poročena zakonca sta več kot le prijatelja. Partnerja sta.« (K.H.)

Aulos

Glasilo flavtističnega društva Slovenije, glasbena revija, leto I, številka 1, marec 1994; uredništvo in izdajatelj Flavtistično društvo Slovenije; 24 strani, 490 tolarjev.

Rodilo se je novo društvo, katerega člani so poklicni glasbeniki - flavtisti, učenci, prijatelji glasbe in obudovalci tega instrumenta. Enega izmed namenov svojega delovanja društvo Aulos ze izpolnjuje - pricelo je z rednim izdajanjem specializirane glasbene (flavtne) revije. Z njo društvo posreduje glasbenikom in ljubiteljem nove, »vroče« informacije iz širnega sveta, skrbi za redno spremljanje naših in tujih glasbenih dogodkov. V reviji si lahko preberete pogovor s flavtistko Susan Milan, objavljen je prvi del sprehoda skozi zgodovino flavte, na dveh straneh pa je predstavljen Angleza Trevorja J. Jamesa, v svetu znanega predvsem po flavtah, ki se imenujejo po njem. Tu je še portret skladatelja Uroša Kreka, nekaj prostora v reviji pa namenjajo tudi predstavitev mladim flavtistom. Na zadnjih straneh boste našli novosti o CD-jih, vesti s tekmovalni, tečajev in male oglase. (T.F.)

M'zin

Stevilka 28-29, april/maj, letnik IV, M'zin pri društvu SKUC, 88 strani, 600 tolarjev.

Dvojna številka revije za kulturo prinaša dva intervjuja, in sicer s sansonerko Vito Mavric in »skladateljem« Mitjem Vrhovnikom Smrekarjem. Med glasbo in poezijo se giblje tudi obsejnejši zapis Tatjana Azman o legendi slovenskega sansona, Franu Milcinskemu Jezku. Likovne in oblikovalske strani zapolnjujejo zapisi in prispevki o nedavnih razstavah OHO v Moderni galeriji, Marka A. Kovaciča v galeriji SKUC, o projektu Hollywood Vuka Cosića ter o razstavi španskih sten Tanje Lažetić, filmska umetnost pa je zastopana s predstavitev režiserke Jane Campion, zapisom o 44. filmskem festivalu v Berlinu, o ciklusu sodobnih evropskih filmov, ki so jih rezirale ženske in pogovorom z gruzijsko režiserko Marino Tsurtsumi. Povrh velja omeniti še obsejnejše intervjuje z Rudolfom Zwirnerjem, sooblikovalcem hamburškega sejma Mednarodnega sejma vzhodnoevropske umetnosti, Tomazem Mastnakom o apokaliptični prihodnosti Evrope in Tonijem Trsarjem o videoprodukciji znotraj TVS. (M.T.)

FILM / BOŠTJAN HLADNIK

Kratki filmi - dobra šola za režiserja

LJUBLJANA - ZKOS ze nekaj časa prireja filmske večere pod naslovom Arheologija avtorskih poetik. Naslov je prav gotovo zadetek v črno, ko gre za režiserja Boštjana Hladnika. Njegovi filmi imajo razpoznaven avtorski pečat. V petek so prikazali retrospektivo njegovih kratkih filmov, po kateri se je izpostavil vprašanjem in pripombam publike.

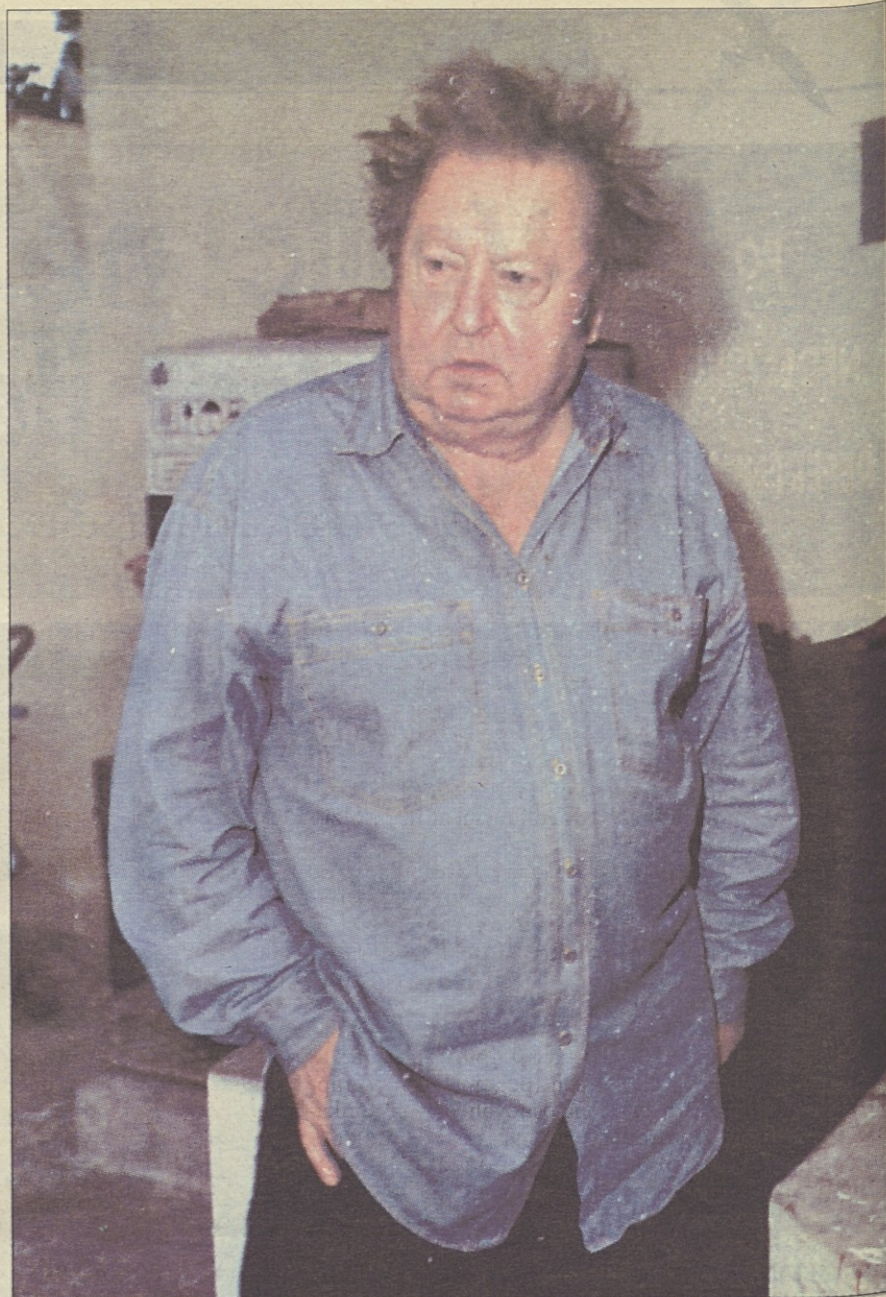
Pogledas njegovo obsežno filmografijo, pogledas ga v živahne oči pod strlečo frizuro in pomisliš: »Ta clovek pa ima energije«.

Pogosto ga imenujejo enfant terrible slovenskega filma. Ta »nadimek« je bil nekdaj izgovorjen z mnogo manj simpatij kot danes. Zakaj? Ker je bil trmasto samosvoj in provokativen.

Najbolj poznamo celovečerec Ples v dežju, manj znani pa so njegovi kratki filmi. Fantastična balada (posneta 1957), z začetka njegove profesionalne poti je dosegla fantastične uspehe, glede na običajno usodo kratkih filmov. Dokumentarec, v katerem je Miheliceve grafike spremenil v »giblivo slike« v maniri današnjih video spotov, je bil velikokrat prikazan in nagrajen. »Kratki filmi«, je povedal Hladnik, »so dobra šola za režiserja. Ko jih končajo, pa največkrat kje obležijo, avtor pa niti ne ve, kaj se z njegovimi filmi dogaja. Prej so jih vsaj posiljali na Festival kratkega filma v Beograd, danes ostaja edino upanje in možnost televizija in takšni retrospektivni večeri.« To se je očitno zgodilo tudi Hladniku. Posnel je več kot dvajset kratkih igranih in dokumentarnih filmov, za petkovo retrospektivo pa so jih na Vibi in v Filmskem arhivu uspeli izbraskati le sedem. In zakaj je posnel Fantastično balado? »Mihelici mi je bil všeč, za film so odobrili sredstva, pa smo ga posneli. Ta animacija s staticnimi slikami je takrat zahtevala ogromno dela. Elektronskih možnosti se ni bilo, uporabljali smo ročno tehniko lepljenja, imeli smo težave z lepilom itd. Deset metrov traku je narejenih tako, da je vsaka slička drug posnetek.«

Da ne govorimo o vseh ostalih težavah, ki so jih filmskim režiserjem povzročali režimski ljudje. O tem je bil Hladnik zelo diskreten. »Seveda so bile težave, filme so prepovedovali, cele hajke so bile včasih. Snemalo pa se je le. Bolje je delati s problemi, kot nič. Čeprav nisi imel popolne svobode, je denar za filme bil. Danes so glede svobode izražanja mnogo boljši pogoji, a kaj nam pomaga, če denarja za film ni. Upam, da se bo to kmalu uredilo.« In kako gleda danes na svoje filme? »Bi jih naredil drugače?« Avtorji težko sodijo o svojih filmih. Vsak dan bi isti film naredil drugače. Filmska kultura se je zelo spremenila. Tu so spoti in televizija, za gledalca so stari filmi preprosti, nekaterim pa se ob vsej te hitrosti prilze gledati kaj bolj staticnega. Ni absolutnih kriterijev. Avtor se ne more prilagajati vsem. Zato je včasih tudi izzvižgan. Če nisi sam pri sebi trden, je bolje, da zamenjas poklic.«

Katja Haler

Boštjan Hladnik: »Boljši pogoji glede svobode izražanja, denarja pa ni...« (Foto: B. V.)

GLEDALIŠČE / OBLETNICE FREYER THEATRA

Drzna vrnitev lutk za odrasle

LJUBLJANA - Na včerajšnji tiskovni konferenci v Cankarjevem domu sta svoje delo, nacrtje predvsem pa uspešno gostovanje na poljskem Mednarodnem lutkovnem festivalu v Bielsko-Biali predstavili dve lutkovni gledalisci iz Ljubljane - Freyer theater in gledališka skupina Fru-Fru.

V teh dneh so delovanje skupine gledaliških in lutkarskih ustvarjalcev Freyer theatera zaznamovale kar tri pomembne obletnice; izteka se druga sezona tega gledališča, njen režiser in umetniški vodja Edi Majaron praznuje 25. obletnico poklicnega dela lutkovnega režiserja, hkrati pa

mineva 40 let od njegove prve lutkovne režije na odru gledališča Joze Pengov. Gledališče Freyer theater je do danes pripravilo dva projekta, lutkovni balet Trnuljica in Cankarjevo Pohujšanje v dolini Sentflorjanski, drzen povratek lutk za odrasle, s katerima so doslej gostovali na 9. evropskih in svetovnih lutkovnih festivalih v Franciji, Nizozemski, Nemčiji, Avstriji, Italiji, Španiji in na že omenjenem festivalu na Poljskem, kjer se je predstavilo 35 gledališč iz 18 držav. Na tem festivalu je s predstavo češkega avtorja Z. Floriana Tobija sodelovalo tudi ljubljansko gledališče Fru-fru, ki deluje pod okriljem

Kuda France Prešeren in letos praznuje že deseto obletnico delovanja. Z njim se jim odpirajo poti na nove festivale. Čeprav obe gledališči se vedno ostajata brez državne podpore (Freyer theater je pri obeh projektih sodeloval s Cankarjevim domom), so njuni člani polni načrtov za prihodnje sezone. Med pomembnejše prav gotovo sodi sodelovanje na Mednarodnem lutkovnem festivalu v Charleville-Mezieresu v začetku prihodnje sezone, predvsem pa projekti Freyer theatera: uprizoritev Levstikovega Martina Krpana, Puntarjeve Pravljice v modrem in projekt Slovenske jasllice. (M.T.)

LITERATURA / MARIO VARGAS LLOSA, PERUANSKI ROMANOPISEK

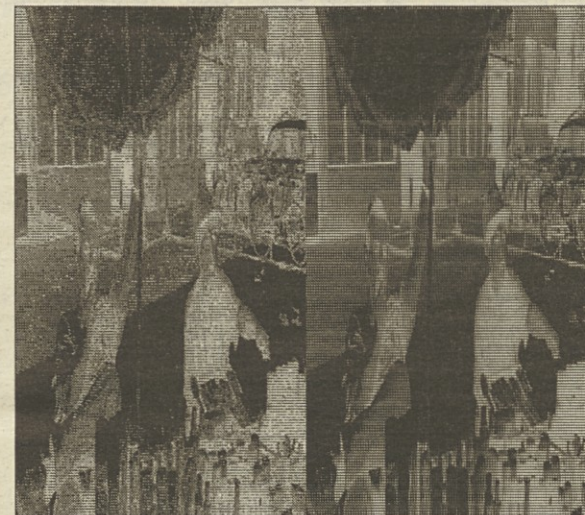
Pisatelj se je ob sprejemu v akademijo počutil zelo počaščenega, slavlje pa mu je pokvarila profinagrada za »kulturne gobezdače«

LJUBLJANA - Mario Vargas Llosa je prvi latinskoameriški pisatelj, ki je postal član španske kraljeve akademije, ustanovljene leta 1713. Po svojem porazu na političnem področju, ko je kandidiral za predsednika Peruja, je zapustil Peru in se odločil za prostovoljni eksil. Zdaj ze nekaj časa živi v Španiji, kjer je dobil tudi špansko državljanstvo, pogosto pa je tudi v ZDA, saj predava na univerzi v Georgetownu.

Perujski romanopisec je ob sprejemu med člane akademije dejal, da se čuti izredno počaščenega, saj gre za prestižno ustanovo, trenutke slavlja pa so mu pokvarili pri katalonski kulturni reviji Ajoblanco, kjer podeljujejo antinagrade za »kulturne gobezdače«. Tokrat so jo namenili ravno njemu. Očitno ga je ta poteza zelo prizadela, saj je reviji in španskim tiskovnim

agencijam poslal svojo izjavo, v kateri pravi, da omenjeno antinagrado podeljujejo »zafustrirani pisatelji, katalonski dogmatični nacionalisti in komunistični nostalgiki«. »Po podelitvi tega necasnega priznanja sem se bolj zavezan svojemu rodu,« pravi Vargas Llosa.

Večno polemični Peruaneec se kljub porazu v politiki iz nje se vedno ni dokončno umaknil. Iz Španije redno kritizira perujskega predsednika in svojega nekdajnjega konkurenta Alberta Fujimoriya. O svojih današnjih pogledih na Peru pravi: »S svojo deželo se vedno ohranjam izredno intenziven stik, ki pa je hkrati konflikt in zaljubljen, kot je to vedno bil. Vendar pri tem ne gre za nacionalizem, saj nikoli nisem bil nacionalist. Kvečjemu obratno. Blizu mi je bil Borgesov pogled na nacionalizem, saj je argentinški pisatelj vedno

pravil, da je v nacionalizmu dopuščeno le pritrjevanje, vse kar diši po skepsi ali celo nasprotovanju, pa je označeno za norost. Nacionalizem zavrača tujino in je zaradi tega tudi vir za nasilje. Sam hočem biti internacionalen.« Vargas Llosa ima podobna stališča tudi do španske politike, saj se posebej opozarja na katalonski nacionalizem, ki je zanj toliko bolj nevaren, ker ga vodijo premeteni politiki, ki za dosego ciljev ne uporabljajo pistol, ampak se skrivajo za demokracijo. Demokracija je zanj danes na veliki preizkušnji, saj so v njej prostor ze nasli izrazito negativni pojavi, kot sta na primer korupcija in vplivi kapitalizma. Za

marksizem se je že pokazalo, da ne more doseči tega, kar je obljubljal, toda tudi demokracija in kapitalizem nista popolna in se lahko zelo hitro skvarita. Zato se tudi Vargas Llosa na političnem področju bori za popolno demokracijo v okvirih trznega sistema.

Sicer pa o Mariu Vargasu Llosi svetovni mediji ne poročajo le ob njegovih konkretnih političnih aktivnostih. Kulturne rubrike ze dalj časa polni zaradi svoje najnovejše knjige Lituma v Andih, ki pa je tako kot vsi njegovi dosednji romani prezet z aktualno politiko. Zgodba namrec govori o nekem naselju v perujskih gorah, kjer policist Lituma raziskuje tri skrivnostna izginotja, ki so posledica delovanja gverilske skupine Sendero Luminoso. Vargas Llosa je vanj vpletel še indijansko mitologijo in perujske socialne težave. Marko Jensterle

POPULARNA GLASBA / DRUGA GODBA '94

Jazz na poti od novega k staremu

Cornell Rochester & The N. P. Boys

LJUBLJANA - Bobnar Cornell Rochester je s skupino N. P. Boys v sredo, 25. maja v predvečerju Krizank predstavil glasbo, ki jo skušajo opisati oznae kot »hip hop jazz« ali »jazzovski rap«.

Ce je za nase kraje to nekaj novega, pa to ne velja za severovzhod ZDA, od koder prihaja Cornell Rochester in njegovi N. P. Boys. V tamkajšnjih crnskih skupnostih je rap že način življenja: »Preprosto se mu ne moreš izogniti,« pravi Cornell Rochester, »slisil si ga na vsakem koraku.« Zato se je rap vrnil tudi med jazzovske oblike, ki jih z N. P. Boys igra in predvsem s svojim bobnanjem

nadgrajuje Cornell Rochester. Poleg njega so v zasedbi se basist, saksofonist, klaviaturist in seveda pevec. Ta je nastopil v približno polovici skladb, vendar je že te več kot dovolj razgibal in ritmiziral.

Cornell Rochester je odličen bobnar in osrednja oseba skupine, ki ji po tehnični plati ne moremo nič očitati, zato pa glasba zelo variira po izrazni moči. V boljsh skladbah skupina igra energičen (pogojno rečeno) rap na osnovah jazz in funka oziroma izzivalno in izrazito ritmično glasbo, ki poslušalca dobesedno potegne vase. Po drugi strani pa Cornell Rochester & The N. P. Boys igrajo tudi povprečen, mestoma prav dolgočasen jazz, ki je pravo nasprotje prej omenjeni glasbi. Podoba celotne

ga koncerta je bila zato podobno razcepljena kot glasba: na eni strani energična in ze vznemirljiva inventivnost, na drugi neizrazito recikliranje znanih obrazcev. Skupina Cornella Rochesterja tako že na začetku delovanja igra na očitnem razpotju. Prav lepo bi bilo, ce bi se glasba razvila v smer drugačnega jazz, rapa ali kakorkoli že imenujemo ta nenavadni glasbeni amalgam. V nasprotnem bo skupina kljub tehnični dodelanosti zasla v neizrazitost, ali pa bo se naprej nihala med dobrim in povprečnim.

Dario Cortese

Big Band Rossini

LJUBLJANA - Veliki jazz orkester enega od vodilnih glasbenikov iz osrednjega toka sodobnega angleškega jazz, Mika Westbrooka, je v soboto, 28. maja v teh glasbenih elementih upravitel velika pričakovanja, s katerimi smo ga naposled pričakali tudi na najlepšem ljubljanskem odru.

Westbrookov Big Band je eden izmed tistih preredkih orkestrrov, ki nadaljuje s tradicijo velikih jazzovskih orkestrrov, ki so krojili okus in glasbene usmeritve velikemu delu popularne glasbe sredi tega stoletja. S svojim delovanjem dokazuje, da v vodilnem jazzu danes ni kaksne izjemne inovativnosti, obenem pa se lahko - v skladu z duhom casa - s spogledovanjem z nekaterimi glasbenimi dosežki iz preteklo-

sti se zmeraj dovolj tvorilno umesča v sodobno glasbeno ponudbo in nam odstira nov pogled, tako na zimzeleni del Rossinijevih melodij kot na nekoliko pozabljeno osrednjo jazzovsko tradicijo. Westbrookov orkester se je namrec v poklonu Gioacchinu Rossiniju in njegovim (priznajmo!) zlizanim uspešnicam izkazal kot izvrstna zasedba, ki se povsem rutinirano spoprijema s kompleksnimi orkestracijami. Osemnajstčlanski orkester (saksofoni, flavte, klarinet, pozavne, tuba, trobenta, vibrafon, bobni in tolkala, klavir in kontrabasa, za nameček pa še celo in harmonika) je sledil prefinjenemu vodstvu Mika Westbrooka in, kljub občasnemu padcu napetosti ter poskusom popestritve programa s težko umljivim angleškim humorjem, je bila dve uri in pol trajajoča jazzovska predstava prav presenetljivo globoka, poduhovnjeno izpolnjena in tudi povsem sproščeno privlačna. V določenih arijah se je orkestru pridružila se vokalistka Kate Westbrook, ki je edina vzbudila mešane vtise, saj je bil njen vokalni delež nesporno prepričljiv (in je izdatno popestril podobo celote), toda tu in tam je imela preveč težav s precizno intonacijo, da bi nas lahko povsem prepirala. Morda velja dodati, da so angleški glasbeniki na ljubljanskem nastopu delovali nekoli-

Big Band Rossini je bil po krivici prezrt (Foto: Jože Suhadolnik)

ko preveč rezervirano, in ceprav so nas nekateri solisti znali zares ogreti, so v celoti vendarle igrali s preveč rezerve, da bi nas zares lahko ponesli v Westbrookov svet jazzovske obdelave Rossinijevih oper. Ceprav bi lahko Big Band Rossini dal se kaj več od sebe, pa je koncert vodil tok jazzovske godbe, ki ni bil dolgočasen. Nasprotno. In dejstvo, da mora tako odličen orkester nastopiti pred nekaj več kot pestico poslušalcev (tudi ob ignorantnem obnašanju osrednje televizije, ki se ji nastop Westbrookovega orkestra ni zdel dovolj zanimiv!), dokazuje, da ljubljansko občinstvo se zdalec ni tako »evropsko«, kot si domislja. **Rajko Mursic**

GLASBENE NOVICE

Nemška nagrada za plošče

Pred kratkim so v Nemčiji podelili nemško nagrade za plošče z naslovom Echo Klassik. Med nagrajenimi so bili Cecilia Bartoli kot pevka leta, Ben Heppner, pevec leta, Simon Rattle, dirigent leta, in Sabine Mayer kot najboljša instrumentistka. Kvartet Alban Berg je bil proglašen za najboljši ansambel, Christa Ludwig pa je dobila nagrado za življenjsko delo. Med mladimi glasbeniki sta bila nagrajena violinistka Sarah Chang in pianistka Andreas Haefliger. Božicni koncert na Dunaju (Plácido Domingo, Diana Ross, José Carreras) je bil proglašen za »bestseller leta«, medtem ko je zaslužil naslov opere leta ponetek Evgenija Onjegina. V njej so peli Dimitri Horostovsky, Nucia Focile in Neil Shicoff, dirigent pa je bil Semyon Bychkov.

Obletnica smrti Antona Dermote

22. junija bo minilo pet let od smrti Antona Dermote, eden največjih slovenskih pevcev vseh časov. Junija se bomo prav tako spominjali nekaj pomembnih obletnic: 400-letnice smrti Orlanda di Lassa (14.6.), 250-letnice smrti Andreja Campraja (14.6.), 20. obletnica smrti Darius Milhauda (22.6.). Rojstne dneve bodo praznovali: 4. junija Fedora Barbieri (75) in Robert Merrill (75), 7. junija Philippe Entremont (60), 8. junija Emanuel Ax (45), 15. junija Geoffrey Parsons (65), 20. junija Ingrid Haebler (65), 22. junija Pierre Amoyal (45) in 29. junija Rafael Kubelik (80).

Gian Francesco Malipiero na treh ploščah

Moskovski simfoniki so se pod vodstvom dirigenta Antonia de Almeida lotili zanimivega snemalnega projekta. Posneli so tri CD-je za družbo Marco Polo/Münster, posvečene delom italijanskega skladatelja Gian Francesca Malipiera (1882-1973). Prva plošča vsebuje Simfonijo »del silenzio e de la morte« (prvo in drugo). Na drugi plošči je Simfonia del mare (tretja in cetrt), na tretji pa sedma simfonija »in un tempo« ter simfonija »per Antigena«.

Čikaški simfoniki drevi v Kölnu

V okviru svoje evropske turnee bodo drevi v Kölnski koncertni dvorani Philharmonie nastopil simfonični orkester iz Chicaga pod taktirko Daniela Barenboima. Drugi nastop znamenitega orkestra v tej moderni dvorani bo v petek, 3. junija. Čikaški simfoniki so nastopili že v Berlinski filharmoniji in v Alte Oper v Frankfurtu. Pri založbi Erato pa je izšel zadnji posnetek orkestra pod vodstvom Barenboima, Na 4 CD-jih igrajo Čikaški simfoniki vse štiri Brahmsove simfonije, Tragično uverturo, uverturo Akademskega festivala in Variacije na Haydno temo.

Samuel Ramey je imeniten basist

Ameriški basist Samuel Ramey ze dvajset let poje Boitovega Mefista in pravi, da mu je vloga, ceprav je težavna, pisana na kožo. »Rad sem hudic,« pravi Ramey, ki tudi zelo pogosto nastopa v drugi varianti Mefista v Gounodovi operi Faust. »Obe vlogi sta zelo različni, vendar zelo bogati.« Sicer skuša Ramey zdaj ze nekaj casa dobiti novo vlogo, vendar je se ni našel. Ramey je maja pel Mefista (Boito) v Valenciji (Spanija). Izvedba je bila koncertna. **Pripravil: Mi. K.**

Hip hop jazz - Cornell Rochester, na sliki brez N. P. Boys

Med izbranci za Ameriko tudi Zora Stančič

LJUBLJANA - Sorosov center za sodobno umetnost je posredoval prijave slovenskih umetnikov za projekt America-bound Exchange. Gre za projekt, ki ga prvič organizira Crossing over Consortium in ki bo med 27. majem in 26. junijem stirim izbranim vzhodnoevropskim umetnikom omogočil sodelovanje pri starih graficnih projektih, ki bodo potekali v Riverdaleu, Philadelphiji, New Brunswicku in New Yorku. Med stvil-

nimi prijavljenimi umetniki iz vzhodnoevropskih držav so bili izbrani trije umetniki iz Bolgarije, Ceske in Hrvaske ter mlada slovenska umetnica Zora Stančič. Vsak izmed izbrancev bo 14 dni sodeloval pri posameznem projektu (Zora Stančič bo v New Brunswicku na Rutgers University sodelovala v projektu Eileen Foti in Gaila Deerya), v preostalem casu pa bo v krajsih terminih spoznal se preostale tri. **(V. U.)**

NOVO NA ODRU

P. I. Čajkovski: Pikova dama

Opera in balet SNG Ljubljana, dirigent Fuad Masurov, rezija Aleksej Maslenikov, pojejo Lev Kuznecov, Ferdinand Radovan, Josip Lesaja, Božena Glavak, Ana Pucar Jerić, Zdenka Gorenc, Dunja Spruk, Irena Svoljsak, Marijan Terček, Sanela Redzepagić, premiera nocoj ob 19. uri, predviden zaključek predstave ob 22. uri, vstopnice od 500 do 2.000 tolarjev (premiera), 500 do 1.800 tolarjev (izven), gledaliski list 500 tolarjev, predstava ima dva odmora.

Kot zadnji operni projekt in delo sezone bodo v ljubljanski operi uprizorili Pikovo damo (gre za sedmo postavitev te opere v omenjeni gledaliski hiši), ki jo muzikologi in glasbeni zgodovinarji štejejo za najboljšo skladateljevo opero in eno izmed temeljnih del svetovnega opernega repertoarja. Glasbo za opero je Čajkovski napisal po istoimenski Puškinovi noveli, vendar pa sta z bratom Modestom, ki je napisal libreto, nekatere vsebinske poteze Puškinove novele dodelala in psihološko poglobila, tako da je dramsko dogajanje tehtnejše in bolj utemeljeno; zato tudi glasba kaže nekatere močne dramske poteze, ceravno v njej ne manjka tudi liricnih in razpoloženjskih mest. Za zadnji projekt sezone so angazirali tujo, predvsem rusko ekipo - poleg dirigenta Fuada Masurova (ljubljansko občinstvo ga pozna po njegovem dirigiranju baleta Labodje jezero v CD) in režiserja Bolsoj teatra Alekseja Maslenikova, se kostumografa in scenografa Borisa Messerera. **(M. T.)**

Prizor iz Pikove dame (Foto: U. Z.)

MADŽARSKA / PARLAMENTARNE VOLITVE

Prepričljiva zmaga Hornovih socialistov

Liberalci prerokujejo črno prihodnost

BUDIMPESTA - Madžarska socialistična stranka (MSZP) nekdanjih reformatorkih komunistov se kljub večini, ki si jo je priborila na nedeljskih parlamentarnih volitvah, zaveda, da si bo morala precej prizadevati za prepričevanje domače in tuje javnosti, da njen prihod na oblast nikakor ne pomeni vrnitve v nekdanji komunistični sistem.

Predsednik MSZP, nekdanji minister za zunanje zadeve in morebitni premier, 61-letni Gyula Horn, je v nedeljo znova poudaril, da »absolutna večina, ki jo je na volitvah dobila MSZP, nikakor ne pomeni, da stranka ne bo oblikovala koalicijske vlade, kot je napovedala«.

Toda liberalci iz Zveze svobodnih demokratov, morebitni partnerji v koalicijski vladi, so že napovedali »kri, solze in znoj« ter hudo gospodarsko krizo, do katere naj bi prišlo najpozneje v dveh letih. Po drugem, nedeljskem krogu volitev je MSZP od 386 sedežev dobila 209 poslanskih mest, liberalci in Zveza svobodnih demokratov (SZDSZ) imajo po 70 sede-

žev, Demokratični forum (MDF), najpomembnejša stranka prejšnje konzervativne vlade, pa le 37 sedežev v primerjavi s 165, kolikor jih je dobil po volitvah leta 1990.

Naloga socialistov ne bo lahka, saj bodo morali zagotoviti gospodarsko rast, zmanjšati javno porabo in ustaviti padanje proizvodnje. Zavzemajo se za »nov socialni pakt« med vlado, delodajalci in zaposlenimi, da bi zmanjšali preveliko breme plač. Z novo strategijo privatizacije, po kateri si bodo prizadevali predvsem za ohranjanje delovnih mest, nič več za povečanje plač, želijo skrajšati stopnjo brezposelnosti pod deset odstotkov. Horn je v nedeljo napovedal svoj prvi uradni obisk v Nemčiji, najpomembnejši zahodni partnerici Madžarske, kjer se bo sestal s kanclerjem Helmutom Kohlom, če bo seveda imenovan za premiera nove vlade.

S tem je pokazal, kako pomembni so odnosi z Bonnom za Madžarsko, čeprav so nemški krščanski demokrati (CDU) podpirali poraženi Demokratični forum. Da Zahoda ni strah

volilne zmage socialistov, je Horn v nedeljo zvečer z neprikritim zadovoljstvom dokazal s podatkom, da mu je prvi cestital avstrijski socialdemokratski kancler Franz Vranitzky.

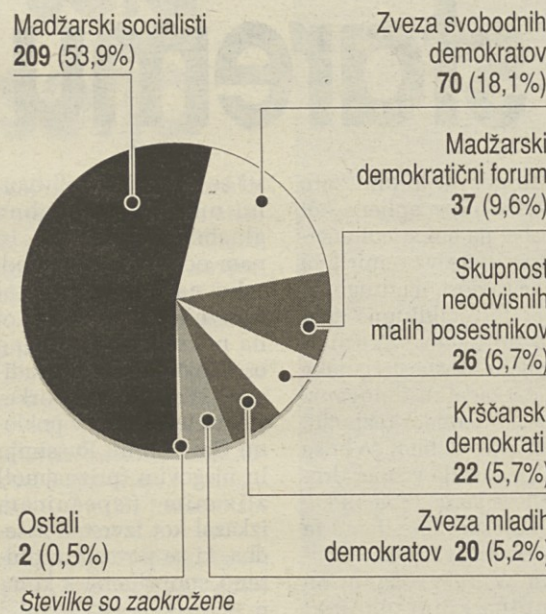
Poleg tradicionalnih tem madžarskega vstopa v EU in približevanja Natu, ki bi seveda moralo biti predmet referenduma, si bodo socialisti po Hornovih zagotovilih prizadevali predvsem za izboljševanje odnosov s svojimi neposrednimi sosedami, zlasti z državami, kjer živi močna madžarska manjšina: z Romunijo, Slovaško in Srbijo. Z njimi bi radi čim prej sklenili sporazum o nedotakljivosti meja.

Na gospodarskem področju se socialisti zavzemajo za socialno tržno gospodarstvo, v katerem naj bi bila bremena med revnimi in bogatimi pravičnejše porazdeljena. Absolutna MSZP očitno ni prestrašila Japoncev. Kot je sporočila madžarska agencija MTI iz Tokia, je eden od predstavnikov japonskega ministrstva za zunanje zadeve že izrazil mnenje, da se bo nova vlada z močno parlamentarno podporo sposobna soočiti z največjimi problemi svoje države. Tudi nekateri drugi opazovalci ugotavljajo, da je eno največjih jamstev, da se Madžarska ne bo vrnila v nekdanje obdobje, prav Gyula Horn, saj je prvi navrtal do takrat neprebojno železno zaveso. (W. S.)

VOLITVE NA MADŽARSKEM

Volilci so na volitvah pokazali svoje nezadovoljstvo s padajočim življenjskim standardom in po štirih letih vladavine konservativcev na oblast zopet postavili nekdanje komunistične reformiste.

Predvideno razmerje moči v parlamentu (v oklepajih je odstotek dobljenih glasov)

Horn in sreča v nesreči

BUDIMPESTA - Nekdanji minister za zunanje zadeve, 61-letni Gyula Horn, ki je svoje socialiste pripeljal do zmage na drugih madžarskih demokratičnih volitvah, se je že prej uvrstil med najbolj priljubljene madžarske politike. Prometna nesreča, ki jo je doživel med predvolilno kampanjo, pa mu je prinesla dodatne glasove. Zmaga, do katere je popeljal svojo stranko, pa je zaradi smrti nekdanjega vzhodnonemškega voditelja Ericha Honeckerja dobila tudi simbolni pomen.

Gyula Horn jo je odnesel brez prask, kljub nizkim udarcem, ki so mu jih v predvolilni kampanji zadajali mediji pod nadzorom konzervativne vlade, ko so obsojali njegova dejanja med madžarsko vstajo leta 1956. Rodil se je v delavski družini leta 1923 in v letih 1950 do 1954 obiskoval visoko računovodsko šolo v sovjetskem Rostovu. Naslednjih pet let je bil zaposlen na madžarskem finančnem ministrstvu. Njegova diplomatska pot se je začela leta 1959, ko se je zaposlil na zunanjem ministrstvu ter opravljal različna dela v diplomatskih predstavništvih v Sofiji in Beogradu. Čeprav je bil član KP že od leta 1953, se je njegov partijski vzpon začel šele leta 1969. Stopil je na čelo oddelka za zunanje zadeve Madžarske socialistične delavske stranke (MSZMP) in leta 1985 postal državni sekretar za zunanje zadeve. Maja 1989 je prevzel mesto ministra za zunanje zadeve v vladi Miklosa Nemetha, sedanjega podpredsednika Evropske banke za obnovo in razvoj. Leta 1989 je bil izvoljen za predsednika MSZP. (Agencije)

Pogajanja v Ruandi

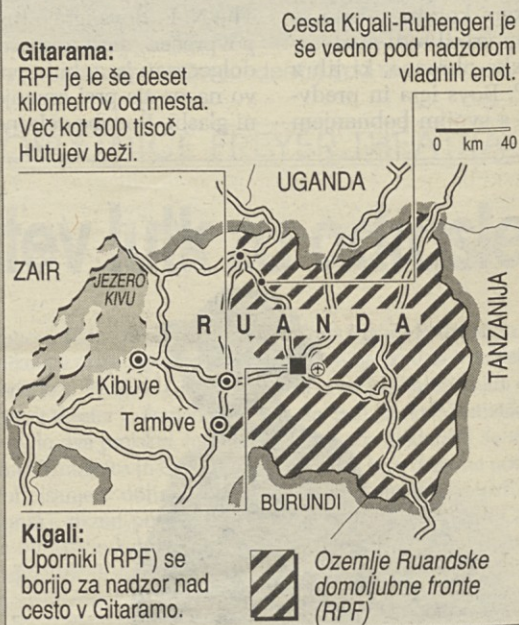
KIGALI - Včeraj so se na poveljstvu mirovnih sil ZN v Kigaliju začela mirovna pogajanja med uporniki Ruandske domoljubne fronte in vladnimi silami. Osrednja tema pogovorov je bilo prevzemanje odgovornosti za pokole. Uporniki kot pogoj za premirje zahtevajo prepoved delovanja radia hutujskih skrajnežev RTLM, ki naj bi spodbujal množične pokole pripadnikov manjšinskega plemena Tutsi.

Približno pol milijona beguncev v Gitarami se je znašlo v obroču oziroma navzkrižnem ognju med uporniki in vojsko, je včeraj sporočil mednarodni odbor Rdečega kriza (ICRC). Predstavniki ICRC v Ruandi Tony Burger je izjavil, da so Hutuji, ki so pred uporniki pobegnili iz glavnega mesta Kigali in drugih predelov države, dobesedno odrezani od sveta. »Clovekoljubne organizacije so se znašle v obupnem položaju. Primanjkuje hrane in vode, zdravstvene in higienske razmere so katastrofalne. Evakuacija ni mogoča,« je izjavil.

Begunci so iz Kigalija proti Gitarami in naprej na jug odšli prejšnjo sredo, vendar so jim beg proti Butari onemogočili spopadi med uporniki Ruandske domoljubne fronte in vladnimi silami. Ljudje so se morali vrniti v Gitaramo. Nic več sreče niso imeli niti tisti, ki so hoteli pobegniti na vzhod proti mestu Kibuye ob jezeru Kivu, odkoder bi lahko odšli v Burundi ali Zair. (Agencije)

POGAJANJA V RUANDI SPROŽILA NOVE SPOPADE

Predstavniki upornikov in vladnih enot so se včeraj pogovarjali o mirovnem načrtu ZN, streljanje v Kigaliju in Gitarami pa se je nadaljevalo z nezmanjšano silovitostjo.

NOVICE

Nasilje v JAR

JOHANNESBURG - V krvavih spopadih v Južni Afriki je bilo konec tedna ubitih najmanj 31 ljudi, od tega 26 v provinci Natal, največ v naseljih vzdolž severne obale Indijskega oceana. Slo naj bi predvsem za spopade med pripadniki plemena Zulu, nekaj umorov pa pripisujejo »navadnemu« kriminalu, vendar policija ne izključuje možnosti političnih obračunov. V zadnjih desetih letih je bilo v spopadih med ANC in Ikatho ubitih več kot 20 tisoč ljudi, po prvih večasnih volitvah v državi pa se je število spopadov občutno zmanjšalo. (Agencije)

V Kolumbiji brez zmagovalca

BOGOTA - Po nedeljskih predsedniških volitvah v Kolumbiji kaže, da bo za končno odločitev potreben še en krog, saj nobeden od 18 predsedniških kandidatov ni zbral zadostnega števila glasov. Jasno pa je, da se bosta za glasove na naslednjem krogu volitev 19. junija potegovala Ernest Sampera Pizano in Andreas Pastrana. Po delnih neuradnih rezultatih nedeljskih volitev je namreč kandidat liberalne stranke Pizano dobil 45, 2 odstotka glasov, konservativca Pastrano pa je podprlo 44, 9 odstotka volilcev. Ostalih 16 kandidatov ni dobilo niti deset odstotkov glasov. Volilna udeležba je bila slaba, saj se je strogo nadzorovanih volitev udeležila le polovica od 17 milijonov volilnih upravičencev. (Agencije, Telefoto: AP)

Bliznjevzhodni mirovni proces

JERUZALEM, GAZA, DAMASK - Izrael je včeraj v skladu s palestinsko-izraelskim sporazumom o avtonomiji iz zaporov spustil se nekaj sto Palestincev. Na meji z Izraelom in avtonomno Gazo je v noči na ponedeljek prišlo do incidenta, v katerem je izgubil življenje izraelski vojak. Izraelsko obrambno ministrstvo je prepričano, da so napad na izvidniško patroljo izraelske vojske izvedli palestinski skrajneži. Sirija je včeraj zavrnila predlog izraelskega premiera Jicaka Rabina o tajnih pogajanjih med državama, dokler Izrael ne bo umaknil svoje vojske z Golanske planote. (Agencije)

KITAJSKA / PET LET PO POKOLU NA TRGU NEBEŠKEGA MIRU

Ko bo Deng srečal Marxa

Ljudstvo naj si privoščiti in uživa, le da se ne vmešava v politiko

PEKING - Pet let po pokolu na Trgu nebeskega miru si zadnja svetovna komunistična velesila krečvito prizadeva, da bi politično avtoritarnost uskladila z gospodarskim liberalizmom. Potem ko so vojaške sile 4. junija leta 1989 zadušile mogočno demokratično gibanje, ki je zamajalo temelje oblasti, se danes Deng Xiaopingova Kitajska hvali s podatkom, da njeno gospodarstvo doživlja največji razcvet na svetu. Povprečni življenjski standard Kitajcev se je občutno izboljšal in ljudje uživajo skoraj popolno podjetniško svobodo. Vse spremembe pa se dogajajo brez političnih reform in komunistična partija ima še vedno oblastni monopol, ki ga uveljavlja s svojim represivnim sistemom.

»Kitajski voditelji ljudem svetujejo, naj kar bogatijo in si privoščijo boljše življenje, politiko pa naj pustijo pri miru. Tako bo vse v najlepšem redu,« je razmere na Kitajskem na kratko orisal neki zahodni diplomat, ki živi v Pekingu. Analitiki opozarjajo, da se razmere v go-

spodarstvu ne bodo več liberalizirale in ne bodo dolgotrajne, če ne bo prišlo tudi do demokratičnih sprememb; ni mogoče namreč pozabiti, da je to država z 1, 2 milijarde prebivalcev. Gospodarske reforme v določeni meri zahtevajo tudi svobodo izražanja, ki je v nasprotju z interesi vladajoče stranke.

To se kaže predvsem na področju kulture in medijev, ki s finančno pomočjo posredujejo ideje, katerih vsebina oblasti ni po godu. Nagradi, ki ju je dobil film Ziveti! režiserja Zhang Yimouja na filmskem festivalu v Cannesu, sta bili uradno zamolčani; dogodek je le eden od številnih, ki dokazuje, da se je vlada znašla v pasti. Se veliko huje pa so nekatere druge težave; zaradi liberalizacije gospodarstva je v nekaterih mestih inflacija narasla na 25 odstotkov.

Gospodarske spremembe naj bi povzročile večmilijsko brezposelnost, predvsem med državnimi uslužbenci, ki so zaradi neizplačanih osebnih dohodkov že večkrat stavkali. Na dezeli je položaj se bolj temen,

Eno od delovnih taborišč v provinci Qingha, kamor pošiljajo oporečnike na prevzgojo

saj naj bi bilo tam po dosedanjih ocenah več kot sto milijonov presežnih delavcev, čedalje več pa je tudi kmečkih puntov. Na eni strani se vlada srečuje s težavami, kako obvladati razvoj dogodkov, na drugi pa sploh ne ve, kaj storiti, saj se ljudje zavedajo, da ima tržno gospodarstvo tudi svoje slabe strani.

Nezadovoljstvo se povečuje hkrati s korupcijo, ki je bila eden glavnih vzrokov za dogodke leta 1989. Korupcija je kot gangrena, ki razjeda nedemokratske družbe. Otroci visokih politikov so danes na celu vseh pomembnih gospodarskih in finančnih institucij. Lokalni veljaki imajo pred očmi le svoj

bančni račun in jim je malo prav v kakšnem položaju so ljudske množice. Namesto da bi uveljavili politične reforme, kakršne so bile zamišljene v sredini 80. let, so voditelji, ki bi radi obdržali oblast v svojih rokah, raje poostri sistem: številnejša je policija, več je aretacij nasprotnikov sistema, ostrejši je nadzor nad tiskom in umetnostjo.

»Vlada kar naprej spodbuja kaos in racuna na podporo velikega števila prebivalstva, ki so zadovoljni s sedanjim položajem, in na podporo tujih investitorjev, ki bi radi stabilnost v državi,« meni neki diplomat. Politični voditelji, ki z nenehnimi pozivi k ohran-

njanju javnega reda pravzaprav razkrivajo svojo skrb, ne podcenjujejo možnosti, da bi lahko prišlo do splošnih socialnih in političnih nemirov.

Analitiki poudarjajo, da slabo zdravstveno stanje predsednika Deng Xiaopinga, ki bo avgusta star 90 let, razmere se bolj zaostrojuje. »Kdo ve, kaj se bo dogajalo v vrhu, ko se bo Deng pridružil Marxu in Mau,« se sprašuje neki diplomat. Prav zato je predsednik države in komunistične partije Jiang Zemin pokol na Trgu nebeskega miru prvič v petih letih ocenil kot upravičenega. Opozoril je, da bo za »vsako ceno« ohranil stabilnost v državi. (P. M.)

BIH / AKAŠIJEVE PRITOŽBE

Granate na letališče v Tuzli

Bosansko vodstvo meni, da so trditve o umiku le »blef«

SARAJEVO - V pone- deljek dopoldne bi se morala v bosanski pre- stolnici sestati skupsci- na, da bi sprejela spre- membo ustave, ki bi omogočila potrditev skle- pov washingtonskega in dunajskega sporazuma o federaciji z bosanskimi Hrvati. Ker v osrednji in severni Bosni se vedno divja vojna, se do napo- vedanega časa v mestu niso zbrali vsi poslanci, zato so zasedanje presta- vili na pozno popoldne.

O napadih so včeraj poročali iz Tuzle, kjer je bilo tarca (najverjetneje srbskega) topniškega ob- streljevanja letališče pod nadzorom enot ZN, ki pa so se morale skriti v za- klonisca, so po telefonu sporočili v Sarajevo. Za- enkrat ni znano, ali je bil v napadu kdo ranjen ali ubit, niti ni jasno, kaj se je zgodilo z ruskim leta- lom, ki bi moralo včeraj v

mesto pripeljati cloveko- ljubno pomoc.

Predstavnik Zdruzenih narodov Jasusi Akasi je obsodil »povečevanje na- petosti v Posavini« ter hr- vasko in bosansko topni- sko obstreljevanje obmo- cja konec preteklega te- dna. V Brckem, ki ga nad- zorujejo Srbi, je bila ena oseba ubita, več pa jih je bilo ranjenih.

V bosanskem vrhu me- nijo, da so francoske in britanske grožnje z umi- kom vojakov iz sestava modrih celad v BiH pre- tvarjanje. Bolj resno pa jih jemlje poveljnik Un- proforja Michael Rose, ki meni, da bi napovedano zmanjšanje enot zagotovo hudo otežilo, če ne pov- sem onemogočilo izjava- nja nalog, ki so jih mo- drim celadam naložili predstavniki Svetovne organizacije, ko so se odločili za posredovanje v Bosni. (Agencije)

Jugoslavije ni več med neuvrščenimi

KAIRO - V egiptovski prestolnici so se v pone- deljek, prvič po letu 1992, sestali predstavniki 108 držav članic gibanja neuvrščenih, da bi ra- zpravljali o vlogi gibanja po koncu hladne vojne ter razpadu vojskih in političnih blokov, zoper katere so se borili od ustanovitve pred trideseti- mi leti, in da bi se pogovarjali o kriznih zariscih, kot so BiH, Jemen in Ruanda. Kljub vztrajnim prošnjam in zahtevam iz Beograda niso povabili predstavnikov tako imenovane Zvezne republike Jugoslavije, srečanja pa so se kot opazovalci ude- ležili predstavniki nekaterih drugih nekdanjih jugoslovanskih republik, tudi iz BiH.

Predlog deklaracije srečanja, v katerem je za- znati vpliv muslimanskih držav (teh je skoraj po- lovica), od Varnostnega sveta ZN zahteva uspe- snejše posredovanje za ustavitev spopadov, hkrati pa obsoja embargo na prodajo orožja bo- sanski strani. (Agencije)

Srbski vojaki iz Bihaća med počitkom (Telefoto: AP)

Grobarstvo je dobičkonosen posel za podjetne Bosance

BISTARAC - V od vojne razdejeni Bosni lahko pokopališča v neposredni blizini mest vsak trenutek ponudijo prostor naključnemu uporabniku. Pro- daja nagrobnih spomenikov se bo sca- soma spremenila v dobičkonosen po- sel, v katerem se razmeroma osamlje- nim podjetnikom ni bati prehude kon- kurence.

Mato Pejić, ki je z denarjem, privar- cevanim na začasnem delu v Nemčiji, odprl svojo obrt z nagrobniki v Bistarcu, je s poslom zelo zadovoljen.

»Vsi, ki imajo le malo kapitala, od- prejo trgovino ali kavarnico. Tam kon- kurence kar mrgoli. V mojem primeru ni tako. Dela imam, kolikor hočem.«

Grozljivo dejstvo, da je bil med dve- letno vojno ubit vsak deseti prebivalec, je za posel ugodno, čeprav se to morda slisi morbidno. Po grobih ocenah je bilo treba pokopati več kot tisoč ljudi, za katere bo prej ali slej treba dobiti na- grobnike.

V Sarajevu, pa tudi v drugih mestih, je na pokopališčih strašna gneča. Pro- stora povsod primanjkuje, pokopališča rastejo kar v javnih parkih, na stadi- onih... Njihovi blescece beli nagrobni ka- mni se vzpenjajo po gričih in se spopa- dajo za prostor s tistimi redkimi kultur-nimi vrtniki, ki ljudem, največkrat pri- klenjenim na mesto, omogočajo vsaj za trenutek pozabiti na lakoto in pomanj- kanje.

V Gornjem Rahiću, prav ob robu ko-

ridorja z Brčkim, je poseben kraj, rezer- viran za tiste, ki so padli v boju na eni najhujših front v vojni. Gomil, ki se v vrstah po tri vzpenjajo ob koruznem po- lju, je že več kot stiro.

Zadnja počivališča Muslimanov so preproste plitve jame, vse obrnjene pro- ti Mekki in označene le z desko, na kateri se tu in tam pojavi ime, letnica rojstva in smrti. Vedno je pripravljenih pet ali šest praznih, ki čakajo na nove mrtve.

Mato Pejić izdeluje spomenike iz gra- nita in marmorja, trenutno pa dela za tri skupnosti. Muslimanska tradicija je ze- lo preprosta, dostikrat spomenik sestav- ljata le dva kamnita bloka s polmese- cem in krizem, zraven pa je vklesano ime.

Cene se vrtijo od 126 nemških mark za preprost muslimanski spomenik, pa tja do 1100 mark za bogato okrašen pravoslavni spomenik, na katerem je dosti- krat opaziti tudi portret pokojnega. Pla- ca navadnega vojaka znaša približno pol marke mesečno.

Mato je tukaj trčil z glavo v zid. S takšnim tempom mu bo namreč ka- mna zmanjkalo v petnajstih dneh. »Seveda,« pravi, »hudi obleganj res ni več in ceste v Dalmacijo so odprte. Toda se vedno so cestne zapore. Tam se je včasih treba zateci tudi k pod- kupnini in z zabojem piva ali kon- zerv bi jo kar dobro odnesel, toda ka- teri policaj se bo zadovoljil s kosom granita?« (J. P.)

O čem pišejo drugje po svetu

O Erichu Honeckerju

»Honecker je bil med sodnim procesom prepi- can o svoji nedolžnosti in videti je bilo, kot da se ne zaveda realnosti. Verjel je, da je borec za pravice nemškega delavskega razreda in da ga je svet pustil na cedilu. Nikakor se ni mogel sprijazniti z dej- stvom, da je bil vodja zaničevanja vrednega sistema, in kar naprej je govoril 'o pravici zmagovalca'. Na začetku so se vzhodni Nemci precej zanimali za so- dni proces proti Honeckerju, potem pa je hitro po- stal nezanimiv. Honecker je zanje in številne politi- ke v Bonnu le neprijeten spomin na obdobje zatira- nja. Vsem je bilo neprijetno, ker so njegovi vzponi in padci postali del nemške zgodovine.« (Neue Züricher Zeitung, Zürich)

»Erich Honecker je v izgnanstvu v Cilu preminil v trenutku, ko so nekdanji komunisti (zdaj jim pra- vijo socialisti) na Madžarskem na demokratičnih volitvah prisli na oblast. Nenavaden paradoks - nje- govi nekdanji prijatelji v Budimpešti so z demokra- tičnimi volitvami znova prisli na oblast, nekdanje- mu predsedniku Vzhodne Nemčije pa to ni uspelo. Honecker, arhitekt berlinskega zidu in direktor na- cionalnega zapora, kjer je ljudstvo sanjalo le o begu, ni nikoli odgovarjal za svoja dejanja. Zelo demokra- tična Nemčija mu je zaradi slabega zdravstvenega stanja pomagala pobeigniti pred sodniki.« (Paris-Normandie, Pariz)

»Edino, kar lahko Erichu Honeckerju stojemo v dobro, je posledica njegovega vladanja. To je konec leta 1989, po 18 letih, vodilo v propad komunizma. Tistega, ki bo prišel prepozno, bo zgodovina kazno- vala, je izjavil Gorbačov na obisku v Berlinu, tik pred padcem zidu. Toda Honecker ni hotel po poti, kjer je zgodovina napovedala konec svetu komuni- zma - niti hitro niti počasi. Ni ga zaviral strah, tem- več občutek varnosti in prepričanost, da je na pravi poti.« (Corriere della Sera, Milano)

»Iz nacističnih zaporov na absolutno oblast. Po- tem nezadržan padec. Na koncu so ga raztrgali bole- zen in očitki nove domovine - združene Nemčije. Ericha Honeckerja ni več, njegovi nekdanji državla- ni, ki jim je 18 let vladal kot tiran, za njim ne bodo potočili niti ene solze. Država sem jaz, bi lahko izja- vil, ko je leta 1971 nasledil Ulbrichts. Takrat je Ho- necker celo vzbujal upanje na nekoliko manj zaprt in reven komunizem.« (La Repubblica, Rim)

»Mož, ki je 18 let s trdo roko vodil državo, za kar se lahko zahvali geopolitiki, je začel umirati že 7. oktobra 1989. Takrat je Nemška demokratična repu- blika slavila svoj 40. rojstni dan in ob Honeckerju je stal Gorbačov, sef Kremlja, ki je Honeckerja izključil iz zgodovine: tistega, ki ne sledi dogodkom, bodo dogodki pohodili, je dejal. (...) In Honecker je bil simbol sveta, ki je kot hiša iz kart razpadel v dogod- kih leta 1989. Honecker ni bil sposoben preživeti obdobja perestrojke in postkomunizma. Bil je idea- len primer ledene generacije, ki je s krvjo in solzami gradila imperij realsocializma.« (La stampa, Torino)

»18 let je vzhodnonemsko ljudstvo paradiralo mimo Ericha Honeckerja, ki je slepo verjel, da mu je pripravljeno tudi slediti. Medtem je postalo jasno, da je bila realnost drugačna, Honecker pa je ni dojel - je ni mogel ali je ni hotel? (...) Je bila to naivnost, senilnost ali ignoranca? Navsezadnje je Erich Hone- cker ostal zvest samemu sebi, zaradi neznanja ali iz prepričanja. (...) Pod okriljem zidu, zaprt v umetni svet, navdihnjen s političnimi parolami, na odru za opazovanje povork; ali ni bil Erich Honecker le ko- lesce v stroju lastne policijske države? (La Libre Belgique, Bruselj)

O madžarskih volitvah

»V gospodarstvu in zunanji politiki nova vlada ne more skreniti s smeri, ki jo je začrtala njena predho- dnica. Prednosti - članstvo v Evropski uniji in Natu - ki jih podpira velika večina državljanov, so namreč tudi odlodilnega pomena za državo. Socialisti so po drugem krogu volitev postali prevladujoča politična sila v državi in v vlado jim ne bo treba povabiti niti liberalcev. Sele ko bo nova vladna koalicija sestavlj- na, se bo pokazalo, ali so socialisti pripravljeni izpol- niti svoje obljube ali pa so si le nadelili ovčjo preoble- ko rdečega volka.« (Mlada fronta dnes, Praga)

DANES PO SVETU

MULHOUSE - Konec 63. francosko- nemškega vrha.

BRUSELJ - Zadnji dan zasedanja mi- nistrov Evropske unije za kmetijstvo.

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin na obisku v Tatarstanu.

RABAT - Portugalski premier Silva nadaljuje obisk v Maroku.

KAIRO - Srečanje zunanjih ministrov držav članic gibanja neuvrščenih.

HRVAŠKA / DAN DRŽAVNOSTI

Kardinal ni blagoslovil spominskega območja

Ljudi predvsem zanima, kako bodo preživeli

ZAGREB - Dan državnosti je na Hrvaskem novejši praznik, saj se letos praznuje četrta obletnica odcepi- tve in osamosvojitve od Jugoslavije. Ob tej priložnosti je predsednik Franjo Tuđman na planini Medvednica nad Zagrebom odprl spominsko območje Medvedgrad, kjer je tudi obnovljen srednjeveški grad. Hrvaski poli- tični vrh je območje razglasil za »oltar hrvške domo- vine«, ki bo spominjal na padle za hrvasko samostoj- nost, katerim je predsednik prizgal večni ogenj.

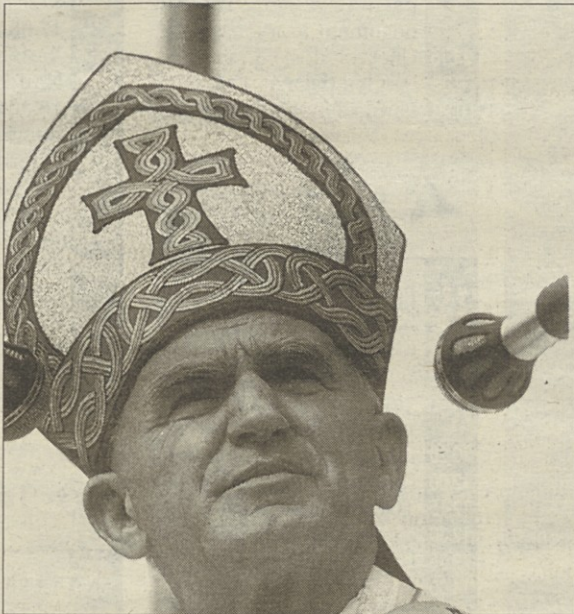
Obnovitvena dela so narocili predstavniki na- jožjega državnega vrha, zadnje tedne pa se je ja- vnost pogosto sprasevala, ali je res treba upravljati velike vsote denarja za spominska obeležja, ko se živi nimajo dovolj za udobno življenje. Pritoži- li so se tudi varstveniki naravne in kulturne dedi- ščine, ki menijo, da so gradbeniski posegi, zlasti velikanski betonski zid, skazili podobo Medved- grada.

Na polemike je odgo- voril celo Franjo Tuđman, ces da stare zgradbe tudi drugod obnavljajo tako, da jih od znotraj utrđijo z zelezobetonskimi kon- strukcijami, ki so protipo- tresno varne, od zunaj pa zidove obložijo z materia- lom, ki ustreza prejšnje- mu. V javnosti se je govo- rilo tudi o tem, da so si najvišji funkcionarji v spominskem območju po- stavili vile, kar pa je Tu- dman zanimal. Zanimivo je se to, da cerkveni vrh

ni zeel blagosloviti novo- gradnje, čeprav se to slo- vesnosti udeležil tudi po- glavar hrvške katoliške cerkve kardinal Franjo Kuharić. Nekateri v ome- njeni potezi vidijo »zao- strovanje« odnosov med cerkvijo in državo.

Ze danes se bo v sabo- ru nadaljevalo zasedanje predstavniškega doma in najbrž novi spori. Čeprav so konec prejšnjega tedna sporocili, da sta vladajoča HDZ in opozicija dosegli sporazum, javnost z vse- bino se ni seznanjena.

Po nekaterih predvide- vanjih bi se utegnili zgo- diti, da bi HDZ vendarle nekoliko popustila in bi Mesic v parlamentu dobil podpredsedniški stolček, Manolić pa naj ne bi imel nobenih možnosti. Ce ta teden ne bo dosezen spo-

Kardinal Franjo Kuharić (Foto: Romeo Ibršević)

razum, o katerem predsta- vniki HDZ trdijo, da so ga sklenili ze pretekli teden, se bo parlamentarna kriza nadaljevala.

Hrvaski zunanji mini- ster dr. Mate Granić je včeraj odpotoval na zase- danje držav članic giba- nja neuvrščenih v Kairo, kjer bo Hrvaska zastopa- na kot opazovalka. Po

Granićevih besedah je se- stanek pomemben za končanje bosanske krize in reševanje vprašanja hr- vaskih zasedenih oze- melj. Hrvaski zunanji mi- nister se bo sestal z vsaj dvajsetimi predstavniki drugih držav, s katerimi so se za pogovore dome- nili vnaprej.

Darko Pavčić

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.30	Video strani
10.50	Slepa nedelja, angleska oddaja
11.40	Univerzitetni razgledi
12.10	T. Marchant: Zbogom, kruti svet, pon. 1/3 dela angleske nadaljevanke
13.00	Porocila
13.05	Sobotna noč: Zlata doba Rock'N'Rolla, 9. oddaja; Anja Rupel; Zenske v rocku
16.20	Mostovi
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Lonček, kuhaj! Zelenjavni pečenjak
17.25	Uporniki v službi kralja, 9/13 del danske nadaljevanke
17.55	Oscar Junior: Sibiline ljubezni
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Stiri v vrsto, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarišce
20.35	Osmi dan
21.20	Strta srca, 12/16 del francoske nadaljevanke Na robu obupa
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
	Sova
22.40	Zakonca Fields v Franciji, 10/18 del angleske nanizanke Prodati ali se vrniti
23.10	Zasebni detektiv Philip Marlowe, 6/6 del am. nanizanke Rdeči veter
00.00	Video strani

SLOVENIJA 2

10.55	Pariz: Tenis - French Open, cetrtnfinale (Z), prenos
14.50	Zgodbe iz skoličke
15.40	Sedma steza
16.00	Pravičnost na preizkusnji
16.40	Ljudje in zemlja
17.10	V avtobusu, 27. del angleske nanizanke
	Sova, ponovitev
17.35	Zasebni detektiv Philip Marlowe, 5/6 del am. nanizanke Iz življenja za življenje: Da ne bi bolelo:
18.30	Redovnica Bernardica Juretič v boju z mamili
19.00	Ob svetovnem dnevu preprečevanja kajenja
19.10	Poslovna borza
19.30	Dnevnik 2
20.10	Družinske skrivnosti, 6., zadnji del francoske nadaljevanke Svet se ne vrti prav
20.55	Intervju
21.55	Molekule s sončnimi očali, 1. del angl. znanstvene oddaje
22.20	Videošpon
23.20	Tenis: French Open, cetrtnfinale (Z), posn. iz Pariza
00.50	Giro d'Italia, posnetek kolesarske dirke

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.15	Luc svetlobe, ponovitev 176. dela ameriske nadaljevanke
13.05	Popspot
13.35	Video igralnica, oddaja o računalniških igricah
14.05	Spot tedna
14.10	CMT
14.30	Borza dela
14.45	CMT
16.30	Spot tedna
16.35	Na velikem platnu
16.50	Brlog, ponovitev 14. dela španske nanizanke
17.20	Zadnji krog v Monzi , ponovitev jugoslovanskega filma
19.10	Luc svetlobe, 177. del ameriske nadaljevanke
20.00	Rodeo, glasbena oddaja
20.30	Državnik novega kova , 9. del angl. satirične nanizanke
21.00	Porocila
21.10	Pustolovščine Viljema Tella , am. zgod. film Igrajo: Will Lyman, Jeremy Clyde, Harry Carey, Johnny Crawford in drugi; režija George Mihalka.
22.50	Dan po jutrisnjem, 2. del am. pzn serije
23.20	Porocila
23.30	Spot tedna
23.35	Na velikem platnu
23.50	CMT
00.45	Borza dela

MMTV (62. kanal)

16.20	Bravo Maestro, ponovitev kulinarične oddaje
17.00	Program Discovery
19.00	Obvestila in napovedi filmov
19.05	Risanka
19.19	Bravo Maestro, kulinarična oddaja
19.30	TV askvarij
20.05	Avtodrom, ponovitev
20.30	The Poppy is Also a Flower , (Mak je lahko tudi roza), ameriški akcijski film, 1966 Igrajo: Rita Hayworth, Trevor Howard; režija Terence Young
22.05	Program Discovery
01.00	Adult Channel

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.05	Nan.: Leseni prijatelj
10.30	Letno poročilo guvernerja Bance d'Italia Antonia Fazio
12.25	Vreme in devnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik in TG 1 Motori, 14.10 Tribune RAI
14.30	Dok.: Kvarkov svet
15.00	Mladinski variete Solletico, vmes nanizanke in risanke
16.40	Nan.: Dinosauri tra noi, 17.20 Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik 1
18.20	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.00	Variete: Grazie Mille!!! (vodi Nino Frassica)
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.35	Variete: Grazie Mille!
20.40	Kvarkov večer: Spanje, nespečnost in sanje (vodi Piero Angela)
22.35	Aktualno: F & L - L' arte di non leggere
23.00	Aktualnosti: TG 1 Ore 23
23.30	Gassman bere Danteja
23.45	Nocni rock, vmes (0.05) dnevnik in vreme
0.35	Danes v Parlamentu

RAI 2

6.20	Spoznavajmo biblijo
7.10	Oddaja za najmlajše
8.30	Nan.: Black Beauty, 9.00 Lassie, 9.25 Il medico di campagna
10.20	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik
12.00	Nan.: La clinica della foresta nera
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, 13.30 Politčna tribuna
14.00	Nad.: Santa Barbara, 15.05 Beautiful
14.50	Aktualno: I suoi primi 40 anni (vodi E. Sampò)
15.50	Nan.: Il sole nel cuore
16.50	Iz Parlamenta, dnevnik, rubrika TG Medicina 33
17.20	Nan.: Miami Vice
18.20	Sport in vreme
18.35	In viaggio con Sereno variabile
18.50	Nan.: Ispettore Tibbs
19.35	Vreme, devnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.30	Nan.: L'ispettore Sarti 2 - Un poliziotto, una città
22.25	Aktualno: Il mondo nel pallone (zgodovina SP nogometnih prvenstev)
23.15	Dnevnik dosje in vreme
0.05	Pregled tiska
0.20	Parole e musica d'autore

RAI 3

6.25	Pregled tiska
6.45	Jutranja odd. Laltrarete
7.15	Euronews
7.30	Kulturni dnevnik Tortuga, 9.30 dok. Zenith, 10.00 Parlato semplice
10.20	Euronews
12.00	Dnevnik 3
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.30	Znanstveni dnevnik
12.35	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR Bellitalia
15.15	Sport: tenis Open Francije
18.45	Kolesarstvo: Giro d'Italia, nato vreme
19.00	Dnevnik, Dezelne vesti
19.50	BlobCartoon
20.05	Blob, Una cartolina
20.30	Aktualno: Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Milano, Italija
23.45	Dok.: La favola di Otello
0.30	Dnevnik, pregled tiska, vreme, filmske novice
1.00	Fuori orario: Eveline

RETE 4

7.00	Nan.: Bradford, 7.45 nad. Piccola Cenerentola, 8.30 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.05 Pantanal, 9.35 Guadalupe, 10.40 Madalena, 11.55 Antonella, 13.00 Sentieri, 14.35 Primo amore, 15.40 Principessa, 16.05 Cara Maria Rita, 16.10 Topazio, vmes (11.30, 13.30) dnevnik TG 4
17.10	Kviz: La verità, vmes (17.30) dnevnik
17.45	Rubrika o lepoti
18.00	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Sono affari di famiglia (kom., ZDA '89, i. S. Connery, D. Hoffman)
22.50	Film: Il gatto a nove code (krim., It. '70, i. K. Malden), 23.45 dnevnik
1.10	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Sarà vero? (vodi Alberto Castagna)
15.25	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete, vmes risanke
17.55	Dnevnik
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna (vodi Mike Bonriogno)
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Aktualno: Forum di sera
22.40	Aktualno: Dritto e rovescio (vodi E. Mentana)
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.20	Otroski variete
9.00	Nanizanke
11.00	Sport: L'Italia del Giro
12.25	Odpri studio
12.30	Aktualno: Fatti e misfatti
12.45	Nan.: Teneramente Licia
13.20	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non à la RAI
15.30	Kolesarstvo: Giro d'Italia, 17.00 Studio Tappa
17.55	Variete: Smile
18.00	Nan.: I miei due papà, 18.30 Power Rangers, Genitori in blue jeans
19.30	Odpri studio
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Glasba: Festivalbar '94
22.30	Kolesarstvo: Giro sera
23.00	TV film: Troppo sole sulla spiaggia (krim., ZDA '91, i. Holly Floria)
1.00	Sport studio
1.40	Film: Pasqualino Settebellezze (kom., It, '75)

TELE 4

13.30	19.30, 23.05 Dogodki in odmevi
15.30	Caffè dello sport
20.35	Film

MONTECARLO

14.00	18.45, 22.30 Dnevnik, 13.30 Sport
14.05	Film: Saadia (dram., '54)
15.45	Variete: Tappeto volante
20.30	Dok.: Avventura Natura
0.45	Film: Fraulein Doktor (krim., '68)

Koper

16.00	Euronews - TV novice
16.10	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
17.10	Time Out, tv nanizanka
18.00	Slovenski program: Studio 2, pogovor
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program: TV sola; Astronomija, ital. dokumentarna serija
20.30	Muzej glasbe: Potovanje v Benetke, 5. oddaja Tomaso Albinoni v cerkvi San Giorgio dei Greci
21.20	Sigrid Undset, norveški dokumentarni film
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Sportel, oddaja o zamejskem sportu in sportnikih

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Klub za seniorje
10.15	Pan - Optikum
10.30	Zakon gospoda Mississippija, pon. nem.-svic. filma
12.00	Zgodovina stekla
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi
13.35	Družinske vezi
14.00	Leteci zdravniki
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroski program
	Knjiga o džungli
15.45	Smrkci
16.00	Konfeti
16.35	Kremenckovi
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Mi
18.30	Doktor Trapper John, ameriška serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Vetrovni nomadi, 3/5 del
21.07	Pogledi od strani
21.20	Weissenthaler, 6. del avstrijske humor. serije
21.55	Maskarada - smrtonosna igra , am. psih. srhljivka
23.25	Cas v sliki

ORF Avstrija 2

11.05	Tisoč mojstrov: Aleksej Javlenski: Meditacija
11.15	Sportna arena, pon.
12.00	Pariz: Odpri prvenstvo Francije v tenisu, prenos
16.45	Clovek - cudoviti stroj, 8., zadnji del dokumentarne serije: Srce
17.30	Orientacija
18.00	Pri Huxtablovih: Zaključna prireditve, 2. del
18.30	Vse devetke, vodi Harald Prünster
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Vrtljak popevk
22.00	Večerni studio
22.35	Klub 2
00.00	Detektiv Puntacavallo, 2/4 del francoske kriminalistične serije
01.25	Porocila
	Tisoč mojstrov

Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
10.05	Solski spored
	Dober dan, učenci
10.10	Pomagajte jim, da bodo ostali čisti
10.25	Newtonovi zakoni
10.55	Potopisi
11.35	Okoli sveta v 80 dneh, 3/26 del oddaje za otroke
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 100/199 del meh. nadaljevanke
12.40	Popolna tujca, 15/22 del am. humoristične serije
13.05	Ciklus filmov Johna Waynea: Veliki Jim McClaine , ameriški film, 1952 Igrajo: John Wayne, James Arness, Nancy Olson, Veda Ann Borg, Hans Conried in drugi; režija Edward Ludwig
14.25	Monofon
15.30	Učimo se o Hrvaski
16.00	Porocila
16.05	Glavni odmor
16.30	Obnova Hrvaske
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 727. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.15	Z jadri okoli sveta, 7/12 del dokumentarne serije Fidzi, otok sladkorja
20.45	V velikem planu
22.15	Porocila
22.20	Nocoj z vami: Jasmin Stavros, zabavno-glasbena oddaja
23.00	Slika na sliko
00.00	Porocila v angleščini

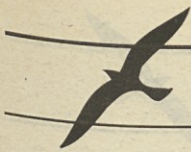
Hrvatska 2

15.40	TV-koledar
15.50	Zgodbe Dicka Francisa, pon. 5/6 dela angleske nanizanke
17.00	Pariz: Odpri prvenstvo Francije v tenisu, cetrtnfinale, prenos in posnetek
19.20	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.10	V večernem hladu, 1/23 del humoristične serije
21.15	Zgodbe Dicka Francisa, 6., zadnji del angleske nanizanke
22.00	Od pola do pola, 4/8 del angleske dokumentarne serije
22.50	Poirot, 5/8 del angleske nanizanke
23.45	Radar
00.15	Video strani

Madžarska

09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Petrocelli, krimi serija
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Nemski magazin
12.22	Viharno poletje, francoski film
14.00	Maturitetne naloge
14.20	Glasbeni film
15.12	Pojavi v zivalskem svetu
15.40	Vaska TV
16.00	Dnevnik
16.12	Tele video
16.17	R-Go v Istanbulu
16.43	Zrcalo
16.56	Zunanje zadeve, serija
17.25	Podobe iz potopljenega sveta
17.40	Za boljši jezik
17.50	Vklopi
18.30	Maček v zaklju, kviz
18.55	Katoliška kronika
19.12	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.15	Otroci zmaja, 1. del serije
21.10	Varstvo mest
22.02	Parabola

	TV SLOVENIJA 1	17.50
	OSKAR JUNIOR, SIBILINE LJUBEZNI	

Kdaj so ljubezenske težave najhujše? V puberteti ali takrat, ko si že odrasel in veš, kaj hočeš. Sibil pravi, da je tudi v puberteti težko. Danes ti je všeč Marko, jutri pa Tomaž. V filmu, ki smo ga posneli v Sežani, so otroci prav tako sproščeni kot takrat, ko ne nastopajo pred filmsko kamero, njihova govorica zveni nekoliko drugače in bolj pojoče kot v drugih naših oddajah, zato pa bolj blagovzveneče. Sibil je pri pisanju scenarija poklicala na pomoč prijateljico Teo in druge sošolke in sošolce. Saj vsi zelo dobro vedo, kako je, če si zaljubljen. Tokratnega Oscarja je režiral Franc Arko, snemal Janez Kalíšnik, glasbo pa je napisal Aleksander Kogoj.

	TV SLOVENIJA 1	17.10
	LONČEK, KUHAJ, zelenjavni pečenjak	

Če se lotijo kuhe Janez, detel in še sosedo Marta, bo že kaj dobrega za oči in želodec. Pogledajmo, kako bodo pripravili zelenjavni pečenjak. Za 4 osebe potrebujete 20 dag moke, 4 dl mleka, 10 dag smetane, 4 jajca, sol, poper, muškatajni orešček, srednje veliko čebulo, rumeno in rdečo svežo papriko, 30 dag majhnih svežih šampinjonov, 2 žlici masla, 30 dag pasiranih paradižnikov, 2 žlici moke, 10 kag sladke smetane. Kuhali bodo Janez Vinšek in detel (Peter Dougan in Karel Brišnik) in Judita Zidar. Urednica serije je Irena Struna Arko.

	TV SLOVENIJA 1	21.25
	STRTA SRCA, francoska nadaljevanka	

Bliza se sojenje. Arnauld pregovori Genvieve, da obišče Iso v zaporu. Mati in hči se pobotata. Helene je preplašena, ker se je vrnila dojlja, ki ji je pomagala ubiti Marca. Dojlja Heleni obljubi, da bo molčala, vendar pa po isini obtožnici pride pismo, v katerem priznava krivdo in sporoča, da bo naredila samomor. Isa je oproščena, Helene si je oddahnila. Pride pa še drugo dojljično pismo, ki razkrije vso resnico. Isa se vrne v La Reserve, odločena, da se bo maščevala Helene za peklenški načrt. Ker sama ne more voditi La Reserve, prosi za pomoč Christiana, ki ponudbo tudi z veseljem sprejme.

	TV SLOVENIJA 2	18.40
	REDOVNICA BERNARDICA V BOJU Z MAMILI; Iz življenja za življenje	

Redovnica Bernardica Juretič, rojena pred 30 leti v vasi Srijane pri Splitu, je končala srednjo medicinsko šolo v Dubrovniku in diplomirala iz psihologije na salezijanski univerzi v Rimu. V tem mestu je naredila tudi magistrsko nalogo in pripravi doktorat znanosti iz klinične psihologije. V oddaji avtorja Voja Lukiča govori redovnica Bernardica o možnostih zdravljenja, rehabilitacije in resocializacije narkomanov. Oddaja je posneta v ambientu mariborske stolnice. Redovnica Bernardica Juretič uporablja svojske metode pri vsakodnevni praksi kliničnega psihologa, ki rešuje številna vprašanja, povezana s problemi narkomanije. V oddaji govori o najpogostejših napakah pri vzgoji otrok in mladostnikov. Snemalec Jože Kramer, asistent snemalca Robert Zupan, montaža Mateja Pevec. Avtor oddaje Voja Lukič, urednik dokumentarnega programa TV Slovenije mag. Mitja Grosman. Današnja svetovalna oddaja ob DNEVU BOJA PROTI KAJENJU, 31. maja, bomo končali s poslanico in animiranim filmom Polonce Kovač in Bojana Jurca.

	KANAL A	21.10
	PUSTOLOVŠČINE VILJEMA TELLA, ameriški zgodovinski film	

Režija: George Mihalka
Igrajo: Will Lyman, Jeremy Clyde, Harry Carey, ml, Johnny Crawford, Robert Foster, Guy Madison, Melinda Mullins, Valentine Pelka, Conrad Phillips, Guy Rolfe
Viljem Tell je legenda, švicarski junak, utelešenje spretnosti in svobodoljubja. Najbolj znana je pri-poved o tem, kako je moral lastnemu sinu od-streliti jabolko z glave, film pa prikazuje zgodbo, kako je osvobodil sina. Sovražni vitezi so ga zapri-li in Viljem je na pomoč poklical svoje tri prijate-lje, s katerimi je nekoč skupaj jezditil.

	KANAL A	20.30
	DRŽAVNIK NOVEGA KOVA, angleška satirična nanizanka	

V elitnem terminu na britanski televiziji prikazujejo zasedanje parlamenta, ki se ob glavnem igralcu Alanu B. Stardu spremeni v soap opero. Alanova samopromocija gre preko vseh meja, od majic z njegovo podobo do skodelic in njemu podobnih lutk. In fant skoraj uspe, dokler se v samopromo-cijo ne vključi Sarah, njegova žena, in to s seksibilnim poljubom, ki celo Downing Street spravi na kolena.

TV SLOVENIJA / NOVOSTI

Pajacek in punčka

Zgodba Kajetana Koviča

PAJACEK IN PUNČKA je cudovita zgodbi-ca Kajetana Koviča. Pri-poveduje o punčki, ki je znala oživiti svoje paja-cke iz cunj. To je storila tako, da je vanje zabada-l bucičke. Živi so se na-to igrali z njo in name-sto nje opravili vsa dela pri hiši. Napravila si je tudi naj-pajacka, ki ji je bil najboljši prijatelj in družabnik, dokler se tu-di njega ni navelicala... No, na koncu se vse do-bro konča.

Televizijski film po tej zgodbi pravkar snema-jo v Studiu 1 Televi-zije Slovenija. Scenarij za film je po Kovičevi pravljici napisala Eveli-na Umek.

»Že od nekdaj je bila zelja Otroškega in mla-dinskega programa ekranizirati najlepša de-la slovenske mladinske književosti in na tem se-znamu je bila tudi zgo-dba Kajetana Koviča PAJACEK IN PUNČKA. Nad njo se je navdušil ze nekdANJI odgovorni urednik tega programa, gospod Lombergar, ven-dar je bilo težko najti ta-ko režiserja kot ustva-rjalce, ki bi se je lotili. Zgodba opisuje samoto, bolečino, ljubezen in v njej ni nobena beseda odveč in nobena prema-lo in je bilo potrebno združiti besedo in sliko na nov način.«

Režiser filma je Ma-rjan Ciglic. PAJACEK IN PUNČKA je nezna, a hkrati zelo dramatična, celo kruta pravljica. Ka-ko ste jo vi doživeli in kako ste si zamislili nje-no televizijsko upodobit-ev?

»Mislim, da je osno-vni problem prav v tej krutosti, kajti, dokler je vse na nivoju jezika, po-ezije, ta krutost ni tako boleča, ne zabada tako, ko pa jo vizualiziras, po-staviš v sliko, pa je to lahko pravi thriller. Vse te bucičke, ki jih je Kovič uporabil, so samo pri-spodoba, to mučenje je na duševni ravni. Ker je ta prisposodba malo pre-ostra, jo je bilo treba ne-koliko omiliti, narediti tudi nekoliko modernej-so in zdaj na nivoju mo-derne postavitve je po-stala bucika neka čaro-bna palčka, ki oživlja pajacke.

To je bil prvi del pri-stopa, vse ostale stvari pa imajo notranjo kohe-rentnost, ki stoji tako, da ni bilo treba v bistvu ničesar spreminjati in je tekst ostal tak kot je bil, skoraj dobesedno: ta li-nija samote, ko je pun-čka sama z igračami in nato veselje, ko se lahko igra s svojimi oživljeni-mi igračami, pa potem odrasčanje, neke eroti-čne sanje, ki si jih tudi oživi, in potem pajacek

kot ta njena erotična sa-nja, ki ji pomaga dozore-vati. Na koncu smo do-dali prizor, ki vse sku-paj postavlja na realna tla, prizor z babico in punčko, tako da je vse to, kar smo videli, lahko sanja punčke, ki posluša babico in njeno pripo-ved ali pa neka olepsa-na zgodovina babice, ki je sla skozi to fazo v zi-vljenju.

Zgodba ponuja zelo veliko možnosti in nare-dili jo bomo zelo igrivo, radozivo.«

V filmu PAJACEK IN PUNČKA nastopa 18 pa-jackov, najpajacek je Da-rjo Varga, v vlogi pun-čke v otroških letih na-stopa Emica Ciglic, v njenih odraslih letih jo igra Barbara Cerar, babi-ca je Majda Potokar.

Zivahne, priscrne ko-stume je pripravila Ma-rija Kobi, za masko so poskrbele televizijske maskerke pod vodstvo Marije Jurovič, cudovito sceno za film pa je pri-pravila Seta Musič.

Snemalec je Miso Ca-dez, tajnica režije Sonja Boznar, asistentka Jelka Grabljevec, producent Zoran Sutulović. Film bo predvidoma dolg 30 minut in ga bodo monti-rali čez poletje, da bo je-seni že na naših ekra-nih.

Cvetka Trotovšek

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul Of MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 23.00 Ponovitve; 00.00 Rock Block

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 10.00 Risanke; 11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 Falcon Crest; 15.00 Sever in Jug, serija; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 E Street; 20.00 Blockbusters; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 A Death In California, am. mini serija; 23.00 Ponovitve

PRO 7

05.25 Serije, ponovitve; 11.40 Pri Huxtablovih; 12.10 Agentka s srcem, serija; 14.00 Dinastija, se-rija; 16.00 Hišica v preriji; 17.00 Risanke; 18.25 Nas hrupni dom; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Moje sanje so pi-sane, am. film; 22.10 Poročevalci; 23.05 Palm Beach Duo, serija; 00.00 Poročila

PREMIERE

07.00 Romeo; 11.05 Gerard Depardieu, portret; 11.40 Sol na najini koži, nem.-franc.-kan. film; 14.00 Romeo; 16.00 Na pomoč, moja mama je zvezda, am. kom.; 17.35 Na odprti cesti, franc. kriminalka; 20.00 Poročila; 20.15 The Water Engi-ne, am. triler; 21.45 Kamenodobni najstnik, am. mlad. film; 23.40 David Letterman Late Show

SAT 1

09.00 Ponovitve; 13.30 Ladja zaljubljenecv; 15.25 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise, serija; 17.00 Pet krat pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.19 Šport; 20.15 Hribovski zdravnik, 10. del; 21.15 Pravica iz teme; 22.15 Ugovorniki; 23.10 Spieglova TV re-portaža; 23.45 Pozor, skrita kamera

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Gimnastika; 11.00 Olimpij-ski magazin; 12.00 Tenis: French Open, prenos; 18.30 Eurogol; 19.30 Športna poročila; 20.00 Gi-mnastika; 22.00 Tenis, vrhunec; 23.00 Snooker; 00.00 Hokej; 01.00 Poročila

RTL

09.05 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski ma-gazin; 14.10 Umor je njen konjček, serija; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40. Dobri časi, slabi časi; 20.15 Columbo; Playback, ameriška tv kriminalka; 21.40 Quincy, am. serija; 22.35 Dirk Bach Show

RTL 2

05.25-16.55 Ponovitve; 16.55 Mož za šest milijon-dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Angel se vrača, se-rija; 20.00 Poročila; 20.15 Ogenj sprave, angli-avstralska drama; 22.05 Poročila; 22.15 V imenu pravičnosti, am. drama

SKY MOVIES

17.10 American Anthem; 19.00 Jeremiah John-son; 21.00 F/X 2: The Deadly Art Of Illusion; 23.00 Bitter Moon

MOVIE CHANNEL

17.00 Freddie As F.R.O.7; 19.00 Final Verdict; 21.00 Visions Of Murder; 23.00 Fiftty/Fifty

FILMNET +

14.00 Keep The Change; 16.00 K-TV; 18.00 Le-gacy Of Lies; 19.35 Michael Bolton; 20.15 Mys-tery Date; 22.00 Dust Devil; 23.30 US Top Ten; 00.00 Quicksand: No Escape

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 17.30 Evropsko gospodarstvo; 18.00 Danes, novice; 19.00 Poročila; 19.30 Ushu-aia, angleška dok. serija; 20.30 Frontalno; 21.30 Showcase; 22.00 Poročila; 22.30 Gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.30 Res osebn

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Busi-ness Day; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Li-ve; 17.30 Cnn & Co; 20.00 World Business To-day; 21.00 International Hour; 23.00 World Busi-ness Today Update; 23.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Minute za smeh; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informa-cije; 15.30 Dogodki in od-mevi; 16.15 Ekološki ko-tiček; 17.00 Ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Premiere; 21.50 Intermezzo; 22.30 Infor-mativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Ju-tranja kronika; 8.40 Kole-dar prirediteljev; 11.00 No-vosti založb; 11.35 Obve-stila; 12.00 Opoladne; 13.00 Val 202 - Fiesta lat-i-na; 15.30 Dogodki in od-mevi; 17.30 Novice, ob-vestila; 17.50 Šport; 19.30 Štos - še v torek obujamo spomine; 21.00 Od dejnj k besedam; 22.20 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Človek in zdravje; 11.35 Izbrali smo; 13.05 Enajsta sola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Blg Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esej; 17.00 Zborovske pe-smi; 18.00 Koncerti; 19.30 Arje in monologi; 20.00 Li-terarni večer; 20.45 S kon-certov; 22.05 Pretok idej; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
6.00 Otvoritev; 8.30, 10.30, 13.30, 14.30 Po-ročila; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Ever-green; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Iz odvetnikove pisar-ne; 11.00 Hladno, toplo, vroče; 12.10 Pesem ted-na Modrega vala; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Ja-gode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Iz kulturnega sveta; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta, 2. del; 19.00 Dnevnik; 19.30-23.15 Večerni pro-gram Modrega vala RK.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro ju-tro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bila je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.35 Psihologija; 11.30 Aktual-nosti; 12.00 Romagna

mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 Seriamen-te parlando; 16.00 Modri val; 18.00 Covermania; 18.45 Zvoki iz prefeklosti; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novi-ce; 7.35 Vreme; 8.15 Na-poved; 9.25 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznaj-mo se; 16.25 Uganka; 18.15 Tema tedna; 20.00 Labirint znanja; 21.30 Ta nori torek; 1.00 Sat. progr.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenj-ska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pre-gled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Na vrtiljaku z Romano; 19.30 do 24.00 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske m-iniature; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleni ste; 17.30 Osmrtni-ce, obvestila; 17.45 Šport; 20.00 Študij in glasba; 21.00 Kulturno umetniški program.

Radio Študent

11.00 Dallas predstavlja; 12.00 Kondicija dvojske-ga sistema; 14.00 OF (24 ur in-fo); 15.00 Radio Me-telkova; 17.00 Jocular; 17.30 Technica elabora-tum; 19.00 Tolpa bumov; Zooambo Žoet Worke-strao; 20.00-24.00 Under-gorund International /Hard'n'Heavy.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnev-nik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Do-bro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Skozi tančico molka; 8.30 Soft music; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta knjiga; Ni neskončnih poti (prebi-ra Minu Kjuder); 10.30 In-termezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kro-nika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Popoldanski potpu-ri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Božanska komedija: Ne-besa (r. S. Verc, 35. del); 18.40 Slov. lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poroči-la; 10.00 Glasba po željah; 18.00 Otroški vr-tiljak; 20.00 Oddaja SKD Tabor Opčine; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magazin.

MLADI TEHNIKI

Tretje državno tekmovanje v Vavti vasi

MATIJA HUDOVERNIK

Minulo soboto je na Osnovni soli v Vavti vasi pri Novem mestu potekalo Tretje državno prvenstvo mladih tehnikov - osnovnošolcev v tehnično-sportnih zvrsteh. Na tekmovanju se je zbralo 360 mladih tehnikov iz vse Slovenije, ki so jih izbrali med 5.000 osnovnošolci na enajstih regijskih tekmovanjih. Tekmovanje v precejšnji meri izraža splošno raven tehnične kulture v Sloveniji, se posebej pa raven, kakršno lahko pričakujemo po vstopu pridužne generacije mladih tehnikov na prizorišče družbenega in ekonomskega dogajanja. Ob tej priložnosti je izrekel Andrej Jus, predstavnik Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije, vse priznanje in zahvalo Vavti vasi oziroma tamkajšnjim organizatorjem, da so v času partitokratskega nasilja nad demokracijo, pripeljali med ljudi že skoraj pozabljeni segment civilne družbe, ki ga navadno imenujemo tehnična kultura, obenem pa je izrazil nezadovoljstvo nad sebičnim in podcenjevalnim odnosom vodstva sole Grm v Novem mestu, zaradi katerega ni bilo mogoče izpeljati tekmovanja v brodo-modelarstvu. Zato bo to tekmovanje potekalo prvo soboto v juniju, v okviru drugega dela letošnjega srečanja mladih tehnikov v Kranju. Na tekmovanju v Vavti vasi so bili doseženi naslednji rezultati ali uvrstitve:

Avtomobili na električni pogon - tekmovalna voznja: 1. Bostjan Kokot (OS Smarje), 2. Mitja Gorjup (OS Ponikva) in 3. Robert Socic (OS Pucanci). Estetsko ocenjevanje modelov: 1. Miran Brumen (OS Murska Sobota), 2. Frane Psajd (OS Lenart) in Matej Zohar (OS Sentilj).

Raketni modeli (S3A): 1. Tomaz Ruzic (OS Murska Sobota), 2. Marjan Pisman (OS Lovrenc na Pohorju) in 3. Miha Pipan (OS Vrhovci).

Raketoplani (S4B): 1. Bostjan Grmek (OS Ponikva), 2. Iztok Rutar (OS Tolmin) in 3. Bojan Poredos (OS Prezihov Voranc - Ravne).

Letalski modeli (A-1): 1. Peter Zitnik (OS Franceta Bevka - Ljubljana), 2. Dani Primož (OS Murska Sobota) in 3. Miha Vidmar (OS Franceta Bevka - Ljubljana).

Ploscati zmaji: 1. Matej Hamonjec (OS Lenart), 2. Mitja Zerdoner (OS Braslovce) in 3. Ales Prosek (OS Zalog).

Amatersko radiogoniometriiranje: 1. Joze Stupar (OS Zuzemberg), 2. Gregor Celarc (OS Koroska Bela) in 3. Gorazd Ulbl (OS Sentjanj).

Zmagovalcem iskreno čestitamo, vsem udeležencem tekmovanja želimo se veliko uspehov in osebnega zadovoljstva na čudovitem polju tehnike, organizatorjem pa gre zahvala za njihovo vztrajnost pri dvigovanju ravni tehnične kulture na Slovenskem - pri razvoju strukture torej, brez katere bi bila resno ogrožena naša skupna eksistenca v sedanjem svetu.

FIZIKA / ALI SO RES NAŠLI ŠESTI KVARK?

Upanje, da so ujeli »zverinico«

Oponašalci signala iz ozadja meritev

Lovci na kvark t se plenu vendarle se niso povsem približali. Celo znanstveniki iz chicškega Fermilaba, ki so v začetku maja objavili, da jim je brzkone uspelo odkriti izmikajoči se šesti kvark, si niso upali zatrditi, da so dokončno ujeli »zverinico«. Pravzaprav gre za to, da morajo fiziki iz omenjenega laboratorija uskladiti podatke z dveh detektorjev, s katerima so lovili kvark, ti pa bi si lahko nasprotovali. »Ne trdimo, da smo karkoli odkrili,« je povedal William Carithers, eden izmed fizikov, ki iščejo zadnji subatomske delec. Odkritje kvarka t bi bil svez veter v jadrih standardnega modela - teorije, s katero v zadnjih treh desetletjih popisujejo osnovne delce in sile med njimi.

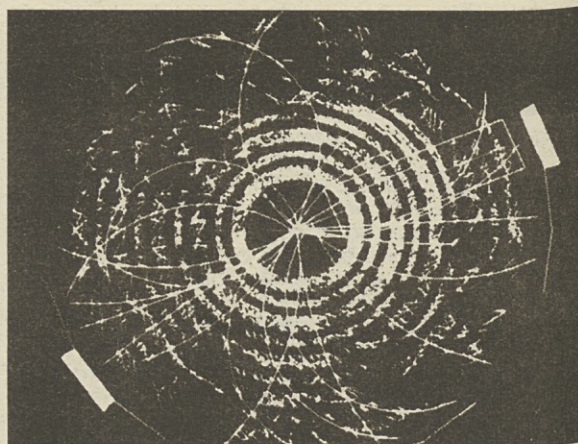
V Fermilabu stoji Tevatron, pospeševalnik delcev, v katerem protoni in antiprotoni brzijo po 6.3 kilometra dolgem obrocu ter nato trčijo. Dva detektorja ob obrocu beležita, kako se po takem trku razletijo ostanki snovi. Ti ti fizikom povedo, za katere delce gre, pa tudi to, iz česa so nastali. Vest z začetka maja temelji na podatkih, ki so jih zbrali s trkalniškimi detektorjem v Fermilabu (v angleščini na kratko CDF). V leto dni trajajočem eksperimentu je ta detektor zaznal bilijon trkov in jih 7 milijono

nov tudi posnel na trakove, da bi jih lahko analizirali. Od teh sedmih milijonov trkov jih je 20.000 dalo delec, ki ga poznamo pod imenom bozon W. To je dober znak, saj teorija napoveduje hkratno pojavljanje tega delca in kvarka t. Raziskovalci z detektorja CDF so po podrobnem pregledovanju zapisov trkov prepričani, da jim je uspelo identificirati 12 kvarkov t. Masa tega delca naj bi bila okoli 174 gigaelektronvoltov (lahko tudi za 10 odstotkov manjša ali večja), kar je zelo veliko - približno

petintridesetkrat več od mase kvarka b, najtežjega sorodnika kvarka t. Vendar pa na osnovi sedanjih rezultatov fiziki ne morejo z gotovostjo reči, na kaj so zares naleteli. Kvarka t ne moremo zaznati neposredno; raziskovalci se morajo zanašati na vzorec tirov drugih delcev, ki izhajajo iz tega kvarka. Zal je ta podoben vzorec, ki ustrezajo drugim delcem. Delo znanstvenikov je, da locijo kvarke t od dogodkov, ki predstavljajo ozadje. »Nemogoče je pogledati na en sam dogodek in reči: Tole je pa kvark t. Vse, kar lahko povemo, je, da je verjetnost, da gre za kvark t, nekaj večja od verjetnosti za dogodke ozadja, ki oponašajo signal tega kvarka,« je dejal Carithers. »Smo na nikogaršnjem ozemlju, ko je dogodek, ki jih vidimo, preveč, da se zanje ne bi zmenili, a obenem premarajo, da bi vzklkali 'Eureka!'« Raziskovalci s CDF pravijo, da je verjetnost,

V 6,3-kilotonskem Tevatronu, ki stoji v bližini Chicaga, trkajo protoni in antiprotoni z energijami do 1.800 gigaelektronvoltov (Foto: NS)

Zadnji kvark se bo pravzaprav razgall z vzorcem, ki je na las podoben gornjemu (Foto: NS)

da so njihovi kvarki t le dogodki iz ozadja, približno 1:400. S približno tolikšno verjetnostjo potegnemo z vrha kupa igralnih kart dva asa, pravi Carithers: »Lahko se zgodi.«

Več meritev naj bi to verjetnost se zmanjšalo, tako da bodo raziskovalci bolj prepričani, da so res odkrili to, kar mislijo, da so. V CDF zopet delajo s polno paro. Znanstveniki upajo, da jim bo v kakem letu uspelo zbrati tri do stokrat toliko podatkov kot doslej. »Zagotavljam vam, da bomo imeli že kmalu mnogo več dokazov,« je dejal John Peoples, direktor Fermilaba. Izid pa je kljub vsemu še negotov. Drugi detektorjev ob Tevatronu, znan pod imenom D0, bi prav tako moral zaznati kvarke t, vendar je rezultate meritev mogoče razlagati tako, da nasprotujejo tistim s CDF. Fizik Paul Grannis, ki dela z napravo D0, pravi, da je instrument identificiral sedem dogodkov, ki bi lahko bili kvark t. A če upoštevamo vse dogodke ozadja in mogoče merske napake, ni jasno, ali je katerikoli od teh dogodkov zares kvark t. Fiziki s CDF zavračajo vse domneve, da dejstvo, da napravi D0 ni uspelo zaznati kvarka t, nasprotuje njihovim odkritjem. Meritve so se vedno obremenjene s preveliko napako, da bi bilo mogoče iz dela katerekoli od skupin potegniti sklep, ki ne bi bil na trilih nogah. »Ne morejo izločiti naših rezultatov,« je dejal Alvin Tollestrup, član

skupine s CDF. »Statistično gledano nimajo dovolj dogodkov, da bi lahko oblikovali resno trditve.« Skupini pa se morata spoprijeti še z eno težavo: to je neskladje med izmerjeno in teoretično napovedano pogostnostjo pojavljanja kvarka t. Meritve s CDF kažejo, da nastaja kvark t pogosteje, kot je pričakovati glede na teoretične izračune. Skupina z detektorja D0 je izmerila manjšo frekvenco tega kvarka, kar je bolj v skladu s teorijo.

Ce bi se pokazalo, da so meritve s CDF točne, bodo morali teoretični poskusiti predelati standardni model, da bi pojasnili večjo pogostnost nastajanja kvarkov t. To pa ni enostavna naloga. Grannis pravi, da je enakovredna nastanku »čisto nove veje fizike«. V Evropi niso tako zelo v skrbeh. John Ellis, vodja teoretičnega oddelka zenevskega centra za fiziko osnovnih delcev CERN, je priznal, da ga stvar »nekoliko vznemirja«, vendar mogočega neskladja ne jemlje preveč resno. Tudi fiziki s CDF v podobnem duhu svetujejo, da bi z mnenji se malo potrpeli. Fizik z Massachusettskega tehnološkega inštituta in član skupine s CDF Paraskevas Sphicas pravi, da so meritve pogostnosti nastajanja kvarkov t z detektorjem CDF premalo natančne, da bi lahko dokončno ugotovili, ali nasprotujejo rezultatom z D0. »Z več podatki se bomo lahko odločili,« je se dodal.

Vincent Kiernan -PrZ-

Vojna napoved kosilnicam

Kosilnice za travo, avtomobilski za golf in celo snežni plugi so zadnje tarče ameriške Agencije za zaščito okolja (EPA). Po uspehu pri nadzoru velikih onesnaževalcev ameriškega zraka, kot so elektrarne in avtomobili, se je Agencija spravila nad majhne ribe in v začetku maja napovedala omejitve za »vrtičarske onesnaževalce«. Po podatkih EPA je mogoče kar 10 odstotkov ozona in ogljikovega monoksida pripisati »necestnim emisijam«, torej motorjem z notranjim izgorevanjem, ki niso namesčeni v osebnih avtomobile in tovornjake. »Majhni bencinski motorčki, ki jih Američani uporabljajo pri delu na dvorišču in vrtu, so pomemben vir onesnaževanja zraka,« je povedala Carol Browner, ki vodi Agencijo.

V EPA pravijo, da je v Združenih državah kar 89 milijonov kosilnic in podobne vrtno opreme. Izračunali so, da se v eni uri kosenja trave sprosti toliko lahko hlapljivih snovi, ki so osnovne sestavine smoga, kot ob tridesetih kilometrih vožnje z osebnim avtomobilom. Po količini dušikovega oksida - prav tako sestavine smoga - je ena ura dela z vilicarjem enakovredna stiritotim kilometrom poti.

Agencija se je problema lotila v dveh stopnjah. Najprej bodo morali proizvajalci kosilnic in drugih vrtnih strojev v novih motorjih spremeniti razmerje med gorivom in zrakom. Tako bo bencin izgoreval popolneje, kar bo zmanjšalo onesnaževanje zraka. Predpis velja za dolg seznan motornih naprav, na katerih najdemo tudi pihalnike listja, vilicarje, prenosne električne generatorje, zračne kompresorje, črpalke in stroje za odstranjevanje storov. Vsi izdelovalci tovrstne opreme se bodo morali prilagoditi predpisom do 1.1996. V EPA pričakujejo, da se bo cena novih naprav zaradi tega povečala za manj kot 5 dolarjev. V drugi fazi bi utegnili Agencija vsiliti se stroje predpise. Znano bi se zgoditi, da bi vztrajali v zahtevi, da so vse naprave opremljene s kompliciranimi sistemi proti onesnaževanju, kot je, denimo, katalizator. EPA bi prav tako lahko zahtevala od lastnikov, da bi svoje kosilnice in skarje za živo mejo redno nosili na preglede na posebne vladne nadzorne postaje. S tem bi zagotovili, da naprave okolja ne onesnažujejo prekomerno.

V. K. -PrZ-

Deviški »Jankee« na Karibih (5)

Deviški otoki so se gospodarsko zlasti razvijali v obdobju »mrzlice sladkornega trsa«, ko je pristanišče St. Thomas postalo pomembna trgovska točka, na kateri so se krizali španski, angleški in francoski kolonialni interesi. Nemogoči pogoji za življenje in delo plantaznih suznjev so leta 1733 pripeljali do velikega upora na otoku St. John. Uporni suznji so pol leta uspešno branili otok, dokler ga niso zasedli francoski vojaki iz Martinique. Vendar so tamkajšnji suznji morali se 115 let čakati na svojo osvoboditev, ko je Moses Gottlieb, osvobodjeni Afričan iz St. Kittsa, organiziral nenasilni upor suznjev na St. Croixu. Na teh otokih se je torej suženjstvo končalo leta 1848 - sedemnajst let prej kot v Združenih državah Amerike. Pogajanja o prodaji otokov med Dansko in ZDA so se začela že leta 1867, ceprav so bila sklenjena sele ob koncu prve svetovne vojne. Američani so Dancem plačali 25 milijonov dolarjev, približno tristo dolarjev po aktu, medtem ko danes na obali prodajajo zemljišča po 250 tisoč dolarjev za akre. Deviški otoki so seveda strateskega pomena za ZDA, se posebej zaradi svoje blizine Panamskemu prekopu. Med drugo svetovno vojno je ameriška vojska na otoku St. Thomas zgradila ceste, podmorniško pristanišče in vojsko letališče.

St. John je najmanjši in najmirnejši izmed otokov »deviške trojke«. Slednje pripisujejo Laurenceu Rockefellerju, ki je leta 1956 kupil približno dve tretjini otoka, nato pa ga predal v upravljanje Nacionalnemu parku. Po koncu ekonomiziranja s sladkornim trsom in opustitvi suženjstva, se je otok pogreznil v dolgotrajno spanje, ki ga je sele v preteklih nekaj letih prekinil razcvet turizma. Otok namreč slovi po neverjetno lepih plažah. Trunk Bay je bila celo razglašena za najlepšo plažo na svetu, če smemo ve-

rjeti ocenam slovite revije National Geographic.

Sicer so Deviški otoki po nekaterih merilih - denar, McDonald in drugo - podobni etnokulturi Združenih držav Amerike, po drugih - jezik, kulturne značilnosti, običaji, kulinarika - pa se se vedno uspešno razlikujejo od nadležne hobotnice, imenovane »American Way of Life«. Prebivalci otokov so nekakšna mešanica starih glavnih skupin: potomcev afriških suznjev; Francozov, ki so se priselili iz francoskih Karibov; Portoricanov in ameriških priseljencev, ki jih imenujejo »Continentali«. Taksna mešanica prebivalstva je na svojski način vplivala tudi na govorico otočanov, kreolsko angleščino, ki si je svojo sintakso in besedišče izoblikovala iz danskega, nizozemskega, španskega, francoskega, portugalskega in tudi iz nekaterih afriških jezikov. Sprva je poudarjeno melodičen in zvrgolec način njihove izgovorjave včasih težko razumeti, kasneje pa, če upoštevamo vse posebnosti te govorice in pazljivo poslušamo, utegne postati ta dialekt kar simpatičen. Denimo, fonem »th« izgovarjajo kot »t«. Tako namesto »I think it is a good thing to be thin« pravijo: »I tink iz is a good ting to be tin.« Ali, namesto »Thanks« izrekajo »Tanks«. Druga značilnost je posebna raba zaimkov. Namesto »I don't know« pravijo kar »Me no know«. Geslo lokalne potovalne agencije je zato lahko napisano takole: »On land, or sea, travel wit we!« Tudi dvojino tvorijo drugače. Nekateri besede, ki imajo v ameriški angleščini končnice »s«, krasijo tukaj tudi v kreolski angleščini, recimo, »mails« ali »energies«. Tam pa, kjer se v navadni angleščini množina tvori z dodajanjem »s«, so na Karibih iznasli nadomestek »dem«. »Look at the pretty girl dem,« je koristno opozorilo na teh otokih.

Bogomil Ferfila

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,
tel.: 061/ 222-815

V četrtek, 2. junija, ob 21.30: Damir Zlatar Frey - POMLADNO OBREDJE. Zadnja predstava v sezoni!

V soboto, 4., in v četrtek, 9. junija, ob 20.30: B. Slade - OB LETU OSOREJ.

PLES:

V četrtek, 2., in v petek, 3. junija, ob 21. uri: BE-TONTANC - TATOVIMOKRIH ROBCKOV.

DRAMA SNG,

tel.: 061/ 221-511

Danes, 31. maja, ob 19.30: I. Cankar - KRALJ NA BETAJNOVI, za abonma dijaški 9 večerni, izven. Predstava bo še v sredo, 1. junija, ob isti uri, za abonma sredo, dijaški 7 večerni, izven in v četrtek, 2. junija, ob isti uri, za abonma četrtek, dijaški 7 večerni (delno) in izven..

MALA DRAMA,

tel.: 061/ 221-511

V petek, 3. junija, G. Büchner - VOJCEK. Gostovanje Narodnega gledališča iz Romunije.

OPERA,

tel.: 061/ 331-950

Danes, 31. maja, ob 19. uri: P. I. Cajkovski - PIKOVA DAMA, premiera. Predstava bo še v četrtek, 2. junija, ob isti uri, za red četrtek I in v soboto, 4. junija, ob isti uri, za red sobota.

V sredo, 1. junija, ob 19. uri: J. Golob - MATICEK SE ZENI, za red sredo in izven. Zadnjic v sezoni!

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

Danes, 31. maja, ob 21. uri: Zijah Sokolović - GLUMAC... JE GLUMAC... JE GLUMAC. Predstava bo še v torek, 7. junija, ob isti uri.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/ 312-860

V petek, 3. junija, predstava John Graham - TE-ZAVE S HRBTENICO - ODPADE!

LGL,

tel.: 061/ 314-789

VELIKI ODER

V petek, 3. junija, ob 18. uri: Pavel Polak - RDECA KAPICA, za izven. Gostuje Naivni Divaldo Liberec iz Češke.

V soboto, 4. junija, ob 18. uri: S. Makarović - SAPRAMISKA, za izven.

MGL,

tel.: 061/ 210-852

Danes, 31. maja, ob 15.30: A. Bennett - BLAZNOST JURJA III, za abonma torek popoldan in izven; ob 20. uri, za abonma torek. Predstava bo še v sredo, 1. junija, ob isti uri, za abonma red O in v četrtek, 2. junija, ob isti uri, za abonma red B.

CELJE

SLG,

tel.: 063/ 25-332

Danes, 31. maja, ob 19.30: H. Ibsen - STRAHOVI, za abonma torek in izven. Predstava bo še v četrtek, 2. junija, ob isti uri, za abonma četrtek, izven in v petek, 3. junija, ob 19. uri, za abonma studentski večerni in izven.

KRANJ

PGK,

tel.: 064/ 222-681

V sredo, 1. maja, ob 20. uri: W. Bauer - CHANGE, za abonma modri in izven. Predstava bo še v četrtek, 2. junija, ob isti uri, za abonma zeleni in izven. Gostuje SNG Drama iz Ljubljane.

MARIBOR

LGM,

tel.: 062/ 26-758

V soboto, 4. junija, ob 11. uri: Pavel Polák - RDECA KAPICA.

V nedeljo, 5. junija, ob 11. uri: Jane Synkova - MALA CAROVNICA.

DRAMA,

tel.: 062/ 221-206

V soboto, 4. junija, ob 20. uri: Ivo Svetina - SEHEREZADA, za red veliki izbirni in izven.

V soboto, 4. junija, ob 17. uri: v Minoritski cerkvi otroški plesno-dramski kabaret M & M, premiera, za izven. Predstava bo še v nedeljo, 5. junija, v Minoritski cerkvi, ob isti uri.

OPERA,

tel.: 062/ 221-206

Danes, 31. maja, ob 19.30: balet J. Strauss - PLES KADETOV. Predstava bo še v sredo, 1. junija, ob 16. uri.

V sredo, 1. junija, ob 12. uri: v Kazinski dvorani PRODUKCIJA OPERNEGA STUDIA.

NOVA GORICA

PDG,

tel.: 065/ 25-326

V petek, 3. junija, ob 20. uri: Dominik Smole - KRST PRI SAVICI, za abonente iz Ajdovščine in izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Verdi - Dvorana Tripovich

Danes, 31. t. m., ob 20. uri (red F) osma predstava Verdijeve »Traviate«. Dirigent Tiziano Severini.

Naslednji predstavi bosta v četrtek, 2.6., 20.00 (red H) in v petek, 3.6., 20.00 (red L) -

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 31. t.m., ob 19.30 - Koncert - Musicalespress.

V Domu sindikatov (Bahnhofstr. 44/I - dvorana 4) bo danes, ob 19.30 podijska razprava o vprašanju »Evropska unija - srečanje narodov in jezikov«.

BELJAK

Studijski oder (Kellertheater): danes, 31. t.m., ob 20.00 - Komedijska W. Shakespeare-N. Hagg

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

Kulturno-zabavni program ob tednu GIRO D'ITALIA - NOMADI LEPOTE:

Danes, 31. maja, ob 10. uri: lutkovna predstava za vrčce Natasa Herlec - JOJ BOLI (Sportni center); ob 10.15: akcija 1000 celad za mlade kolesarje; ob 10.45: nastop dua CALIMERO (Sportni center); ob 14. uri: sejemska ponudba »Vse za kolesarja« (Sportni center - letni bazen), ob 19. uri: nastop tamburasev Sava Kranj, ob 20. uri: koncert skupine COUNTRY JOY (Sportni center - letni bazen),

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Od danes, 31. maja, do sobote, 4. junija, bo v sprejemni dvorani in predverju 2. SLOVENSKI MUZEJSKI SEJEM

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V četrtek, 2. junija, v Pesniškem kabaretu se bo predstavil glasbenik in pesnik TOMAZ PENGOV.

DVORANA SAZU, Novi trg 3

V sredo, 1. junija, ob 17.30: predavanje JANKA KOŠA - Problem legalnosti in legitimnosti v evropski tragediji.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Danes, 31. maja, ob 20. uri: Kultura mimoidocim - DANE JAJC in JANEZ SKOF.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

OPCINE

V Prosvetnem domu bo v petek, 3. junija, ob 18. uri »Literarni večer«, na katerem bodo sodelovali Marij Cuk, Miroslav Košuta, Feri Lainsček, Cvetka Lipus in Alojz Rebula.

zadnja predstava.

Gledališče Miela

Predstava »V meni, prevrat«, ki je bila napovedana za danes, 31. t. m., ODPADE!

«Mixed Lovers».

OBIRSKO

Na naravnem kegljišču pri Jerebu bo v četrtek, 2. junija, od 14. ure dalje kegljanje za nagrade.

SENTJAKOB

V Kulturnem domu bo v četrtek, 2. junija, ob 19.30 koncert profesionalnega mešanega zbora Cantus iz Uzgoroda (Ukrajina).

PLOSCAD OB FIGOVCU

V nedeljo, 5. junija, ob 11. uri: promenadni koncert. Igral bo PIHALNI ORKESTER GODBA BEZIGRAD.

OTOČEC NA KRKI

GRAD OTOČEC

V soboto, 11. junija, ob 21. uri: v hotelu Grad Otočec večer z BOJANOM ADAMICEM in MERI AVSENAK.

MARIBOR

IZUM, Prešernova 17

V četrtek, 2. junija, ob 18. uri: predavanje TOMAZA FLAJSA - Dharma clovestva.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V soboto, 4. junija, ob 20.30: filmska uspešnica PHILADELPHIA. Predstave bodo še v nedeljo, 5. junija, ob 18. in 20.30. V torek, 7. junija, ob 18.30: nastop plesno-akrobatske skupine FLIP iz Pirana.

SEŽANA

KC SREČKO KOSOVEL

Danes, 31. maja, ob 20. uri: ameriski film NUNE POJEJO 2.

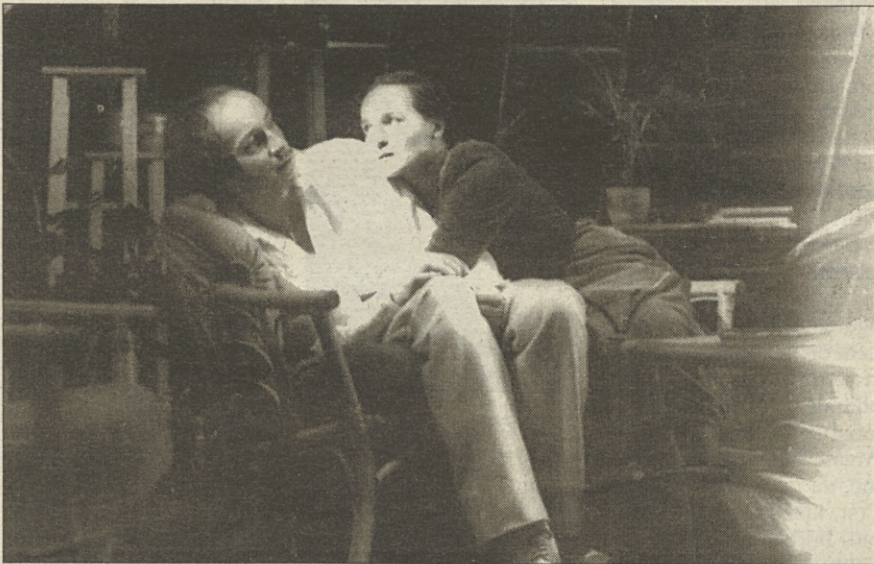
TRST

V Avditoriju Muzeja Revoltella bodo v četrtek, 9. junija, ob 18. uri predstavili video film o Rizarni. Sodelovala bosta prof. Karl Stuhlpfarrer z dunajske univerze in prof. Marina Cattaruzza s trzasko in beneske univerze.

Danes, 31. maja, bo ob 19.30 v Slovenskem ljudskem gledališču Celje predstava H. Ibsna - STRAHOVI

Slovensko ljudsko gledališče Celje zaključuje svojo sezono z uprizoritvijo enega od temeljnih tekstov svetovne dramatike, delom STRAHOVI avtorja Henrika Ibsna.

Strahovi se nam danes razpirajo v popolnoma novih dimenzijah. To ni tekst, ki govori o dednosti kot usodi. Bistvo dednosti je nekeje drugje in ime ji je usoda kot značaj. In v Strahovih si usoda nezadržno nadeva masko smrti, da bi se tako prenehala agonija nevzdržnih razmerij...

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

V Mali fotogaleriji je do 19. junija na ogled razstava arhitekta JURJA KOBETA z naslovom Trije detajli. Razstava CRNO IN BELO - dela svetovno znanih konstruktivistov, ki jih je iz svoje zbirke posredoval italijanski umetnik Getulio Alviani, je na ogled do 12. junija (Galerija CD).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava del KLAVDIJA TUTTE je na ogled do 12. junija.

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15

V Mali galeriji je do 12. junija na ogled razstava britanskega kiparja ANISHA KAPOORJA.

Razstava RUDOLFA KOTNIKA je na ogled do 5. junija. Vsako nedeljo bo ob 11. uri organizirano javno vodstvo po razstavi.

Razstava komercialnih fotografij KRAJI je na ogled do 19. junija.

NARODNI MUZEJ, Muzejska ulica 1

Razstava mednarodnega studentskega projekta SMALL & SPECIAL - MALO IN POSEBNO je na ogled do 5. junija.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE -

CEKINOV GRAD, Celovška 23

Razstava fotografij TOSIKIJA OZAWA je na ogled do 20. junija.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava olj ALOJZA STIRNA je na ogled do 10. junija.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

V četrtek, 2. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave risb BOZIDARJA JAKCA.

GALERIJA EQURNA, Gregorčičeva 3

Danes, 31. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik SERGEJA KAPUSA.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

V četrtek, 2. junija, bo ob 18. uri otvoritev razstave otroških ilustracij MOJCE CERJAK. Razstava bo na ogled do 23. junija.

GALERIJA SLOVENIJALES, Dunajska c. 22

Razstava DORE PLESTENJAK in DOMNA SLANE je na ogled do 15. junija.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7

V četrtek, 2. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave BORISA ZAPLATILA. Razstava bo na ogled do 14. junija.

Pretresljivo tragedijo (ne)izzivetih strasti in emocij so pripravili ustvarjalci: režiser DUSAN MLAKAR, prevajalec JANKO MODER, dramaturginja MARINKA POSTRAK, scenografka JANJA KORUN, kostumografka MELITA VOVK.

Igrajo: MILADA KALEZIC (Helene Alvingova), TOMAŽ GUBENSEK (Osvald Alving), JANEZ BERMEŽ (pastor Manders), MIRO PODJED (mizar Engstrand) in DARJA REICHMAN (Regine Engstrandova).

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava slik MILANA RIJAVCA je na ogled do 21. junija.

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14

Razstava UTRINKI IZ KRONIKE MESTA LJUBLJANE je na ogled do 10. junija.

AJDOVŠČINA

PILONOVA GALERIJA

Razstava Križev pot ANTONA CEBEJA je na ogled do 19. junija.

BEGUNJE

GALERIJA AVSENIK

V petek, 3. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave tapiserij in stekla HEDE RUSEC.

CERKNICA

KNJIZNICA JOŽETA UDOVICA,

Partizanska 9

V petek, 3. junija, bo ob 19. uri otvoritev likovne razstave VOJKA HRENA. Razstava bo na ogled do 17. junija.

KOPER

GALERIJA MEĐUZA,

V četrtek, 2. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave grafik, risb in skulptur VLADIMIRJA MAKUCA.

Razstava bo na ogled do konca junija.

GALERIJA LOŽA, Titov trg 1

Razstava skulptur LUJA VODOPIVCA je na ogled do sredine junija.

LOGATEC

V knjižnici Logatec je do 6. junija na ogled razstava petdesetih nagrajenih slikanic v tujih jezikih.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA

Razstava slik ŽARKA VREZCA je na ogled do 19. junija.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Razstava 3. bienale slovenske grafike je na ogled do 15. septembra.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava del dveh umetnikov iz Ferrare GIORGIJA CATTANJIA in MAURIZIJA COSUEJA je na ogled do 25. junija.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava fotografij JANEZA SIFRARJA je na ogled do 9. junija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella: do 31. avgusta bo na ogled razstava Vidiki - Punti di vista.

Bastione fiorito: do 31. t.m. bo na ogled razstava slikarke Giuliane Balbi in slikarja Alda Mirarchija.

Galerija Bassanese: do 11. junija je na ogled razstava slikarja Enza Navarra.

Galerija Rettori Tribbio: do 3. junija bo na ogled razstava slikarja Pina Ferfogle.

Art Gallery: do 2. junija si lahko ogledate razstavo Negrisina.

Art Light Hall: do 16. junija razstavlja slikarja Agnese Divo in Maurizio Maier.

Galerija Torbandena: na ogled je razstava Wolfganga Wiednerja.

OPCINE

V Hranilnici in posojilnici razstavlja do 5. junija multimedijska slovenska umetnika Lidia Asta in Peter Spiler.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,
tel.: 061/ 222-815

V četrtek, 2., in v petek, 3. junija, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma I in II. Dirigent Hans Graf. Program: A. Bruckner.

V soboto, 4. junija, ob 17. uri: DIAMANTNIH 30 ANSAMBLA LOJZETA SLAKA, javna generalka za vse tiste, ki zaradi izjemnega zanimanja niste dobili kart za koncert ob 20. uri.

SLOVENSKA
FILHARMONIJA,

V petek, 3. junija, ob 20.30: zvoki sestih strun - ZARKO IGNJATOVIC (kitara). Program: R. de Viseć, S. L. Weiss, M. Giuliani, M. Tippet, A. Piazzolla, I. Albeniz.

GRAD TIVOLI

V četrtek, 2. junija, ob 19. uri: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJE, za zeleni abonma.

KRIZANKE

Danes, 31. maja, ob 21. uri: koncert GUY KLUCEVSEK & AIN'T NOTHING' BUT A POLKA BAND (ZDA).

V soboto, 4. junija, ob 21. uri: koncert OUMOU SANGARE (Mali).

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V sredo, 1. junija, ob 21. uri: koncert TRIA CLUSONE (Nizozemska/ZDA)

MAGISTRAT

Danes, 31. maja, ob 19. uri: v Rdeči dvorani koncert TATJANE KAUCIC - klavir.

MARIBOR

Danes, 31. maja, ob 19. uri: v Kazinski dvorani koncert DRUSTVA GLASBENIH UMETNIKOV.

NOVO MESTO

DOM KULTURE,

V petek, 10. junija, ob 21. uri: na Muzejskih vrtovih koncert VLADA KRESLINA in BELTINSKE BANDE.

ROGAŠKA SLATINA

V petek, 3. junija, ob 20.30 v Razstavnem salonu koncert OKTETA GALLUS iz Ljubljane.

ŽALEC

V četrtek, 2. junija, ob 19. uri: v župnijski cerkvi na Vranskem koncert Mesanega komornega zbora Celje.

FJK

TRST

Pivovarna Forst

V četrtek, 2. junija, ob 20.30 večer avtorske glasbe. Nastopata Ezio Sgorbissa in Carmine Cirillo.

Cerkev Beata Vergine delle Grazie - Ul. Giustinelli

V nedeljo, 5. junija, ob 20.30 zadnji koncert ob 100-letnici orgel, ki jih je v cerkvi dal zgraditi Julius Kugy. Nastopila bosta organistka Valentina Longo in celist Paolo Cannarella.

Gledališče Miela

V četrtek, 2. junija, ob 20.30 bo na sporedu koncert Glasbene mladine Italije. Nastopil bo trio Mondrian, ki ga sestavljajo Stefano Bullo (flavta), Gianluca Saccari (celo) in Piergiorgio Simoni (kitara). Na programu Vivaldi, Paganini, Leisner, Stahmer in Maasz.

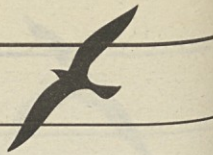
BOLJUNEC

Na prazniku, ki jo prireja Lovska družina Doberdob bo v petek, 17. in v soboto, 18. junija slovenski lovski pevski zbor »Doberdob« gostil 21. Revijo lovskih pevskih zborov in registrov.

PROSEK-KONTOVEL

Kulturni dom

GM - Sola M. Kogoj vabi jutri, 1. junija, ob 20.30 na Harmonikarski koncert gojencev podružnice Glasbene matice. Nastopili bodo Igor Cante, Alessandro Ipavec, Dario Furlan, Aljaz Nedoh in Dario Savron. Mentor je prof. Loredana Coceani.

TRST / ŽE KONEC TEDNA DOGOVOR?

Stefanel v Milan? Zaskrbljenost je velika

Odšli naj bi tudi trener Tanjevič ter igralca Fučka in Gentile

TRST - Bo trzaski sport izgubil svoje najbolj reprezentančno mostvo? To vprašanje te dni tare na tisoce ne samo kosarkarskih, temveč tudi drugih navijačev, ki jim je trzaski sport pri srcu. Kosarkarska ekipa Stefanela v tej sezoni sicer ni posegla po nobeni lovoriki, uspešno pa si je utrla pot tako na državnih kot na evropski kosarkarski sceni.

Vse kaže pa, da bo Bepi Stefanel zapustil Trst in da se bo preselil v Milan, kjer naj bi skupno z industrijskim magnatom Gabettijem sestavila sanjsko ekipo, ki bi vrnila milansko društvu nekdanji ugled. »Paron Beppi« naj bi v Milan dopotoval s takim kadrovskim kapitalom, ki si ga italijanska kosarka lahko le sanja:

Tanjevič kot trener, kot igralca pa Fučka in Gentile. V Milanu so tudi prepričani, da bo Carlton Myers, ta čas verjetno najboljši italijanski kosarkar, zanesljivo igral za Olimpio in celo se slišja, da naj bi vrste milanske ekipe okrepil Vlade Divac, pravi stebler Los Angelesa Lakersa v NBA ligi.

Trzaski kosarkarski svet je skoraj osupel ob tej novici. Stefanelovi navijači so ogorčeni, jezni. Pri Stefanelu demantirajo vsako vest glede predsednikovega odhoda v Milan. Bepi Stefanel se poslovno mudi v Argentini. Malokdo verjame, da bi »Bepi« zapustil Trst, kjer je sicer doživel tudi bridke trenutke, je pa ustvaril tako ekipo in strukturo, ki mu ju zavidava »kosarkarska Italija«, le

Bepi Stefanel

ker mu niso zgradili večje sportne dvorane. Verjetno so razlogi povsem drugačni, predvsem ekonomski. Milan je le Milan, eno najbolj dinamičnih evropskih

metropol sploh. Trst pa ...

Kaj bo torej s trzaskim prvoligaskim klubom? Ohranil bo seveda pravico nastopa v A1 ligi in v Koračevem pokalu. S kakšno ekipo pa bo nastopil? Brez Fučke in Gentileja ter brez trenerja Tanjeviča bo mostvo kakor hromo. Navijači pa se predvsem bojijo, da bi trzasko društvo postalo »podružnica« velikega milanskega kluba, iz katere naj bi črpal najboljše in najbolj perspektivne kosarkarje.

Trzaski kosarkarski privrženci, pa tudi ostali športniki se še kako bojijo, da se bodo sanje o »scudettu«, o dokončni uveljavitvi tudi na evropski sceni razblinile že ta teden, ko naj bi Stefanel podpisal dogovor z milansko Olimpio.

TURNIR SARTI / NOCOJ ŠTART XI. IZVEDBE

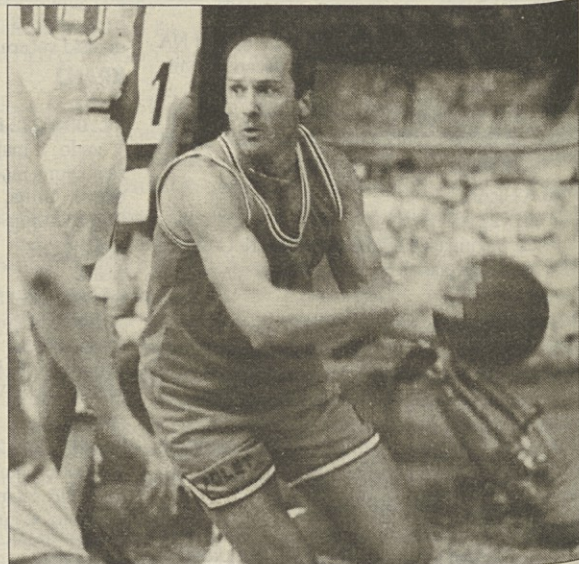
Tudi Jadran in Bor med 8 udeleženci

Z Jadranom tudi Vitez, M. Pertot, Stanissa in Grbec - Bor (že danes) z Rustjo in Possego

Danes zvečer se bo v telovadnici Don Bosca pričel XI. kosarkarski turnir Don Sarti, ki ga ob koncu vsake sezone priredi salezijansko društvo, namenjeno pa je osmim najboljšim trzaskim ekipam, z izjemo Stefanela. Letosnji udeleženci so Don Bosco, Jadran Tkb, Servolana Latte Carso, Intermuggia Dino Conti, Bor Radenska, Barcolana, Sgt in Ferroviario. Kot običajno se bo turnir odvijal po izločilnem sistemu, od današnjih četrtfinalnih srečanj do finala za prvo mesto, ki bo v soboto, 4. junija.

CETRTFINALNI PARI: Prvi četrtfinalni par sta najbolje uvrščeni v C ligi Don Bosco in Ferroviario, ki je v Promocijski ligi osvojil prvo mesto. Jadranovci, ki so v prvenstvu C lige zasedli končno peto mesto, bodo v prvem kolu igrali proti Sgt, ki je pristal na spodnjem delu D lige, tretji C lige, Servolana Latte Carso, pa bo merila moči z Barcolano, ki je v D ligi zasedla 10. mesto. Zadnji četrtfinalni par je Intermuggia - Bor Radenska, saj so Miljanci letos osvojili drugo mesto v D ligi, borovci pa so bili ob koncu osmi.

POSTAVE: Navada je, da se nastopajoče ekipe predstavijo v nekoliko spremenjeni in prenovljeni postavi, saj lahko trenerji že preiskujejo kakšnega morebitnega novega igralca za naslednjo sezono. Jadranovci bodo seveda igrali brez Cuka in Starca, mostvo pa bodo ojačili Boris Vitez, ki je že celo leto trener z jadranovci in bo

Po dolgem času bo Boris Vitez spet lahko igral uradno

najbrž tudi velika okrepitev za Jadranovo postavo v naslednji sezoni ter dva bivša Jadranova igralca, Martin Pertot in Rudi Stanissa, ki sta letos ojačila nabrežinski Sokol. Tudi Borova ekipa bo najbrž vsaj delno spremenjena, saj nekateri posamezniki že dalj časa ne trenirajo, v postavi pa bo tudi nekaj novih imen: Pavel Rustja, Marko Possego, Roberto Pelizzaro in morda še kak cicibonas, ce ne bo istocasno zaposlen s tekmami drugega dela Promocijskega prvenstva.

ZE TRIKRAT JADRAN: V dosedanjih desetih izvedbah tega prestižnega turnirja je Jadran že trikrat posegel po prvem mestu (v letih 87, 90 in 92), pred letom dni pa se je morala naša združena ekipa zadovoljiti z drugim mestom, saj je v finalni tekmi zanesljivo izgubila s Servolano Latte Carso. Tudi Don Bosco

je že trikrat osvojil prvo mesto (84, 86 in 91). Stefanel je zmagal leta 85 in 89, Fantoni iz Vidma ter Servolana Latte Carso pa sta prvo mesto osvojila leta 88, oziroma 93.

SPORED
Danes, 31.5. ob 19.30: Intermuggia (4) - Bor Radenska (5), ob 21.15: Don Bosco (1) - Ferroviario (8)
Jutri, 1.6. ob 19.30: Servolana (3) - Barcolana (6), ob 21.15: Jadran Tkb (2) - Sgt (7)

Cetrtek, 2.6. ob 19.30: Stefanel mladinci - Don Bosco mladinci, ob 21.15: Tekma All Stars Don Bosco - All Stars turnirja

Petek, 3.6. ob 19.30: pofinalna tekma med zmagovalcema tretje in četrte tekme, ob 21.15: polfinalna tekma med zmagovalcema prve in druge tekme

Sobota, 4.6. ob 19.30: finale za 3. mesto, ob 21.15: finale za 1. mesto (Vanja Jogan)

NARAŠČAJNIKI / TURNIR V MOGLIANU VENETU

Jadranovci presenetljivo na 1. mestu

V velikem finalu premagali beneški Reyer - Naši fantje navdušeni nad sprejemom

Na dokaj kakovostnem kosarkarskem turnirju za naraščajnike v Moglianu Venetu so jadranovci, ki jih je ojačil domovec Egon Covi, ne pričakovano, toda zaslužno osvojili prvo mesto. Res je, ostale ekipe so nastopile s pretežno kosarkarji letnika 1980, to pa ne zmanjšuje lepega uspeha, ki so ga dosegli naši predstavniki. Sobotno polfinalno srečanje proti Moglianu je bilo izredno izenačeno. Naši kosarkarji so v prvem polcasu tudi zaradi utrujenosti slabo igrali. V nadaljevanju se je bil ogorčen boj do poslednjih sekund. Naposled pa so bili fantje trenerja Vascotta le prišebnejši in zmagali s točko razlike.

Na finalni tekmi za prvo mesto so se naši pomerili z zelo visokimi, to-

da za leto mlajšimi prestavniki beneškega Reyerja. V prvem polcasu so bili jadranovci v dokajšnjih težavah predvsem pod košema, v 30. min. pa je našim uspelo povesti in prednost skokovito večati do konca srečanja. Na tej tekmi so jadranovci igrali zares učinkovito v napadu in zelo pazljivo v obrambi. Za zmago in prvo mesto na turnirju pa je treba pohvaliti vso igralce, ki so zares dali vse od sebe.

Mimo kosarkarskih tekem pa so bili naši fantje predvsem navdušeni nad sprejemom vrstnikov iz Mogliana (jadranovci so prenočili pri družinah igralcev Mogliana), saj so z njimi navezali prijateljske stike. Vodstvi obeh društev pa sta sklenili, da je treba sodelovanje še popestriti.

POLFINALE

Jadran Eurocava - Mogliano 61:60 (32:30)

JADRAN: Senica 20, Lista 10 (0:2), Salvec 10 (2:4), Kafol, Metlika, Laković 8, Gustin 9 (1:2), Stefancić, Covi 4, trener Vascotto. PM 3:8. SON 28. PON: kafol (16), Lista (32), Laković (34).

FINALE ZA 1. MESTO

Jadran Eurocava - Reyer VE 85:65 (38:44)

JADRAN: Senica 25 (3:4), Lsita 15, Slavec 14, Kafol 7 (1:2), Metlika 2 (0:2), Laković 2, Gustin 12, Stefancić 6 (4:4), Covi 2, trener Vascotto. PM 8:12. SON: 25. TRI TOCKE: Lista 3.

KONCNI VRSTNI RED: 1. Jadran Eurocava; 2. Reyer Benetke; 3. Petrarca PD; 4. Mogliano. (Kaf)

MINIBASKET / DVODNEVNI TURNIR

Mladi poletovci prvi v Cremoni

Nastopil tudi ljubljanski Slovan

Na dvodnevem mednarodnem prazniku minibasketa (za letnik 1983 in mlajše), ki ga je v kraju Scannabue Palazzo Pignano pri Cremoni priredilo domače društvo Minibasket 91, je openski Polet osvojil prvo mesto. Na tem turnirju, ki je zares potekal v prijateljskem in sportnem duhu, sta poleg domačega društva in Poleta nastopila se ljubljanski Slovan in Acli iz Ronk. Nastopile so lahko »mesane ekipe« (sestavljene z dečkovi in deklic).

Sprejem, ki so ga ekipam priredili domaćini, je bil res edinstven. Vse nastopajoče so namestili pri družinah, organizator pa je poskrbel tudi za izlet in za lična darila za vse minikosarke. Po-

membno pa je bilo predvsem to, da so v tem kraju spoznali našo stvarnost, saj je malokdo v tistih krajih sploh vedel, da v Italiji živi tudi slovenska narodnostna kupnost.

POLFINALE
Minibasket 91 - Slovan Lj 30:17; Polet - Acli Ronchi 32:18

ZA 3. MESTO
Acli Ronchi - Slovan Lj 37:15

ZA 1. MESTO
Polet - Minibasket 91 38:2

POLET: Peric 10, Belčić 10, Grilanc 8, Svab 8, Ferfolja 4, Mitja Suhadolc 6, Matjaz Suhadolc 4, Piccini 14, Ferfolja 6, vadiitelj Vremec.

KONCNI VRSTNI RED
1. Polet; 2. Minibasket 91; 3. Acli Ronchi; 4. Slovan Ljubljana.

Jadranov turnir amaterjev

V 4. kolu Jadranovega turnirja za amaterje je Sezana zanesljivo odpravila Dolino, Opčine pa so se morale potruditi, da so strle odpor Banovcev.

Sezana - Dolina 99:79 (46:34)

SEZANA: Ziberna 6, Meden 18, Počakaj 20, Strekelj 17, Cebulec, Tavcar 3, Bunc, Brezec 9, Cuk 26.

DOLINA: Meneghetti 11, Braico 8, D. Salvi 6, Klobas 32, Kneipp 2, B. Salvi 7, Canciani 5, Pertot 8.

TRI TOCKE: Meden 4, Brezec 1; Klobas 1.

Opčine - Bani Grad 77:68 (36:31)

OPČINE: Taučer 16, Kralj 8, Daneu 11, Siega 8, Corbatti 2, D. Zavadlal, sare 19, Paniziuti 13.

BANI GRAD: Castelli 6, Kocman 29, Bellafontana 6, Husu 8, Ciani 17, Kraus 2.

TRI TOCKE: Kocman 4. DANES: Dolina - Cicibor (19.30, Prosvetni dom). JUTRI: Bani Grad - Domladost (20.30, Prosvetni dom); Sezana - Cicibor (21.30, Brisicki, dom Ervatti).

PISMO UREDNIŠTVU

Poziv k podpisu listine za obnovo Triestine

Prejeli smo

Ko sem zadnje čase, kot strasten navijač Triestine, zahajal na ogled nogometnih tekem, sem se podzavestno zavedel, da mi je sportni užitek polagoma skopnel. Na tribunah bisera moderne arhitekture (beri stadion »Rocco«) je zavela vedno večja, močnejša praznina. Vse vesti in govorice o skrajšnjem stečaju ali propadu slavnega trzaskega kluba so mi prinasale občutke otonosti, tegobe, skrajna obupa. Dogodki na igrišču so mi sčasoma postajali deveta briga, misli so uhajale v preteklost, v razposajena otroška leta, ko je Triestina se nastopala v višji ligi. Z očetom, ki je v meni vžgal plamen ljubezni do rdečih dresov s helebardo, sva na starem

»Grejarju« doživljala trenutke neizbrisne radosti. Vzdušje na polnih tribunah je bilo tedaj enkratno, navdušenje na visku, sedaj pa samota, močnejša samota...

Kamen se mi je odvalil od srca, ko sem pred dnevi zvedel o skupini industrijskih mogotcev, ki naj bi bili končno pripravljeni resiti trzaski klub pred stečajem.

Zato vabim vse tiste, ki jim je pri srcu bodocnost Triestine, da podpisajo listino o odobritvi programa novega vodstva in tako le-temu izpričajo solidarnost celotne mestne skupnosti.

Podpise lahko oddate do četrтка, 2.6. na raznih zbirnih točkah mestnega središča.

S spoštovanjem
Walter Bet

Obvestila

SZ SLOGA in SK DEVIN - planinski odsek
Ob priliki srečanja planincev v Globasnici (Avstrija) 12. junija prirediti avtobusni izlet. Prijave na društvi ali tel. st. 208373, 226283 in 200782.

PK BOR

organizira v soboto, 4. junija v bazenu pri Alturi v Trstu sklopno tekmovanje članov s pričekom ob 16. uri. Razplavanje od 15.30 dalje. Nagrajevanje ob 18. uri v Borovem sportnem centru, sledila bo družabnost. Vabljeni!

SK KRAS - odsek za rekreacijo

organizira začetniški tečaj tenisa za otroke od 8. do 14. leta starosti. Za vpisovanje in informacije pokličite v tajništvo društva, tel. st. 229477 v dnevih: ponedeljek od 16. do 20. ure, sredi in četrtek od 15. do 18. ure ter petek od 9. do 12. ure.

SK KRAS

prireja od 27. junija do 2. julija poletni rokometni tečaj za vse nižje srednješolce, ki bo v jutranjih urah v zgoniski telovadnici. POskrbnjeno bo tudi za prevoz s kombijem. Podrobnejše informacije na tel. st. 723010 (Alan) vsak dan od 14. do 15. ure.

SK BRDINA

vabi tekmovalce in clane, da se udeležijo tekme z gorskimi kolesi, ki bo v nedeljo v Zgoniku. Vpisovanje na tel. st. 226271 in 299573 do srede, 1. junija.

SK BRDINA

vabi vse starše tekmovalcev, tekmovalce, clane in vse tiste, ki se bi radi bavili s smučanjem na sestankih, ki bo v sredo, 1. junija, ob 20.30 v Domu Brdina na Opčinah.

JK CUPA

obvešča, da je v teku vpisovanje v jadrane tečaje za otroke od 7. leta dalje. Prvi tečaj od 20.6. do 1.7. - začetni; drugi tečaj od 4.7. do 15.7. - začetni; tretji tečaj od 18.7. do 29.7. - nadaljevalni. Podrobnejše informacije na sedežu društva v seslanskem zalivu ob sobotah od 16. do 18. ure.

JADRANJE / PREDOLIMPIJSKA REGATA ZA RAZRED EVROPA NA NIZOZEMSKEM

Bogatčeva tokrat na četrtem mestu

Tekmovanje potekalo v izredno mrzlem vremenu

V Medenbliku na Nizozemskem je bila od 23. do 29. maja 3. letosnja predolimpijska preizkušnja za jadralke v razredu evropa. V konkurenci 52 tekmovalk iz 20 držav (prisotna je bila tudi Kitajska) se je Arianna Bogatec (TPK Sirena) tokrat nekoliko slabše odrezala kot na prvih dveh tekmah in je na koncu osvojila 4. mesto. Vsekakor bi bila lahko njena uvrstitev boljša, če ne bi v zadnji regati v nedeljo zgrešila boje in morala se enkrat jadrati okoli nje.

Toda občasen padec forme je nekaj povsem običajnega in nič zaskrbljujočega. Povejmo se, da je tekmovaljevanje potekalo v izredno hladnem vremenu, kjer temperatura ni skoraj nikoli presegla 6 stopinj, medtem ko je veter vse dni pihal s hitrostjo od 5 do 9 metrov na sekundo.

Prve tri dni so bile na vrsti kvalifikacijske regate, s pomočjo katerih so določili 30 jadralk, ki so nato nastopile v finalu od 26. do 28. maja, medtem ko je bila v nedeljo še zaključna regata petnajstih najboljših. Bogatčeva si je že prvi dan kvalifikacij zagotovila nastop v finalu, v katerem so vsak dan izvedli tri regate. Za končno uvrstitev je stelo vseh deset regat, dalec najboljša pa je bila tokrat danska jadralka Kristina Roug, ki je bila kar šestkrat

Arianna Bogatec

prva in štirikrat druga. Za ilustracijo povejmo, da je Bogatčeva

va prve dni vozila slabše, proti koncu pa so bile njene uvrstitve vse boljše. Značilno za njeno tokratno vožnjo je bilo tudi to, da je mnogo boljše vozila v krmo, kot pa v veter. Tako je na primer v prvi finalni regati v veter obrnila kot 30., nato pa je na koncu vseeno prišla do 13. mesta. Prvi finalni dan je Bogatčeva osvojila se 6. in 11. mesto.

Drugi dan je bil njen najslabši, saj je osvojila 17., 18. in 10. mesto, da bi nato tretji dan finala bila 9., 13. in 4., isto mesto pa je osvojila tudi v finalni nedeljski regati.

Za razliko od ostalih tekmovalk je bilo

tokrat točkovanje drugačno kot običajno, ko je najboljša tista tekmovalka, ki ima najmanj točk. Tokrat so namesto negativnih dajali pozitivne točke (20 za 1. mesto in nato po 1 manj do 20. mesta) in zmagovalka Rougova je zbrala 209 točk. Za njo se je uvrstila domačinka Zilla Fokke, ki je zbrala 142 točk, tretja je bila ena najboljših jadralk na svetu v tem razredu Danka Dorte Jensen s 125 točkami, medtem ko je Bogatčeva zbrala 122 točk.

Naslednja predolimpijska preizkušnja bo na sporedu od 20. do 28. junija v Kielu v Nemčiji. (rg)

MLADINSKI NOGOMET / TURNIRJI V OGLEJU

Naše združene ekipe s Tržaškega osvojile mesta tik pod vrhom

Začetniki drugi, najmlajši in cicibani tretji

Na turnirjih v Ogleju so vse naše združene ekipe zabeležile dobre uspehe, saj so osvojile eno drugo in dve tretji mesti, ob tem pa tudi zadovoljile z igro.

NAJMLAJŠI - POKAL »SVERZUT«
TEKMA ZA 3. MESTO
Bor Farco - Triestina 4:0 (3:0)

Strelca: Milic 3, Kariš BOR FARCO: Hrovatin, Krizmančič (Primosi), Batić (Berce), Zornada, Jan Gregori, Ostrouska, Damjan Gregori (Longo), Kariš, Skrlj, Milic, Manzin.

Borovci, ki bi morali po prikazani igri igrati celo za prvo mesto, so v malem finalu gladko premagali Triestino. Ze v prvih minutah je bil Milic dvakrat uspešen, na odmor pa so borovci odšli s tremi goli

prednosti, strelca pa je bil Kariš. V drugem delu je Triestina samo v dvakrat ogrozila Hrovatinova vrata, borovci pa so bili v protinapadu še enkrat uspešni. Pohvalo zaslužijo vsi, še posebej pa Marjan Milic.

FINALE ZA 1. MESTO
Monfalcone - Aquileia 1:0

KONČNI VRSTNI RED: 1. Monfalcone, 2. Aquileia, 3. Bor Farco, 4. Triestina.

Najboljši strelca: Marjan Milic (Bor Farco - 6 golov)

ZACETNIKI - POKAL »SCARAMUZZA«

FINALE ZA 1. MESTO
Triestina - Zarja Adriapex 1:0 (1:0)

ZARJA ADRIAPEX: Furlan, Zornada, Skabar, Pavletić (Svara), Cernjava, Babudri, Gabrovec (Strajn), Giralidi, Tomizza, Martini

(Grgić), Jan Pahor.

Zarja Adriapex povig ni uspel. Proti Triestini so Bazovci častno izgubili, Triestina pa je bila boljša predvsem v prvem delu, ko je tudi dosegla zmagoviti zadetek. V nadaljevanju je postala tekma bolj izenačena, kajti naši fantje so poskusali na vse načine izid izenačiti, toda večjih prilik za gol ni bilo. Triestina je bila nevarna v protinapadih, toda vratar Zarja Furlan se je ponovno izkazal. Na konec je drugo mesto za našo združeno ekipo lep uspeh, vratar Furlan pa je bil proglašen za najboljšega vratarja.

TEKMA ZA 3. MESTO
Aquileia - Ronchi 1:0
KONČNI VRSTNI RED: 1. Triestina, 2. Zarja Adriapex, 3. Aquileia, 4. Ronchi.

CICIBANI - POKAL

»SCARAMUZZA«
TEKMA ZA 3. MESTO
Primorje - Ronchi 4:0 (2:0)

Strelec: Kante (4)
PRIMORJE: Suc, M. Stoka, Kante, Antonini, Pipan, Milic, E. Stoka, Puzzar.

Cicibani Primorja so bili znatno boljši in prepričljivo premagali sovrstnike iz Ronk. Sam izid ni bil nikoli v dvomu in stiri goli so bili sad dobre igre. Pri Primorju se je izkazal Kante, strelca vseh starih zadetkov, ki je bil na koncu tudi nagrajen kot najboljši strelca z 11 zadetki, Edwin Stoka pa kot najmlajši igralec.

FINALE ZA 1. MESTO
Aquileia - Triestina 3:0
KONČNI VRSTNI RED: 1. Aquileia, 2. Triestina, 3. Primorje, 4. Ronchi.
Darko Grgić

ODBOJKA / 1. ŽENSKA DIVIZIJA NA TRŽAŠKEM

V derbiju Sokol boljši od Kontovela Sgt v D ligi

Lahka zmaga Brega

Dve koli pred koncem odbojarskega prvenstva 1. ženske divizije na Tržaskem si je sesterka SGT tudi matematično zagotovila napredovanje v deželno D ligo. V odločilnem dvoboju z Omo je zmagala s 3:1, njen uspeh pa je bil vse prej kot lahek, saj je Oma v četrtem setu že vodila s 14:3.

Zapletlo pa se je na dnu, kjer je Sokol z zmago v derbiju dohitel Kontovel

na predzadnjem mestu in ga spet vpletel v boj za obstanek, ki (žal) zadeva prav obe naši sesterki in Virtus.

Kontovel - Sokol 0:3 (12:15, 13:15, 10:15)

KONTOVEL: Regent, Superina, Bogatec, Fišer, Blazina, Sossa, Starec, Stoka.

SOKOL: Svara, Legiša, Vizintin, Golemac, Antonić, Radetić, Perić, Brišček, Ban, Udovič.

Sokol je zmagal ne pričakovano, a povsem zaslužen, saj je pokazal veliko voljo do zmage in homogeno igro z dobrimi napadi in borbeno obrambo. Na drugi strani pa so Kontovelke igrale nepovezano, imajo pa nekja tehtnih opravičil, saj je poskodovano podajalico Skrkovo morala nadomestiti Superinova, tako da je ekipi zmanjkala ena najboljših napadalok.

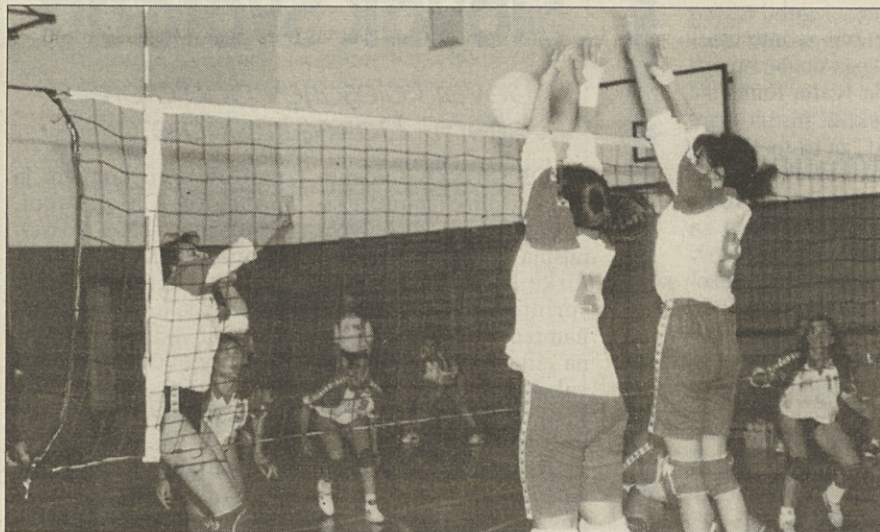
Vsi trije seti so bili dokaj izenačeni, v končnici pa so bile gostje bolj prišibane. Kontovelke so si v drugem in tretjem setu napravile lepo vodstvo (11:6 oz. 10:7).

Breg - Virtus 3:0 (15:6, 15:10, 15:6)

BREG: Zeriali, F., M. in S. Sancin, Pettiroso, Sturman, Bandi, Canziani, A. in S. Mauri, Glavina.

Brezanke so tokrat znagale brez težav. Posebno dobro so zaigrale v obrambi, nasprotnik pa jim ni nudil prevelikega odpora. Bolj izenačen je bil samo drugi set. Pohvalo si tokrat zasluži vsa ekipa.

Vrstni red: Sgt 34, Oma 28, Killjoy 24, Club Altura 20, Sant'Andrea in Breg 18, Pallavolo Trieste 16, Virtus, Kontovel in Sokol 10, Julia 4.

Sokolovke so na Proseku nepričakovano, a zaslužno ugnale Kontovelke (KROMA)

KOLESARSTVO / DVE MEDNARODNI REKREATIVNI PRIREDITVI

Številna udeležba v Gorici in Trstu

Skupaj nastopilo skoraj 600 kolesarjev

V nedeljo sta bili na sporedu dve veliki rekreativni kolesarski prireditvi: prva, ki je startala iz Gorice (na sliki zgoraj Foto S. Reportage) in je imela cilj v Portorožu, in druga, ki je imela start v Lonjerju cilj pa v Brezovici pri Ljubljani.

Preko dvestopetdeset ljubiteljev kolesarstva se je v nedeljo udeležilo 7. Maratona Prijateljstva v organizaciji Kolesarskega kluba Adria iz Lonjerja in Kolesarskega društva Rog iz Ljubljane. Letos jih je pot vodila iz Lonjerja do Ljubljane, preko za to prilžnost popolnoma odprte meje na Ferneticih (Foto KROMA spodaj), s krajšim postankom v Senožečah, mimo Postojne, Logatca in s končnim ciljem v Brezovici pri Ljubljani. S te strani meje so se dirke udeležili številni člani Adrie, društva Capponi in Hranilnice in posojilnice z Opčin z di-

rektorjem Brajnikom na čelu. V skupini ni manjkalo tudi takih, ki so bili polni tekmovalnega duha, toda končno je pisana kolesarska karavana prispela na cilj stnjena.

Izredno razpoloženje vseh na koncu je bilo plati- lo za trud organizatorjev z neumornim veteranom slovenskega kolesarstva Zvonetom Zanoskarjem na čelu KD Rog in predsednikom Adrie Miranom Baticem.

Nagrajevanju, kateremu je prisostvoval tudi predsednik Kolesarske zveze Slovenije Dusana Janežica, je sledila vesela družabnost, ki jo je popestrila godba na pihala. (IPC)

Na Goriskem pa je »Pedale Gorizia« pripravil že 11. izvedbo mednarodne kolesarske dirke Gorica - Trst - Portorož, na kateri je letos sodelovalo kar 327 ljubiteljev kolesarstva v sta-

rosti od 16 do 65 let. Med udeleženci so bile številne skupine iz nase dežele, Veneta, Lombardije in Slovenije. Prireditelj se je

zaključila z veliko družabnostjo v Portorožu, vsem udeležencem pa so poklonili tudi spominsko medaljo.

NOVICE

Samomor nekdanjega nogometaša Di Bartolomeia

RIM - Nekdanji italijanski nogometaš, 39-letni Agostini Di Bartolomei, si je včeraj - iz še nepojasnjenih razlogov - vzel življenje na svojem domu s strelom v srce iz svoje pištole. Bil je kapetan Rome, s katero je leta 1983 osvojil naslov prvaka, potem pa je tri leta igral tudi pri Milanu, kariero pa končal v Salernu v C ligi. Odigral je 325 prvoligaških tekem in dosegel 59 golov, čeprav ni bil napadalec.

Toda prav vse se ni povsem jasno in preiskovalci bodo zdaj predvsem skušali ugotoviti, če je bil res Di Bartolomei tisti, ki je sprožil usodni strel. Navidez Di Bartolomei ni imel nobene pravega razloga za samomor, toda sorodniki in prijatelji menijo, da je bila prav nostalgija za aktivnim nogometom kriva za nekatere njegove trenutke depresije. In v enem od teh trenutkov naj bi se tudi odločil za usodni korak.

Velasco je vpoklical tudi Gianija in Pasinata

BOLOGNA - Po dveh porazih proti Rusiji v tekmovalju za »World league« je trener italijanske odbojarske reprezentance Julio Velasco pod orožje poklical tudi Andreo Gianija in Michela Pasinata. Azzurre namreč že v petek in soboto čakata dve novi tekmi proti ruski reprezentanci v Bologni in Parmu. Oba igralca doslej nista igrala, ker sta bila poskodovana, zdaj pa sta poskodbam sanirala in bo tako lahko Velasco računal tudi na njun doprinos.

NOVICE

Kolumbija - Milan 2:1

MIAMI - V prijateljski nogometni tekmi v ZDA je kolumbijska reprezentanca z 2:1 (2:0) premagala Milan. Gola za Kolumbijo sta v prvem polcasu dosegla Asprilla (26) in Rincon (31), za Milan pa je bil v drugem polcasu uspešen Savicević. Milančani so bili v drugem delu tekme boljše. Branilec Perez je na gol-crti prestregel strel Nave. Pa se spodbudna vest za organizatorje bližnjega SP: tekmo si je ogledalo 57 tisoč ljudi.

Brazilija pred Italijo?

RIM - Svetovno nogometno prvenstvo v ZDA bo osvojila Brazilija, v finalu za 1. mesto pa bo premagala Italijo. Tako piše znani italijanski nogometni tehnik »Guerin sportivo«, ki je izvedel anketo med »sto najpomembnejšimi italijanskimi novinarji«. E'lesito di un sondaggio condotto dal settimanale Guerin Sportivo "tra i cento più importanti giornalisti sportivi italiani". 52 odstotkov vprašanih meni, da bo prvak Brazilija, za Italijo se je izreklo 27 odstotkov, Nemčiji pa zaupa le 12 odstotkov.

Gabriela ne sme hujšati

BUENOS AIRES - Kriza Gabriele Sabatini, ki je na pariskem Roland Garosu klavarno izgubila v prvem kolu proti Italijanki Farina, je posledica preostre shujševalne diete, trdi oče znane argentinske teniske igralka, 59-letni Osvaldo Sabatiniv v intervjuju za revijo »Noticias«. Po njegovem mnenju si bo Gabriela kmalu opomogla, zanikal pa je tudi, da bi se bila sprla s svojim trenerjem Carlosom Kirmayrjem. »S Carlosom se dobro razumeta. Najmanj do konca leta bosta delal skupaj«, je dejal Sabatini, vendar pa ista revija navaja tudi trditve samega Kirmayrja, ki pravi, da ne ve, kako bi pomagal Gabrieli. »Po porazu s Farinovo sva se pogovarjala štiri ure. Prišel sem do zaključka, da mora Gabriele sama poiskati izhod iz svoje stiske«, je izjavil trener.

SAK iz igre za naslov

CELOVEC - Nogometasi Slovenskega atletskega kluba (SAK) so v nedeljo zvečer poskrbeli za negativno senzacijo v koroski nogometni ligi. Medtem ko sta oba sotekmeca v predzadnjem kolu zmagala, je SAK na lastnem igrišču izgubil tekmo proti Pliberku z 0:1 in tako zapravil zadnjo možnost za osvojitve naslova koroskega nogometnega prvaka 1993/94. Ekipa trenerja Ivana Ramsaka pred zadnjim kolom (v četrtek, 2. junija - op. ured.) zaostaja za vodilnim WAC za tri točke, oddolitev o novem koroskem prvaku bo za to padla med WAC in beljaskim VSV. WAC igra doma proti Wietersdorfu, VSV, ki zaostaja samo za točko, pa v gosteh proti celovski Austrii. SAK mora v zadnji tekmi nastopiti v Vernberku. Sezona za slovenske nogometase kljub temu ni bila neuspešna: z uvrstitvijo med tri najboljša moštva so si že zagotovili podvig v novo ustanovljeno (nad) regionalno ligo najboljših moštvev Zgornje Avstrije, Stajerske in Koroske. (I.L.)

LESTVICA pred zadnjim kolom: 1. WAC 43, 2. VSV/Beljak 42, 3. SAK Celovec 40, 4. Rapid Lienz 37, 5. Treibach 37, 6. Breže 35, 7. Trg 31, 8. Wietersdorf 27, 9. Vernberk 26, 10. Pliberk 26, itd.

NBA / ODIGRALI TRI TEKME

Z zmago v Utahu Houston Rockets povedli kar s 3:1

Indiana razorožila Ewinga (1) in zmanjšala zaostanek

Indiana in Utah sta uspešno izkoristila prvo tekmo na domačih tleh in zmanjšala zaostanek v zmagah proti New Yorku oziroma Houstonu, že naslednji dan pa je Houston tesno zmagal v Utahu in je tako na najboljši poti, da si pribori vstop v veliki finale, saj bodo Rocketsi nocoj spet igrali pred lastnim občinstvom.

DVOJNI REKORD: Indiana letos se ni nikoli premagala New York, Pacersi pa so razumeli, da jim bo to uspelo le, če bodo krepko izboljšali učinkovitost obrambe. In res, Indiana je v tretji tekmi Knicksom dobesedno onemogocila igro v napadu, Ewing ni imel niti milimetra prostora in tekma se je končala z visoko zmago domače peterke, New York pa se je »proslavil« z dvema negativnima rekordoma: najmanj doseženih točk v tekmi končnice (68) in najmanj doseženih točk (29) v drugem polcasu. O črnem dnevu New Yorka prica tudi neslavna igra Ewinga, ki je v prvih dveh tekmah dosegel kar 60 točk (28 in 32), tokrat pa je imel 0:10 pri metu iz igre in je vsega dosegel eno točko.

V UTAHU 1:1 - V dveh dneh so odigrali tretjo in četrto tekmo med Jazzi in Rocketsi. V soboto zvečer so Jazzi zanesljivo premagali Houston in zmanjšali zaostanek v zna-

gah na 1:2, po 24 urah pa so v razburljivem finišu Rocketsi ohranili dve točki prednosti in tako povedli kar s 3:1, kar najbrž pomeni, da je dvoboja konec, saj bo Houston se dvakrat igral doma. Zanimivo je, da so Rocketsi zmagali kljub temu, da je MVP letošnje sezone Olajuwon dosegel le 16 točk, v ospredje pa je stopil Kenny Smith in gostje so v zadnji minuti imeli kar 5 točk prednosti. Stockton je s trojko 13 sekund pred koncem postavil rezultat 78:80, takoj zatem pa je nanj naredil prekrsek Cassella, met Chambersa pa ni bil uspešen in Utah je tako ostal praznih rok.

VZHOD

Indiana - New York 88:68 (1:2 v zmagah, Indiana: McKey 15, Miller in Smits po 14, New York: Starks in Oakley po 14, Ewing 1; četrta tekma je bila ponoci v Indiani)

ZAHOD

Utah - Houston 95:86 (1:2 v zmagah, Utah: Malone 22 točk in 16 skokov, Hornacek 17, Houston: Olajuwon 29 točk in 13 skokov, Maxwell 17)

Utah - Houston 78:80 (1:3 v zmagah, Utah: Malone 25 točk in 14 skokov, Hornacek 18, Stockton 17, Houston: Smith 25, Olajuwon 16; četrta tekma bo nocoj v Houstonu) Vanja Jogan

TENIS / MEDNARODNO PRVENSTVO FRANCIE

Ivanišević in Beresategui v četrtfinalu

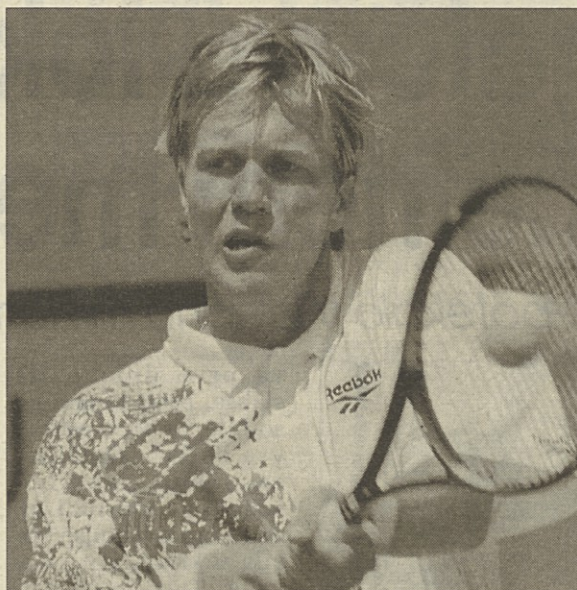
Med osem najboljših tudi Nemec Dreekmann in Šved Larsson

PARIZ - Po dveh urah 49 minutah igre je Hrvat Goran Ivanišević v osmini finala mednarodnega teniskega prvenstva Francije premagal mladega Italijana Andreo Gaudenzija, ki je bil boljši samo v drugem setu. Ivanišević se je v tem dvoboju odvedal svoji napadalni igri in igral pretežno ob osnovni crti. Naredil je kar 80 neforsiranih napak, s petnajstimi asi pa je vseeno strl odpor svojega mladega nasprotnika, ki je tako zamudil priložnost, da bi po stiri najstih letih postal prvi Italijan, ki mu je uspela uvrstitev med osem najboljših na Rolnad Garrosu.

Ivanišević se bo v četrtini finala pomeril s Spancem Albertom Beresateguijem, ki letos v Parizu se ni izgubil niti seta. Tokrat se mu ni bilo treba preveč truditi, saj je njegov nasprotnik, Argentinac Javier Frana, odstopil po drugem setu zaradi bolečin v želodcu pri rezultatu 6:2, 6:0 za Spanca. Podobno srečo je Beresategui imel že v prvem kolu, ko se je Južnoafričan Wayne Ferreira poškodoval po prvem setu.

»Pravili smo mi, da je Roland Garros zahteven, ker lahko igraš pet setov. Doslej je bilo zame vse lahko. Toda nikoli ne veš. Lahko se zgodi, da bom v prihodnjem kolu izgubil po treh setih«, je dejal 20-letni Beresategui.

Za veliko presenečenje je poskrbel komaj 19-letni Nemec Hendrik Dreekmann, ki je prisel v Pariz popolnoma nepoznan, a se je z včerašnjo zmago proti Americanu Kricksteinu prebil do četrtnice finala. »Res nisem pričakoval, da bom v Parizu preživel toliko dni«, je dejal mladi Nemec, ki na svetovni jakostni lestvici zaseda 89. mesto in se se nima za pravega profesionalca, saj, tako pravi, bi želel dokončati studij.

Magnus Larsson

mann, ki je prisel v Pariz popolnoma nepoznan, a se je z včerašnjo zmago proti Americanu Kricksteinu prebil do četrtnice finala. »Res nisem pričakoval, da bom v Parizu preživel toliko dni«, je dejal mladi Nemec, ki na svetovni jakostni lestvici zaseda 89. mesto in se se nima za pravega profesionalca, saj, tako pravi, bi želel dokončati studij.

Osmina finala, moški: Hendrik Dreekmann (Nem) - Aaron Krickstein (Zda) 6:4, 6:4, 6:4; Magnus Larsson (Sve) - Jaime Yzaga (Per) 6:3 6:2 6:2; Goran Ivanišević (Hrv, 5) - Andrea Gaudenzi 6:2 5:7 6:4 6:3; Alberto Beresategui (Spa) - Javuer Frana (Arg) 6:2, 6:0, odstop. Četrtfinalna para: Beresategui - Ivanišević, Dreekmann - Krickstein.

GIRO / 9. ETAPA

Šprint je dobil Slovak Svorada

Devet kolesarjev padlo pred ciljem - Danes krožna etapa

PONTEREDERA - Poznavalci se niso zmotili, ko so napovedali, da bo včerašnja 9. etapa kolesarske dirke po Italiji v rokah sprinterjev. Glavnina je namreč strnjeno prispela na cilj, zmagal pa je Slovak Jan Svorada, ki je v končnem sprintu ugnal Italijana. Tristo metrov pred ciljem je čakal kolesarje oster zavoj, ki je povzročil padec devetih tekmovalcev. Sest kilo-

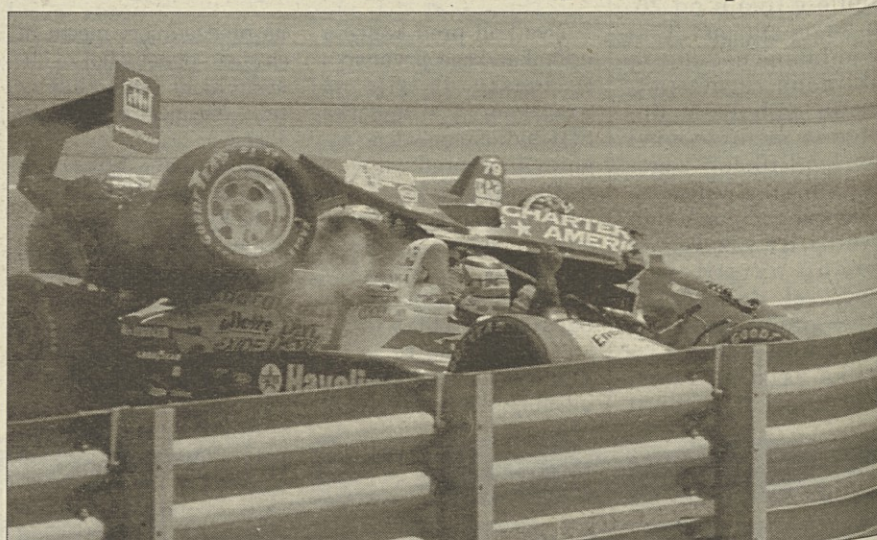
metrov pred koncem je pobegnil Chiappucci, vendar je njegov poskus propadel. Kljub visoki poprečni hitrosti (44 km na uro), je torej slo v bistvu le za »oddih« pred selitvijo v 300 km oddaljeno Marostico, kjer bo danes start 10., krožna etapa.

Vrstni red 9. etape (Castiglione della Pescaia - Pontedera, 153 km: 1. Jan Svorada (Ces) 3.25:07, poprečna hitrost. 44, 755; 2. Endrio Leoni (Ita); 3. Giovanni Fidanza (Ita); 4. Jan Schur (Nem); 5. Uwe Raab (Nem); 6. Stefano Zanini (Ita); 7. Maximilian Scinadri (Ita); 8. Fabio Baldato (Ita); 9. Maurizio Molinari (Ita); Miguel-Indurain (Spa).

Skupni vrstni red po 9. etapi (skupno 1.245 km): 1. Evgenij Berzin (Rus) 31 ur 32 minut 11 sekund, poprečna hitrost 39, 474 km na uro, 2. Armand De Las Cuevas (Fra) + 2:16, 3. Gianni Bugno (Ita) + 2:38, 4. Miguel Indurain (Spa) + 3:39, 5. Marco Giovannetti (Ita) + 4:20, 6. Francesco Casagrande (Ita) + 5:02, 7. Vladimir Belli (Ita) + 5:24, 8. Pavel Tonkov (Rus) + 6:09, 9. Stefano Della Santa (Ita) + 6:19, 10. Massimo Podenzana (Ita) + 7:16, 11. Moreno Argentin (Ita) + 7:27, 12. Pjotr Ugrumov (Lat) + 7:30, 13. Andrew Hampsten (ZDA) + 7:27, 14. Marco Pantani (Ita) + 7:30, 15. Davide Rebellin (Ita) + 8:38, 16. Thierry Bourguignon (Fra) + 9:32, 17. Oscar Pellicioli (Ita) isti cas, 18. Valter Bonca (Slo) + 9:42, 19. Pascal Richard (Svi) + 10:00, 20. Vladimir Pulnikov (Rus) + 10:34 itd.

AVTOMOBILIZEM / DIRKA V INDIANAPOLISU

Al Unser ml. je izkoristil napako »nespretnega« Emersona Fittipaldija

INDIANAPOLIS - Z nedeljsko zmago na 78. dirki 500 milj Indianapolisa je Al Unser ml. že drugič v treh letih dobil najpomembnejšo avtomobilistično dirko na svetu, kot zlasti Američani radi imenujejo spektakel, ki si ga na daleč od vnaprej razprodanih tribunah ogleda skoraj pol milijona ljudi. Kljub vsemu se ima za uspeh zahvaliti predvsem Emersonu Fittipaldiju, ki je vse do 185. kroga od skupno dvestotih prepričljivo vodil. V želji, da tekmece do konca potolce, pa je Emmo v enem od zavojev zdrsil s idealne linije, se zavrtel in bocno razbitin zlezel nepoškodovan. »Ko sem Ala hotel prehiteti za krog, sem zapeljal nekoliko nižje, a sem se ob tem rahlo dotaknil betonske ograje. Avto sem že skorajda ujel, a bilo je prepozno,« je nesrečo razložil lanski zmagovalec, ki je imel že pred nesrečo v zavojih s svojim avtomobilom precej težav. Unser z Emersonom ni prav preveč sočustvoval, čeprav oba vozita v

isti ekipi: »Fittipaldi je na dan dirke le eden izmed tistih, ki ga moram prehiteti. Ko se prižge zelena luč, postane moj nasprotnik.« To je za družino Unser ze sesto zmaga v Indianapolisu, saj je Alov oče, ki je v nedeljo praznoval 55. rojstni dan, tu zmagal štirikrat. Ko sta se Unser in Fittipaldi na zadnje borila za zmago v Indianapolisu (leta 1989), je bil izid ravno obraten kot v nedeljo: Al je tresnil v zid, Emerson pa je pobral milijon dolarjev, kolikor pripada zmagovalcu. Takrat sta vozila se vsak v svojem moštvu, letos pa sta imela oba na voljo isto orodje: Penskejevo vozilo s tisočkonjskim Mercedesovim motorjem. Mercedes se je tokrat prvič po letu 1923 v Indianapolisu spet pojavil pod tovarniško znamko, poleg tega pa je to njegova prva zmaga na tej dirki po letu 1915. Roger Penske je bil po dirki seveda zadovoljen, a je vseeno ironično pripomnil, da je razočaran, ker ni dosegel dvojne zmage.

Dirka se je slabo končala

za oba člana ekipe Newman Hass: Maria Andrettija in Nigela Mansella. Mario je odstopil že v 23. krogu zaradi težav s pritiskom goriva, Nigel pa je bil zrten ne navadne nesreče v 92. krogu. Čeprav je bila dirka zaradi nesreče Japonca Matsude prekinjena in so dirkaci vozili za avtomobilom organizatorja, je novinec Dennis Vitola trčil v Johna Andrettija. Vitolo je dvignilo v zrak, pristal pa je na Mansellovem bolidu (na sliki) ter ga tako izločil iz nadaljnjevoja boja. Mansell je bil besen kot ris. Odpeljali so ga na preventivni pregled v medicinski center na dirkališču, vendar jim je Nigel usel, se preden so uspeli opraviti vse preiskave: »Hoteli so me strpati v bolnišnico, jaz pa tega nočem, saj se dobro počutim,« je svoeglavi Anglez zabrusil zve-davim novinarjem in odpo-toval domov na Florido.

Rezultati dirke: 1. Unser ml. (ZDA) 3.06:29, 02, 2. Villeneuve (Kan) +8, 60, 3. Rahal, 4. Vasser, 5. Gordon +1 krog, 6. Michael Andretti (vsi ZDA) +2 kroga. (S. D.)

Ruuda Gullita ne bo na SP v ZDA

AMSTERDAM - Ruud Gullit ne bo branil abrv nizozemske reprezentance na nogometnem svetovnem prvenstvu v ZDA. »Prvenstvu se odpovedujem iz osebnih razlogov. Vracam se domov v Italijo«, je na tiskovni konferenci pojasnil Gullit, ki pa ni hotel povedati, kateri so osebni razlogi. Selektro reprezentance Dick Advocaat je obzaloval Gullitovo odločitev in zatrdil, da ga je poskusal na vse mogoče načine prepričati, naj se premisli, a zaman. Nekateri menijo, da Gullit zapuša reprezentanco prav zaradi spora s selektorjem.

gospodarstvo in finance

TRST / JAVNA SKUPŠČINA POKRAJINSKEGA ZDRUŽENJA PODJETNIKOV

Prenizka kultura dela

Za predsednika Azzarita to preprečuje Trstu, da bi izkoristil dane možnosti

TRST - Tržaski industriji nočejo stati ob strani, nočejo neprizadeto gledati, kako mesto zamira, v prvi vrsti seveda zaradi zatona gospodarstva in se zlasti njegovega proizvodnega dela, katerega nosilci so tudi sami. Prav tako ne sprejemajo kritik, da želijo kisika za svoja podjetja iz sebičnosti, da izbirajo pot mednarodnega odpiranja izključno za svoje koristi: če posamezno podjetje uspeva, to ne koristi samo podjetniku, ampak vsemu gospodarstvu in torej celemu mestu. Predsednik Zveze industrijskega tržške pokrajine Mauro Azzarita je v svojem poročilu na včerajšnji javni skupščini organizacije (na sliki - foto Križančič) na Pomorski postaji v Trstu brez dlak na jeziku ožigal glavnega krivca za položaj, v katerem se je znaslo mesto: »Pravi problem Trsta izvirava iz ravnodušnosti velike večine Tržčanov za probleme industrije in splošneje za probleme tistih, ki proizvajajo, ki tvegajo v prvi obliki, ki tvegajo delovno mesto. To je problem kulture dela, kakor pravilno pravijo sindikati.«

Kot glavni razlog za to ravnodušje je Azzarita navedel socialno strukturo mesta (večina prebivalcev so upokojeanci, javni uslužbeni, nameskenci bank, zavarovalnic, trgovine in morda tudi raziskovalnih ustanov in univerze), zaradi katere je tveganje delo-

vnege mesta zanemarljivo majhno, ta mentaliteta pa se je hote ali ne hote prenesla tudi na politični razred, ki je mesto upravljal v zadnjih 20 letih. Predsednik tržaskih podjetnikov seveda ni mogel mimo najbolj zgornjih tem, kot sta tačas skedenjska železarna in Arzenal sv. Marka in sploh vse področje velikih podjetij z državno udeležbo v razsulu, za katerega je postavil zahtevo, da ga država v privatizacijskem »navdusenju« ne zapusti s preprostim umikom ali z radikalnimi preustroji, ampak da zagotovi ustrezne nadomestne posege.

Predsednik tržaskih industrijskega v nadaljevanju svojega posega razčlenil vse glavne tržške voze, od pristanišča in novega regulacijskega načrta do vloge gospodarskih ustanov in finančnih instrumentov, predvsem pa

je poudaril, da se mora premik v novo smer zaceti pri vsakem od nas, pri naših dejanjih, da bomo tako najprej premostili breme nezaupanja in negativnosti, ki smo si ga nakopili v dolgih letih in ga vsak dan izražamo. Res je, da je Združenje industrijskega stanovska organizacija, je zaključil Azzarita, zato je njena naloga štiti specifične interese, vendar v okviru globalnejše in širše iniciative za uresničitev temeljnih prioritet Trsta.

Pred poročilom Maura Azzarita so skupščino pozdravili tržaski župan Illy, deželni odbornik za industrijo Sonogo in predsednik tržške Trgovinske zbornice Tombesi, zaključni poseg pa je pripadel podpredsedniku Confindustrie Giorgiu Fossi, ki je izrecno podprl izvajanje župana Illyja, o katerih pišemo posebej. (V.B.)

Župan Illy za paralelna pogajanja s Slovenijo

Tržaski župan Riccardo Illy je svoj poseg pred platejo industrijskega naslonil na zelo konkretno vizijo tržške prihodnosti, ki mora potekati v dveh smereh: prva vodi k takojšnji rešitvi nujnih problemov, kot so podjetja z državno udeležbo in železarna, druga pa v srednje in dolgoročno relansiranje tržškega gospodarstva. Glede reševanja nujnih problemov je Illy kot nalogo krajevine uprave postavil oblikovanje dogovorjene strategije, dosego njenega sprejema in skrb za njeno izvajanje, medtem ko je za perspektivo dolgoročnejšega gospodarskega razvoja postavil kot prvi pogoj razširitev odjemalskega bazena za podjetja, ki je sedaj daleč premajhen. Edina možnost je torej v odpiranju proti vzhodu, je opozoril župan, in v tem okviru je temeljnega pomena začetek procesa za pridružitve Slovenije k Evropski uniji. »Res je, da obstajajo tudi politični vozi, zlasti vprašanje europskega premoženja in zasluge manjšine,« je dejal Illy, »vendar za to že obstajajo mešane delovne skupine. Nujno je zato pospeševati paralelna pogajanja, torej dvostranska Italija-Slovenija in večstranska EU-Slovenija, nikakor pa si ne moremo dovoliti izgube časa z zaviranjem večstranskih pogajanj.« (vb)

LIRA

TOR. SRE. ČET. PET. PON.

1590,6 1595,9 1594,4 1592,7 1590,0

\$

965,1 965,2 970,4 966,7 966,2

DM

NOVICE

Banke: znižanje obvezne rezerve

RIM - Od 1. julija bodo italijanske banke manj obremenjene z obveznimi rezervami. Banca d'Italia se je namreč odločila za znižanje mejnega količnika obvezne rezerve od sedanjih 17,5 na 15 odstotkov vrednosti kratkoročnih vlog v lirah in valuti. Obvezni rezervi so po novem povržene vse vrste bank, vključno s kmečkimi in obrtnimi posojilnicami, po novem zadružnimi kreditnimi bankami. Navodila uvajajo za vse denarne zavode oprostitve rezerve za prvih 200 milijard lir zbranih vlog, kar bo se posebno koristilo manjšim bankam. Zavodi, ki so bili doslej oproščeni obvezne rezerve, pa jo bodo morali uvesti samo na povišanje vlog, do katerega je prišlo po začetku veljave nove discipline.

Sprostitev rezerve, ki jo uvaja predpis z dne 27. maja 1994, bo v teku poldruga leta povzročila postopno znižanje bremena obvezne rezerve na okrog 8,5% celotne vrednosti zbranih vlog. Ukrep, ki zadeva okrog 270 bank, je naletel na pozitivne komentarje v bančnih in podjetniških krogih, ki menijo, da bi znižanje rezerve utegnilo povzročiti tudi nize bančnih obrestnih stopenj in torej vplivati na pospeševanje investicij. Predsednik bančne združenja ABI, Tancredi Bianchi je ukrep Banche d'Italia označil kot izraz monetarne politike, ki obvladuje inflacijske skoke in ki je usmerjena v ustvarjanje pogojev za nadaljnje padanje cene denarja.

Kdaj privatizacija družbe Enel?

RIM - Po začetku postopka za privatizacijo državne zavarovalne grupe INA se je razvnela tudi razprava o privatizaciji družbe za električno energijo ENEL. Toda za borzni krst bivšega javnega zavoda bo treba odpraviti še veliko ovir, med katerimi je prva dilema, ali pustiti Enelu monopol nad električno službo, ali pa ga razdeliti v dve družbi, eno za proizvodnjo in drugo za distribucijo električne energije. Drugi pomemben vokal pa je bodoča delniška podoba: Enel naj bi sicer postal public company, vprašanje pa je, ali naj tudi država ohrani svoj »golden share«. Ohranitev vloge države namreč narekuje dejstvo, da so z energijo povezani problemi, ki gredo od koncesij do zaščite interesov porabnikov.

DAVKI / NEPREMIČNINE

Od jutri do konca junija rok za plačilo davka ICI

RIM - Kot smo že poročali, bo jutri začel teči rok za plačilo prvega obroka občinske dajatve na nepremičnine ICI za leto 1994. Obveznost je treba poravnati do vključno 30. junija, letos pa je prvič mogoče plačati tudi ves znesek dajatve v enem samem obroku. Ta možnost je nedvomno ugodna za tiste lastnike nepremičnin, katerih ICI ne dosega občutnejšega zneska (najnižji znesek vsekakor ne sme biti manjši od 5.000 lir) in je torej plačilo v enem samem obroku preprostejše in seveda manj zamudno. Vsi ostali obvezanci morajo do 30. junija poravnati 45 odstotkov dolgovane zneska ICI, ostalih 55 odstotkov pa bodo plačali od 1. do 20. decembra letos. Fizične osebe, ki nimajo stalnega bivališča na ozemlju države, se lahko odločijo tudi za celotno plačilo dajatve v decembrskem roku, vendar bodo morali v tem primeru doplačati zamudne obresti.

Po zagotovilih davčne uprave so v postnih uradih, pri izterjevalcih davkov in pri konvencioniranih bankah že na voljo novi brezplačni obrazci (z zelenimi crkami) za plačilo dajatve na nepremičnine (v ta okvir ne sodijo poslopja, ki so namenjena kmetijski dejavnosti). Na finančni opozarjajo, da obvezanec v nobenem primeru ne sme uporabiti navaden rdeč obrazec za gradbe, ki so izgubile kmetijsko namembnost. Ministrska okrožnica z 22. aprila letos tudi določa, da se obvezanec v primeru znižanja obdavčljive katastrske rente v nobenem primeru ne sme zateči h kompenzaciji (da bi torej od letošnjega zneska odstel razliko za lansko leto).

BANKE / DOBERDOBSKA POSOJILNICA ZAKLJUČILA SERIJO OBČNIH ZBOROV SLOVENSkih ZAVODOV

Kljub velikim investicijam je bilo leto 1993 uspešno

Tudi posojilnica v Doberdolu se je preimenovala v Zadržno kreditno banko - Nova utrditev premoženja

DOBERDOB - Vrsto občnih zborov slovenskih denarnih zavodov na Goriškem in Trškem je pretekli petek kot zadnja zaključila skupščina Kmečke in obrtne hranilnice in posojilnice v Doberdolu, za vse zavode pa velja zelo spodbudna splosna ugotovitev, da so lansko poslovanje kljub težavnemu gospodarskemu položaju v krajevnem in državnem merilu zaključili uspešno in da so znatno utrdili svoja premoženja in s tem osnovo za solidno poslovanje tudi v prihodnje.

Kot smo že poročali na straneh goriške kronike, je doberdobska posojilnica - ki se je na občnem zboru tudi preimenovala v Zadržno kreditno banko Doberdob - v letu 1993 kljub številnim bremenom (kot na primer odplačevanje investicije za novi osrednji sedež in za podružnico v Ronkah) realizirala skoraj 829 mi-

lijonov čistega dobička. Znesek bo sel v glavnem v sklad zakonite rezerve (816 milijonov lir), v poseben sklad za razvoj združenstva (7,4 milijona), kot to narekujejo novi predpisi, ki so bili vnese- ni tudi v statut zadruga,

preostalih pet milijonov lir pa bo na razpolago upravnemu svetu za dobrodelne namene.

Predlog porazdelitve čistega dobička, ki ga je predstavil predsednik upravnega sveta Zadržne kreditne banke An-

drej Gergolet in prevzel oziroma osvojil predsednik nadzornega odbora dr. Dario Peric, so člani na občnem zboru soglasno odobrili.

Iz poročil in razprave pa je bilo mogoče razbrati, da bo kljub uspešne-

mu poslovanju v prihodnje treba premostiti še precej težav, ki jih povzročajo novi predpisi, saj le-ti ne upoštevajo specifičnosti posojilnic v naših krajih. V razmeroma kratkem obdobju bo zato treba skupaj z deželno in vsedrjavno zvezo posojilnic in hranilnic (tudi ta ustanova se bo morala v kratkem preimenovali) poiskati čim ustreznejše rešitve. Predstavnik deželne zveze Picco je glede tega vprašanja na skupščini članov doberdobske hranilnice skušal vplivati precej optimistično, ko je dejal, da bo sprejemljivo rešitev mogoče najti. Gre predvsem za določila glede razmerja v poslovanju med člani in nečlani zadruga.

Inspekcije finančne strazhe v vseh posojilnicah so jasen znak, da je treba na tem področju v prihodnje računati na precejšnje zaostitve.

Vlado Klemš

Člani doberdobske posojilnice na petkovem občnem zboru (Foto Studio REPORTAGE)

MEDBANČNI DENARNI TRG

Slaba tolarska in ugodna devizna likvidnost bankam omejujeta manevrski prostor

Ponudba medbančnih likvidnostnih posojil se je zaradi plačil prispevkov in davkov v republiki proračun v začetku preteklega tedna nekoliko zmanjšala, kar je vplivalo na rast medbančnih obrestnih mer. Te so pretekli ponedeljek dosegle povprečno letno raven R + 8,7 odstotka, v naslednjih dneh pa so se zaradi izboljševanja likvidnosti postopoma zniževale in se spustile pod letno raven R + 8,5 odstotka.

Banka Slovenije je v tem obdobju dvakrat posegla na trg s ponudbami za zacasni odkup blagajniških zapisov BS v tujem denarju z obveznim povratnim odkupom. V obeh pri-

merih je »zahtevala« od bank, ki so se zanimale za pridobitev dodatnih tolarskih virov, naj odkupijo vse (oziroma določeno količino) devizne prilive od podjetij po vnaprej določenem tečaju. Tako imenovani »zahtevani« tečaj je pri prvi ponudbi znašal 79,53 tolarja za nemško marko, pri drugi pa 79,55 tolarja za marko.

Tudi pri posebni ponudbi za intervenčno lombardno posojilo, vezano na nakup deviznih pritokov podjetij, je centralna banka dvignila »zahtevani« devizni tečaj na 79,56 tolarja za marko. Spremenila je tudi najvišjo možno vrednost lombardnega posojila, in sicer z 1,7 na 2,5 odstotka

zastavljenih blagajniških zapisov BS v tujem denarju in zakladnih menic.

Pri tečajni politiki sta »zahtevam« centralne banke (od bank, ki javno objavljajo svoje tečaje) sledili Ljubljanska banka, d.d., in SKB banka, d.d., iz Ljubljane, druge banke pa so svoje nakupne podjetniške tečaje ohranile na precej nižji ravni. Ugodna devizna likvidnost in slabša tolarska likvidnost bankam namreč se vedno ne omogočata sprememb tečajne politike, zlasti na področju menjalniskega poslovanja, kjer na visino tečajev vplivata predvsem ponudba in povpraševanje po devizah.

Ivan Pepelnjak

NOVICE

Kitajska povečala izvoz neželezovih kovin

PEKING - Kitajska je v prvi četrtini letosnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lani za 68 odstotkov povečala izvoz neželezovih kovin, uvoz teh kovin pa se je zmanjšal za približno 26 odstotkov. Kitajska je v tem obdobju izvozila za 203 milijone dolarjev bakra, aluminija, cinka, svinca, kositra in niklja, uvoz pa je bil vreden 357 milijonov dolarjev. Uvoz bakra se je zmanjšal za 31 odstotkov, ker imajo uporabniki na zalogi še baker iz lanskega uvoza. Rast domače industrije aluminija je povzročila, da se je izvoz te kovine povečal za približno 51 odstotkov. Ker je Kitajska še vedno ena od največjih uporabnic aluminija na svetu, uvaža precejšnje količine te kovine. (AP)

Niže kratkoročne obresti?

HAMBURG - Po raziskavi Centra za evropsko raziskovanje gospodarstva (ZEW) iz Mannheim kar 89,9 odstotka finančnih strokovnjakov iz 300 nemških podjetij v prihodnjih tednih pričakuje nadaljevanje padanja kratkoročnih obresti, piše nemška revija za naložbe Borse Online. Finančni strokovnjaki poleg tega pričakujejo rast dobička v skoraj vseh panogah. Izjeme naj bi bile le gradbenarstva, trgovina in banke. (DPA)

Walt Disney načrtuje še en park

PARIZ - Družba Walt Disney dolgoročno načrtuje drugi zabavišni park v Evropi. Odprli naj bi ga v prihodnjih 20 letih. Zabavišni park Euro Disney v Marne-la-Valléeju pri Parizu, ki se vedno posluje z izgubo, je po besedah predsednika te družbe Michaela Eisnerja »sele na zacetek«. Zato pa je nova trgovina Disney na Elizejskih poljanah že najbolj donosna od 300 Disneyjevih trgovin po vsem svetu. Načrtujejo tudi zabavišni park v Washingtonu, ki bo posvečen zgodovini ZDA, ter parka na Japonskem in Floridi, ki naj bi ju odprli že v prihodnjih dveh letih. (DPA)

Švicarje zanima Creditanstalt

ZÜRICH - Kot poročajo švicarski casopisi, se avstrijski minister za finance Ferdinand Lacina zavzema za ponudbo švicarske skupine za finančne storitve CS Holding, ki namerava kupiti delež pri avstrijski Creditanstalt-Bankverein. »Finančni minister si za prihodnost Creditanstalta zeli predvsem najti strateskega kupca, kakršna je zagotovo tudi mednarodno dejavna skupina CS,« je izjavil predstavnik Lacine, Dietmar Ecker. Pogajanja s CS Holding se še nadaljujejo, minister pa se bo moral odločiti se pred poletjem, je še izjavil Ecker. Clanica avstrijskega konzorcija Generali AG je prav tako poslala svojo ponudbo za odkup deleža, ki bi znašal vsaj 37 odstotkov sedanje vrednosti Creditanstalta, ki je druga največja banka v državi, za katerega je pripravljena odšteti 7,2 milijarde silingov (približno 622 milijonov dolarjev), kot je izjavil njen predstavnik že prejšnji teden. Avstrijska država ima pri Creditanstalt 70 odstotkov rednih delnic, ki pomenijo z upoštevanjem prednostnih delnic 49 odstotkov glasov. Pogojev najnovejše ponudbe CS Holding se niso objavili, vendar domnevajo, da si ta skupina želi odkupiti v avstrijski banki med 20 in 30 odstotki lastniškega deleža z možnostjo, da nadzor prevzame nekoliko kasneje. (Reuter)

Usodna kraja poslovnih skrivnosti

FRANKFURT - Nemška podružnica General Motors (GM) je v nedeljo zahtevala pripor za Volkswagrovega vodjo proizvodnje in tako izstrelila se eno salvo v cedalje bolj zolcnem spopadu zaradi domnevnega industrijskega vohunjenja med obema avtomobilskima proizvajalcema. Predstavnik podružnice GM Adam Opel AG je napovedal, da bo že prihodnji teden predložil dokaze v prid obtožbi, da je Jose Ignacio Lopez de Arriortua pri General Motors ukradel nekatere skrivnosti za Volkswagen. Predstavnik Opla Karl Mauer je izrazil skrb, da obstaja nevarnost, da bo Lopez pobegnil. Preiskovalci zdaj raziskujejo obtožbo GM, da so Lopez in nekateri njegovi kolegi odnesli nekaj zaupnih podatkov, ko so pred 14 meseci zapuščali GM in odhajali v Volkswagen. Lopez je že zanimal, da bi americkemu avtomobilskemu proizvajalcu ukradel industrijske skrivnosti. Tudi pri Volkswagnu, kjer vztrajno zanjajo vse obdolžitve, trdijo, da skuša Opel vplivati na javno mnenje, in zagotavljajo, da je neodvisna preiskava lani jasno pokazala, da VW ni dobil oziroma uporabil nobenega skrivnega Oplovega dokumenta. Oplov predstavnik Karl Mauer je omenil, da podatki, ki jih je označil kot »skrajno občutljive in tajne«, verjetno vsebujejo sezname cen sestavnih delov, ki jih plačujejo dobaviteljem. (Reuter)

SKB BANKA D.D.

SRBIJA / ZAČETNI USPEH ZNIŽEVANJA INFLACIJE

Avramovićev program žal ni dolgoročen

Nekateri že napovedujejo ponoven denarni zlom

BEograd - Ko so prvič objavili ambiciozni jugoslovanski nacrt, s katerim se je ta država nameravala izkupati iz kaosa svoje hiperinflacije, je eden od beograjskih profesorjev ekonomije obljubil, da bo sezgal svojo diplomu, če bo ta nacrt preživel dlje kot dva meseca. Toda minili so stiri meseci od priprave nacrtu pod vodstvom Dragoslava Avramovića, tega 75-letnega ekonomista pri Svetovni banki, ki so ga imenovali za guvernerja centralne banke.

Ta je številne poznavalce presenetil s svojim vztrajnim zavračanjem, da bi legel v grob. Inflacija, ki je divjala z več kot 330-milijonsko odstotno stopnjo na mesec, se je v hipu zaustavila, ko je Avramović napovedal, da bo dinar vezal na nemško marko in da bo natisnil le toliko novih »super dinarjev«, kolikor bodo ti imeli podlage v deviznih rezervah. »Zacetni uspehi zniževanja inflacije so že odjeknili po svetu,« je dejal Avramović. Tudi za Jugoslovane, katerim so se običajno skrile plače, s katerimi tako ali tako niso imeli kaj

početi, saj so bile trgovine zaprte ali pa so sprejemale le tuja placilna sredstva, je ta zaustavitev pršla kot težko pričakovani blagoslov. Svoj program je Avramović nacrtoval sprva le za čas do odprave mednarodnih sankcij, ki so jih uvedli zoper Jugoslavijo zaradi njene vpletenosti v vojno v Bosni. Pričakovali so, da bo do tega prišlo sredi leta 1994. Zdaj, ko se blizamo drugi obletnici sankcij in konca bosanske vojne, ni videti, je treba ta zacasni program usposobiti za dolgoročno delovanje. »Avramović ne vidi skorajšnjega konca

sankcij,« je zatrdil eden od zahodnih diplomatov. »Zdaj mora svoj nacrt usposobiti za dolgoročno delovanje.« Gospodarstveniki pojasnjujejo, da je bil Avramović neusmiljen v svoji odločenosti, da bo zaustavil pritisk na topičersko tiskarno denarja v Beogradu. Tihotapci so se uspešno prilagodili razmeroma »redkemu« nadzoru, ki obdaja Jugoslavijo, delno tudi zato, ker sosednje države menijo, da nosijo preveliko finančno breme na račun Združenih narodov. Toda če blago prehaja skozi potrpano mrežo sankcij, ne prehaja brez dodatne cene. Izvedenci ocenjujejo te dodatne stroške, vključno s podkupninami obmejnim stražam, na približno 20 odstotkov. Navadni državljani si luksuznih predmetov pravzaprav ne morejo več privoščiti. Zaradi sankcij so obogateli gangsterji in lju-

dje, ki ne vedo, kaj je lakota, medtem ko je celotno breme dveletnega gospodarskega zataganja pasu prevzel srednji razred, veliko izobražencev pa je preprosto zapustilo državo. Medtem ko se Avramović podrobno ukvarja s svojim gospodarskim programom, nekateri izvedenci opozarjajo, da inflacijski pritiski narastajo in porajajo močan dvom v to, ali ima vlada res zadosti deviznih rezerv. »Povečuje se nevarnost ponovnega denarnega zloma, do kakršnega je prišlo prejšnjo jesen,« je izjavil eden od zahodnih diplomatskih virov. »Mislimo, da bodo zabredli v težave že poleti. Menimo, da se zmeraj kravo potrebujejo devizna sredstva.« Avramović dokazuje, da je povečanje plač (od približno 24 dolarjev v januarju na sedanjih 70 dolarjev) pokrito z velikim skokom industrijske proizvodnje. Analitiki pa opozarjajo, da ta proizvodnja primerjalno izhaja iz zelo nizkih izhodišč in da je velik le letos, ko so podjetja spravila na tržisce nedokončano proizvodnjo iz minule jeseni, saj so takrat menili, da bodo za stare dinarje zanjo iztržila manj. Profesor Zoran Popov iz beograjskega Gospodarskega instituta priznava, da bodo morali Jugoslavlani v primeru, da bodo sankcije trajale še naprej, pristati na življenjsko raven, ki bo le predstavljala le se polovica tiste, na katero so bili navajeni pred izbruhom vojne. Tujega dolga med sankcijami ne odplačujejo, je povedal Radovan Kovacević iz beograjskega Instituta za zunanjo trgovino, devizne rezerve pa ne bodo zadoščale za ponoven začetek odplačevanja obresti in glavnice, ko bodo sankcije odpravljene. Sem velja pristeti tudi slab sloves, ki si ga je nakopal Srbija, saj na zahodu velja za državo, ki je zacela vojno v Bosni. »Komericalne banke bodo zato skrajno previdne pri odobravanju novih posojil,« je še dejal. »Tržisca kapitala bodo za Jugoslavijo zaprta še dolgo potem, ko sankcij že zdavnaj ne bo več.« (Reuter)

Beograd postaja glavno mesto podjetnih srbskih tihotapcev (Foto: B+D)

»Nore krave« burijo duhove

BRUSELJ - Nemčija je na dvodnevem zasedanju kmetijskih ministrov EU, ki se je začelo včeraj, znova obnovila svojo zahtevo po strožjih ukrepih zoper širitev tako imenovane bolezni »norih krav« (BSE). Nemski minister za kmetijstvo Jochen Borchert je že prejšnji teden zapisal, da bo tokrat vztrajal pri vseevropski prepovedi izvoza goveje živine iz Britanije, kjer so zabeležili več izbruhov te usodne bolezni, ki prizadene cloveške mozgane. Toda Steichen je ze poudaril, da ni nobenih znanstvenih dokazov, na katerih bi lahko utemeljili evropsko prepoved izvoza britanskega mesa. Poleg tega, kot poročajo iz krogov, ki so blizu komisiji, tudi pričakujejo, da bodo Nemci vztrajno nadaljevali svojo kampanjo zoper BSE - vse do oktobrskih zveznih volitev. Evropske parlamentarne volitve, ki bodo od 9. do 12. junija, in na Portugalskem, tudi pomenijo, da bodo sporazum o svežnji kmetijskih cen in mlečnih kvot za leto 1994/95 po vsej verjetnosti prelozili, kot napovedujejo predstavniki EU. Za tak izid se še posebno zanima Nemčija, in sicer vključno z nadaljnjim padanjem cen, vsaj do naslednjega zasedanja kmetijskih ministrov, ki se bodo sestali 20. junija v Luxemburgu.

tudi višje temperature pri predelavi mesa, s katerimi naj bi uničili vse morebitne škodljive bakterije. Na zasedanju naj bi evropski kmetijski komisar René Steichen podrobno pojasnil tudi sveženj ukrepov, ki so jih sprejeli že doslej za nadzorovanje te bolezni, vključno z nacrtom registracije in raziskav vseh primerov tako imenovane Kreuzfeld-Jakobove bolezni, ki prizadene cloveške mozgane. Toda Steichen je ze poudaril, da ni nobenih znanstvenih dokazov, na katerih bi lahko utemeljili evropsko prepoved izvoza britanskega mesa. Poleg tega, kot poročajo iz krogov, ki so blizu komisiji, tudi pričakujejo, da bodo Nemci vztrajno nadaljevali svojo kampanjo zoper BSE - vse do oktobrskih zveznih volitev. Evropske parlamentarne volitve, ki bodo od 9. do 12. junija, in na Portugalskem, tudi pomenijo, da bodo sporazum o svežnji kmetijskih cen in mlečnih kvot za leto 1994/95 po vsej verjetnosti prelozili, kot napovedujejo predstavniki EU. Za tak izid se še posebno zanima Nemčija, in sicer vključno z nadaljnjim padanjem cen, vsaj do naslednjega zasedanja kmetijskih ministrov, ki se bodo sestali 20. junija v Luxemburgu.

(Reuter)

MENJALNIŠKI TEČAJI

30. maj 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,00	78,55	10,99	11,16	7,99	8,15
A banka Koper	-	-	-	-	-	-
A banka Nova Gorica	78,00	78,55	10,99	11,16	8,00	8,16
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	78,20	78,84	11,01	11,22	8,05	8,19
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	78,03	78,68	11,00	11,20	8,11	8,18
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	78,00	78,60	10,90	11,20	7,90	8,25
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	78,05	78,40	11,04	11,10	7,94	8,19
Creditanstalt Nova banka LJ	78,00	79,30	11,00	11,30	8,05	8,30
Dom caffè Domžale* t: 715-199	77,70	78,15	11,04	11,12	8,05	8,30
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	78,00	78,30	11,05	11,10	8,10	8,20
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,30	78,35	11,07	11,10	8,10	8,14
Idila Sečovlje* t: 066/ 79-048	-	-	-	-	-	-
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,20	78,24	11,08	11,09	8,10	8,12
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	78,05	78,45	11,04	11,15	7,94	8,19
Kompas Hertz Velenje* Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	78,05	78,45	11,04	11,15	7,94	8,19
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	78,05	78,45	11,04	11,15	7,94	8,19
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	78,05	78,45	11,04	11,15	7,90	8,19
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13	78,05	78,45	11,04	11,15	7,94	8,19
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13	78,05	78,45	11,04	11,15	7,94	8,19
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	78,05	78,45	11,04	11,15	7,94	8,19
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,20	78,70	10,97	11,18	7,96	8,20
LB splošna banka Celje	77,80	79,20	10,98	11,24	8,00	8,18
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	77,90	79,37	11,00	11,29	7,90	8,18
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	78,05	78,65	10,60	11,10	8,00	8,15
Madai NG*, t: 065/ 23-083	78,11	78,60	11,00	11,16	8,10	8,17
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	76,90	78,40	10,75	11,10	7,75	8,12
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,20	78,26	11,07	11,10	8,11	8,13
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	78,00	78,40	11,00	11,10	8,05	8,19
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	77,95	78,42	11,03	11,10	7,99	8,18
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	78,00	78,75	11,03	11,16	7,90	8,19
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	78,25	78,78	11,00	11,19	8,00	8,21
Publikum NM, t: 068/ 26-094	78,06	78,59	11,00	11,15	8,00	8,22
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	78,08	78,49	11,03	11,14	8,04	8,18
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	78,00	78,64	11,00	11,15	8,11	8,20
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	78,10	78,59	11,02	11,16	8,02	8,16
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	77,65	78,95	10,90	11,25	7,99	8,18
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	77,95	78,50	11,00	11,13	8,03	8,20
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	78,08	78,61	11,00	11,16	8,03	8,20
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	77,90	79,30	11,00	11,15	8,03	8,23
Shalaby Koper, t: 066/ 25-688	78,00	78,40	10,50	11,14	8,00	8,14
SKB d.d.*	78,05	78,65	10,85	11,25	7,95	8,33
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	78,00	78,30	11,06	11,09	8,10	8,20
SZKB d.d. Ljubljana	77,90	78,60	11,00	11,18	8,03	8,17
Tentours Domžale	78,00	78,50	11,00	11,15	7,90	8,20
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	77,80	79,38	10,80	11,29	8,05	8,22
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

30. MAJ 1994	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1565,00	1610,00
nemška marka	958,00	978,00
francoski frank	278,30	286,50
holandski gulden	848,00	874,00
belgijski frank	46,10	47,60
funt šterling	2362,00	2433,00
irski šterling	2313,00	2383,00
danska krona	243,00	250,50
grška dramma	6,30	6,50
kanadski dolar	1129,00	1163,00
japonski jen	14,95	15,40
švicarski frank	1116,50	1150,00
avstrijski šiling	135,30	139,30
norveška krona	219,50	226,00
švedska krona	203,00	209,00
portugalski escudo	9,00	9,50
španska pezeta	11,50	11,90
avstralski dolar	1148,00	1183,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	11,80	12,30
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

30. MAJ 1994	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1565,00	1615,00
nemška marka	957,00	977,00
francoski frank	278,00	288,00
holandski gulden	849,00	869,00
belgijski frank	46,30	47,80
funt šterling	2365,00	2445,00
irski šterling	2320,00	2390,00
danska krona	243,00	250,00
grška dramma	6,40	6,90
kanadski dolar	1130,00	1165,00
švicarski frank	1124,00	1146,00
avstrijski šiling	135,40	139,40
slovenski tolar	11,70	12,30

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

30. MAJ 1994	v DEM	
država	banka	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	12,60
Italija	Tržaška kreditna banka	12,70

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

27. MAJ 1994	v DEM	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	-	1,648
francoski frank	-	29,280
nizozemski gulden	-	89,170
belgijski frank	-	4,858
španska peseta	-	1,214
danska krona	-	25,551
kanadski dolar	-	1,189
japonski jen	-	1,575
švicarski frank	-	117,190
avstrijski šiling	-	14,218
italijanska lira	-	1,034
švedska krona	-	21,315

Če mislimo z našo slovensko
državo zares, potem ne smemo
izgubiti niti dneva

Republika

izhaja tudi ob nedeljah

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 103 z dne 30. 5. 1994 - Tečaji veljajo od 31. 5. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	95,8058	96,0941	96,3824
Avstrija	040	šiling	100	1125,6182	1129,0052	1132,3922
Belgija	056	frank	100	384,6482	385,8056	386,9630
Kanada	124	dolar	1	94,0126	94,2955	94,5784
Danska	208	krona	100	2021,4100	2027,4925	2033,5750
Finska	246	marka	100	2407,5150	2414,7593	2422,0036
Francija	250	frank	100	2317,1046	2324,0768	2331,0490
Nemčija	280	marka	100	7916,8530	7940,6750	7964,4970
Grčija	300	grd	100	—	53,6893	53,8504
Irski	372	funt	1	—	193,7525	194,3338
Italija	380	lira	100	8,1939	8,2186	8,2433
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	124,7696	125,1450	125,5204
Nizozemska	528	gulden	100	7061,0411	7082,2880	7103,5349
Norveška	578	krona	100	1827,9222	1833,4225	1838,9228
Portugalska	620	escudo	100	76,1523	76,3814	76,6105
Švedska	752	krona	100	1683,9147	1688,9816	1694,0485
Švica	756	frank	100	9290,4270	9318,3821	9346,3372
Velika Britanija	826	funt šterling	1	196,7338	197,3258	197,9178
ZDA	840	dolar	1	130,2322	130,6241	131,0160
Evropska unija	955	ECU	1	152,4707	152,9295	153,3883
Španija	995	peseta	100	96,1819	96,4713	96,7607

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 31. maja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 16. 9. 1994:					1,500,000	806,424	782,136	1,588,559
108	107,5232%	104,2848%	105,9040%	150,000	80,642	78,214	158,856	

Uradna tečajnica Ljubljanske borze
vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

št.: 96

Datum: 30. 05. 1994

Vrednost. papir	obr. m.d.v.	ex kupon st.dat(3)	enotni tečaj	% sprem.	datum	povpraz	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
UVRSCENA KOTACIJA I - Obveznice										
RSO1	8,0	2(31.12)	104,0	27	30. 05.	104,0	104,2	104,3	103,5	24,971
RSO2	9,5	6(1.10.)	108,7	08	30. 05.	109,6	110,0	109,2	108,5	43,659
RSL8	5,0	1(30.10.)	88,0		25. 05.		94,0			
RS11	7,0		97,0	3,19	30. 05.	97,0	100,2	97,0	97,0	10,382
RSL1	8,0	2(31.12.)	102,0	1,53	30. 05.	102,0		103,0	101,0	1,559
RSL2	9,5	6(1.10.)	107,0		30. 05.	106,0				
UVRSCENA KOTACIJA II - Obveznice										
MLJ	10,0	3(1.1.)	101,0	1,37	30. 05.	101,5	103,4	101,0	101,0	378
SKB1	10,0	3(1.9.)	104,8	1,25	30. 05.	104,4	104,9	104,8	104,8	1,705
PROSTI TRG - Obveznice										
GOR	10,0	7(15.1.)	102,6	1,19	30.05.	103,1	103,7	102,6	102,6	58
LEK1	10,0	3(1.1.)	101,0		26. 04.					
LEK2	12,0	3(1.1.)	108,0		30. 05.			108,0	108,0	17
LSN1	10,0	(4)	3,0		04. 05.		4,0			579
OSM	10,0	2(1.10.)	91,2	22	30. 05.	91,2		91,2	81,2	2,245
OLS	10,0	1(1.9.)	85,7	1,41	30. 05.	85,1	87,0	86,0	85,6	339
OZG	11,0	3(1.1.)	76,0	0,9	30. 05.	76,0	76,9	76,0	76,0	
PCE	12,0	4(1.12.)	107,0		25. 05.	99,0	103,4			431
PLJ	12,0	5(1.1.)	103,1	2,27	30. 05.	103,8	107,0	103,1	103,1	441
PGO	10,0		105,3	12,59	30. 05.	104,0	105,5	106,0	104,0	
RGSB	25,0	4(1.4.)	13,000		22. 03.					
RGS1	10,0	3(1.6.)	96,5	3,50	30. 05.	95,5	101,5	96,5	96,5	77
YLN1	12,0	8(1.12.)	104,0		14. 09.					
PROSTI TRG - Redne delnice										
IDAD	1000	(5.4.)	247,102							

POTOPIS

Neponovljivi vtisi o deželi ob Nilu (15)

Zaprašeni Slovenec v oazi Farafra

Ves zaprašen sem skoraj edini izstopil v Farafru. Ljudje so bili večinoma namenjeni naprej v Kairo in prav nič jim nisem zavidal se najmanj deset ur vožnje in poziranja prahu.

Odmaknjene oaze

Oaze Farafra so najbolj odmaknjene, saj so kolikor toliko spodobno cesto, ki zdaj povezuje vse stiri skupine oaz, zgradili sele pred nekaj leti. S tem je kaksnih tisoč prebivalcev dobilo tudi avtobusno povezavo s Kairom na severu in Asyutom na jugu.

Najvecje naselje je mala, na gricku stisnjena vasica. Ilnate hiske brez drobca zelenja so videti na moč zapuščene sredi peščenega morja. Spraševal sem se, kaj neki zadržuje ljudi, da ne zapuste negostoljubnega kraja. Odgovor sem našel na vrhu grica, kjer na dan privre topli vrelec in se po kanialčkih, ki dajejo videz zuborečih potokov, razliva po drugi strani pobocja. Voda skoraj preplavlja razkošne vrtove polne citrusov, banan, datljev... Prava podoba raja sredi puščave! Prav nič se nisem čudil, da se domaćini le redko odločajo za pot do Kaira.

Hladno jezero sredi »bele puščave«

Nedalec od naselja leži precej veliko jezero, katerega lesketajoči se valovi delujejo kot privid sredi pustinje. Sele v objemu hladne vode se lahko prepričate o resničnosti čudovitega jezera.

Tu nekje se začneja tudi »bela puščava«. V ne-

navadni pokrajini je vse polno apnenca, ki se sredi rumenorjavega peska blešči kot velike zaplate pravkar zapadlega snega.

Veter in pesek sta tekom stoletij izoblikovala na stotine fantastičnih belih figur, med katerimi se lahko sprehajaš kot na velikanski razstavi kaksnega ekstravagančnega kiparja. Potepanje med fantazijskimi kipi, velikanskimi gobami, obrisi nenavadnih živali je kot beg v pravljico deželo. Tu sem se še enkrat zavedel, da puščava se zdaleč ni

tako pusta, saj skriva tudi skalnate pokrajine z nenavadnimi stolpi in mostovi, ki so podobni velikim mestom; globoka jezera, v katerih se zrcalijo vrhovi palm; zlate peščne sipine, žuželke, kušarje, fatamorgano v jutranjem svitu.

Spet v Kairu

Kairo sem tokrat občutil kot povratek v civilizacijo. V mestu sem se počutil že kar preveč domače, zato sem jo kmalu mahnil naprej. **Igor Fabjan** (Se nadaljuje)

Zelenje sredi Farafre (Foto: Igor Fabjan)

SVET CVETJA IN ZELENJA

Priročnika za ljubitelje okrasnih rastlin

Obdajmo se s tisočeriimi cvetovi - v stanovanju in na balkonu

Nasa domovanja postanejo čisto nekaj drugega, če jih krasi svežina zelenja in cvetov. Kosček narave v sobi razveseljuje in pomirja. Vendar pa clovesko bitje rastlinam pogosto ni v tako veselje, kot so one njemu. Bučnost in lepota, ki nas je navdušila v cvetličarni, se doma spremeni v soprusenega listja in pocrnele strcljeve. Smo narobe zalivali? So rastni pogoji neprimerni ali pa je bila izbira rastline že na začetku napačna?

Pomagate si lahko z **Ilustriranim vodnikom 500 sobnih rastlin**, ki ga je založba DZS ponatisnila. Verjetno je to najboljši priročnik za vzgojo sobnih rastlin pri nas in skoraj nemogoče je, da v njem ne bi našli vseh rastlin, ki jih gojimo v stanovanjih.

Seveda prav vseh opisanih krasot v naših cvetličarnah ni mogoče dobiti. Vsekakor to velja za veliko vrst orhidej. Vsaka lončnica je prikazana tako, da ne dvomite, ali je vaša iste vrste. Shematski prikaz rastline dopolnjuje kratek tekst, ki vsebuje osnovne podatke o njej in napotke za vzgojo.

Najbolj veličastne so fotografije, ki so mojstrsko posnete in zavzemajo večji del prostora. Zaradi njih je priročnik hkrati monografija in prava pasaža za oči.

Se boljši prostor za gojenje roz so balkoni in terase. O tem govori druga knjiga, ki jo je založila založba DZS - **Vrtni raj na balkonu, terasi in strehi**. Velika večina prebivalcev v mestih je prostorsko omejena in si ne more

Vrt na terasi

privosčiti velikega vrta.

Knjiga svetuje, kako z malo domisljije in truda razpoložljive koticke spremeniti v male zelene oaze. Balkon ali teraso lahko popolnoma prekrivate s sezonskim cvetjem ali pa v korita zasadite zelenjavo, zelišča in celo sadno drevje. Seznan vas z veliko izbiro rastlin ter navodili za njihovo vzgo-

jo in nego. Posebno poglavje je namenjeno zatiranju škodljivcev.

Poleg nasvetov za ravnanje z rastlinami je v knjigi veliko praktičnih navodil za ureditev zunanjega ambianta: za okrasno tlakovanje balkona in terase, opremljanje s pohištvo, izdelavo opornikov za ozelenitev sten, izbiranje ustreznih posod

za rastline, gradnjo obzidanih gred, ureditev majhnih vodnih ekosistemov ali mediteranskega okolja na strehi. Možnosti je veliko, vir navdiha so vam lahko številne barvne fotografije. Ne skrbite, vse vrste dehtece balkonske flore so na voljo tudi pri nas. Posvečajte se jim z ljubeznijo.

Katja Haler

Živi lep kamenček (iz Ilustriranega vodnika 500 sobnih rastlin)

PODLISTEK / GIRO D'ITALIA

Osem desetletij naporov, odrekanj in zmagoslavij (10)

Bindo so imenovali kar »Alfredo nazionale« - Zadnji Giro Rdečega vraga

Kot si je Girardengo prislužil na kolesu vzdevek Campionissimo (kasneje tudi Coppi), tako je Alfredo Binda dobil se bolj prijaznega, pravili so mu kar Alfredo nazionale. Po končani karieri, ki jo zaradi poškodbe znenada prekinil, je postal selektor italijanskih kolesarjev. Ta poklic je opravljal kar 23 let. Umrli je leta 1986, star 84 let, ugleden in spoštovan.

Giro je peljal naprej. Tistega leta, ko so Binda preprosil, naj ne vozi, je zmagal Marcisio. Giro je bil zanimiv le po tem, da je bil start v Messini na Siciliji in se končal v Milanu.

Leta 1931 je imel Giro »masovni« nastop tujih kolesarjev. Peljalo je kar nekaj tujcev, stirje Belgijci, trije Francozi in nekaj

Spancev. Le kaj bi lahko opravila ta pescica tujcev na Giru, na katerem je startalo 109 kolesarjev? Binda

tokrat ni bil pretirano uspešen, zmagal pa je Camusco. Leta 1932 je na 20. Giru zmagal Pesenti pred

Giovanni Valetti je bil velik as, ki mu je vojna preprečila še kakšno zmago

Belgijcem Demuyserom, odlično se je uvrstil skoraj neznani Nemec Stoepel, ki je bil peti. Giro je pripehjal tudi do Vidma. Povprečna hitrost je prvič preseгла 30 km/h (30,604 km/h). Tega leta je zadnjič vozil na Giru naš stari znanec Rdeči vrag Gerbi, takrat je imel že 47 let.

Binda je zadnjič zmagal na Giru leta 1933 in dosegel magično mejo petih zmag. Drugi je bil spet Belgijec Jeff Demuyser, ki je tako postal najuspešnejši tuji tekmovalac na predvojnem Giru. Leta 1934 je bil se enajsti. Na njem se je pojavil in zmagal v Italiji zelo cenjeni Learco Guerra, vendar je bila to njegova edina zmaga. Leta 1935 je slavil Bergamaschi, najbolje uvršče-

ni tujec je bil Francoz Maurice Archambaud, čudež kronometra, prvi veliki šampion boja z uro. Na tej dirki je v velikem stilu zmagal na kronometriški etapi Lucca - Viareggio, dolgi 55 km, s povprečno hitrostjo 42,940 km/h. Tega leta se je Giro že močno približal današnjim »meram«. Dolg je bil 3567 kilometrov in razdeljen na dvajset etap. Kolesarji so vozili kronometriške etape, obstajalo je že posebno točkovanje za veliko gorsko nagrado.

Leta 1936 so v Italiji castili novega supersampiona. Imenoval se je Gino Bartali. Drugouvrščeni Olmo je zmagal kar v desetih etapah, Di Paco v petih, Bartali pa le v dveh. Tudi naslednje leto je slavil

Belgijec Demuyser je prvi ogrozil italijanske zmage

Bartali, toda nevarnost se je imenovala Giovanni Valetti. Ta mož, ki ga v Italiji niso pretirano oboževali, je zmagal na dveh Girih, in to v Bartalijevem času, leta 1938 in 1939.

Leta 1938 Gino ni vozil, ker se je pripravljalo na Torino, kjer je zmagal, naslednjega leta pa je izgubil boj v neposrednem spopadu z Valettijem. **B. Repe** (Se nadaljuje)

LONELY PLANET

Angleži o Sloveniji (2)

Prijazni in gostoljubni ljudje

Slovenci so prijazni, gostoljubni ljudje, ki govorijo več jezikov (poskusite z nemščino, angleščino ali italijansčino - in v tem vrstnem redu), ki so vsi zelo ponosni in zaljubljeni v svojo deželo in njene gore. Vec kot sedem tisoč kilometrov označenih pespoti dokazuje, da sta planinstvo in pesačenje (treking) prava nacionalna strast. Med najbolj priljubljenih sportov v tej deželi, za katero Slovenci pravijo, da je na »sončni strani Alp«, spada smučanje in tek na smuceh (in res je prav Planica v Julijskih Alpah rojstni kraj smučarskih poletov, ki so se začeli tam že v začetku tega stoletja). Tistim, ki so vnet za jamarstvo, pa bo neizmerno veselje povzročila velikanska množica kra-

skih jam, ponikalnic, pre-sihajočih jezer in drugih lepote. Za tiste potnike, ki so manj podjetni, pa ima ta dežela dovolj morske obale, številne termalne vrelce in predvsem nekaj odličnih vin, ki jih je mogoče kupiti po cenah, veliko nižjih kot v zahodni Evropi. Kmečka arhitektura se se zmeraj lahko pohvali s številnimi folklornimi elementi, izrezljanimi vrati, pohistvom in vezenimi prti, pregrinjali in zavesami. Prav nič nenavadno ni, če boste ugledali na plesu ljudi, oblečene v narodne noše, ali tu in tam naleteli na ognjene kope v gozdu in prisluhnili igranju na harmoniko, ki je v Sloveniji priljubljen glasbeni instrument. Slovenija ponuja veliko

V Sloveniji skoraj ni hriba brez cerkvice (Foto: A. L.)

možnosti za prenočevanje - od številnih kampin-gov in gorskih koč do namestitve v zasebnih sobah in hotelih. Gotovo pa je med njimi najboljše, zato ker je enkratno, če si Slovenijo ogledate tako, da njene ljudi spoznate na eni od turističnih kmetij, ki jih je veliko in gostoljubno sprejemajo goste. Razdalje v Sloveniji niso velike, zato si je brez težav in pretiranih naporov mogoče ogledati marsikaj. Kljub goratemu ozemlju je večina krajev dostopnih z avtobusom ali vlakom. Ker obstaja velika konku-

renca avtobusnih prevoznikov, je možnosti za prevoz veliko in vozni redi so zanesljivi. Potovanje z avtostopom je običajen način prevoza za potnike obeh spolov, ki ga v Sloveniji poznajo že zelo dolgo časa. Američani, Kanadčani, Avstranci in imetniki potnih listov iz držav Evropske unije za obisk Slovenije ne potrebujejo vizuma. Potrebujejo pa ga Novozelandski, vendar si ga zlahka preskrbijo na meji. Vizum velja tri mesece, zanj pa morajo odšteti približno 12 dolarjev.

Najboljši meseci za obisk Slovenije so julij, avgust in začetek septembra, ko je povprečna temperatura 23° Celzija. Smola je, da so prav v tem obdobju prenočišča močno zasedena ter da je na avtobusih in cestah velika gneča. Zato pa sta predsezona - od druge polovice maja do konca junija - in posezona - od druge polovice septembra do konca oktobra - prelepi, če jih boste preživeli v gorah, in seveda tudi cenejši. (S. Fallon, Planet Talk) (Konec)

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane. (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nezni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaž Srsen. Pravilni odgovori pa prinašajo ceden kupček denarja...

LABIRINT Z N A N J A

Ime in priimek:

Telefonska številka:

Naslov:

Glasbena želja:

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Naelektrili se boste do skrajnosti, zato utegne biti v ljubezenskem gnezdecu divje in vroče. Če boste prestali bliske in grome, boste pristali v nebesih.

BIK 21. 4. - 20. 5.: V domačem logu vam bo po dolgem času uspelo zgladiti nek trdovraten problem, ki vam je zagrenil lep kos skupne preteklosti. Cestitke k uspehu!

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Na svoji mimopoti boste med drugim naleteli tudi na nekoga, ki je nekoč igral pomembno vlogo v vašem življenju. Spoznali ga boste po glasu srca.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Priložnosti, ki vam jih bo risala vaša imaginacija, bodo tako zelo mikavne, da se boste na vrat na nos podali v tvegane. Z največjim možnim uspehom.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Trudili se boste, da bi ostali osredotočeni na tekoče delo, vendar vam bo do misli vztrajno uhajale drugam - k osebi, ki vas bo prevzela s svojo domišljavostjo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Čeprav ne marate sprenevedanja, vedite, da narejena prijaznost tehta več kot odkrita neprijaznost. Ne vselej, vendar večiniokrat. Vsaj v svetu trgovine.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Vaša nova izkušnja nikakor ne bo zaman - iz nje se boste naučili marsikaj o sebi, zato bo vaša naslednja poteza zagotovo manj tvegana. In uspešnejša.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Potrpite se malo, pljunite se malo v roke, pa boste zauzili tudi vse tisto, o čemer zaenkrat zgolj sanjate. Ampak zaslužite si neizmerno več.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Če boste odplesali po svoje zgolj v bran pred neprijetnim obnašanjem drugih, boste globoko zgrešili. Skušajte ohraniti izvirnost tudi med pastmi in cermi.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Dajte si dan ali dva za razmislek, posvetujte se s strokovnjakom in odločno stopite pred svoj čas. Prihodnost oblikujejo tisti, ki jo živijo že zdaj.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Medtem ko boste ugodili drugim, na sebe nikar ne pozabite - sicer vas bo kmalu pozabil tudi nekdo, ki ga vaša tehnoba potiska k mejam znosnosti.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Medtem ko boste drugje deležni velikih novosti, se na delovnem mestu ne bo zgodilo nič novega; vaša nadnaravna pridnost bo rodila nadnaravne uspehe.

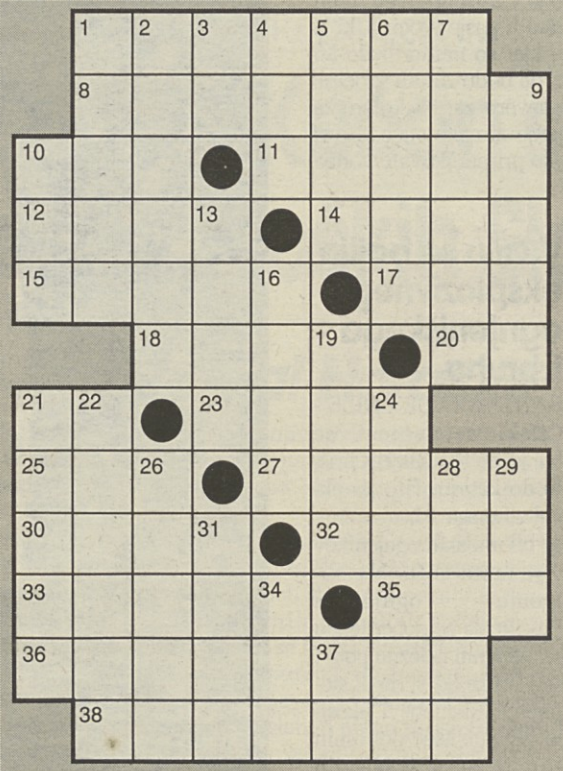
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. slon, 8. brezbarven sintetičen prašek, uporaben namesto kokaina pri lokalni anesteziji, 10. afriški sodo-prsti kopitar z znaki konj, goveda in antilop, 11. prsi, 12. italijanski kosarkaš (Antonello), 14. širok polkro-zen morski zaliv, 15. muslimansko sveto pismo, 17. južnoameriška kukavica, 18. grška filozofska sola na jugu Italije, 20. zacetenici italijanskega arhitekta Palladia, 21. kemijski znak za iridij, 23. staroslovanska boginja lepote in ljubezni, 25. morska ožina, 27. drevesna skorja, 30. živec, 32. srednjeveski bolgarski vladar, 33. zvezda v ozvezdju Orla, 35. portugalski pomorscak (Diego), 36. Kersnikov roman, 38. ime in priimek slovenskega glasbenika.

Navpično:

1. ime italijanskega skladatelja filmske glasbe Morriconeja, 2. grad francoskih kraljev v Parizu, 3. zacetenici hrvaske pevke Viler, 4. enota za glasnost, 5. angleška površinska mera, 6. ime nekdanje romunske telovadke Comaneci, 7. glavno mesto balkanske države, 9. utrjen pas ob bregu reke, 10. pripadnik naroda na Balkanu, 13. 16. angleška filmska igralka (Patricia), 19. zgodovinski kraj v Etiopiji, 21. ime slovenskega hokejista Kavca, 22. rimska provinca na področju Alp, 24. ognjok, 26. krilo zgradbe, 28. kavbojke, 29. britanski glasbenik (Brian), 31. ime nekdanjega slovenskega nogometaša Amerska, 34. etiopski knez, 37. kemijski znak za molibden.

RESITVE
Vodoravno: 1. elefant, 2. novokain, 3. gnu, 4. nedra, 5. rias, 6. koren, 7. antilop, 8. Lada, 9. gata, 10. nerv, 11. Asen, 12. Atair, 13. Cao, 14. Ciklamen, 15. Aiti Soss

Danes goduje

Kancijan

O tem, da je bilo časčenje svetega Kancijana na Slovenskem nekoč precej razširjeno, prica-jo številna krajevna imena (na primer Skocjan). Njemu posvečene cerkve so najraje postavljali nad tekočimi vodami in globokimi strugami.

Ker je izvirni opis Kancijanovega mučenja izgubljen, so ostale le legende, ki pa se opirajo na zgodovinsko jedro.

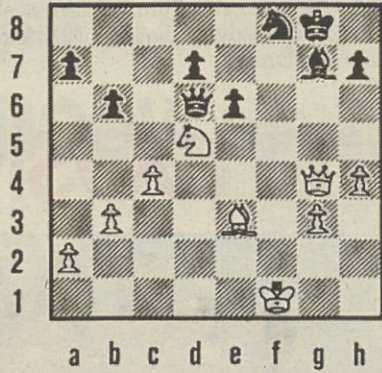
Kancijan, brat Kancij ter sestra Kancijanila so pripadali premožni rimski družini, ki je bila v tesnem sorodu s cesarjem Karom (vladal v letih 282 do 283). Ko se je konec 3. stoletja začelo Dioklecijanovo preganjanje kristjanov, so bili vsi trije že močno utrjeni v krščanski veri. Svojim sužnjem so dali svobodo, imetje pa razdelili revežem.

Kmalu zatem so se odpravili v Oglej, da se tam podobno uredijo svojo posest. Ko so videli, da oblasti tudi v tem delu države preganjajo kristjane, so se odločili, da jim po svojih močeh pomagajo. S tem pa so se tudi sami izpostavili nevarnosti.

Res so jih kmalu prijeli in tirali pred sodnika Sisinija. Kot trdovratne kristjane jih je obsodil na smrt, obsodbo pa bi moral zaradi sorodstvenih vezi potrditi se cesar. Med cakanjem na odgovor iz Rima so se Kancijan, Kancij in Kancijanila odpeljali proti Gradcu na grob družinskega znanca, mučenca Krizogona, vendar jih je sodnik zajel in dal obglaviti.

(Vir: Leto svetnikov)

ŠAH

Duckstein - Johannessen / Moskva 1956

Z napadom na belega skakaca je črni zelel omejiti delovanje aktivnih belih figur. Toda beli, ki je na potezi, ima skrito možnost napada na črnega kralja. In prav bel skakac pri tej akciji odigra glavno - odločilno vlogo. Pa si pogledjmo!

Rešitev naloge

Že prva poteza belega 1.Sf6+ napoveduje napad na črnega kralja, ki se po umiku 1...Kf7 / enako usoda črnega čaka tudi po 1...Kh8/ znajde v neprijetnem položaju 2.Dg7:+! Začasna žrtev dame, ki odloči izhod partije. 2...Kg7: 3.Se8+ in beli je v prednosti, saj je osvojil figuro!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1884

Opus arhitekta Vurnika

Predniki slovenskega arhitekta Ivana Vurnika so bili rezbarji. Pri njem se je ta umetnoobratna tradicija najbolj uveljavila pri oblikovanju raznih dekorativnih, največkrat cerkvenih predmetov. Vurnik je bil eden prvih, ki so pri nas začeli uvajati načelo funkcionalne arhitekture. Zlasti dosleden je bil kot teoretik in pedagog, nekoliko manj pa v lastnem načrtovanju. Leta 1919 je izdelal načrt za Anatomijski in-stitut v Ljubljani, dve leti kasneje pa za sanatorij na Golniku. V Mariboru se je lotil oblikovanja delavske stanovanjske kolonije, leta 1934 pa je prispeval protiprojekt k Plečnikovemu zasnovi Narodne in univerzitetne knji-znice v Ljubljani. S svojimi študenti je izoblikoval predlog za turistično jedro Bleda, ukvarjal pa se je tudi z načrtovanjem kmečkih naselij.

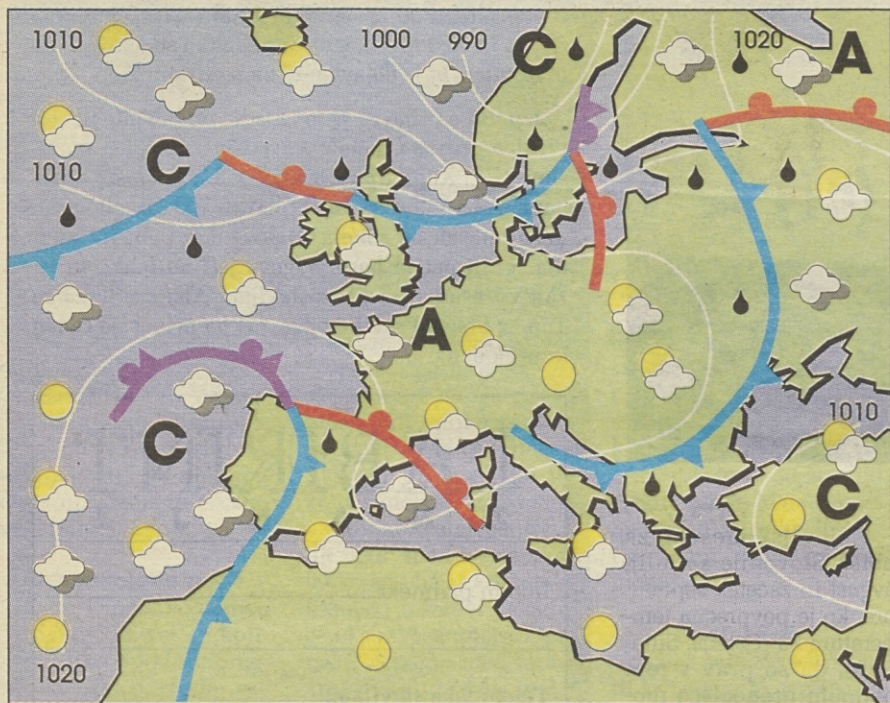
Arhitekt Ivan Vurnik se je rodil 1. junija 1884 in po končani klasični gimnaziji studiral arhitek-turo na Dunaju. Po voj-ni je prevzel na nastaja-joci univerzi nalogo, da vzpostavi arhitekturni oddelek. Na njem je postal predavatelj, nato profesor in leta 1926 pred-stojnik. Dve soli sta de-lovali na ljubljanski arhi-tekturi in seveda povzro-cali tudi veliko trenj. Vurnik se je leta 1957 upokojil in se z obcu-tkom, da so mu storili krivico, umaknil v doma-čo Radovljico, kjer je le-ta 1971 dopolnil svoje ži-vljenje.

PREBLISK

V vodi se ne prepiraj s krokodilom.
(indijska modrost)

EVROPA / SONČNO

Vremenska slika:

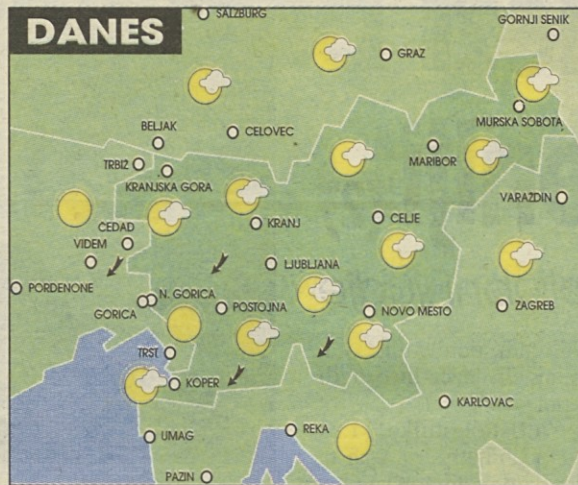
Za hladno fronto, ki je včeraj presla Slovenijo, se je nad srednjo Evropo zgradilo območje visokega zračnega pritiska. V višinah priteka s severozahodnimi vetrovi spet toplejši zrak.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod Slovenije.

ALPE JADRAN / SONČNO IN TOPLEJE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	

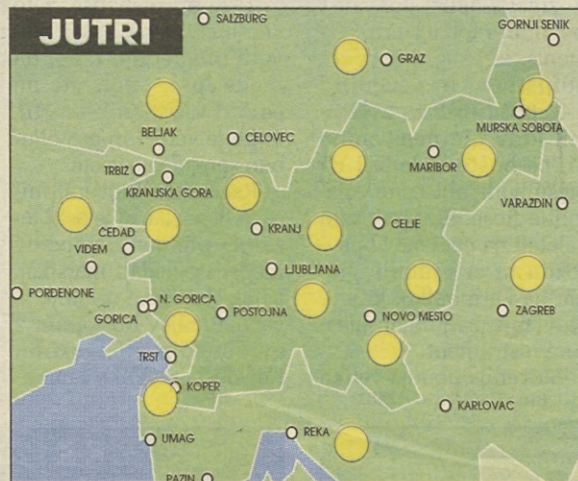

Slovenija:

Jasno bo. Sibka burja na Primorskem bo dopoldne ponehala. Zjutraj megla po nižinah. Temperature do 25 °C.

Sosednje pokrajine:

Prevladovalo bo sončno vreme. Topleje bo.

V Sloveniji:

Sončno in se topleje bo.

Obeti:

V četrtek bo sončno in vroče.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA	13/15
TRST	19/-
CELOVEC	12/-
BRNIK	13/13
MARIBOR	12/17
CELJE	13/15
NOVO MESTO	13/15
NOVA GORICA	18/20
MUR. SOBOTA	12/17
PORTOROŽ	19/25
POSTOJNA	12/14
ILIRSKA BISTRICA	13/21
KOČEVJE	13/17
ČRNOMELJ	14/18
SLOV. GRADEC	12/14
BOVEC	-/-
RATEČE	10/11
VOGEL	6/6
KREDARICA	3/0
VIDEM	18/-
GRADEC	12/-
MONOSTER	12/-
ZAGREB	14/-
REKA	-/-

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI	1/12
STOCKHOLM	8/14
MOSKVA	3/15
BERLIN	6/14
VARSAVA	4/16
LONDON	4/17
AMSTERDAM	5/14
BRUSELJ	8/14
PARIZ	7/16
DUNAJ	10/17
ZÜRICH	12/20
ZENEVA	14/21
RIM	12/24
MILAN	15/28
BEOGRAD	10/28
BARCELONA	16/21
ISTAMBUL	17/24
MADRID	12/30
LIZBONA	13/23
ATENE	23/31
BUCAREST	13/27
MALTA	20/29
PRAGA	6/18

DOLŽINA DNEVA	TEMPERATURE REK	PLIMOVANJE	RAZMERE NA CESTAH
Sonce bo vzšlo ob 04.15 in zšlo ob 19.44. Dan bo dolg 15 ur in 27 minut. Luna bo zšla ob 11.05. Podatki zadevajo sončno uro, tako da je v poletnem času treba upoštevati enourni zamik.	Mura (G. Radgona) 13,8°C Sava (Radovljica) 9,6°C Sava (Sentjakob) NP°C Sava (Radece) 15,0°C Savinja (Lasko) 15,0°C Ljubljana (Moste) 14,6°C Bistrica (Sodrazica) NP°C Sora (Suha) 11,9°C Iska 11,1°C	Danes: ob 1.06 najvišje 12 cm, ob 8.15 najnižje -34 cm, ob 16.05 najvišje 28 cm, ob 23.04 najnižje -2 cm. Jutri: ob 2.20 najvišje 1 cm, ob 9.14 najnižje -25 cm, ob 17.15 najvišje 29 cm, ob 00.53 najnižje -11 cm.	Ceste po Sloveniji so zaradi padavin večinoma mokre in spolzke, vendar pa promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka tekoče in brez zastojev. Tudi na mejnem prehodu Dolga vas je promet tekoc.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Voditelji SZ
v oklepkih

MOSKVA - Marsikdo se se spominja neobičajne drže nekdanjih članov sovjetskega politbiroja, ko so prisostvovali vojaškim paradam na Rdečem trgu. Vzravnan in togi, skoraj vojaški drži pa ni botrovala starost, prav tako ne pomanjkanje čuta za eleganco, temveč nezauzanje v lastno ljudstvo. Sovjetski voditelji so bili namreč pod sivimi oblekami od nog do glave oblečeni v tanke neprebojne oklepe, izdelek takrat tajnega raziskovalnega instituta za jeklo. To je v intervjuju za Moscow Tribune povedal Valerij Dergilev, sef trgovskega odseka sedaj zasebnega instituta NII Stali. Da so bile

v ogromnih kucmah sovjetskih voditeljev skrite jeklene celade, se je vedelo že dalj časa, a nihče ni pomislil, da so imeli »jekleno spodnje perilo«. NII Stali prodaja sedaj to neprobojno perilo za 300 ameriških dolarjev, kar je polovica manj, kot stanejo podobni zahodni neprobojni oklepi. Proizvajajo jih v dveh debelinah, in sicer 2- in 4-milimetrski. Kot je povedal Dergilev, so ti oklepi priljubljeni predvsem med obrambnimi ministri nekdanjih sovjetskih azijskih republik. Nihče ne ve, ali oklep nosi tudi Boris Jelcin, kot ga je nosil Gorbacov med obiskom v ZDA.

Čudna svetloba na nebu
povzročila pravi preplah

LONDON - V noci na ponedeljek so policijske postaje ob Rokavskem prelivu in britanska obalna straža prejele ogromno telefonskih pozivov preplašenih ljudi, ki so na nebu opazili neobičajno svetlobo: rdeče, modre in srebne barve. Pojav so potrdile tudi posadke letal in ladij. Britanski astronomi so kasneje sporočili, da svetlobe ni povzročil kak NLP, temveč meteorit ali pa padajoči umetni satelit, ki se je vnel ob dotiku z gostejšimi plastmi ozračja.

Seminar o straniščih

HONG KONG - Vec kot 400 delegatov iz 11 držav se v Hong Kongu udeležuje prvega seminarja o javnih straniščih. Včeraj so predstavili ekološko stranišče, ki s pomočjo vrhunske tehnologije spreminja človeške odpadke v trde brikete. Cene niso sporočili, a hongkonski izumitelji so prepričani, da bo to stranišče resil problem fekalij na območjih, kjer ni sodobne kanalizacije.

Pasja vročina v Pakistanu

ISLAMABAD - Vec kot 50 oseb je v zadnjih dveh dneh izgubilo življenje v Pakistanu zaradi pasje vročine, ki je zajela to srednjeazijsko državo, kjer so namerili do 50 stopinj Celzija. Obласти se bojijo, da bodo zaradi vročine izbruhnile epidemije, saj je na severu zaradi kolere že umrlo osem oseb. Zaradi letošnje zimske suše se vsi bojijo poletja, ker bo skoraj gotovo primanjkovalo vode.

V Čilu se bojijo
eksplozivnega
ognjeniškega
izbruha

SANTIAGO DE CHILE - Čilski seizmologi se bojijo, da bo vsak čas prišlo do katastrofalnega eksplozivnega izbruha enega od andskih ognjenikov v južnem Čilu. Na območju ognjenika Puyehueja že dober teden seizmografi beležijo potresne sunkove od 3. do 4. stopnje po Richterjevi jakostni lestvici. Moč potresnih sunkov se je v zadnjih urah začela stopnjevati, tako da so oblasti proti vulkanoma že poslali znanstveni ekspediciji.

Australia One se pripravlja
za prihodnji America's Cup

Pred avstralskim Queenslandom se posadka Australia One s krmarjem Johnom Bertrandom pripravlja na prihodnji America's Cup. (Telefoto AP)

Za dobre posle

V tokijski Shiba Golf Pool so prvi dan kopališke sezone povabili na brezplačno osvežitev 200 brhkih deklet, ki naj bi zagotovila bodoči poslovni uspeh. (Telefoto AP)